

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

3/2015

OBSAH***Rozhodnutia vo veciach správnych***

- 23.** 1. **Ukončenie vyrubovacieho konania** - Účastník má právo využiť riadny opravný prostriedok s odkladným účinkom právoplatnosti a vykonateľnosti prvostupňového správneho rozhodnutia, preto nemožno za ukončenie vyrubovacieho konania považovať vydanie alebo len doručenie platobného výmeru účastníkovi konania.
2. **Oznámenie o zamietnutí odvolania** - Aj keď oznámenie o zamietnutí odvolania nemá formálne náležitosti rozhodnutia vydaného v administratívnom konaní, svojimi procesnými dôsledkami významne zasahuje do ústavne chráneného práva účastníka konania na prejednanie veci, preto je takéto oznámenie i bez formálnych znakov rozhodnutia spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. marca 2014, sp. zn. 4 Sžf 1/2014).....3
- 24. Odpočítanie dane z pridanej hodnoty**
1. Reálne plnenie samo osebe nezakladá právo na odpočítanie dane z pridanej hodnoty.
2. Pri uplatnení práva na odpočítanie dane je platiteľ úspešný, keď splní zákonné podmienky uvedené v § 51 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2014, sp. zn. 2 Sžf 21/2013).....10
- 25. Pokuta z rozdielu nadmerného odpočtu DPH** - Ak daňový subjekt dodatočným daňovým priznaním priznal, že uplatnil neoprávnene vysoký nadmerný odpočet a aj priznal, že neoprávnene používal finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, potom správca dane musel uložiť z rozdielu nadmerného odpočtu pokutu podľa § 35 ods. 3 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. februára 2014, sp. zn. 2 Sžf 59/2013).....18
- 26. Udelenie azylu** - Opustenie krajiny z dôvodu úteku pred spravodlivosťou nemožno bez ďalšieho považovať za legitímny dôvod na udelenie azylu, prípadne doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 2014, sp. zn. 1 Sža 5/2014).....27
- 27. Časová platnosť právnej normy** - Právne vzťahy, ktoré vznikli v čase platnosti a účinnosti zmeneného alebo zrušeného právneho predpisu, sa naďalej spravujú týmto právnym predpisom, ak novší právny predpis neustanovuje inak.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. marca 2014, sp. zn. 8 Sž 28/2012).....47
- 28. Oneskorené odvolanie v konaní o dohľade nad finančným trhom** - Ak bol rozklad podaný oneskorene, druhostupňový správny orgán nemôže preskúmať zákonnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, teda neposudzuje samotné uloženie pokuty a jej výšku a nemôže sa ňou zaoberať ani správny súd.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2013, sp. zn. 5 Sž 15/2013).....68
- 29. Nezákonný zásah** - Stanovisko vydané podľa § 12 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je nezákonným zásahom, ale je podkladom pre rozhodnutie, ktoré môže byť predmetom preskúmania zákonnosti rozhodnutia vo veci na základe podanej žaloby.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2013, sp. zn. 5 Sžz 2/2013).....72
- 30. Správny delikt podľa cestného zákona** - Súčasťou skutkovej podstaty správneho deliktu užívania cesty bez povolenia cestného správneho orgánu podľa § 22a písm. a) bod 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov nie je existencia škody.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2013, sp. zn. 5 Sžo 60/2012).....79
- 31. Postup colných orgánov pri odhalení priestupku podľa zákona o spotrebnej dani z liehu** - Ak colný orgán vykonal služobný zákrok v súlade so zákonnou úpravou, bol oprávnený zasiahnuť do základných práv a slobôd fyzickej osoby, teda zaistiť túto osobu aj nájdené fľaše s liehom.
(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. októbra 2013, sp. zn. 8 Sžf 46/2012).....85
- 32. Právomoc v správnom súdnictve - odškodňovanie osôb poškodených násilnými trestnými činmi** - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o žiadosti osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších

predpisov nerozhoduje v správnom konaní ako orgán verejnej správy a nevydáva rozhodnutie podľa § 244 ods. 3 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, zákonnosť ktorého by bola predmetom súdneho prieskumu. Poškodený sa môže domáhať náhrady škody proti štátu žalobou, podanou v občianskoprávnom konaní.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2013, sp. zn. 5 Sžo 66/2013).....91

- 33. Nepovolená stavba** - Individuálny záujem v prípade nepovolenej stavby nie je možné povýšiť nad záujem verejný a súlad individuálneho záujmu stavebníka postavením nepovolenej stavby s verejným záujmom musí v konaní preukázať stavebník.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2014, sp. zn. 6 Sžp 7/2013).....94

34. Legislatívny proces – vládny návrh zákona

1. Činnosť ministerstva spočívajúca v príprave návrhu zákona, jeho zverejnenia a prerokovania v pripomienkovom konaní a v následnom predložení vláde, ani predloženie návrhu zákona na rokovanie Národnej rade Slovenskej republiky na základe uznesenia vlády, nie je výkonom verejnej správy, ale jeho inou činnosťou (čl. 87, čl.119 písm. a/ Ústavy).

2. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva právomoc súdu nariadiť, aby ministerstvo, prípadne vláda vzali späť návrh zákona, ktorý bol predložený na rokovanie národnej rade, ani nariadiť, aby bol predložený na nové pripomienkové konanie.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2013, sp. zn. 9 Sžz 5/2013).....104

- 35. Zmena užívania stavby** - Správne posúdenie účelu využitia stavby pre verejné stravovanie malého rozsahu je rozhodujúce pre posúdenie prípustnosti zmeny užívania stavby podľa územného plánu a pre rozhodnutie, či a akým spôsobom zmena účelu užívania rodinného domu môže ohroziť zdravie (aj psychické) vlastníkov susediacej stavby.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2013, sp. zn. 6 Sžp 37/2012).....109

23.

R O Z H O D N U T I E

1. Účastník má právo využiť riadny opravný prostriedok s odkladným účinkom právoplatnosti a vykonateľnosti prvostupňového správneho rozhodnutia, preto nemožno za ukončenie vyrubovacieho konania považovať vydanie alebo len doručenie platobného výmeru účastníkovi konania.
2. Aj keď oznámenie o zamietnutí odvolania nemá formálne náležitosti rozhodnutia vydaného v administratívnom konaní, svojimi procesnými dôsledkami významne zasahuje do ústavné chráneného práva účastníka konania na prejednanie veci, preto je takéto oznámenie i bez formálnych znakov rozhodnutia spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. marca 2014, sp. zn. 4 Sžf 1/2014)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Ž. (ďalej aj „krajský súd“, príp. „prvostupňový súd“) podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil Oznámenie žalovaného zo dňa 22.03.2012 (ďalej aj „oznámenie“), ktorým podľa § 72 ods. 8 písm. b/ zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“) zamietol odvolania žalobcu proti dodatočným platobným výmerom vydaným Daňovým úradom Ž. II (ďalej aj „správca dane“).

Napadnuté oznámenie žalovaný vydal po tom, čo mu boli Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky, ako odvolacím orgánom (ďalej aj „odvolací orgán“, príp. „Finančné riaditeľstvo SR“), vrátené späť ním postúpené odvolania proti vyššie uvedeným prvostupňovým rozhodnutiam správcu dane. Dôvodom takéhoto postupu odvolacieho orgánu, ako vyplýva zo sprievodného listu zo dňa 12.03.2012 k vráteniu postúpených podaní, bolo podanie odvolaní na to nepríslušnou osobou, nakoľko advokát podávajúci odvolania, zastupujúci žalobcu podľa priloženej plnej moci, udelenej mu žalobcom dňa 02.06.2011, bol oprávnený na zastupovanie žalobcu v priebehu výkonu daňovej kontroly a následného vyrubovacieho konania, ktoré sa však skončilo vyrubením zistenej daňovej povinnosti (podľa odvolacieho orgánu doručením prvostupňových rozhodnutí správcu dane), a teda nesplnomocňuje právneho zástupcu, na základe uvedenej plnej moci, na podanie odvolaní proti rozhodnutiam o dodatočnom uložení daňovej povinnosti, ani na zastupovanie žalobcu v odvolacom daňovom konaní.

Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku, ohľadne posúdenia podania odvolaní proti prvostupňovým rozhodnutiam správcu dane právny zástupcom žalobcu ako neoprávnenou osobou, nestotožnil s právnym názorom žalovaného, vychádzajúcim z právneho názoru odvolacieho orgánu uvedeného vo vrátení postúpených podaní zo dňa 12.03.2012. S poukazom na ustanovenia § 44 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení účinnom do 31.12.2011 (ďalej aj „zákon o správe daní“) a na ustanovenia § 44 ods. 6 písm. a/ bod 1. a ods. 7 citovaného zákona konštatoval, že vyrubovacie konanie nekončí doručením rozhodnutia o vyrubení daňovej povinnosti. Odvolávajúci sa na princíp jednoty prvostupňového a odvolacieho konania v správnom konaní krajský súd uviedol, že vyrubovacie konanie je ukončené až nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o dodatočnom uložení daňovej povinnosti. Podanie odvolania má na právoplatnosť suspenzívny účinok, čo znamená, že právoplatnosť prvostupňového správneho rozhodnutia sa odkladá. Ak teda daňový subjekt podal proti dodatočnému platobnému výmeru odvolanie, vyrubovacie konanie nebude skončené skôr, ako bude rozhodnuté o odvolaní. Podľa krajského súdu ani po vydaní rozhodnutia o odvolaní nemusí byť vyrubovacie konanie ukončené, a to v prípade, ak dôjde k zrušeniu dodatočného platobného výmeru a vráteniu veci prvostupňovému správne mu orgánu na ďalšie konanie.

Ostatné žalobné dôvody krajský súd považoval za nedôvodné. Prvostupňový súd posúdil žalobou napadnuté oznámenie o zamietnutí odvolaní dostatočne jasné a zrozumiteľné v časti vymedzenia podaných odvolaní proti jednotlivým prvostupňovým správnym rozhodnutiam, ktorých podanie žalovaný, z dôvodu ich podania neoprávnenou osobou, zamietol. Značka, ktorú si k spisu prideliť sám advokát, nemá žiadnu relevanciu k označeniu správneho spisu spisovou značkou, ktorú mu prideliť správca dane. Ak boli odvolania identifikované číslami konaní jednotlivých dodatočných platobných výmerov, voči ktorým boli podané, táto identifikácia odvolania, podľa krajského súdu, úplne postačuje.

Taktiež ako nedôvodnú vyhodnotil prvostupňový súd žalobnú námietku ohľadne aplikácie nesprávneho procesného predpisu, kedy podľa žalobcu mal byť vo veci zamietnutia podaného odvolania použitý zákon o správe daní, a nie Daňový poriadok. Naopak, krajský súd vyjadril právny názor totožný s názorom žalovaného správcu dane, kedy prvostupňový súd konštatoval: „*Zo správneho spisu vyplýva, že správca dane mal za to, že daňové konanie právoplatne skončilo dňom 29.12.2011, keďže v zmysle inštrukcie Finančného riaditeľstva SR neprihliadol na podané odvolanie žalobcu, ktorému z týchto dôvodov ani neprisúdil suspenzívny účinok. Ak mal teda správca dane za to, že daňové konanie bolo ukončené do konca roka 2011, rozhodoval podľa nového Daňového poriadku v zmysle § 165 ods. 2 Daňového poriadku účinného ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého daňové konania začaté a právoplatne neukončené pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajšie platných predpisov, z čoho argumentum a contrario vyplýva, že na konania, ktoré boli ukončené pred účinnosťou Daňového poriadku, sa aplikuje Daňový poriadok. Argument, že odvolanie malo byť zamietnuté podľa zákona č. 511/1992 Zb. neprichádza do úvahy, lebo len vtedy mohol správca dane aplikovať zák. č. 511/21992 Zb., keby konanie nebolo právoplatne ukončené do 31.12.2011, t.j. správca dane by musel na daňové konanie vzhliadnuť ako neukončené pred účinnosťou Daňového poriadku práve pre podanie odvolania.*“

Vo vzťahu k ďalšiemu konaniu žalovaného, krajský súd tohto zaviazal právnym názorom, podľa ktorého má žalovaný posúdiť odvolanie podané proti dodatočným platobným výmerom ako odvolanie podané oprávnenou osobou a toto predložiť odvolaciemu orgánu na rozhodnutie o odvolaní. Napriek tomu, že vyrubovacie konanie nebolo v dôsledku podania odvolania oprávnenou osobou dňa 29.12.2011 právoplatne ukončené do 31.12.2011, krajský súd s poukazom na intertemporálne ustanovenie § 165b ods. 1 a 2 Daňového poriadku (účinné od 30.12.2012) určil použitie Daňového poriadku pre ďalšie konanie vo veci.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 prvá veta OSP. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca si náhradu trov konania nevyčísľil v zákonom stanovenej lehote, krajský súd postupujúc podľa § 151 ods. 2 OSP priznal čiastočne úspešnému žalobcovi náhradu trov konania podľa obsahu spisu ku dňu vyhlásenia rozsudku, t. j. 70 € z titulu zaplateného súdneho poplatku.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Ž. zo dňa 5. novembra 2013 zmenil tak, že žaloba podaná proti oznámeniu zo dňa 22.03.2012 sa zamietá a náhrada trov sa žalobcovi nepriznáva.

Žalovaný obhajoval správnosť svojho postupu pri zamietnutí odvolania podaného právnym zástupcom žalobcu proti prvostupňovým rozhodnutiam, vydaným v rámci vyrubovacieho konania, vnútorným členením daňového konania na relatívne samostatné časti; prípravné konanie, vyrubovacie konanie, preskúmovacie konanie (konanie o opravných prostriedkoch) a vyberacie (inkasné) konanie. Výkladom ustanovenia § 44 ods. 4 zákona o správe daní, podľa ktorého o určenom základe dane a vyrubenej daní vyrozumie správca dane daňový subjekt platobným výmerom, dospel žalovaný k názoru, že okamih vyrubenia dane nastáva ešte pred samotným vyrozumiením daňového subjektu o tejto skutočnosti. Podľa žalovaného k samotnému vyrubeniu dane dochádza vydaním platobného výmeru, pričom toto rozhodnutie v zmysle § 30 ods. 1 zákona o správe daní nadobúda platnosť jeho doručením daňovému subjektu. Vyrubenie dane sa podľa žalovaného končí aj samotné vyrubovacie konanie, pričom zákon nespája ukončenie vyrubovacieho konania s právoplatným rozhodnutím. Žalovaný vyjadril nesúhlas s právnym názorom krajského súdu ohľadne charakteru odvolacieho konania (§ 44 ods. 7 zákona o správe daní) ako integrálnej súčasť vyrubovacieho konania. Naopak, má za to, že pod vyrubovacie konanie nie je možné zahŕňať odvolacie konanie, keďže toto je súčasťou preskúmovacieho konania a vo vzťahu k vyrubovaciemu konaniu je to samostatné daňové konanie. Na základe uvedenej argumentácie žalovaný naďalej považuje svoj postup, vydaním žalobou napadnutého oznámenia o zamietnutí odvolania proti dodatočnému platobnému výmeru z dôvodu jeho podania neoprávnenou osobou, za správny a zákonný. Opätovne konštatuje, že právny zástupca žalobcu konajúci na základe plnej moci zo dňa 02.06.2011, bol splnomocnený na zastupovanie v právnej veci výkonu daňových kontrol vrátane prípadného následného vyrubovacieho konania, avšak nebol splnomocnený na podanie odvolania proti dodatočným platobným výmerom.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 165,64 €.

Podľa žalobcu žalovaný použil účelový výklad hraníc vyrubovacieho konania jeho vymedzením iba na úsek jeho začatia do okamihu doručenia dodatočného platobného výmeru. Žalobca má za to, že aj vyrubovacie konanie, ako každé správne konanie, musí byť konaním dvojstupňovým. Žalovaný však vo svojej argumentácii nerozlišuje medzi určením druhu správneho konania (vyrubovacie, katastrálne, stavebné a pod. správne konania)

a procesným stupňom rozhodovania v konkrétnom správnom konaní. Termín „Vyrubovacie konanie“ nie je žiadnym špecifickým terminologickým označením pre prvý stupeň správneho (daňového) konania, ale je terminologickým označením daňového konania, v ktorom sa rozhoduje o určení výšky daňovej alebo poplatkovej povinnosti daňového subjektu voči štátnemu rozpočtu. Vyrubovacie konanie má svoj prvý a prípadný druhý stupeň rozhodovania. Druhý stupeň rozhodovania je všeobecne označovaný ako odvolacie konanie. Podľa žalobcu je potrebné rozlišovať stupne rozhodovania pri vyrubení dane na prvostupňové (vydanie dodatočného platobného výmeru správcom dane) a druhostupňové (odvolacie) vyrubovacie konanie (preskúmvacia činnosť odvolacieho správneho orgánu v rozsahu požadovanom v podanom odvolaní).

Žalobca argumentuje, že daň môže byť právne účinne vyrubená vo vyrubovacom konaní iba právoplatným rozhodnutím. V prípade podania odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu, sa tak stane len po potvrdení alebo zmene prvostupňového rozhodnutia odvolacím správnym orgánom. Preto podľa názoru žalobcu žiadne vyrubovacie konanie nemôže byť procesne skončené neprávoplatným rozhodnutím.

Žalobca zároveň vo vyjadrení k podanému odvolaniu vyjadril nesúhlas s právnym názorom krajského súdu ohľadne správnosti použitia Daňového poriadku žalovaným v rámci procesného postupu pri zamietnutí odvolania proti dodatočnému platobnému výmeru. Podľa žalobcu mal žalovaný na uvedený postup aplikovať zákon o správe daní, § 47 ods. 5 a ods. 6 citovaného zákona, a nie Daňový poriadok (§ 73 ods. 4 Daňového poriadku, v napadnutom oznámení žalovaný nesprávne cituje § 72 ods. 8 písm. b/ Daňového poriadku). V tejto súvislosti žalobca poukazuje na retroaktívne použitie procesného predpisu, v rozpore s prechodnými ustanoveniami Daňového poriadku, keďže oprávnenosť podaného odvolania mala byť posudzovaná podľa zákona účinného v čase jeho podania, t. j. podľa zákona o správe daní. Uvedenú skutočnosť, ako i tú, že mu sporné rozhodnutie - oznámenie o zamietnutí podaného odvolania - nebolo doručené v súlade s ustanovením § 47 ods. 5 zákona o správe daní, žalobca považuje za ďalšie dôvody na zrušenie preskúmvaného rozhodnutia.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods.1 OSP).

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 59 ods. 2 Ústavy SR dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 250i ods. 3 OSP na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada, len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 1a písm. c) zákona o správe daní správou daní je evidencia a registrácia daňových subjektov a ich vyhľadávanie, overovanie podkladov potrebných na správne a úplné zistenie dane, daňové konanie, daňová kontrola, evidovanie daní a preddavkov vrátane vysporiadania daňových preplatiek a daňových nedoplatkov, daňové exekučné konanie a ďalšie činnosti správcu dane a iných orgánov podľa tohto zákona alebo osobitných zákonov.

Podľa § 1a písm. d) zákona o správe daní daňovým konaním je konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o správe daní v daňovom konaní sa postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a ostatných osôb zúčastnených v daňovom konaní.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o správe daní správca dane postupuje v daňovom konaní v úzkej súčinnosti s daňovými subjektmi a pri vyžadovaní plnenia ich povinností v tomto konaní použije len také prostriedky, ktoré ich najmenej zaťažujú a umožňujú pritom správne vyrubiť a vybrať daň.

Podľa § 2 ods. 6 zákona o správe daní pri uplatňovaní daňových predpisov v daňovom konaní sa berie do úvahy vždy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre určenie alebo vybratie dane.

Podľa § 9 ods. 3 zákona o správe daní daňový subjekt, jeho zákonný zástupca alebo jeho opatrovník sa môže dať zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí a ktorý koná v rozsahu plnomocenstva udeleného písomne s úradne overeným podpisom alebo ústne do zápisnice u správcu dane. Ak nie je rozsah plnomocenstva presne vymedzený, považuje sa toto plnomocenstvo za všeobecné. V tej istej veci môže mať len jedného zástupcu. Zástupca koná osobne, ak z obsahu plnomocenstva nevyplýva, že za zástupcu môže konať aj iná osoba; na takéto konanie udelí zástupca inej osobe plnomocenstvo s úradne osvedčeným podpisom. Konanie inej osoby v rozsahu udeleného plnomocenstva sa považuje za konanie zástupcu.

Podľa § 9 ods. 5 zákona o správe daní, ak v tej istej veci koná daňový subjekt a ním zvolený zástupca a ich konanie si odporuje, rešpektuje správca dane konanie daňového subjektu. Správca dane o tom vyrozumie zástupcu daňového subjektu.

Podľa § 20 ods. 9 zákona o správe daní, ak má podanie nedostatky, pre ktoré nie je spôsobilé na prerokovanie, vyzve správca dane daňový subjekt, aby ich podľa jeho pokynu a v určenej lehote odstránil. Súčasne ho poučí o následkoch spojených s ich neodstránením.

Podľa § 30 ods. 1 zákona o správe daní v daňovom konaní možno ukladať daňovú povinnosť alebo priznávať práva len rozhodnutím. Rozhodnutie je pre adresáta platné, len ak je riadnym spôsobom doručené alebo oznámené, ak tento alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 30 ods. 9 zákona o správe daní doručené rozhodnutie, proti ktorému nemožno uplatniť riadny opravný prostriedok, je právoplatné.

Podľa § 165 ods. 2 znenie pred bodkočiarkou zákona č. 563/2009 Z.z. (ďalej len „Daňový poriadok“), v znení účinnom do 29.12.2012, daňové konania začaté a právoplatne neukončené pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 165b ods. 1 a 2 Daňového poriadku, účinného od 30.12.2012, daňové konanie začaté podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov sa dokončí podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (Daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. § 165 ods. 2 znenie pred bodkočiarkou a § 165a sa od 30. decembra 2012 nepoužijú.

Predmetom súdneho prieskumu bolo zistiť, či žalovaný, resp. de facto odvolací daňový orgán, Finančné riaditeľstvo SR, postupovali zákonným spôsobom, keď len oznámili žalobcovi, že zamietli odvolania proti dodatočnému platobnému výmeru / štyrom dodatočným platobným výmerom podaným právnym zástupcom žalobcu.

Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom administratívneho a súdneho spisu konštatuje, že vo vzťahu k posúdeniu účinnosti podaného odvolania proti dodatočnému platobnému výmeru právnym zástupcom žalobcu, resp. oprávnenosti na jeho podanie na základe sporného plnomocenstva, sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa len nasledujúce dôvody (§ 219 ods. 2 OSP).

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca dňa 2. júna 2011 udelil advokátovi plnú moc týmto textom: „... *splnomocňujem JUDr. V. J., advokáta,, všeobecne mojim zastupovaním v právnej veci výkonu daňových kontrol vykonávaných správcom dane - Daňovým úradom Ž. II, vrátane prípadne možného následného vyrubovacieho konania,*“. Pravosť podpisu žalobcu bola úradne osvedčená.

Na základe výsledkov predmetnej daňovej kontroly správca dane vydal dodatočný platobný výmer, ktorý správca dane doručoval do vlastných rúk právnenému zástupcovi žalobcu. Doručenie tohto prvostupňového správneho rozhodnutia je vykázané doručenkou, dňa 14.12.2011. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie, dňa 29.12.2011 (dátum podania vyznačený na priloženej poštovej obálke), t. j. 15. deň zákonnej lehoty stanovenej na využitie tohto riadneho opravného prostriedku.

Správca dane predkladacou správou zo dňa 23.01.2012 predložil odvolanie odvolaciemu orgánu, o čom informoval listom zo dňa 30.01.2012 právneho zástupcu žalobcu.

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky listom zo dňa 12.03.2012 vrátilo postúpené odvolanie správcovi dane, spolu s odvolaniami proti ďalším trom dodatočným platobným výmerom, vydaným na základe výsledkov daňovej kontroly dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobia I. až IV. štvrtrok 2009, sumarizovaných v protokole zo dňa 21.10.2011. Uvedené odvolania odvolací správny orgán vrátil ako podania neoprávnenej osoby, argumentujúc prekročením plnej moci na zastupovanie vo vyrubovacom konaní, ktoré sa skončilo vydaním predmetných dodatočných platobných výmerov. Odvolací orgán vyslovil názor, že žalovaný správca dane mal odvolania zamietnuť, ako odvolania podané neoprávnenou osobou, pretože právny zástupca už nebol splnomocnený na podanie odvolaní proti rozhodnutiam o vyrubení dane. Žalovaný, súc viazaný právnym názorom odvolacieho orgánu, podané odvolania listom zo dňa 22.03.2012 postupom podľa Daňového poriadku zamietol, o čom písomne informoval žalobcu.

Odvolací súd v merite veci uvádza, že vyššie uvedený postup žalovaného bol nezákonný. Senát dospel k záveru, a to výkladom rozsahu udelenej plnej moci, že žalovaný nerešpektoval účel a zmysel jednoty právnej úpravy daňového konania a nevykladal procesný predpis určujúci postup v daňovom konaní v kontexte so základnými ústavnými právami žalobcu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) ako i so zásadami daňového konania (§ 2 zákona o správe daní, § 3 Daňového poriadku).

Podstatný argument žalovaného, použitý pri určení rozsahu spornej plnej moci uloženej žalobcom právnenému zástupcovi na zastupovanie vo vyrubovacom konaní, vychádzajúci z rozdelenia štádií daňového konania podľa členenia zákonnej úpravy, neobstojí. Nemožno prisvedčiť právnenému názoru žalovaného, že vyrubením dane (podľa žalovaného vydaním platobného výmeru) sa končí vyrubovacie konanie a zákon nespája ukončenie vyrubovacieho konania s právoplatným rozhodnutím.

Odvolací súd má za to, že suspenzívny účinok podaného odvolania proti dodatočnému platobnému výmeru, a to vo vzťahu k právoplatnosti aj vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, jasne určuje moment ukončenia vyrubovacieho konania, ktorým je nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia ukladajúceho svojím enuciátom dodatočnú daňovú povinnosť. Inými slovami; len na základe právoplatného rozhodnutia možno zákonne požadovať alebo vymáhať uloženú daňovú povinnosť. Vzhľadom na zákonom dané právo využitia riadneho opravného prostriedku s odkladným účinkom právoplatnosti a vykonateľnosti prvostupňového správneho rozhodnutia nie je možné za ukončenie vyrubovacieho konania považovať vydanie alebo len doručenie platobného výmeru účastníkovi konania, i keď zákon ukončenie tohto druhu daňového konania nespája s právoplatným rozhodnutím, prípadne to takto jednoznačne slovne nevyjadruje.

Zákon o správe daní upravuje správu daní. Zákonná úprava jednotlivých druhov daňových konaní je rozčlenená v závislosti od predmetu konania, t. j. práv a povinností, o ktorých daňové orgány v jednotlivých konaniach konajú a rozhodujú, prípadne z hľadiska funkčnej príslušnosti daňových orgánov v konaniach o podaných opravných prostriedkoch. Taktiež je osobitne upravené daňové exekučné konanie.

Ak sa vyrubuje na základe výsledkov daňovej kontroly daňová povinnosť odlišná od priznanej, nevydáva správca dane platobný výmer, ale dodatočný platobný výmer, proti ktorému je prípustné odvolanie s odkladným účinkom. Na základe zákonnej úpravy vyplývajúcej z ustanovenia § 44 ods. 6 písm. b/ zákona o správe daní v spojení s § 44 ods. 7 a § 46 ods. 9 citovaného zákona (citovaná právna úprava bola účinná v čase vydania napadnutých prvostupňových rozhodnutí ako i oznámenia o zamietnutí odvolania - § 165 ods. 2 Daňového poriadku a žalovaný i správca dane ju mali aplikovať v tejto veci v čase vydania napadnutých rozhodnutí), možno vo všeobecnosti konštatovať, že daňové konanie, ktorého výsledkom je rozhodnutie enuciátom autoritatívne ukladajúce daňovému subjektu dodatočnú daňovú povinnosť, je zásadne dvojstupňové. Ani výkladom ust. § 44 ods. 4 zákona o správe daní nemožno dospieť k záveru, že vyrubovacie konanie sa končí vydaním platobného výmeru, ešte pred jeho doručením daňovému subjektu, tak ako dôvodil žalovaný v odvolaní proti rozsudku krajského súdu. Vzhľadom k tomu, že na základe § 30 ods. 9 a 10 v spojení s § 46 ods. 9 zákona o správe daní, odvolanie podané proti dodatočnému platobnému výmeru má suspenzívny účinok, tak vo vzťahu k právoplatnosti ako i vo vzťahu k vykonateľnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia ukladajúceho dodatočnú daňovú povinnosť, nemožno s momentom jeho vydania spájať ukončenie vyrubovacieho konania. Vyrubovacie konanie je v procesnom predpise správy daní upravené tak, že pokiaľ prvostupňový správny orgán nevyužije právo autoremedúry, na základe devolutívneho účinku podaného odvolania sa v konaní v právoplatne neskončenej veci pokračuje v rámci odvolacieho konania pred odvolacím správnym orgánom vyššej inštancie. Tento dvojinštančný procesný postup pri rozhodovaní daňových orgánov tvorí vo vzťahu k ukladaniu daňových povinností autoritatívnym individuálnym správnym aktom jednotu, nakoľko jedine právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, ukladajúce účastníkovi konania plnenie peňažnej povinnosti voči štátnemu rozpočtu, môže byť exekučným titulom v prípade nedobrovoľného plnenia zo strany daňového subjektu.

Taktiež je potrebné zdôrazniť, že správca dane je povinný pri správe daní a v daňovom konaní postupovať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, chrániť záujmy štátu a obcí a dbať pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov.

Žalobca použijúc prísne formálny výklad obsahu udelenej spornej plnej moci na zastupovanie v daňovom konaní, opomenul zásadu súčinnosti s daňovým subjektom v daňovom konaní.

Z obsahu podaného odvolania nevyplýva, že by ho podala zjavne neoprávnená osoba, ktorá sa dosiaľ v konaní pred správcou dane v predmetnom konaní nevyskytla, napr. iná tretia osoba alebo právnická osoba bez udelenej plnej moci na tento úkon. Odvolanie bolo podané v mene žalobcu podpísaným ním zvoleným právnym zástupcom, ktorému aj bolo odvolaním napadnuté rozhodnutie doručené. Vzhľadom na okolnosti prípadu, kedy žalovaný počas vyrubovacieho konania konal s právnym zástupcom žalobcu; doručil mu dodatočný platobný výmer, sa javí rigoróznym výklad rozsahu udelenej plnej moci zo dňa 02.06.2011 ako formalistický, ktorý je v rozpore s právami a zrejmyimi oprávnenými záujmami žalobcu.

I keby žalovaný vychádzal pri skúmaní podmienok podaného odvolania z nesprávneho výkladu zákona vo vzťahu k určení momentu ukončenia vyrubovacieho konania, mal, berúc do úvahy skutočný obsah právneho úkonu, t. j. plnej moci (§ 2 ods. 6 zákona o správe daní) s využitím úzkej súčinnosti s daňovým subjektom (§ 2 ods. 2 zákona o správe daní), vyzvať žalobcu na schválenie právneho úkonu urobeného v jeho mene formou podaného odvolania, prípadne vyzvať právneho zástupcu na predloženie plnej moci na podanie tohto opravného prostriedku. V kontexte dosiaľ vedeného daňového konania bolo zjavné, že žalobcu zastupuje splnomocnený zástupca. Ak tento právny zástupca podal odvolanie v mene žalobcu, celkom oprávnene mohla u daňových orgánov vzniknúť pochybnosť, či si vykladajú správne vôľu žalobcu ohľadne rozsahu udelenej plnej moci. Nakoľko základným výkladovým pravidlom pre orgány štátnej moci je čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, tzv. princíp ústavne konformného výkladu, mal žalovaný, s ohľadom na zachovanie práv žalobcu vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR, odstrániť nedostatky podaného odvolania vyššie uvedeným spôsobom, a nie zamietnuť podané odvolanie bez toho, aby si overil skutočnú vôľu žalobcu. Navyše už podanie samotnej žaloby proti preskúmanému postupu žalovaného naznačuje, že žalobca sporný právny úkon realizovaný prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu schválil (ratihabícia, § 33 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a ich konanie si vzájomne neodporuje (§ 9 ods. 5 zákona o správe daní).

Odvolací súd zároveň považuje za potrebné uviesť, že sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, ktorý o žalobe meritórne rozhodol a nevidel v tomto konkrétnom prípade dôvod na zastavenie konania daný tým, že žaloba smeruje proti oznámeniu o zamietnutí odvolania .

Senát najvyššieho súdu poukazuje v tejto súvislosti i na skoršiu judikatúru napr. rozhodnutie R č. 181/2003, podľa ktorého všeobecný súd musí v merite preskúmať a rozhodnúť každú vec týkajúcu sa základných práv a slobôd, aj keď je podľa § 248 ods. 2 OSP alebo podľa iného ustanovenia zákona vylúčená zo súdneho prieskumu. Ustanovenie § 248 ods. 2 OSP treba vykladať v kontexte čl. 46 ods. 2 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky tak, že sa vzťahuje len na prípady, ktoré sa netýkajú základných práv alebo slobôd. Rovnako dáva do pozornosti i právny názor vyplývajúci z nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 50/01-50, podľa ktorého „..... v prípade, keď sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, z právomoci súdov nesmie byť vylúčené.“

Oznámenie o zamietnutí odvolania nemá sice formálne náležitosti rozhodnutia vydaného v administratívnom konaní, avšak svojimi procesnými dôsledkami významne zasahuje do ústavne chráneného práva žalobcu na prejednanie jeho veci, preto je podľa názoru najvyššieho súdu takéto oznámenie i bez formálnych znakov rozhodnutia, spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.

Formálnym výkladom zákona o správe daní v súvislosti s určením rozsahu udeleného plnomocenstva na zastupovanie v daňovom konaní ako i nedodrzaním postupu pri odstraňovaní väd podaného odvolania, vzhľadom na okolnosti uvedeného prípadu, žalovaný svojím arbitrárnym postupom prispel k nízkej ochrane procesných práv žalobcu a odňal mu tak možnosť využiť, resp. podať riadny opravný prostriedok proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaného (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR), výrazne obsahom enunciatu zasahujúcim do jeho majetkových práv (čl. 20 ods. 1 Ústavy SR). Vzhľadom k tomu, že v tomto prípade podanie riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu je podmienkou na využitie súdnej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníka konania v rámci súdneho prieskumu zákonnosti správnych rozhodnutí a postupov predchádzajúcich ich vydaniu, týmto postupom žalovaný taktiež priamo porušil ústavné právo žalobcu na prípadnú súdnu ochranu (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR).

Vzhľadom na vyššie uvedené, ako i s prihliadnutím na obsah intertemporálnych ustanovení upravujúcich časovú pôsobnosť Daňového poriadku, námietky týkajúce sa použitia nesprávneho procesného predpisu žalovaným pri zamietnutí odvolania strácajú na význame, a preto sa nimi odvolací súd nezaoberal.

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že zrušením účinku oznámenia žalovaného o zamietnutí podaného odvolania, sa sporné daňové konanie nachádza na základe včas podaného odvolania v štádiu odvolacieho konania, ktoré daňové orgány, vzhľadom na ust. § 165b ods. 1 a 2 Daňového poriadku, dokončia podľa tohto procesného predpisu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhodnotil námietky žalovaného uvedené v podanom odvolaní ako nedôvodné a také, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, preto rozsudok Krajského súdu v Žiline potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 OSP).

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a 2 v spojení s § 246c veta prvá OSP tak, že žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, priznal právo na ich náhradu.

24. ROZHODNUTIE

1. **Reálne plnenie samo osebe nezakladá právo na odpočítanie dane z pridanej hodnoty.**
2. **Pri uplatnení práva na odpočítanie dane je platiteľ úspešný, keď splní zákonné podmienky uvedené v § 51 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.**

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2014, sp. zn. 2 Sžf 21/2013)

Krajský súd v Ž. rozsudkom z 28. novembra 2012 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného zo dňa 23. apríla 2012, ktorým bol potvrdený dodatočný platobný výmer správcu dane - Daňového úradu Ž., kontaktné miesto K. N. M. zo dňa 18. januára 2012, ktorým správca dane vyrubil žalobcovi daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za obdobie december 2009 v sume 1848,92 €, podľa § 44 ods. 6 písm. b/ zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „zákon o správe daní“) z dôvodu, že v účtovníctve žalobcu boli zahrnuté falzifikáty dokladov elektronickej registračnej pokladnice (ďalej len „ERP“) od dodávateľa I. P. STAVEBNINY - B. a I. P. STAVEBNINY B.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že z administratívneho spisu krajský súd zistil, že protokol o výsledku zistenia z daňovej kontroly zo dňa 15. decembra 2011 prevzal žalobca 21. decembra 2011. Z výzvy na prerokovanie protokolu zo dňa 15. decembra 2011 vyplýva, že žalobca bol poučený, že podľa § 15 ods. 10 zákona o správe daní môže svoje písomné vyjadrenie k protokolu predložiť najneskôr do 8 pracovných dní odo dňa jeho doručenia a že prípadné zmeškanie lehoty nie je možné odpustiť. Lehota ôsmich pracovných dní uplynula dňa 3. januára 2012. Žalobca pri osobnom prevzatí protokolu dňa 21. decembra 2012 a ani v lehote ôsmich pracovných dní od jeho prevzatia nenamietal jeho nekompletnosť. Žalobca označil prevzatý protokol za nekompletný až dňa 10. januára 2012, t. j. v deň jeho prerokovania. Do zápisnice o ústnom pojednávaní č. 9500401/15012/2012/Var zo dňa 10. januára 2012 uviedol, že protokol prevzal vo forme listov, ktoré neboli zviazané, podpísané a podľa jeho názoru tam neboli všetky listy. Správca dane v rámci uvedeného ústneho pojednávania vyhotovil a odovzdal žalobcovi rovnopis protokolu o výsledku zistenia z daňovej kontroly zo dňa 15. decembra 2011. Žalobca v podaní zo dňa 16. januára 2012, ktoré adresoval správcovi dane, uviedol, že protokol mu bol predložený neúplný - neobsahoval stranu č. 49. Namiesto nej sa mal v protokole nachádzať list zo dňa 27. októbra 2011 Daňového úradu K. N. M. adresovaný JUDr. O. Z., a preto nemal možnosť sa oboznámiť s výsledkami zistení z daňovej kontroly, čím nebola splnená podmienka doručenia protokolu podľa § 15 ods. 10 zákona o správe daní. Za deň doručenia preto považoval dátum 10. januára 2012. Dňa 17. januára 2012 žalobca podal vyjadrenie k protokolu, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s obsahom protokolu po obsahovej a formálnej stránke. Protokol podľa jeho názoru obsahuje nepravdivé a nepodložené skutočnosti vo veci daňovej kontroly DPH za obdobie roku 2009. Z uvedeného dôvodu žiadal jeho prepracovanie a nové prejednanie.

Krajský súd v Žiline k tejto žalobnej námietke procesnoprávneho charakteru uviedol s poukazom na § 15 ods. 10 zákona o správe daní, že táto je nedôvodná. Z obsahu podaného odvolania žalobcu vo vzťahu k prvostupňovému rozhodnutiu správcu dane je zrejmé, že táto námietka nekompletnosti protokolu nebola súčasťou odvolacích námietok žalobcu s tým, že súd preskúmava podľa § 250i ods. 1 OSP skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Je teda zrejmé, že touto námietkou sa nemohol žalovaný správny orgán v dôvodoch druhostupňového rozhodnutia zaoberať. Aj napriek tejto skutočnosti krajský súd túto námietku vyhodnotil a dospel k záveru, že je nedôvodná s tým, že z obsahu správneho spisu bolo zistené, že dňa 21. decembra 2011 žalobca osobne prevzal od správcu dane výzvu zo dňa 15. decembra 2011 na vyjadrenie sa k protokolu na jeho prerokovanie. Prílohou tejto výzvy bol aj protokol o výsledku zistenia daňovej kontroly zo dňa 15. decembra 2011. V uvedenej výzve správca dane stanovil dátum prerokovania protokolu na 10. januára 2012. Z uvedenej výzvy zároveň vyplýva, že žalobca bol poučený, že podľa § 15 ods. 10 zákona o správe daní môže svoje písomné vyjadrenia k protokolu predložiť najneskôr do 8 pracovných dní odo dňa jeho doručenia a prípadné zmeškanie lehoty nie je možné odpustiť. Lehota 8 pracovných dní uplynula dňa 3. januára 2012. Je nepochybné, že žalobcovi bol protokol o výsledku zistenia z daňovej kontroly doručený dňa 21. decembra 2011 (a to či už bez strany č. 49 alebo s ňou). Žalobca bol oprávnený vyjadriť sa k protokolu do 3. januára 2012, v rámci ktorého mohol namietnuť aj skutočnosť, že v uvedenom protokole chýba strana č. 49. Preto správca dane postupoval v súlade s § 15 ods. 10 zákona o správe daní, keď neprihliadol na vyjadrenie žalobcu k protokolu, ktoré podal po uplynutí uvedenej 8-dňovej lehoty.

Z obsahu administratívneho spisu je podľa názoru krajského súdu jednoznačne preukázané, že žalobca tento protokol za nekompletný označil až dňa 10. januára 2012, pričom do zápisnice z ústneho pojednávania z tohto dňa uviedol, že protokol prevzal vo forme listov, ktoré neboli zviazané, podpísané a podľa jeho názoru tam neboli všetky listy. Ako vyplýva z pojednávania, správca dane v rámci uvedeného ústneho pojednávania vyhotovil a odovzdal žalobcovi rovnopis protokolu o výsledku zistenia daňovej kontroly zo dňa 15. decembra 2011. Z obsahu spisu bolo ďalej preukázané, že žalobca podal vyjadrenie k protokolu, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s obsahom protokolu po obsahovej a formálnej stránke, správca dane listom zo dňa 19. januára 2012 oznámil, že trvá na tom, že žalobcovi bol odovzdaný kompletný protokol a že pripomienky k protokolu neboli podané v zákonom stanovenej lehote, a preto správca dane ich nemôže akceptovať.

Zároveň krajský súd poukázal na to, že z obsahu spisového materiálu, resp. z príloh, ktoré žalobca doložil k žalobe je zrejmé, že v administratívnom spise žalovaného sa nachádza list Daňového úradu K. N. M. vo vzťahu k JUDr. O. Z. zo dňa 27. októbra 2011, avšak tento nie je očíslovaný resp. žurnalizovaný stranou 49. Protokol zo dňa 15. decembra 2011 obsahuje stranu 49 s názvom číselné zhrnutie výsledkov kontroly a označením. Okrem toho, ak skutočne došlo k odovzdaniu nekompletného protokolu, bolo povinnosťou žalobcu predložiť dôkazy, ktoré by toto jeho tvrdenie preukázali, napr. fotodokumentáciu. Naopak, to, že žalobca nekompletnosť začal namietat až dňa 10. januára 2011, pričom bol poučený o práve podať všetky námietky v lehote 8 dní od doručenia (aj nekompletného) protokolu, svedčí o tom, že toto tvrdenie žalobcu je účelové.

Pokiaľ išlo o ďalšiu námietku žalobcu týkajúcu sa vyhodnotenia znaleckého posudku, aj túto krajský súd posúdil ako nedôvodnú. Podľa jeho názoru, v rámci správneho konania bolo dostatočným spôsobom preukázané, že niektoré doklady zahrnuté do účtovníctva žalobcu, na základe ktorých si žalobca uplatňoval odpočet DPH na vstupe, boli vyhotovené duplicitne, ako napr. doklad č. 27 z 25. marca 2009, č. 65 z 3. augusta 2009, č. 53 a č. 56 z 29. októbra 2009 a doklad č. 37 z 27. novembra 2009, resp. niektoré až v troch vyhotoveniach ako doklad č. 37, pričom na duplicitách nebolo uvedené, že sa jedná o kópie dokladov. Uvedené vyplýva práve zo znaleckého posudku Mgr. P. M., PhD. Znalec v znaleckom posudku určil, ktoré doklady sú pravé a ktoré sú falzifikáty s tým, že aj krajský súd sa stotožnil s názorom, že na základe zistených znakov bolo možné konštatovať, že sporné pokladničné doklady zaúčtované v účtovníctve žalobcu v roku 2009 ako výdavkové pokladničné doklady (tam špecifikované) sú pravé, pričom u ostatných skonštatoval, že ide o falzifikáty. Podľa znaleckého posudku doklady, ktoré vykazujú posun (zmenšenie medziriadkovej vzdialenosti), nemohli byť tlačené v matricovom móde, ale boli vytvorené v nejakom grafickom, alebo textovom editore, resp. na ich tlač bola použitá iná ihličková (druhovo zhodná) tlačiareň. Znalecký posudok je jednoznačný v závere, že konkrétne doklady z ERP sú falzifikáty, keďže medziriadková vzdialenosť je menšia ako u pravých dokladov a pri použití matricovej tlačiarne (ktorá je podľa § 2 písm. b/ vyhl. č. 55/1994 Z. z. súčasťou pokladne), je takýto posun nemožný.

Na základe uvedeného potom správne správca dane uznal odpočet DPH iba z predložených dokladov vyhotovených ERP od dodávateľa I. P., ktoré boli označené ako pravé doklady a neuznal odpočet DPH z dokladov označených za falzifikáty. Vzhľadom k tomu, že neboli splnené podmienky na odpočítanie DPH, ktoré sú uvedené v § 49 ods. 1, resp. v § 49 ods. 2 písm. a/ v nadväznosti na § 51 ods. 1 písm. a/ zákona č. 222/2004 Z. z., o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“), nebol uznaný nárok na nadmerný odpočet z predmetných pokladničných dokladov za obdobie jún 2009, nakoľko bolo preukázané, že žalobca od dodávateľa (I. P.) nemá doklad považovaný v zmysle § 71 ods. 5 zákona o DPH, resp. § 1 ods. 3 vyhlášky č. 55/1994 Z. z. za doklad vyhotovený dodávateľom, ktorý tovar dodal, keď predmetné doklady boli znalcom označené za falzifikáty. Z tohto dôvodu je podľa názoru krajského súdu možné konštatovať, že žalobca v predmetnom konaní pred daňovými orgánmi neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal oprávnenosť nárokového odpočtu DPH vierohodnými dokladmi. Krajský súd v tejto veci poukázal na ust. § 29 ods. 1, resp. § 29 ods. 8 zákona o správe daní a dospel k záveru, že žalovaný neporušil zásady daňového konania vyjadrené v zákone o správe daní.

Vo vzťahu k námietke, že správca dane neskúmal reálnosť plnenia, reálnosť odobratia tovaru - stavebného materiálu zo strany žalobcu od I. P. sa krajský súd stotožnil s vyjadrením žalovaného, že jedným zo základných a podstatných atribútov pri posúdení otázky, či daňový subjekt preukázal oprávnenosť nároku na uplatnenie nadmerného odpočtu DPH je pravosť daňových dokladov predložených daňovým subjektom - žalobcom. Keďže boli predložené nepravé doklady, nebola splnená podmienka § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH, t. j. neexistovali faktúry od platiteľa vyhotovené podľa § 71 zákona o DPH. Žalovaný sa už preto reálnosťou plnení zachytených na takýchto dokladoch nezaoberal. Napriek tomu skúmal správca dane, ako vyplýva z obsahu spisu a vykonaného dokazovania aj uvedené skutočnosti. Žalobca vo svojej výpovedi (v rámci ústnych pojednávanií dňa 10. júna 2011 a 16. decembra 2011) uvádzal, že prepravu tovaru - stavebného

materiálu, uskutočňoval vlastnými vozidlami a aj externe, stavebný materiál nakupovali majstri, zásobovači, ľudia na živnosť, pričom konkrétne mená žalobca uviesť nevedel, nevedel konkrétne mená majstrov zodpovedných za jednotlivé stavby, nevedel uviesť nákup materiálu, ktorý bol použitý na jednotlivých stavbách, to znamená, že nevedel uviesť konkrétne mená svedkov, ktorí by v rámci daňového konania svedčili. Preto správne žalovaný vyhodnotil, že žalobca v predmetnom prípade neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k nárokovateľnosti vrátenia nadmerného odpočtu DPH za obdobie december 2009.

Čo sa týka ďalšej námietky na rozporný postup správcu dane, že správca dane vykonal kontrolu vo vzťahu k žalobcovi aj za mesiac máj 2009, kde boli kontrolované aj doklady od I. P., krajský súd poukázal na to, že uvedené zdaňovacie obdobie, teda máj 2009 nebolo predmetom odvolacieho konania a táto kontrola vo vzťahu k zdaňovaciemu obdobiu máj 2009 bola ukončená dňa 1. októbra 2009.

Podľa názoru krajského súdu žalovaný ako aj správca dane dostatočne zistili skutkový stav za predmetné zdaňovacie obdobie, zabezpečili potrebné podklady, ktoré správne vyhodnotili a vyvodili správny právny záver.

Včas podaným odvolaním sa žalobca domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie. Žalobca sa nestotožnil so záverom prvostupňového súdu ohľadne procesného pochybenia, t. j. odovzdania protokolu. Tvrdil, že v prvostupňovom konaní, ako aj v žalobe uviedol konkrétne všetky skutočnosti, ktoré jednoznačne preukazujú, že žalovaný odovzdal protokol neúplný. Dôkazom tejto skutočnosti je aj to, že mu až následne dňa 10. januára 2012 bol odovzdaný protokol už úplný, zviazaný aj so stranou č. 49. Na jednej strane sám žalovaný pristupuje k celej veci prísne formálne a rigorózne, avšak sám si neplní svoje povinnosti súvisiace s odovzdaním protokolu úplného, zviazaného tak, aby neboli pochybnosti o jeho úplnosti a správnosti. Tieto pochybenia zo strany žalobcu boli vytýkané už v priebehu daňového konania žalovanému. Bolo povinnosťou krajského súdu prihliadnuť na tieto skutočnosti, ktoré boli jednoznačne preukázané. Žalobca zdôraznil, že ide o veľmi podstatný a zásadný písomný doklad v rámci celej daňovej kontroly. Jeho jednoznačné spochybnenie zo strany žalobcu následne spochybňuje aj celý ďalší procesný postup daňovej kontroly a tým aj následne vyplývajúce nezákonné rozhodnutia.

Žalobca ďalej namietal aj znalecký posudok, na ktorý sa odvolával žalovaný pri svojich rozhodovaniach. Podľa jeho názoru zo znaleckého posudku je zrejmé, že z troch posudzovaných znakov na originalitu dokladov, znalec spochybnil len jeden a to vzdialenosť medzier na dokladoch a ostatné dva znaky ako pečiatka a papier je treba považovať za originálne. S týmito námietkami sa nevysporiadal ani prvostupňový súd hoci žalobca žiadal, aby bolo nariadené kontrolné znalecké dokazovanie a predtým ešte vypočutý znalec Ing. M. Aj sám žalovaný nepostupoval v zmysle § 25a zákona č. 563/2009 Z. z., pretože mal vypočúť tohto znalca a o výsluchu bol správca dane povinný vyrozumieť aj žalobcu ako daňový subjekt.

Z hľadiska vyhodnocovania znaleckého posudku je podľa názoru žalobcu potrebné konštatovať, že tento posudok nie je jednoznačný, ktorý by bez akýchkoľvek pochybností mohol vyvodiť záver o neplatnosti predložených dokladov. Vzhľadom na pomer znakov, ktoré svedčia v prospech originalnosti predložených dokladov k pomeru jedného znaku, ktorý svedčí o opaku, je možno vyhodnotiť znalecký posudok ako dôkaz, ktorý nemôže odôvodňovať vylúčenie týchto dokladov, resp. jednoznačné konštatovanie, že ide o falzifikáty. Žalobca zdôraznil, že žalovaný len na základe tohto znaleckého posudku, teda len na základe tohto jedného dôkazu neuznal predkladané doklady. Týmto postupom boli porušené základné zásady daňového konania.

Ďalšie porušenia to už hmotnoprávneho charakteru vidí žalobca v tom, že žalovaný a následne aj prvostupňový súd nepostupovali dôsledne v zmysle zákona o DPH, keďže žalovaný pri vyhodnocovaní dôkazov vôbec opomenul ustanovenie § 75 ods. 4 zákona o DPH, podľa ktorého za správnosť údajov vo faktúre a za včasnosť jej vyhotovenia zodpovedá platiteľ, ktorý dodáva tovar alebo službu, ak je faktúra vyhotovená prostredníctvom inej osoby alebo zákazníkom.

V danom prípade aj keď nešlo o faktúru v zmysle § 1 ods. 3 vyhlášky č. 55/1994 s poukazom na § 71 ods. 5 zákona o DPH ide podľa názoru žalobcu o riadny účtovný doklad. Vo vykonanom dokazovaní bolo jednoznačne preukázané, že doklady, ktoré žalovaný považoval za falzifikáty sú doklady od I. P., ktorý dodával tovar a teda v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 75 ods. 4 zákona o DPH bol za tieto doklady zodpovedný I. P. ako dodávateľ tovaru. Tento záver je podľa názoru žalobcu odôvodnený vzhľadom aj na doterajšiu súdnu prax. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré mal krajský súd k dispozícii, ako aj na odborný článok v denníku SME zo dňa 9. júla 2012, z ktorých je zrejmé, že obchodníci, ktorí vykonávajú všetky predbežné opatrenia, ktoré možno od nich odôvodnene požadovať v snahe zabezpečiť, že

ich transakcie nie sú spojené s podvodom, musia byť schopní spoľahnúť sa na legálnosť týchto transakcií bez rizika straty práva na odpočet vstupnej dane; a taktiež na závery Európskeho súdneho dvora, kde sa v zásade konštatuje, že daňové úrady nemôžu od podnikateľov chcieť, aby preverovali dodávateľov.

Podľa názoru žalobcu, dôkazné bremeno daňového subjektu nie je absolútne. Podľa § 29 ods. 8 zákona o správe daní dôkazné bremeno nemožno ponímať extenzívne a rozširovať ho na preukazovanie všetkých, resp. akýchkoľvek skutočností, teda aj tých, ohľadne ktorých táto povinnosť stíha úplne iný subjekt.

Znovu zopakoval, že v danom prípade žalobca vykonal všetky opatrenia, keď preberal tovar od svedka I. P., prevzal doklady z registračnej pokladnice na ktorých bolo uvedené všetko tak, ako v zmysle zákonných predpisov je potrebné. Ani pri najväčšej snahe nemohol odhaliť pri preberaní týchto dokladov, že by malo ísť o falzifikáty. Zdôraznil, že ani daňový úrad pri prvej kontrole nemal pochybnosti o pravosti týchto dokladov až následne, keď zistil uvedené doklady aj u iných daňových subjektov, nariadil znalecké dokazovanie. Čiže až samotným podrobným znaleckým dokazovaním boli zistené nepatrné rozdiely, ktoré žalobca nemohol v žiadnom prípade postrehnúť ani pri akejkoľvek snahe. Žalobca nemôže zodpovedať za nesprávnu a neúplnú účtovnú evidenciu svojho dodávateľa.

Žalobca taktiež namietal, že podkladom na postup podľa § 49 ods. 1, ods. 2 písm. a/ v nadväznosti na ustanovenie § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH je preukázanie reálneho plnenia. Žalovaný ani neskúmal realnosť plnenia a tým porušil ustanovenie § 49 ods. 2 písm. a/ zákona o DPH, hoci žalobca preukazoval realnosť plnenia dôkazmi a to jednak samotnými šoférmi, ktorí mu dodávali tovar, stavbami, ktoré vykonával v tom čase a na ktoré išiel stavebný materiál. U riaditeľa daňového úradu sa dožadoval reálnej kontroly ku ktorej neoficiálne aj došlo, kde sám riaditeľ daňového úradu bol so žalobcom na stavbách. Ani svedok P. nikdy nespochybnil odber stavebného materiálu tak, ako bolo uvedené v dokladoch.

Dodatočne predložil listinný dôkaz – zápisnicu o pojednávaní na Daňovom úrade v Ž. zo dňa 26. marca 2013, kde bola vykonaná konfrontácia medzi žalobcom a p. P., t. j. majiteľom obchodnej spoločnosti, ktorý vydával doklady elektronickej registračnej pokladne.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu zo 16. januára 2013 v úvode uviedol, že žalobca sa v odvolaní proti rozsudku krajského súdu v zásade neodklonil od námietok uvedených v odvolaní a v žalobe. Preto aj žalovaný opätovne poukázal na skutočnosti a závery, ktoré uviedol v rozhodnutí z 23. apríla 2012 ako aj vo vyjadrení zo dňa 31. júla 2012 k podanej žalobe.

Zdôraznil, že po zistení duplicitného vyhotovenia t. j. v dvoch vyhotoveniach, resp. až v troch vyhotoveniach niektorých dokladov z ERP dodávateľa I. P. (v rámci výkonu daňovej kontroly) správca dane v rámci prešetrovania požiadal znalca Mgr. P. M., PhD. o vyhotovenie znaleckého posudku, týkajúceho sa dokladov, vyhotovených predmetnou ERP dodávateľa I. P. (s prideleným DKP). Dôvodom pre vyhotovenie znaleckého posudku bola skutočnosť, že v účtovníctve žalobcu sa nachádzali doklady, ktoré mali byť vyhotovené uvedenou ERP, pričom obsahovo totožné doklady, ktoré mali byť takisto vyhotovené touto ERP, mali vo svojom účtovníctve zaúčtované viaceré daňové subjekty. Znalec bol požiadaný, aby na základe vykonanej expertízy určil, ktoré doklady sú originály, vytlačené na danej ERP a k nej prislúchajúcej tlačiarňou a ktoré sú falzifikáty. Znalec podrobným mikroskopickým skúmaním zistil, že pokladničné doklady za rok 2009 boli vyhotovené matricovou ihličkovou tlačiarňou, na predložených dokladoch boli všetky odtlačky vyhotovené nanosom pečiatkovej farby, t. j. odtlačením pečiatky. Vzájomným porovnaním sporných dokladov bol pri porovnávaní zistený posun v zarovnávaní riadkov oproti porovnávacím dokladom, t. j. sporné doklady nie sú zhodné – rovnako editované a majú menšiu medziriadkovú vzdialenosť ako u pravých dokladov, preto nie je možné považovať ich za pravé doklady. V závere znaleckého posudku znalec uviedol, konkrétne ktoré sporné pokladničné doklady zaúčtované v účtovníctve žalobcu v roku 2009 ako výdavkové pokladničné doklady sú pravé a ktoré doklady sú falzifikáty.

Žalovaný poukázal na to, že znalec vo svojom znaleckom posudku neposudzoval originalitu použitej pásky a ani pravosť odtlačkov pečiatok, preto nemožno hovoriť o troch posudzovaných znakoch, ako to tvrdí žalobca. Znalec vo svojom znaleckom posudku overoval pravosť sporných pokladničných dokladov na základe zhodnosti vytlačeného textu dokladov. Žalobca v rámci doterajších konaní nevzniesol žiadnu konkrétnu námietku, ktorá by spochybňovala výsledok znaleckej expertízy.

Ďalej žalovaný uviedol, že žalobcovi nebol uznaný nárok na nadmerný odpočet DPH z dôvodu nesplnenia zákonnej podmienky podľa § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH, t. j. žalobca nemal doklad

vyhotovený dodávateľom, ktorý tovar dodal, pretože predložené doklady boli znalcom označené za falzifikáty. Za vyhotovenie faktúry podľa § 75 ods. 4 zákona o DPH síce zodpovedá platiteľ, ktorý ho vyhotovil, avšak ak daňový subjekt nepreukáže splnenie zákonných podmienok na uplatnenie odpočítania dane, nárok na odpočet DPH mu nevznikne.

K tvrdeniam žalobcu, ktoré sa týkali doručenia neúplného protokolu, žalovaný uviedol, že zákon umožňuje daňovému subjektu, aby sa v lehote ôsmich pracovných dní odo dňa doručenia protokolu k nemu vyjadril (po obsahovej a formálnej stránke). Uvedená lehota na vyjadrenie je lehotou prekluzívnou, preto na námietky daňového subjektu vznesené po tejto lehote správca dane už nemôže prihliadať. Žalobcovi bol protokol o výsledku zistenia z daňovej kontroly bezpochyby doručený dňa 21. decembra 2011 (a to či už bez strany č. 49 alebo s ňou). Bol oprávnený vyjadriť sa k uvedenému protokolu do 3. januára 2012 a v tomto vyjadrení mohol namietať aj skutočnosť, že v uvedenom protokole (jemu doručenom exemplári) chýba strana č. 49. Preto správca dane postupoval v súlade s § 15 ods. 10 zákona o správe daní.

Pretože pravosť daňových dokladov predložených daňovým subjektom je jedným zo základných a podstatných atribútov pri posúdení otázky, či daňový subjekt preukázal oprávnenosť nároku na uplatnenie nadmerného odpočtu DPH, v prípade nepravých daňových dokladov nevzniká daňovému subjektu nárok na uplatnenie nadmerného odpočtu DPH. Žalovaný sa vzhľadom k tejto skutočnosti ako aj vzhľadom k obsahu rozhodnutia správcu dane už nezaoberal reálnosťou plnení zachytených na týchto dokladoch. Pritom, ako to vyplýva z obsahu spisu, správca dane mal snahu skúmať u žalobcu reálnosť plnení zachytených na sporných dokladoch, ale prístup žalobcu mu to neumožnil. Ako vyplýva zo zápisníc o ústnom pojednávaní (z 10. júna 2011 a zo 16. decembra 2011), žalobca uviedol, že preprava tovarov, nakúpených u I. P. bola zabezpečovaná troma vlastnými dodávkami a externými vozidlami, ku ktorým sa nevedel vyjadriť. K existencii obsahu zhodných dokladov vyhotovených ERP uviedol, že ho jeho zásobovači a dodávatelia materiálu museli oklamať. Ďalej uviedol, že on sám u I. P. málokedy nakupoval. Nakupovali majstri, zásobovač alebo ľudia, ktorí boli u neho zamestnaní alebo s ním spolupracovali ako živnostníci. Konkrétne mená nevedel uviesť. Taktiež nevedel uviesť mená majstrov, ktorí boli v roku 2009 zodpovední za jednotlivé stavby a nevedel uviesť nákup materiálu, ktorý bol použitý na jednotlivých stavbách. Žalobca nevedel označiť ani osoby, ktoré by mohli byť prizvané ako svedkovia.

K poukazovaniu žalobcu na rozporný postup správcu dane žalovaný uviedol, že rozhodnutie, ktoré nadväzovalo na výsledok kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie máj 2009, nebolo predmetom odvolacieho konania. Hlavným dôvodom, pre ktorý správca dane počas daňovej kontroly na DPH za zdaňovacie obdobia január až apríl a jún až december 2009 požiadal znalca o vykonanie expertízy dokladov vyhotovených I. P. prostredníctvom ERP bola skutočnosť, že v účtovníctve žalobcu sa nachádzali obsahovo úplne totožné doklady, ktoré mali byť vyhotovené ERP a taktiež skutočnosť, že obsahovo úplne totožné doklady, ktoré mali byť vyhotovené ERP mali vo svojom účtovníctve zaúčtované viaceré daňové subjekty. Uvedené skutočnosti neboli správcovi známe v čase, keď vykonával u žalobcu kontrolu na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie máj 2009.

Žalovaný mal za to, že Krajský súd v Ž. v predmetnej veci rozhodol v súlade s platnými právnymi predpismi, a preto navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a žalobcovi nepriznať náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Rozsudok bol verejne vyhlásený 29. januára 2014 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 49 ods. 1 zákona o DPH v znení účinnom do 31. decembra 2011 právo odpočítať daň z tovaru, alebo zo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare, alebo službe vznikla daňová povinnosť.

Podľa ods. 2 písm. a/ platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na účely svojho podnikania ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7. Platiteľ môže odpočítať daň, ak je daň voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo majú byť platiteľovi dodané.

Podľa § 51 ods. 1 písm. a/ právo na odpočítanie dane podľa § 49 môže platiteľ uplatniť, ak pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. a/ má faktúru od platiteľa vyhotovenú podľa § 71.

Podľa § 15 ods. 15 zákona o správe daní ustanovenia o výkone daňovej kontroly sa vzťahujú rovnako aj na orgány oprávnené vykonávať daňovú kontrolu podľa osobitných predpisov.

Podľa § 29 ods. 8 daňový subjekt preukazuje skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane a skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní, alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňového konania, ako aj vierohodnosť, správnosť, alebo úplnosť povinných evidencií, alebo záznamov vedených daňovým subjektom.

Predmetom súdneho preskúmacieho konania je preskúmanie rozhodnutí žalovaného, ktorými bol žalobcovi podľa § 44 ods. 6 písm. b/, bod 1 zákona o správe daní vyrubený rozdiel DPH za zdaňovacie obdobie december 2009.

Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa náležite a v súlade so zákonom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu ako i s tvrdeniami žalovaného a dal odpoveď na výklad a aplikáciu použitých zákonných ustanovení v napádaných rozhodnutiach, a preto sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu tak, ako ich uviedol aj v tomto svojom rozsudku a na potvrdenie jeho správnosti považuje za potrebné doplniť nasledovné:

Jednou zo základných zásad daňového konania je v zmysle zákona o správe daní a poplatkov zásada zákonnosti, ktorá ustanovuje povinnosť pre správcu dane v daňovom konaní postupovať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi (§ 2 ods. 1). V zmysle zásady súčinnosti (§ 2 ods. 2) správca dane postupuje v daňovom konaní v úzkej súčinnosti s daňovými subjektmi. Pre daňovú kontrolu a daňové konanie je jednou z najvýznamnejších zásad tzv. zásada voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 3), podľa ktorej správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo. Zásada rovnosti (§ 2 ods. 7), podľa ktorej všetky daňové subjekty majú v daňovom konaní rovnaké práva a povinnosti, vo svojej podstate vychádza z ústavnej zásady rovnosti účastníkov (čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky).

Účelom daňového konania je zistenie, či si daňové subjekty splnili v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi predpismi svoje povinnosti voči štátnemu rozpočtu. Zákon o správe daní a poplatkov preto zakotvuje oprávnenia daňových orgánov, aby mohli zisťovať, či daňové subjekty si splnili svoje povinnosti stanovené príslušnými hmotnoprávnymi predpismi. Keďže ide o fiškálne záujmy štátu, zákon o správe daní a poplatkov obsahuje osobitnú úpravu zisťovania preverovania základu dane alebo iných skutočností rozhodujúcich pre správne určenie dane alebo vznik daňovej povinnosti daňového subjektu.

Dokazovanie vykonáva správca dane, ktorý vedie daňové konanie (§ 29 ods. 1). Správca dane dbá, aby skutočnosti rozhodujúce pre určenie daňovej povinnosti boli zistené čo najúplnejšie a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov (§ 29 ods. 2). Ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti, a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov (priznania, hlásenia, odpovede na výzvy správcu dane a pod.), o svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy vedené daňovými subjektmi a doklady k nim (§ 29 ods. 4). Daňový subjekt preukazuje skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane a skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v priznaní, hlásení a vyúčtovaní, alebo na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňového konania, ako aj vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov vedených daňovým subjektom (§ 29 ods. 8).

Právo odpočítať DPH z tovaru alebo zo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť. Platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na účely svojho podnikania ako platiteľ, s výnimkou podľa odsekov 3 a 6. Platiteľ môže odpočítať daň, ak je daň voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo

majú byť platiteľovi dodané (§ 49 ods. 1 a 2 zákona o DPH). Podľa § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH, právo na odpočítanie dane podľa § 49 môže platiteľ uplatniť, ak pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. a/ má faktúru od platiteľa vyhotovenú podľa § 71.

Najvyšší súd Slovenskej republiky mal z obsahu pripojeného administratívneho spisu za preukázané, že správca dane vykonal v danej veci rozsiahle dokazovanie. Záver, ktorý bol zo zistených skutkových okolností v daňovom konaní ustálený, zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade s hmotnoprávnymi ustanoveniami zákona o DPH. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobcom predložené daňové doklady nespĺňajú zákonné kritérium dostatočnej preukaznosti oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH podľa § 49 ods. 1 a 2 písm. a/ v nadväznosti na § 51 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH, t. j. žalobca v posudzovaných zdaniteľných obchodoch nemal doklad vyhotovený dodávateľom, ktorý tovar dodal, pretože predložené doklady boli znalcom označené za falzifikáty.

Ani v odvolacom konaní nebolo možné prisvedčiť opakovaným námietkam žalobcu, ktoré sa týkali neúplného protokolu a námietok k znaleckému posudku; žalobca neuviedol v odvolaní žiadne také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu v odvolaní, že z troch posudzovaných znakov na originalitu dokladov znalec spochybnil len jeden a ostatné dva znaky, ako pečiatka a papier, je treba považovať za originálne, tak obsah znaleckého posudku tomuto tvrdeniu nenasvedčuje. V znaleckom posudku sa uvádza, že na sporných materiáloch sa nachádzajú odtlačky obdĺžnikovej pečiatky, ktoré sú vyhotovené modrou pečiatkovou farbou. V prípade požiadavky je možné vyhotoviť expertízu pravosti týchto odtlačkov pečiatok. Ďalej sa v znaleckom posudku uvádza, že identifikačná hodnota farbiva pásky, resp. kvality papiera dokumentu je minimálna a vhodná na použitie len pri skúmaní bezprostredne po sebe tlačených dokladov, až do doby kým nie je nevyhnutné vymeniť tlačiacu pásku alebo papier v ERP. Overenie pravosti sporných pokladničných dokladov bolo z vyššie uvedeného dôvodu zamerané na zistenie zhodnosti vytlačeného textu dokladov.

Reálne plnenie samo osebe nezakladá nárok na odpočítanie DPH. Pri uplatnení práva na odpočítanie dane je platiteľ úspešný, keď splní zákonné podmienky ustanovenia § 51 ods. 1 zákona o DPH, z ktorých jedna nebola splnená, lebo ako relevantné doklady boli predložené falzifikáty z ERP. Pokiaľ ide o opakované námietky žalobcu, týkajúce sa zdaňovacieho obdobia máj 2009, možno len zopakovať závery rozsudku krajského súdu, že zdaňovacie obdobie máj 2009 nebolo predmetom daňovej kontroly v danej veci. K listinnému dôkazu, ktorý žalobca zaslal krajskému súdu 4. apríla 2013 (zápisnica o pojednávaní na Daňovom úrade Ž. zo dňa 26. marca 2013) je potrebné uviesť, že pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 prvá veta OSP). Uvedená zápisnica o ústnom pojednávaní sa týka vypočítania svedka I. P. v súvislosti s výkonom daňovej kontroly DPH za zdaňovacie obdobie január až december 2010 u žalobcu.

Záver krajského súdu, že žalobca v konaní pred daňovými orgánmi neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal oprávnenosť odpočítania DPH vierohodnými dokladmi, považoval najvyšší súd z uvedených dôvodov za správny. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní žalovaného správneho orgánu nezistil ani takú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého správneho rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP), v dôsledku čoho nemožno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu alebo jeho postup nie je v súlade so zákonom. Nepochybil preto krajský súd, ak žalobu zamietol.

Za týchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe. V súdnom konaní obsahom administratívneho spisu bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Preto, ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovел a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Žiline ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ustanovení § 224 ods. 1 a § 250k OSP tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému právo na náhradu trov zo zákona neprináleží.

25. ROZHODNUTIE

Ak daňový subjekt dodatočným daňovým priznaním priznal, že uplatnil neoprávnene vysoký nadmerný odpočet a aj priznal, že neoprávnene používal finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, potom správca dane musel uložiť z rozdielu nadmerného odpočtu pokutu podľa § 35 ods. 3 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. februára 2014, sp. zn. 2 Sžf/59/2013)

Krajský súd v B. rozsudkom z 22. februára 2013 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného zo 14. decembra 2009, ako aj rozhodnutia Daňového úradu B. I z 23. septembra 2009, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 33.110,50 € podľa § 35 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“) z rozdielu nadmerného odpočtu vyplývajúceho z podaného 5. dodatočného daňového priznania k dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie kalendárny mesiac júl 2005, ktorým znížil nadmerný odpočet uvedený v 4. dodatočnom daňovom priznaní o sumu 882 947,02 €, t. j. na sumu 71 711,39 €.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobca videl nezákonnosť rozhodnutí žalovaného a správcu dane v tom, že obidva správne orgány neuviedli v napadnutých rozhodnutiach názov a sídlo zriaďovateľa organizačnej zložky, ktoré v čase vydania správnych rozhodnutí bolo L.-K.DRESDEN. GmbH, Drážďany. Toto tvrdenie však podľa názoru krajského súdu nemá oporu v spisovom materiáli, nakoľko obidve rozhodnutia správnych orgánov obchodné meno zriaďovateľa obsahovali. Neobsahovali len jeho sídlo, avšak takúto povinnosť im Obchodný zákonník neukladá. Krajský súd pri posudzovaní aktívnej legitímácie žalobcu vychádzal z právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveného už v obdobnej veci dňa 22. augusta 2012, sp. zn. 2Sžf/54/2011. Poukázal na to, že preskúmané rozhodnutia ukladali pokutu L.E.-K.DRESDEN GmbH - organizačná zložka, ktorá je zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu B. I, oddiel Po, vložka číslo 1056/B, zriaďovateľom ktorej bola spoločnosť podnikajúca pod obchodným menom L.K.DRESDEN GmbH, zapísaná v obchodnom registri B Úradného súdu Drážďany.

Označenie žalobcu v rozhodnutiach správnych orgánov preto podľa názoru krajského súdu zodpovedalo ustanoveniu § 9 ods. 2 Obchodného zákonníka, v dôsledku čoho bola pokuta uložená zahraničnej právnickej osobe, ktorá právnu subjektivitu má, vo veci týkajúcej sa organizačnej zložky tejto zahraničnej právnickej osoby (pozri *mutatis mutandis* rozhodnutia NS SR 6Sž/59/03-17 zo 17. októbra 2003, 3Cdo/186/2009 z 10. marca 2010; rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 6/03 z 13. marca 2003, III. ÚS 168/06-14 z 20. júna 2006). V napadnutých rozhodnutiach správne orgány správne uviedli obchodné meno zriaďovateľa, dodatok označujúci jeho právnu formu, ako aj dodatok, že ide o organizačnú zložku. Preto krajský súd námietku žalobcu uvádzanú týmto smerom nepovažoval za dôvodnú.

Z administratívneho spisu mal krajský súd ďalej za preukázané, že správca dane vydal rozhodnutie podľa § 35 ods. 3 zákona o správe daní o uložení pokuty vo výške 33 110,50 € potom, čo daňový subjekt, žalobca, podal dňa 23. decembra 2008 piate dodatočné daňové priznanie za zdaňovacie obdobie júl 2005, ktorým si znížil nadmerný odpočet uvedený vo štvrtom dodatočnom daňovom priznaní o sumu 882 947,02 €. Piate dodatočné daňové priznanie žalobca podal po vrátení nadmerného odpočtu zo štvrtého dodatočného daňového priznania k DPH, ktorý bol podľa žalovaného vrátený dňa 18. augusta 2006, t. j. pred podaním piateho dodatočného daňového priznania.

Žalobca vo veci uloženia pokuty podal včas odvolanie, pričom uznal, že pri uplatnení nároku na odpočítanie dane nepostupoval v súlade s ustanoveniami § 49 a §51 zákona o DPH, avšak konal tak na základe nesprávneho usmernenia správcu dane. Žalovaný napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Krajský súd poukázal na to, že režim odpočítania dane umožňuje platiteľovi dane odpočítať daň, ak spĺňa podmienky stanovené zákonom o DPH, všeobecne uvedené v ustanoveniach § 49 až § 51. Podľa § 49 ods. 1 zákona o DPH, právo odpočítať daň z tovaru alebo zo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare

alebo službe vznikla daňová povinnosť. Platiteľovi dane vzniká právo na odpočítanie dane dňom, ktorý je zhodný s dňom vzniku daňovej povinnosti u dodávateľa tovarov alebo služieb alebo u nadobúdateľa tovaru z iného členského štátu a príjemcu služby zo zahraničia, ak ide o tzv. samozdanenie, to znamená, že daňová povinnosť v týchto prípadoch nevzniká dodávateľovi, ale vzniká príjemcovi tovaru alebo služby. Ide o základnú zásadu, ktorá spočíva v tom, že právo na vrátenie dane zo štátneho rozpočtu odberateľovi nemôže vzniknúť skôr, ako vznikne povinnosť odvodu dane do štátneho rozpočtu dodávateľom. Podmienky, ktoré musia byť splnené na uplatnenie tohto práva, obsahuje § 51 zákona o DPH.

Krajský súd ďalej uviedol, že z § 35 ods. 3 zákona o správe daní vyplýva, že základným predpokladom uloženia sankcie daňovému subjektu je okrem iného naplnenie znakov protiprávneho konania konaním/nekonaním daňového subjektu, tzn. porušenie povinnosti špecifikovanej v zákone ako aj porušenie zákona daňovým subjektom čo aj z nedbanlivosti.

Krajský súd skonštatoval, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobca podal 5. dodatočné daňové priznanie za zdaňovacie obdobie júl 2005 dňa 23. decembra 2008 a znížil si v ňom nadmerný odpočet uvedený v 4. dodatočnom daňovom priznaní v sume 954 658,41 € o sumu 882 947,02 €, na sumu 71 711,39 €, pričom nadmerný odpočet uvedený vo 4. dodatočnom daňovom priznaní mu bol vrátený pred podaním 5. dodatočného daňového priznania za toto zdaňovacie obdobie.

Preto nebolo sporné ani to, že žalovaný postupoval podľa ustanovenia § 2 ods. 6 zákona o správe daní („Pri uplatňovaní daňových predpisov v daňovom konaní sa berie do úvahy vždy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre určenie alebo vybratie dane“), nakoľko vyrubil pokutu na základe dokázateľne predloženého dodatočného daňového priznania za preskúvané zdaňovacie obdobie.

Žalobcova argumentácia o tom, že časový rozdiel, ktorý vznikol medzi deklarovaným vznikom daňovej povinnosti a deklarovaným vznikom práva na odpočítanie dane bol zo strany daňového subjektu vytvorený chybné a dodatočné daňové priznania neodrážali skutkový stav a že daňový subjekt nemohol byť v omeškaní s platbou, pretože v skutočnosti nemal vôbec povinnosť platiť neobstojí, pretože citované zákony výnimku pri pokutovaní za daňové delikty nepripúšťajú a navyše vyrubená pokuta je závislá od porovnania podaného dodatočného daňového priznania k posledne podanému dodatočnému daňovému priznaniu.

Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správne právne závery, ktoré náležite odôvodnil, vrátane voľnej úvahy, ktorá nevybočila z medzí prípustného správneho uváženia. Nakoľko námietky žalobcu neodôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia, žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 250 j ods. 1 OSP. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal.

Včas podaným odvolaním sa žalobca domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne aby konanie prerušil a položil predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie. Podľa jeho názoru v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k chybám uvedeným v § 205 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/ a f/ OSP, keď krajský súd nesprávne vyhodnotil právnu stránku a vôbec nevzal do úvahy žalobcom uvádzané tvrdenia. Žalobca v celom konaní zdôrazňoval, že takto uplatneným postupom zo strany daňových úradov dochádza k šikanóznemu výkladu zákona a k porušovaniu zásady daňovej neutrality.

Súd prvého stupňa podľa názoru žalobcu vôbec neprihliadol na skutočnosť, že žalobca si na základe nesprávneho usmernenia zo strany daňových úradov uplatňoval právo na odpočítanie DPH z faktúr v iných zdaňovacích obdobiach, aj keď mal nárok uplatniť si z faktúr daň v tom istom období ako vznikla daňová povinnosť a výsledný efekt vo vzťahu k štátnej správe by bol nulový pri tzv. samozdanení.

Súd prvého stupňa taktiež podľa názoru žalobcu nesprávne vyhodnotil, že žalobca pre uvedenie do správneho stavu a ako dôkaz, že štátny rozpočet nebol na DPH ukrátený, zaslal daňovému úradu dodatočné daňové priznania k DPH za jednotlivé zdaňovacie obdobia, ktoré boli vypočítané za účelom spätného priradenia vstupov k výstupom pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku podľa § 11 zákona o DPH a pri tovaroch a službách, pri ktorých príjemca platí daň v zmysle § 69 ods. 2 až 4 zákona o DPH.

Žalobca poukázal na to, že súd prvého stupňa sa vo svojom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s tým, že žalobca nemohol byť v omeškaní s akoukoľvek platbou, pretože v skutočnosti vôbec nebol povinný platiť, ale mal uplatniť samozdanenie pri nadobudnutí tovaru a služieb z iného členského štátu. Je preto nemysliteľné, aby

žalobca spôsobil následok, ktorým je ukrátenie štátneho rozpočtu. Žalobca nemal platiť žiadnu daň a žiadna daň mu ani nemala byť vrátená, avšak práve na základe nesprávneho usmernenia príslušného daňového úradu pravidelne uhrádzal DPH a až o niekoľko mesiacov dostával tieto platby naspäť. Týmto konaním bol v konečnom dôsledku poškodený žalobca, nakoľko niekoľko mesiacov bezplatne úveroval štátny rozpočet SR. Podľa jeho názoru pokiaľ neexistovala povinnosť platiť daň, nemôže existovať oprávnenie daňového úradu ukladať pokuty za konanie, ktoré nepredstavuje žiadne ohrozenie pre štátny rozpočet SR.

Žalobca v zmysle vyššie uvedeného nemohol byť v omeškaní s akýmikoľvek platbami, pretože v skutočnosti vôbec nemal povinnosť platiť, keďže v zmysle zákona o DPH ide o intrakomunitárne nadobudnutie tovaru a služieb a vnútropodnikových prevodov. Tvrdenie sa opiera aj o rozhodnutia Súdneho dvora EÚ (ďalej len „SD EÚ“), podľa ktorého podriaďovať právo na oslobodenie od dane pri dodaní tovaru v rámci EÚ rešpektovaním formálnych povinností bez zohľadnenia základných požiadaviek, a najmä bez skúmania, či boli tieto povinnosti splnené, ide nad rámec toho, čo je potrebné na zabezpečenie správneho výberu dane.

Žalobca poukázal na to, že už vo svojom vyjadrení zo dňa 23. septembra 2010 v konaní pred krajským súdom uviedol, že konanie príslušného daňového úradu, ako aj žalovaného je v rozpore so zásadou neutrality DPH, nakoľko konaním žalobcu nedošlo k ukráteniu štátneho rozpočtu SR a samotný žalobca prejavil záujem a vynaložil snahu na usporiadanie vzniknutého stavu. Žalobca uviedol, že vzhľadom na všetky skutkové okolnosti ide o zrejmu a zbytočnú tvrdosť a prísnosť opatrení zo strany daňových úradov, ktoré samy uviedli, že rozhodnutie o uložení pokuty nemôžu zrušiť iba z toho dôvodu, že neexistuje žiadny ani mimoriadny opravný prostriedok v správnom konaní, v ktorom by mohlo byť rozhodnutie o uložení pokuty zrušené. Taktiež uviedol, že v daňovom konaní postupoval v súlade s pokynmi pracovníkov daňového úradu, ktorí mu odporučili podať dodatočné daňové priznania, čím by došlo k usporiadaniu právneho stavu, ako aj k preukázaniu, že štátny rozpočet SR nebol ukrátený. Následne potom, čo žalobca postupoval týmto spôsobom, bol zo strany príslušného daňového úradu sankcionovaný za rozdiel nadmerného odpočtu vyplývajúceho z dodatočného daňového priznania DPH za obdobie júl 2005.

Vo svojom vyjadrení žalobca uviedol, že zákon o DPH ani relevantná Smernica Rady 2006/112/ES neobsahujú výslovné ustanovenia pre prípad, že z dôvodu omylu je na faktúre alebo v daňovom priznaní uvedená čiastka DPH, hoci nie je dlžná na základe uskutočneného zdaniteľného plnenia. SD EÚ v obdobných prípadoch rozhodol (v rozsudkoch *C-454/98 Schmeink & Cofreth a Strobel*, *C-78/02 Karageorgou*, *C-342/87 Genius Holding a C-566/07 Stadeco BV*), že zaručenie neutrality DPH je vecou členských štátov a je na nich, aby vo vnútroštátnych predpisoch zakotvili opatrenia, podľa ktorých by neodôvodnene priznaná daň mohla byť opravená. Pritom však SD EÚ zdôraznil, že opatrenia členských štátov na zabezpečenie presného výberu daní nemôžu ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa.

Pre úplnosť žalobca opätovne uviedol aj to, že k sporným ustanoveniam zákona o DPH (§§ 49 a 51, ktoré upravujú spôsob uplatnenia dane na vstupe a na výstupe v prípade povinnosti samozdanenia) bol vydaný Metodický pokyn Daňového riaditeľstva SR k zákonu č. 83/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o DPH. Tento metodický pokyn bol vydaný až v roku 2009, t. j. po 5 rokoch od vstupe SR do EÚ a dodatočne dával do súladu výklad zákona o DPH s európskym právom. Z výkladu vyplýva, že „*daň uplatnenú platiteľom dane pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu podľa § 11 môže platiteľ dane odpočítať v zdaňovacom období, v ktorom právo na odpočítanie dane vzniklo, t. j. v zdaňovacom období, v ktorom pri tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť. Vznik práva na odpočítanie dane z prijatej služby je totožný s dňom vzniku daňovej povinnosti.*“

Z uvedeného podľa názoru žalobcu vyplýva, že postupoval v súlade s uvedeným metodickým pokynom Daňového riaditeľstva SR a napriek tomu, že tento metodický pokyn bol vydaný až po období, ktoré je sporné, treba prihliadnuť na to, že znenie §§ 49 a 51 zákona o DPH sa od roku 2005 do podania žaloby nezmenilo, a teda možno tento metodický pokyn uplatniť aj v predmetnom prípade. Žalobca má za to, že uloženie pokút zo strany daňových úradov odporuje účelu ustanovení §§ 49 a 51 zákona o DPH, ako aj predpisom EÚ. Žalobca mal za to, že konanie daňových úradov bolo nad rámec nevyhnutnosti, nakoľko postupom žalobcu nedošlo k ukráteniu štátneho rozpočtu, práve naopak tým, že žalobca odviedol daň a uplatnil si ju neskôr, bezúročné dotoval štátny rozpočet počas niekoľkých mesiacov, a teda nebolo nutné uplatniť bez ďalšieho tak prísne sankcie voči žalobcovi.

Žalobca mal za to, že postup daňových úradov je v rozpore s právnymi predpismi EÚ v oblasti DPH a najmä so zásadou daňovej neutrality, čo však krajský súd vo svojom rozhodnutí vôbec nezohľadnil a zaoberal sa

výlučne formálnou stránkou veci, kedy uviedol, že príslušné zákony vzťahujúce sa na uvedený prípad výnimku pri pokutovaní za daňové delikty nepripúšťajú.

Žalobca je toho názoru, že takýto striktný výklad zákona nemá oporu v súčasnom právnom systéme a v modernom nazeraní na právo v kontexte členstva SR v EÚ. Pre úplnosť citoval aj záver Ústavného súdu SR, ktorý v náleze zo dňa 1. júla 2008, sp. zn.: III. ÚS 341/2007 uviedol: *„Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.“*

Ku skutočnosti, že ústavne súladný výklad musí mať prednosť pred inými metódami výkladu, sa Ústavný súd SR vyjadril vo viacerých rozhodnutiach nasledovne: *„Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd.“* (napr. II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 209/07, podobne aj I. ÚS 252/07).

Ďalej uviedol citát z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn.: Pl. ÚS 33/97, ktorý bol následne reprodukován v mnohých rozhodnutiach českého Ústavného súdu a ktorý bol jedným z dôrazných odkazov ústavného súdu adresovaných všeobecným súdom, podnecujúcich všeobecné súdy ku zmene právneho myslenia: *„Naprosto neudržiteľným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. ... Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslné, nebo v důsledku nezdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity.“*

V náleze zo dňa 4. februára 1997, sp. zn.: Pl. ÚS 21/96, Ústavný súd ČR zasa konštatoval, že *„účel a zmysel zákona nie je možné ... hľadať len v slovách a vetách právneho predpisu, pretože v právnom predpise sú a musia byť vždy obsiahnuté i princípy uznávané demokratickými právnymi štátmi.“*

Žalobca mal za to, že súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil všetky žalobcom prednesené tvrdenia a predložené dôkazy a venoval sa právnej veci z čisto formálneho hľadiska. Žalobca je toho názoru, že súdy Slovenskej republiky sú povinné sa pri rozhodovaní riadiť nielen právnymi predpismi SR, ale sú povinné prihliadať na všetky všeobecne záväzné právne predpisy v rámci EÚ a judikatúru SD EÚ v tejto súvislosti.

Z uvedeného dôvodu podľa názoru žalobcu nemožno konštatovanie súdu prvého stupňa o tom, že pokiaľ zákon nepripúšťa výnimky pri pokutovaní za daňové delikty, nie je možné ich udeliť, hoci je uloženie pokuty v zrejmom rozpore so zásadou neutrality, ktorá patrí medzi základné zásady jednotného trhu EÚ, považovať za súladné s právnymi predpismi EÚ, nakoľko je v zrejmom rozpore aj s výkladom príslušných ustanovení o DPH Súdnym dvorom EÚ, ktorý jasne deklaroval, že opatrenia, ktoré členské štáty vytvárajú na zabezpečenie presného výberu daní, nesmú ísť na rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.

Žalobca vyjadril presvedčenie, že ukladanie pokút za konanie, ktorým preukázateľne nebol poškodený štátny rozpočet a ktoré by za iných okolností v prípade tzv. samozdanenia v jednom období nebol ani predmetom skúmania zo strany daňových úradov, nieto ešte dôvodom na uloženie pokút, je neprimeraný postup zo strany štátnych orgánov voči subjektom práv, ktorý ide na rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie výberu daní.

Žalobca mal za to, že súd prvého stupňa nevykladal zákon v súlade s právom EÚ, keď takýto flagrantný šikanózný výklad zákona zo strany daňových úradov neobmedzil tým, že by ich rozhodnutia zrušil a nariadil im vykladať zákon v súlade s právom EÚ.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu zo 16. mája 2013 uviedol, že podľa jeho názoru krajský súd správne vyhodnotil právnu stránku veci a dôkladne sa vecou zaoberal. Daňový úrad postupoval v zmysle platných a účinných zákonov pri uložení sankcií za podanie dodatočných daňových priznaní na DPH, teda bol

dodržený čl. 13 Ústavy SR, povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Tvrdenia žalobcu o šikanóznom výklade zákona a porušení zásad daňovej neutrality ním neboli špecifikované a preukázané. Žalobca nesprávne uplatnenie práva na odpočítanie dane a následné podanie niekoľkých dodatočných daňových priznaní na DPH za zdaňovacie obdobie júl 2005 zdôvodňuje nesprávnym usmernením daňového úradu, čo žalovaný odmieta ako neopodstatnené a nepreukázané.

Vznik daňovej povinnosti a nárok na odpočítanie dane je upravený v ustanoveniach zákona o DPH a žalobca ako platiteľ dane bol povinný poznať znenie tohto právneho predpisu. V odvolaní proti rozhodnutiu správcu dane o uložení pokuty žalobca uviedol, že všetky úkony, ktoré sa týkali schvaľovania prijatých faktúr sa uskutočňovali v sídle zriaďovateľa organizačnej zložky v Nemecku, preto vznikol časový nesúlad medzi prijatím dodávateľských faktúr zriaďovateľom, ich odsúhlasením zodpovednými pracovníkmi zriaďovateľa a ich odoslaním a zaúčtovaním v účtovníctve organizačnej zložky na Slovensku. Tento stav trval v niektorých prípadoch aj niekoľko mesiacov. Preto nastal posun od uskutočnenia dodávky služby alebo tovaru, prípadne vystavenia faktúry a prijatia príslušnej faktúry v organizačnej zložke. Organizačná zložka pochybila a nevedomila si, že zriaďovateľ a jeho organizačná zložka sú ten istý subjekt.

Z tohto vyjadrenia žalobcu je podľa názoru žalovaného jednoznačne jeho pochybenie a nevedomosť v prípade nesprávneho uplatňovania DPH, čo žalobca sám aj priznal. Neznalosť platnej a účinnej legislatívy v danom čase a jej nesprávne aplikovanie, nemôže žalobca dávať za vinu žalovanému.

Dôvody žalobcu sú podľa názoru žalovaného subjektívneho charakteru, pretože to, že po vstupe Slovenskej republiky do EÚ nevedel, kedy má uviesť dodávateľské faktúry od zahraničných platiteľov do daňového priznania DPH, teda kedy mu vznikla z týchto faktúr daňová povinnosť a kedy právo na odpočítanie dane pri tzv. samozdanení, nie je vinou správcu dane. Po vstupe do EÚ od 1. mája 2004, platil v tuzemsku zákon o DPH pre všetkých platiteľov DPH, teda žalobca nebol výnimkou. Ak skutočne žalobca nevedel aplikovať ustanovenia zákona o DPH, mohol napr. požiadať o stanovisko daňového poradcu. Žalobca nemôže svoju nevedomosť zákona a jeho nesprávne aplikovanie dávať za vinu správcovi dane. Žalobca nebol jediným platiteľom dane v tuzemsku. Keď ostatní platitelia dane vedeli ako majú postupovať podľa zákona o DPH, bolo povinnosťou aj žalobcu, aby poznal a konal podľa platného a účinného zákona o DPH, keď bol platiteľom DPH.

Žalovaný poukázal na to, že Metodický pokyn vydaný Daňovým riaditeľstvom SR nenahrádza platnú a účinnú legislatívu. Jeho citovaná časť na str. 5 žaloby vychádza z ust. § 49 ods. 1 zákona o DPH platného a účinného v danom čase, podľa ktorého odpočítať daň z tovaru alebo zo služby je možné v tom zdaňovacom období, v ktorom pri tomto tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť. Uplatnenie práva na odpočítanie dane je upravené v ust. § 51 zákona o DPH, v nadväznosti na ust. § 49 zákona o DPH.

Ako žalovaný uviedol už vyššie, to, že pochybil žalobca, čo sám uviedol v odvolaní a nevedomil si, že organizačná zložka a zriaďovateľ sú ten istý subjekt, nemožno dávať za vinu správnym orgánom. Ak platiteľ, podľa vyjadrenia v odvolaní, spĺňal podmienky príslušných ustanovení zákona o DPH na uplatnenie práva na odpočítanie dane z faktúr za nákup tovarov a služieb vyhotovených dodávateľmi z iných členských štátov pri tzv. samozdanení, keď mu z tých istých faktúr vznikla daňová povinnosť v apríli 2005 a platiteľ si daň uplatnil v iných zdaňovacích obdobiach z dôvodu nevedomosti a neskúsenosti, nie je to vinou správcu dane. Ak mal platiteľ faktúru od dodávateľa, bolo podľa zákona jeho právom, nie povinnosťou, uplatniť si z nej nárok na odpočítanie dane v príslušnom zdaňovacom období, keď mu nárok na odpočítanie dane vznikol. Správca dane nemohol za daňový subjekt uplatňovať jeho práva, o ktorých nemal vedomosť. Za vzniknuté rozdiely zodpovedá platiteľ, ktorý je povinný podľa ust. § 70 vyššie cit. zákona viesť osobitne záznamy podľa jednotlivých zdaňovacích období o nadobudnutí tovaru z iného členského štátu a o prijatí služieb z iného členského štátu. V záznamoch sa uvádzajú údaje rozhodujúce pre správne určenie dane. Na účely odpočítania dane vedie platiteľ záznamy v členení na tovary a služby s možnosťou odpočítania dane, bez možnosti odpočítania dane a s možnosťou pomerného odpočítania dane. Podľa údajov zo záznamov, platiteľ je povinný podať do 25 dní po skončení zdaňovacieho obdobia daňové priznanie. Ak platiteľ dodatočne zistí, že podané daňové priznanie je nesprávne alebo neúplné, podá dodatočné daňové priznanie.

Žalovaný poukázal na to, že v jeho rozhodnutí bolo uvedené, že na základe podaného dodatočného daňového priznania za júl 2005, správca dane uložil pokutu podľa ust. § 35 ods. 3 zákona o správe daní z rozdielu nadmerného odpočtu vyplývajúceho z podaného dodatočného daňového priznania, ktorý bol uvedený v podanom dodatočnom daňovom priznaní v riadku 35 v sume 26 599 662 Sk a teda v danom prípade prišlo k naplneniu zákonných skutočností uvedených v tomto ustanovení zákona a uloženie pokuty bolo obligatórne zo strany správcu dane. Postup správcu dane pri vydaní pokuty v sume 33 110,50 € bolo v súlade s platnými

právnymi predpismi. Žalobca uviedol v daňovom priznaní nadmerný odpočet vo výške 27 590 128 Sk a v podanom piatom dodatočnom daňovom priznaní uviedol nadmerný odpočet v sume 2 160 377 Sk.

Správca dane prijal piate dodatočné daňové priznanie daňového subjektu, ktorým si znížil nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní, čiže si priznal, že nesprávne podal daňové priznanie DPH za júl 2005 a ďalšie štyri dodatočné daňové priznania. Nie je teda pravdivé žalobcove vyjadrenie, že štátny rozpočet nebol na DPH ukrátený nesprávnym uplatňovaním DPH z jeho strany.

Podľa názoru žalovaného v danom prípade sa nejedná o formálne povinnosti, ale o porušenie zákonných povinností a nerešpektovanie zákonných ustanovení pri uplatňovaní zákona o DPH zo strany žalobcu, pričom zodpovednosť za ich nedodržanie, či už vedomé alebo nevedomé, sa snaží presunúť a dáva za vinu správnym orgánom. V odvolaní žalobca nešpecifikoval, v čom je konanie správnych orgánov v rozpore so zásadou daňovej neutrality, keď postupovali podľa platných zákonných ustanovení, pričom práve žalobca ich nerešpektoval.

Žalovaný v rozhodnutí potvrdil, že správca dane postupoval správne pri uložení pokuty aj pri jej výpočte. V odvolaní nebola splnomocneným zástupcom ani žalobcom vznesená žiadna námietka proti výpočtu pokuty, výslednej sume, ani proti tomu, že by nebola zákonne uložená, preto sa žalovaný k týmto veciam dopodrobna nevyjadroval, ale zhodnotil správnosť a výpočet sumy. Ani v žalobe neboli uvedené skutočnosti namietané. Žalovaný opätovne uvádza, že žalobca sám zistil, že podal nesprávne daňové priznanie a naprával chybné podanie viacerými dodatočnými daňovými priznaniami. Žalobcovi nebola vykonaná daňová kontrola ani miestne zisťovanie, sám zistil, že podal chybné daňové priznanie na DPH, preto podal dodatočné daňové priznanie, čo upravuje ust. § 39 zákona o správe daní a jedine podaním dodatočného daňového priznania sa dá napraviť podanie chybného daňového priznania. Správca dane akceptoval podané dodatočné daňové priznanie, ktorým žalobca naprával nesprávne podané daňové priznanie a zároveň bol povinný zo zákona, z uvedeného rozdielu dane uložiť pokutu podľa ust. § 35 ods. 3 zákona o správe daní, čo aj urobil. Daňový úrad nie je povinný kontrolovať, či žalobca ako platiteľ dane podal správne dodatočné daňové priznania, za to zodpovedá platiteľ sám.

Žalobca v odvolaní uviedol viaceré rozsudky, ale podľa názoru žalovaného nepreukázal, že skutkový stav má prvky týchto rozsudkov. Jeho tvrdenia o šikanóznom výklade zákona zo strany daňových úradov nie sú pravdivé a ničím podložené. Naopak, daňový orgán vyšiel žalobcovi v ústrety tým, že z viacerých uložených pokút mu povolil úľavu.

Podľa názoru žalovaného, krajský súd rozhodol správne, keď žalobu zamietol. Správne orgány postupovali pri uložení pokuty podľa zákonných ustanovení. Žalobca žiada o dodržanie zásady daňovej neutrality, pritom si svojim konaním nesprávne uplatňoval DPH a to, že toto jeho konanie malo negatívny vplyv na štátny rozpočet SR, je jednoznačne vidieť aj z rozdielov dane uvedených v podaných dodatočných daňových priznaniach DPH. Podľa názoru žalovaného, odvolací súd preto nemá dôvod na podanie prejudiciálnej otázky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Rozsudok bol verejne vyhlásený 12. februára 2014 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 11 ods. 1 zákona o DPH v znení účinnom v rozhodnom období, na účely tohto zákona sa nadobudnutím tovaru v tuzemsku z iného členského štátu rozumie nadobudnutie práva nakladať ako vlastník s hnutelným hmotným majetkom odoslaným alebo prepraveným nadobúdateľovi dodávateľom alebo nadobúdateľom alebo na ich účet do tuzemska z iného členského štátu.

Podľa § 20 ods. 1 daňová povinnosť pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu vzniká

a) 15. deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, keď sa uskutočnilo nadobudnutie tovaru, alebo

b) dňom vyhotovenia faktúry, ak bola faktúra vyhotovená pre nadobúdateľa tovaru pred 15. dňom podľa písmena a/.

Podľa ods. 2 nadobudnutie tovaru v tuzemsku z iného členského štátu sa považuje za uskutočnené, ak by takýto tovar bol považovaný za dodaný v tuzemsku.

Podľa § 69 ods. 2 zdaniteľná osoba je povinná platiť daň pri službe a pri tovare dodanom s inštaláciou alebo montážou, ktoré jej dodala zahraničná osoba z iného členského štátu alebo z tretieho štátu, ak ide o službu alebo tovar s miestom dodania v tuzemsku; zdaniteľná osoba nie je povinná platiť daň, ak je zahraničná osoba platiteľom.

Podľa § 49 ods. 1 právo odpočítať daň z tovaru alebo zo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť.

Podľa ods. 2 platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na účely svojho podnikania ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7. Platiteľ môže odpočítať daň, ak je daň

a) voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo majú byť platiteľovi dodané,

b) ním uplatnená zo služieb a z tovarov dodaných s inštaláciou alebo montážou dodávateľom alebo na jeho účet, pri ktorých je povinný platiť daň podľa § 69 ods. 2 až 4 a ním uplatnená z tovaru, pri ktorom je povinný platiť daň podľa § 69 ods. 7,

c) ním uplatnená pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu podľa § 11 a § 11a.

Podľa § 51 ods. 1 právo na odpočítanie dane podľa § 49 môže platiteľ uplatniť, ak

b) pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. b/ je daň uvedená v záznamoch podľa § 70,

c) pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. c/ má faktúru od dodávateľa z iného členského štátu a v prípade premiestnenia tovaru platiteľa z iného členského štátu do tuzemska doklad o premiestnení tovaru.

Podľa § 70 ods. 1 platiteľ je povinný viesť podrobné záznamy podľa jednotlivých zdaňovacích období o dodaných tovaroch a službách a o prijatých tovaroch a službách; osobitne vedie záznamy o dodaní tovarov a služieb do iného členského štátu, o nadobudnutí tovaru z iného členského štátu, o prijatí služieb z iného členského štátu a o dovoze tovaru. V záznamoch sa uvádzajú údaje rozhodujúce pre správne určenie dane. Na účely odpočítania dane vedie platiteľ záznamy v členení na tovary a služby s možnosťou odpočítania dane, bez možnosti odpočítania dane a s možnosťou pomerného odpočítania dane. Platiteľ vedie záznamy aj o platbách prijatých pred dodaním tovarov a služieb a o platbách poskytnutých pred dodaním tovarov a služieb.

Podľa ods. 2 platiteľ vedie osobitne záznamy o tovare podľa § 8 ods. 4, ktorý bol odoslaný alebo prepravený z tuzemska do iného členského štátu, a o tovare podľa § 11 ods. 8, ktorý bol odoslaný alebo prepravený do tuzemska z iného členského štátu.

Podľa § 35 ods. 1 písm. f/ zákona o správe daní, správca dane uloží daňovému subjektu pokutu v sume rovnajúcej sa súčinu trojnásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky a súčtu vlastnej daňovej povinnosti zistenej správcom dane a nadmerného odpočtu uvedeného v daňovom priznaní alebo v dodatočnom daňovom priznaní.

Podľa ods. 3 ak daňový subjekt podá dodatočné daňové priznanie alebo dodatočné hlásenie z rozdielu medzi daňou uvedenou v daňovom priznaní alebo hlásení a vyššou daňou uvedenou daňovým subjektom v dodatočnom daňovom priznaní, alebo v dodatočnom hlásení, správca dane mu uloží pokutu podľa odseku 1 v polovičnej výške. Rovnako sa postupuje, ak daňový subjekt dodatočným daňovým priznaním zvýši vlastnú daňovú povinnosť alebo zníži nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní; tento postup sa uplatní aj pri podaní daňového priznania, ktorým sa zníži uplatnené vrátenie dane. Ak daňový subjekt podal dodatočné daňové priznanie, ktorým si znížil nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní, pred vrátením nadmerného odpočtu alebo pred započítaním nadmerného odpočtu, správca dane pokutu neuloží. Ak daňový subjekt opraví dodatočným daňovým priznaním nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní na vlastnú daňovú povinnosť, správca dane mu uloží pokutu podľa odseku 1 v polovičnej výške zo súčtu vlastnej daňovej povinnosti uvedenej v dodatočnom daňovom priznaní a nadmerným odpočtom uvedeným v daňovom priznaní; ak daňový subjekt podá dodatočné daňové priznanie pred vrátením nadmerného odpočtu alebo pred započítaním nadmerného odpočtu podľa osobitného zákona, správca dane mu uloží pokutu podľa odseku 1 v polovičnej výške z vlastnej daňovej povinnosti uvedenej v tomto dodatočnom daňovom priznaní.

Predmetom súdneho preskúvacieho konania je preskúvanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 33 110,50 € podľa § 35 ods. 3 zákona o správe daní z rozdielu

nadmerného odpočtu vyplývajúceho z podaného 5. dodatočného daňového priznania k DPH za zdaňovacie obdobie kalendárny mesiac júl 2005, ktorým znížil nadmerný odpočet uvedený v 4. dodatočnom daňovom priznaní k DPH za zdaňovacie obdobie kalendárny mesiac júl 2005.

Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa náležite a v súlade so zákonom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu, ako i s tvrdeniami žalovaného a dal odpoveď na výklad a aplikáciu použitých zákonných ustanovení v napádaných rozhodnutiach, a preto sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu tak, ako ich uviedol aj v tomto svojom rozsudku a na potvrdenie jeho správnosti považuje za potrebné doplniť, že účelom daňového konania je zistenie, či si daňové subjekty splnili v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi predpismi svoje povinnosti voči štátnemu rozpočtu. Keďže ide o fiskálne záujmy štátu, zákon o správe daní obsahuje aj osobitnú úpravu postihu za správne delikty, ktorých sa daňové subjekty pri plnení resp. neplnení svojich povinností vyplývajúcich zo zákona dopúšťajú.

V prejednávacom prípade je predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie o uložení pokuty za správny delikt, ktorého sa žalobca dopustil tým, že v piatom dodatočnom daňovom priznaní priznal, že nesprávne podal štvrté daňové priznanie DPH za kalendárny mesiac júl 2005, v ktorom si pôvodne uplatnil nadmerný odpočet v sume 27 590 128 Sk, pričom v podanom piatom dodatočnom daňovom priznaní k DPH za mesiac júl 2005 uviedol nadmerný odpočet v sume 2 160 377 Sk. Tvrdenie žalobcu, že bezúročne úveroval štátny rozpočet v predmetnom prípade neobstojí, nakoľko na základe daňového priznania za mesiac júl 2005 mu bol nadmerný odpočet aj vrátený. Dodatočným daňovým priznaním žalobca priznal, že si uplatnil neoprávnene vysoký nadmerný odpočet, t. j. priznal, že neoprávnene používal finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a správca dane bol povinný uložiť z tohto uvedeného rozdielu dane sankciu podľa § 35 zákona o správe daní, čo aj napadnutým rozhodnutím urobil.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu skutočnosť, že účtovník žalobcu postupoval pri podávaní daňového priznania za mesiac júl 2005 nesprávne, nemôže byť pripočítaná na ťarchu správcu dane. Pokiaľ žalobca v odvolaní ako aj v žalobe poukazoval na judikatúru SD EÚ, odvolací súd dáva do pozornosti, že uvedené rozhodnutia sa týkajú princípu daňovej neutrality a zabráneniu dvojitého zdanenia, pričom v prejednávacom prípade išlo o uloženie sankcie za spáchanie správneho deliktu. Z uvedených dôvodov sú na predmetný prípad tieto rozhodnutia neaplikovateľné.

Na záver považuje odvolací súd za dôležité pripomenúť, že vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu, t. j. že sankcia bola udelená žalobcovi nie na základe zistení správcu dane (daňová kontrola a miestne zisťovanie), ale na základe zistení samotného žalobcu, že nesprávne postupoval pri uplatňovaní zákona o DPH, bolo povinnosťou žalobcu v správnom konaní predložiť dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia o tom, kedy mu vznikla daňová povinnosť, nárok na odpočet dane, akým spôsobom viedol účtovníctvo, prípadne, že (ak vôbec) došlo k dvojitému zdaneniu a pod. Žalobca však tieto dôkazy nepredložil a v odvolaní, rovnako ako v žalobe, uvádzal len všeobecné tvrdenia o tom, že nesprávne údaje v daňovom priznaní boli spôsobené nesprávnym usmernením správcu dane a časovým posunom, od prijatia faktúr od zahraničných dodávateľov zriaďovateľom, do času, kedy sa dostali tieto faktúry do dispozície organizačnej zložky. Pritom však neuviedol o ktoré faktúry, od ktorých dodávateľov, kedy a na aký tovar vystavené sa jedná, nepredložil žiadne zmluvy s dodávateľmi, na základe ktorých sa mali dodávky tovaru, resp. služieb uskutočňovať. Ani v súdnom konaní nepredložil konkrétne doklady preukazujúce jeho tvrdenia, pričom ako uviedol opakovane žalovaný, v administratívnom spise sa tieto doklady nenachádzajú, nakoľko správca dane nevykonal u žalobcu daňovú kontrolu, ani miestne zisťovanie a nie je povinnosťou správcu dane, ani žalovaného a napokon ani súdov pri súdnom prieskume vyhľadávať za žalobcu dôkazy svedčiacie v jeho prospech.

Za týchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe. V súdnom konaní obsahom administratívneho spisu bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Preto ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona

a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovел a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ustanovení § 224 ods. 1 a § 250k OSP tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému právo na náhradu trov zo zákona neprináleží.

26. ROZHODNUTIE

Opustenie krajiny z dôvodu úteku pred spravodlivosťou nemožno bez ďalšieho považovať za legitímny dôvod na udelenie azylu, prípadne doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 2014, sp. zn. 1 Sža 5/2014)

Krajský súd v B. rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie z 21. júna 2013 ktorým odporca podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle mu neposkytol doplnkovú ochranu.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci dokazovanie nedoplnil. Pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa podrobne oboznámil s obsahom prvostupňového správneho spisu so spismi predchádzajúcimi.

Zo spisu zistil, že navrhovateľ po prvý raz požiadal o azyl ako A. A.A., nar. X. v Khan Younes vyhlásením z 27. júla 2005 z dôvodu nepriaznivej politickej situácie, zo strachu pred ozbrojenými konfliktami a z ekonomických dôvodov. 6. októbra 2005 vo veci rozhodol odporca právoplatným rozhodnutím, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl a vyslovil, že sa na navrhovateľa nevzťahuje zákaz vyhostenia alebo vrátenia do Palestíny (rozhodnutie bolo preskúmané rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, č. k.: 2Saz/11/2005-25 zo 16. februára 2006). Navrhovateľ bol ako W. K., nar. X. dňa 7. februára 2006 vrátený v rámci Dublinského z NSR.

Zo spisu zistil, že navrhovateľ 4. augusta 2006 ako A. A. A., nar. X. požiadal o azyl z dôvodu obavy o svoj život, pretože v domovskej krajine je vojna a on chce pokojne pracovať a žiť. Odvolal sa na obsah predchádzajúceho pohovoru a dodal, že v NSR má priateľku, s ktorou sa chcel oženiť. Právoplatným rozhodnutím odporcu z 15. marca 2007 bolo toto konanie zastavené z dôvodu § 19 ods. 1 písm. f/ zákona o azyle.

Zo spisu zistil, že navrhovateľ ako A. A. A., nar. X. po tretí raz požiadal o azyl z dôvodu, že v jeho domovskej krajine je vojna a on chce pokojne žiť, že v Rakúsku vystupoval pod identitou A. A. A. Uviedol, že pochádza z pásma Gazy, že chodil pracovať do Izraela ako murár a predavač, kde mu však hrozilo, že by ho Židia mohli zatknúť, pričom Palestínčania ho mohli považovať za kolaboranta. Osobne však nemal žiadne problémy. Žil tiež z podpory UNRWA. Odporca právoplatným rozhodnutím z 24. augusta 2007 rozhodol tak, že navrhovateľovi azyl neudelil, neposkytol mu doplnkovú ochranu a vyslovil, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia do Palestíny. O podanom opravnom prostriedku navrhovateľa (v ktorom neuvádzal žiadne iné - nové dôvody svojho odchodu z krajiny pôvodu) rozhodol krajský súd uznesením č. k.: 9Saz/237/2007/-97 z 13. mája 2009 v dôsledku späťvzatia podaného opravného prostriedku tak, že konanie zastavil.

Zo spisu zistil, že navrhovateľ po štvrtý raz požiadal ako W. Q., nar. X. v Rashidia o azyl 15. júla 2009 z dôvodu, že ako Palestínčan si v Libanone nemôže uplatniť svoje práva, a že v Libanone bol hnutím Fatah obvinený z krádeže zbraní. Počas pohovoru u odporcu uviedol, že v minulosti vystupoval pod inými identitami, udával iné miesto svojho narodenia preto, lebo sa obával, že sa prezradí jeho skutočná identita a on bude mať problémy, že sa narodil v tábore Rashidieh v Libanone, že jeho otec sa volá K. H. Q., matka S. A. Q., že vlastní identifikačnú kartu Libanonu vydanú v Bejrúte, že nebolo voči nemu vedené žiadne trestné stíhanie a nebol ani členom žiadnej politickej strany či hnutia, že v predchádzajúcich azylových konania o svojich dôvodoch odchodu z krajiny pôvodu nehovoril pravdu. Uviedol, že v Libanone mal problém s človekom z hnutia Fatah (jeho dcéru si chcel zobrať za ženu, jeho meno však odmietol uviesť), ktorý ho udal a neprávom ho obvinil, že hnutiu Fatah ukradol zbrane (zbraň). Člen hnutia Fatah povedal bratovi navrhovateľa, že ak zbraň nevráti, nemôže sa vrátiť do tábora. Preto navrhovateľ ostal v meste Sayda, kde pracoval, následne odišiel k sestre do Bejrútu a po 10 dňoch z Libanonu vycestoval. Iné problémy neprezentoval. V spise sa nachádza v jazyku arabskom fotokópia faxového dokumentu s prekladom, podľa ktorého organizácia Fatah - poľné veliteľstvo v Libanone potvrdzuje, že W. K. Q., ktorého matka sa volá S., ukradol niekoľko zbraní patriacich Fatah-u a potom

utiekol. Žiada sa jeho sledovanie, vystopovanie a chytenie. Po vyhľadani a založení správ o krajine pôvodu navrhovateľa do spisu odporca vo veci 09. októbra 2009 vydal rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi azyl neudelil a neposkytol mu doplnkovú ochranu, voči ktorému navrhovateľ podal opravný prostriedok. Krajský súd rozsudkom č. k.: 10Saz/28/2009-61 zo 04. júna 2010 napadnuté rozhodnutie zrušil z dôvodu nedostatočne zisteného stavu veci a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Následne odporca vykonal s navrhovateľom doplnujúci pohovor. Do spisu bolo navrhovateľom založené potvrdenie organizácie UNRWA z 30. marca 2010, podľa ktorého vyššia styčná úradníčka tejto organizácie potvrdzuje, že W. K. H. H. Q., nar. X. je registrovaný agentúrou UNRWA v Libanone ako palestínsky utečenec. Odporca vyhľadal a do spisu založil ďalšie informácie o Libanone, zamerané na situáciu palestínskych utečencov žijúcich v Libanone, na ich evidenciu organizáciou UNRWA, ich pohyb a pod. V tomto konaní odporca následne vydal rozhodnutie 08. septembra 2010, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl a neposkytol mu doplnkovú ochranu. Voči nemu podal navrhovateľ opravný prostriedok o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom č. k.: 9Saz/72/2010-114 z 11. mája 2011, ktorým rozhodnutie potvrdil. O podanom odvolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1SŽa/43/2011 z 13. septembra 2011 tak, že napadnutý rozsudok zmenil a rozhodnutie odporcu z 08. septembra 2010 zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. V uvedenom rozsudku o. i. skonštatoval, že sa nestotožnil správnym záverom, podľa ktorého bola osoba navrhovateľa vyhodnotená ako nedôveryhodná. Po vrátení spisu odporcovi tento vyžiadaval od SIS stanovisko k osobe navrhovateľa v zmysle ust. § 19a ods. 7 zákona o azyle, ktoré mu bolo ako utajovaná skutočnosť doručené 07. novembra 2011, a ktoré sa z tohto dôvodu nachádza v osobitnej evidencii utajovaných skutočností odporcu. Odporca vykonal s navrhovateľom doplnujúci pohovor, ktorý bol obsahovo zameraný na okolnosti jeho obvinenia z krádeže zbraní hnutiu Fatah. Odporca tiež vyhľadal a do spisu založil správy o krajine pôvodu navrhovateľa, obsahovo zamerané na postavenie Fatahu v palestínskych utečeneckých táboroch, na riešenie tam vzniknutých sporov (trestných činov), na pohyb palestínskych utečencov po Libanone a na ďalšie otázky s tým súvisiace. Dňa 27. decembra 2011 odporca vydal vo veci rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi azyl neudelil a neposkytol mu doplnkovú ochranu. Po podaní opravného prostriedku krajský súd rozsudkom č. k. 9Saz/8/2012 z 08. augusta 2012 potvrdil rozhodnutie vo výroku o neudelení azylu, avšak z dôvodu § 250j ods. 2 písm. c/ OSP výrok o neposkytnutí doplnkovej ochrany zrušil a vec vrátil odporcovi v tejto časti na ďalšie konanie. Po podaní odvolania voči potvrdzujúcej časti tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 10SŽa/25/2012 z 12. decembra 2012 rozsudok v odvolaní napadnutej časti zmenil tak, že v tejto časti rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne odporca v intenciách tohto zrušujúceho rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uskutočnil s navrhovateľom doplnujúci pohovor, obsahovo zameraný na otázky podrobného zistenia navrhovateľovho dôvodu žiadosti o azyl. V jeho priebehu navrhovateľ uviedol, že o tom, že je obvinený z krádeže zbrane (zbraní) vie od roku 2005, že s priateľkou (dcérou veliteľa) sa rozišiel v roku 2003, že jej otec bral ich vzťah ako urážku, a preto sa mu pomstil až po dvoch rokoch. Uviedol, že v jeho prípade by ho súdil (v kauze krádeže zbraní) súd pôsobiaci v tábore a že by mohol byť následne vydaný libanonskému vojenskému súdu. K politickým aktivitám uviedol, že nikdy nebol politicky činný, že jeho bratia (Z. a Z.) sa angažujú v hnutí Fatah, a že jeho rodina je vnímaná ako obyčajná rodina, podporujúca Ľudový front pre oslobodenie Palestíny.

Odporca vyhľadal a do spisu založil informácie, týkajúce sa výkonu správy a samosprávy tábora vo vzťahu k výkonu jurisdikcie v ňom, pôsobnosti libanonských justičných orgánov vo vzťahu k obyvateľom tábora, postavenia obžalovaných (aj utečencov) pred libanonskými súdmi, prípadného prenasledovania odporcov Fatah-u, ako aj ďalších otázok, súvisiacich s citovanými okruhmi informácií.

K námietke nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Ako zrejme z obsahu a formulácie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odporca odôvodnil svoje negatívne rozhodnutie nesplnením - nepreukázaním podmienok, ktoré predpokladá zákon o azyle vo vzťahu k udeleniu azylu, resp. k poskytnutiu doplnkovej ochrany. Odporca podrobne opísal zistený stav veci, jednotlivé dôkazy vyhodnotil, jasným, zrozumiteľným a logickým spôsobom, z ktorého je zjavná správna úvaha, ktorou sa vo vzťahu k jednotlivým výrokom rozhodnutia riadil. Z odôvodnenia je nesporné, že dôvodom neposkytnutia medzinárodnej ochrany navrhovateľovi je nesplnenie podmienok, stanovených zákonom o azyle, teda nie nedôveryhodnosť osoby navrhovateľa. Teda v plnom rozsahu rešpektoval právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je na osobu navrhovateľa potrebné nazerat' ako na osobu nie nedôveryhodnú. Pokiaľ odporca v závere odôvodnenia, avšak nad rámec predtým uvedeného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, poukázal na skutočnosti, ktoré stavajú navrhovateľa do postavenia osoby nedôveryhodnej, podľa názoru krajského súdu takéto stanovisko odporcu nespôsobuje nezrozumiteľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Teda odporca, súc viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, posudzoval navrhovateľovu žiadosť o azyl z pohľadu, že nejde o nedôveryhodnú osobu, a preto vyhodnotil zistený stav veci výlučne z pohľadu podmienok stanovených zákonom o azyle pre udelenie azylu, či pre poskytnutie doplnkovej ochrany. Skutočnosť, že osoba navrhovateľa z dôvodov, ktoré uviedol v

závere odôvodnenia rozhodnutia vykazuje znaky nedôveryhodnosti, nič nemení na fakte, že navrhovateľovu žiadosť neposudzoval z pohľadu tohto jeho názoru, ale že ju posúdi výlučne z pohľadu naplnenia či nenaplnenia podmienok, stanovených zákonom o azyle pre udelenie azylu, resp. pre poskytnutie, či neposkytnutie doplnkovej ochrany. Nad rámec tejto argumentácie konajúceho súdu krajský súd poznamenal že odporca v tomto svojom vyslovenom názore poukázal na nepopierateľné skutočnosti, ktoré by - nebyť skôr vysloveného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - nepochybne viedli k akceptovateľnému vyhodnoteniu osoby navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej. Krajský súd však zdôraznil, že táto skutočnosť nebola dôvodom vydania negatívneho, navrhovateľom napadnutého rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ tiež namietal, že odporca sa nijako nevysporiadal z úradným záznamom z 20. marca 2013 o uložení utajovanej skutočnosti Slovenskej informačnej služby v osobitnej evidencii utajovaných skutočností odporcu. K tejto námietke krajský súd uviedol, že odporca sa v napadnutom rozhodnutí neodvolal (či v kladnom, či v zápornom zmysle) na jeho obsah, nevyvodil teda z neho žiaden právny záver. Vzhľadom k tomu, že obsah utajovanej skutočnosti SIS zjavne nemal žiaden vplyv na rozhodnutie, odporca sa nedopustil porušenia žiadneho zákonného ustanovenia, ak sa o jeho existencii v odôvodnení svojho rozhodnutia nezmienil.

Námietka, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s obsahom spisu nie je podľa krajského súdu dôvodná. Odporca v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia podrobne a dôsledne zistil stav veci, a to jednak vykonanými pohovormi s navrhovateľom, vyhodnotením ním predložených dôkazov a vyhľadaním množstva informácií z rôznych zdrojov, ktoré boli obsahovo zamerané na navrhovateľom prezentované skutočnosti, resp. na získanie objektívnych poznatkov, nevyhnutných pre posúdenie žiadosti o azyl, resp. pre vydanie rozhodnutia. Pokiaľ po celkovom vyhodnutí takto zisteného stavu veci odporca dospel k názoru, že v prejednávanej veci neboli naplnené predpoklady udelenia medzinárodnej ochrany navrhovateľovi, ktoré vyhodnotenie je v rozpore správnym názorom navrhovateľa, takýto stav nie je možné charakterizovať ako rozpor rozhodnutia s obsahom spisu.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci: vo vzťahu k výroku o neudelení azylu: uviedol, že predpoklady udelenia azylu sú v ust. § 8 zákona o azyle stanovené jednoznačne. Azyl podľa tohto zákonného ustanovenia sa udelí v prípade, ak sa v konaní preukáže existencia (1) opodstatnených (2) obáv z (3) prenasledovania z (4) dôvodov rasy, národnosti, náboženstva, zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, resp. (5) ak bol žiadateľ o azyl v krajine svojho pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd. Postup pri posúdení podanej žiadosti stanovuje zákon o azyle v ust. § 19a. O obsahu pojmu „prenasledovanie“ pojednáva ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle. Absencia, resp. nepreukázanie čo i len jedného z citovaných predpokladov § 8 zákona o azyle má za následok nesplnenie jeho predpokladov. Je však vecou žiadateľa o azyl (navrhovateľa), aby svoje tvrdenia preukázal. Povinnosť odporcu v konaní o udelení azylu však nespočíva v tom, aby za žiadateľa o azyl vyhľadával iné, resp. ďalšie dôvody jeho žiadosti o azyl. Jeho povinnosťou je predložené dôkazy vyhodnotiť a v potrebnom rozsahu prípadne doplniť dokazovanie postupom podľa ust. § 19a zákona o azyle.

Odhladnuc od skutočnosti, že navrhovateľ v predchádzajúcich azylových konaniach (od roku 2005) uvádzal úplne iné dôvody opustenia Libanonu (všeobecnú bezpečnostnú situáciu, ekonomické dôvody) v aktuálnom konaní ako dôvod prezentoval obavu súvisiacu s tým, že v tábore mal problémy s jedným človekom, ktorý ho udal hnutiu Fatah z dôvodu, že ukradol tomuto hnutiu zbrane (zbraň). Dôvodom tohto falošného obvinenia bolo to, že si chcel zobrať za ženu dcéru tohto človeka. Uviedol, že mal strach z tohto obvinenia, že nebol nikdy trestne stíhaný, že nebol členom žiadnej politickej strany či hnutia, a že nebol nikdy nikým prenasledovaný. V priebehu tohto pohovoru (30. júla 2009) navrhovateľ uviedol, že v priebehu predchádzajúceho konania klamal, čo neskôr potvrdil aj v rámci svojho výsluchu pred súdom (konanie sp. zn. 9Saz/72/2010, pojednávanie 11. mája 2011). V priebehu nasledujúceho doplňujúceho pohovoru (06. augusta 2009) tieto dôvody zopakoval, odmietol uviesť meno človeka, ktorý ho Fatah-u udal. S týmto hnutím neprišiel nikdy do styku a nemal s ním žiadne problémy. Navrhovateľ do spisu odporcu založil fotokópiu faxovaného dokumentu (obežníka) Poľného veliteľstva v Libanone, podľa ktorého sa W. K. Q. dostal do sporu s členmi hnutia Fatah a ukradol niekoľko zbraní a potom utiekol neznámo kam. Tento dokument získal od rodičov, ktorí mu ho poslali mailom. V priebehu doplňujúceho pohovoru navrhovateľ uviedol, že z krádeže zbraní bol obvinený veliteľom pluku s názvom Tal Alzaatar, ktorý pôsobil v tábore. Veliteľ pluku sa volal A. T., prezývaný A. S. K obvineniu malo dôjsť v apríli - máji 2005. Priateľka s ktorou mal pomer v období rokov 2002 - 2003 sa volala D. T. V priebehu pohovoru konaného 20. februára 2013 navrhovateľ uviedol, že nikdy nebol politicky činný, že jeho rodina je v tábore vnímaná podľa rodinnej histórie ako podporovateľka Ľudového frontu pre oslobodenie Palestíny, že jeho dvaja bratia sa angažujú v hnutí Fatah. Takto opísaný skutkový stav zodpovedá skutkovému stavu, ktorý uvádzal navrhovateľ postupne v priebehu aktuálneho konania. Krajský súd vyslovil

presvedčenie, že pri posúdení navrhovateľovej žiadosti o azyl je potrebné vychádzať z týchto faktov, ktoré sám navrhovateľ prezentoval. Akékoľvek vyhľadávanie iných súvislostí, ku ktorým žiaľ v konaní dochádzalo, nie je odôvodnené. Krajský súd uviedol, že navrhovateľ vyslovil pred odporcom obavu, čím však naplnil iba jeden z predpokladov udelenia azylu, súdom vyššie označený ako (2). Navrhovateľ však nepreukázal naplnenie žiadneho z ďalších predpokladov § 8 zákona o azyle.

Podľa krajského súdu bolo potrebné predovšetkým poukázať na skutočnosť, že navrhovateľ celý svoj príbeh, prednesený v priebehu aktuálneho azylového konania, okrem svojej výpovede opiera o obežník Fatah-u, podľa ktorého sa v dôsledku krádeže niekoľkých zbraní žiada chytenie navrhovateľa. Tento dokument však odporcovi nikdy nebol predložený v origináli, a preto jeho dôkazná hodnota je podľa názoru súdu nulová.

Pokiaľ ide o opodstatnenosť (obavy): Aby bolo možné navrhovateľom vyslovenú obavu (bez ohľadu aká je) považovať za opodstatnenú, musel by v jeho živote nastať skutočnosť či udalosť, ktorá by odôvodňovala predpoklad, že k naplneniu obavy môže dôjsť. Ako to však navrhovateľ uvádzal, nikdy nemal žiadne problémy s hnutím Fatah s ktorým nikdy neprišiel ani do styku.

Pokiaľ ide o prenasledovanie: Jeho definovanie pre účely zákona o azyle obsahuje ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle. Ak by aj tvrdenie navrhovateľa, že bol falošne obvinený z krádeže zbraní hnutiu Fatah, bolo pravdivé, nemožno prípadné vyšetrovanie takéhoto obvinenia (a to v konečnom dôsledku aj súdom či iným na to ustanoveným orgánom či inštitúciou) považovať za prenasledovanie.

Pokiaľ ide o dôvod navrhovateľom prezentovanej obavy (prenasledovania): Sám navrhovateľ opakovaním v priebehu konania uviedol, že obvinenie zo strany otca jeho priateľky je falošné, že prišlo dva roky potom, ako s ňou navrhovateľ prerušil kontakt, a že je to pomsta otca priateľky navrhovateľa. Teda bez akýchkoľvek pochybí možno vylúčiť, žeby obvinenie bolo dôsledkom rasy, národnosti, vierovyznania, politických názorov navrhovateľa alebo jeho príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Snaha navrhovateľa, vidieť v takejto (ako to vyslovil navrhovateľ) pomste politický dôvod nie je ničím podložená. Navyše ak navrhovateľ nebol nikdy politicky činným, podobne ako jeho rodina. Navrhovateľovi bratia podľa vyjadrenia navrhovateľa spolupracujú s Fatah-om, a teda logickou by bola lojalita tohto hnutia s rodinou navrhovateľa či navrhovateľom, ako jeho atakovanie z politických dôvodov, ako sa to snaží navrhovateľ prezentovať. Navrhovateľ v opravnom prostriedku tiež dôvodil, že veliteľ Fatah-u (otec navrhovateľovej priateľky) zneužil svoje postavenie na pomstu voči navrhovateľovi. Ak sa tak aj stalo, i napriek tejto skutočnosti by takéto konanie nebolo možné kvalifikovať ako prenasledovanie z politických dôvodov. Navyše nie je logickým aby tak urobil po dvoch rokoch od času, kedy navrhovateľ styky s jeho dcérou ukončil.

Podľa krajského súdu navrhovateľ okrem prezentovania obavy v konaní nepreukázal naplnenie žiadneho z ďalších predpokladov udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle. Preto ak odporca navrhovateľovi azyl neudelil, postupoval vydaním takéhoto výroku v súlade so zákonom o azyle. Súd iba opakuje, že okrem tvrdenia navrhovateľa tento odporcovi nepredložil žiaden relevantný dôkaz, pričom sám navrhovateľ pred týmto súdom počas svojho výsluchu uviedol, že v predchádzajúci konaniach klamal. Pokiaľ sa navrhovateľ skutočne obáva konania, v ktorom by sa mala preukázať pravdivosť či nepravdivosť jeho údajného obvinenia zo spáchania krádeže, tento dôvod z logických dôvodov nemôže byť dôvodom pre udelenie azylu, pretože sa prieči účelu zákona o azyle, ktorým je poskytnutie ochrany pred perzekúciou z dôvodov uvedených v medzinárodnej zmluve alebo v osobitnom predpise.

Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany: krajský súd uviedol, že predpoklady poskytnutia doplnkovej ochrany ako jednej z foriem medzinárodnej ochrany stanovuje zákon o azyle v ust. § 2 písm. f/. Navrhovateľ nebol nikdy trestne stíhaný, nebol mu uložený trest smrti. Nikdy sa nestretol s konaním, ktoré by sa čo i len približovalo k mučeniu, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu, a teda v prípade jeho návratu niet dôvodu predpokladať, že by sa s takýmto zaobchádzaním stretol. A to ani ako návratilcovi - palestínskeho utečencovi, ktorý sa do Libanonu navráti. Ak by aj (teoreticky) bol po svojom návrate vystavený trestnému stíhaniu, zo žiadnej zo správ nie je možné vyvodit' takýto druh (formu) zaobchádzania s ním. Ani všeobecná bezpečnostná situácia v Libanone nesvedčí o individuálnom ohrození jeho života alebo nedotknuteľnosti osoby. Ak teda odporca navrhovateľovi doplnkovú ochranu neposkytol, jeho právny záver je správny.

K námietke, týkajúcej sa neudelenia azylu postupom podľa ust. § 9 zákona o azyle: krajský súd zdôraznil, že na udelenie azylu z humanitárnych dôvodov niet právneho nároku. Jeho udelenie spadá do výlučnej právomoci - správnej úvahy odporcu. Znamená to, že pokiaľ odporca azyl za použitia ust. § 9 neudelí, nie je jeho

povinnosťou odôvodňovať takýto jeho postoj. I napriek tomu odporca v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nad rámec svojich povinností uviedol, prečo azyl z humanitných dôvodov neudelil. Voči takto vyjadrenému postoj - právnomu názoru odporcu na otázku humanitného azylu v prejednávanej veci nemožno vzniesť žiadne dôvodné námietky.

Pretože námietky, vznesené navrhovateľom voči napadnutému rozhodnutiu krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné, dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu bolo potrebné potvrdiť ako správne a zákonné.

Proti uvedenému rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že s rozsudkom krajského súdu nesúhlasí z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ Občianskeho súdneho poriadku, teda z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Porušenie ustanovení zákona č. 71/1967Zb. Správny poriadok

Navrhovateľ poukázal na to, že už v podanom opravnom prostriedku namietal, že rozhodnutie odporcu je nepreskúmateľné pre jeho nezrozumiteľnosť, pretože písomné vyhotovenie rozhodnutia odporcu je v rozpore so zákonom č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok). Namietaný rozpor spočíva v tom, že samotné rozhodnutie odporcu obsahuje časti nad rámec zákonnej úpravy, konkrétne, že okrem výroku, odôvodnenia, a poučenia o opravnom prostriedku je súčasťou rozhodnutia aj časť označená „Nad rámec rozhodnutia migračný úrad konštatuje, že v prípade žiadateľa o azyl W. Q. ide o osobu, ktorá bola v kontexte informácií, ktoré podávala od roku 2005 vyhodnotená ako nedôveryhodná, a to z týchto dôvodov:“. Z obsahu tejto časti sa dá vyvodiť, že ide o dodatočnú správnu úvahu odporcu, ktorou sa odporca pri hodnotení žiadosti o azyl navrhovateľa riadil. V takom prípade, ale navrhovateľ nerozumie, prečo odporca túto časť uviedol „nad rámec rozhodnutia“, teda ju odčlenil od riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd v Bratislave vyhodnotil námietku navrhovateľa ako nedôvodnú a svoj právny názor odôvodnil tým, tým, že „Z odôvodnenia je nesporné, že dôvodom neposkytnutia medzinárodnej ochrany navrhovateľovi je nesplnenie podmienok, stanovených zákonom o azyle, teda nie nedôvery hodnosť osoby navrhovateľa“ a, že odporca „v plnom rozsahu rešpektoval právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je na osobu navrhovateľa potrebné nazerať ako na osobu nie nedôveryhodnú“.

Z tohto odôvodnenia Krajského súdu v Bratislave vyplýva, že krajský súd sa nezaoberal námietkou navrhovateľa týkajúcou sa porušenia ustanovení Správneho poriadku teda, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nebolo zrejmé, ktoré časti patria do odôvodnenia a čo konkrétne zahŕňa správnu úvahu odporcu, ktorou sa riadil pri posudzovaní žiadosti navrhovateľa o azyl ale, že sa v rozsudku zameral na odôvodnenie postupu zvoleného odporcom, podľa ktorého bol prípad navrhovateľa posudzovaný z pohľadu nesplnenia - nepreukázania podmienok zákona o azyle vo vzťahu k udeleniu azylu a doplnkovej ochrany.

Navrhovateľ naďalej trvá na tom, že rozhodnutie odporcu je v tejto časti nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť. Konanie pred krajským súdom malo podľa navrhovateľa vadu spočívajúcu vtom, že súd sa dostatočne dôkladne nezaoberal uvedenou námietkou najmä z pohľadu porušenia ustanovení Správneho poriadku, ktorá mala na následok nesprávne rozhodnutie veci, a teda bola zároveň v tejto časti aj súdom nesprávne právne posúdená, nakoľko v dôsledku zrejmejšieho porušenia ustanovení Správneho poriadku mala byť zrušená a vrátená odporcovi na ďalšie konanie.

K tomu prispieva aj skutočnosť, že ak z časti „nad rámec rozhodnutia“ vyplýva, že odporca v skutočnosti naďalej považuje navrhovateľa za nedôveryhodnú osobu (aj keď toto uviedol len v časti „nad rámec“ rozhodnutia), nie je udržateľný právny názor krajského súdu, že je nesporné, že dôvodom neposkytnutia medzinárodnej ochrany navrhovateľovi je nesplnenie podmienok, stanovených zákonom o azyle, teda nie nedôveryhodnosť osoby navrhovateľa“.

Úradný záznam Slovenskej informačnej služby

Navrhovateľ krajskému súdu vyčítal, že v časti odôvodnenia rozsudku týkajúcej sa namietaného porušenia ustanovení Správneho poriadku sa len veľmi stručne venuje aj druhej podstatnej námietke navrhovateľa, a to, že v spise odporcu sa opätovne nachádza úradný záznam o tom, že odporca získal vyjadrenie

Slovenskej informačnej služby, ktoré z dôvodu utajenia nie je zaradené medzi listinami nachádzajúcimi sa v spise ale, že sa nachádza v osobitnej evidencii Migračného úradu.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku namietal, že odporca sa s týmto záznamom a dôkazom, ktorý je jeho podkladom nijako nevysporiadal a ani sa o jeho existencii v rozhodnutí nezmienil. Odporca mal ďalej podľa názoru navrhovateľa povinnosť vysporiadať sa so všetkými dôkazmi, osobitne tak v situácii, keď predchádzajúce rozhodnutie bolo v časti týkajúcej sa doplnkovej ochrany odôvodnené stanoviskom SIS, z ktorého vyplývalo, že ide o bezpečnostný záujem.

Ak mal odporca skutočne k dispozícii dôkaz o údajnej navrhovateľovej nebezpečnosti mal postupovať v súlade s ustanovením § 13c ods. 2 písm. d/ zákona o azyle: Z uvedeného je zrejmé, že zákon o azyle výslovne zveruje odporcovi povinnosť v prípade, ak v konaní získa dôkaz o tom, že je dôvodné podozrenie, že navrhovateľ predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky, týmto dôkazom (dôkazmi) sa mal zaoberať prednostne a vyhodnotiť ich za účelom posúdenia žiadosti navrhovateľa.

Krajský súd k uvedenej námietke uviedol, že „odporca sa v napadnutom rozhodnutí neodvolal (či v kladnom, či v zápornom zmysle) na jeho obsah, nevyvodil teda z neho žiadny právny záver. Vzhľadom k tomu, že obsah utajovanej skutočnosti SIS zjavne nemal vplyv na rozhodnutie odporcu sa nedopustil porušenia žiadneho zákonného ustanovenia, ak sa o jeho existencii v odôvodnení svojho rozhodnutia nezmienil.“

Navrhovateľ nesúhlasil s správnym názorom krajského súdu, že obsah utajovanej skutočnosti SIS zjavne nemal žiadny vplyv na rozhodnutie. Je nesporné, že v predchádzajúcom konaní bolo práve negatívne stanovisko SIS dôvodom pre neposkytnutie doplnkovej ochrany.

Je tiež nesporné, že odporca si do konania zaobstaral nové stanovisko SIS, ktorého obsah navrhovateľ nepozná z dôvodu utajenia (rovnako ako v minulom konaní), ale z ktorého bol odporca povinný vychádzať a zväžiť ho v konaní tak, ako mu to ukladá zákon o azyle. Vzhľadom na predchádzajúcu genézu prípadu bol podľa navrhovateľa odporca povinný v rozhodnutí uviesť minimálne to, prečo v tomto konaní nemá stanovisko SIS vplyv na rozhodnutie.

Z týchto dôvodov navrhovateľ má za to, že odporca mal v rozhodnutí uviesť správnu úvahu ako tento dôkaz vyhodnotil, resp. uviesť, dôvod, pre ktorý sa s ním v konaní nezaoberal, najmä ak v predchádzajúcom konaní bol základom pre jeho rozhodnutie.

Z vyššie uvedeného podľa navrhovateľa vyplýva, že odporca nesprávne právne posúdil vec, nakoľko odporca mal primárne postupovať podľa § 13c ods. 2 písm. d/ v spojení s § 52 ods. 2 zákona o azyle, vyhodnotiť získané dôkazy, svoju správnu úvahu uviesť v odôvodnení rozhodnutia a v prípade, ak získané dôkazy (na rozdiel od minulosti) nepovažuje za dostatočné pre uplatnenie uvedeného postupu, mal toto v rozhodnutí vysvetliť a až následne sa zaoberať ďalšími skutočnosťami. Krajský súd rovnako vec nesprávne právne posúdil a navyše sa s námietkou navrhovateľa ani dostatočne nevysporiadal.

Dôvody žiadosti o udelenie azylu

Od začiatku tohto konania o udelenie azylu v roku 2009, sa navrhovateľ vo všetkých doteraz podaných opravných prostriedkoch, odvolaniach a počas všetkých pohovorov, ktoré od roku 2009 absolvoval stále pridrižiava tých istých dôvodov, pre ktoré žiada o udelenie azylu: navrhovateľ má obavu z prenasledovania z dôvodu falošného obvinenia z krádeže zbraní v utečeneckom tábore Al Rashidieh v Libanone zo strany veliteľa táborového pluku T. A. menom A. T., prezývaný aj A. S., ktorý patrí k organizácii Fatah. Navrhovateľ mal ľúbostný vzťah s dcérou tohto veliteľa, s ktorým veliteľ nesúhlasil. Okrem toho, o rodine účastníka konania je v tábore známe, že sú proti politike Fatahu a podporujú Ľudový front pre oslobodenie Palestíny (ďalej len „LFOP“), čo mohlo mať vplyv na dôvod falošného obvinenia z krádeže zbraní. Okrem toho sa navrhovateľ obáva aj prenasledovania zo strany Libanonu, ak by sa jeho prípad dostal pred vojenský súd, kde nie je zaručené jeho právo na spravodlivý súdny proces. Navrhovateľ musel z Libanonu utiecť, pretože nevedel, akým spôsobom by dokázal svoju nevinu, keďže obvinenie z krádeže zbraní pochádzalo od mocného a vplyvného táborového veliteľa, funkcionára Fatahu. Podľa navrhovateľa: „V tom čase mal Fatah veľkú moc v Libanone, keď chce niekoho dostať na území Libanonu, tak ho dostane, keby bol hocikde.“ (4 str. zápisnice z 26. októbra 2011). Na otázku, či by sa mohol obrátiť na štátne orgány Libanonu o pomoc z dôvodu krivého obvinenia, navrhovateľ odpovedal: „Žiadna pomoc by sa mi nedostala, ich to nezaujíma. Je to vnútorný problém tábora.“ (str. 5 zápisnice z 26. októbra 2011). Navrhovateľ vyrástol v prostredí palestínskeho utečeneckého tábora, sú mu teda

dôverne známe rozhodovacie procesy vnútri tábora, vnútorné vzťahy, fungovanie vecí, ako aj vtedajšie vzťahy medzi libanonskou vládou a palestínskymi utečencami a tábormi. Vzhľadom na jeho znalosť vecí, posúdil navrhovateľ v danom čase vzniknutú situáciu tak, že obvinenie, ktoré bolo proti nemu vznesené, je falošné, jeho motívom je osobná pomsta zo strany A. S., a že pre navrhovateľa (vzhľadom na všetky okolnosti) bude ťažké, ak nie aj nemožné, preukázať svoju nevinu. Je teda nesporné, že navrhovateľ mal a má subjektívnu obavu z prenasledovania.

Navrhovateľ poukázal na to, že odporca v doterajšom konaní nepredložil jednoznačný dôkaz o tom, že navrhovateľove obavy by boli v rozpore so situáciou v krajine pôvodu (Libanon) v čase odchodu navrhovateľa z krajiny. Je teda zrejme a logické, že to, či sa navrhovateľ dostane pred libanonský súd, závisí najmä od táborových veliteľov. Ako preukazujú informácie o krajine pôvodu, založené v spise, libanonské štátne orgány nevstupujú do palestínskych utečeneckých táborov, nemajú tam jurisdikciu. Záleží teda na tábore (resp. veliteľoch), koho vydajú libanonským štátnym orgánom na trestné stíhanie (resp. či vôbec oznámia libanonským štátnym orgánom, že v tábore došlo ku krádeži zbraní a kto je páchatelom). Navrhovateľ nemal v čase odchodu žiadnu záruku v tom, že táborový veliteľ A. S. sa rozhodne, že navrhovateľa vydá na trestné stíhanie libanonským orgánom a že neuplatní svoju vtedajšiu moc tak, aby ho potrestali priamo v tábore.

V prípade navrhovateľa je možné, že nepriateľstvo veliteľa bolo podmienené aj ľubostným vzťahom, s ktorým nesúhlasil, aj politickými postojmi rodiny navrhovateľa (konkrétne opozíciou voči Fatahu a členstvom v LFOP, čo sú dve rozdielne veci), tieto dve skutočnosti sa mohli vzájomne ovplyvňovať a podmieňovať. Nie je teda vylúčené a odporca nijako nepreukázal, že veliteľ by nebol alebo nemohol byť motivovaný aj politickým postojom rodiny navrhovateľa a pripisovať mu rovnaký postoj.

Krajský súd v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku uviedol, že „navrhovateľ vyslovil pred odporcom obavu, čím však naplnil iba jeden z predpokladov udelenia azylu.“ Rovnako uviedol, že dôkaz predložený navrhovateľom týkajúci sa krádeže zbraní má „nulovú hodnotu“, keďže sa nejedná o originál.

Navrhovateľ k uvedenému poukázal na to, že už v opravnom prostriedku poskytol všetky informácie, ktoré mal k dispozícii. Kópiu dokumentu, ktorým Fatah informoval o jeho hľadaní poskytol preto, lebo nemal k dispozícii originál. Ak by ho mal, určite by ho založil do spisu.

Krajský súd ďalej tvrdí, že „Ak by aj tvrdenie navrhovateľa, že bol falošne obvinený z krádeže zbraní hnutiu Fatah bolo pravdivé, nemožno prípadné vyšetrenie takéhoto obvinenia (a to v konečnom dôsledku aj súdom, či iným na to ustanoveným orgánom, či inštitúciou) považovať za prenasledovanie. Navrhovateľ v tejto súvislosti poukázal na to, že právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré zahŕňa aj právo na prezumpciu nevinu, právo na zákonného sudcu, na nezávislosť súdneho orgánu a podobne, je pritom základným ľudským právom, ktoré sa podľa našej Ústavy jednoznačne zaručuje každej osobe, teda aj navrhovateľovi. Ak teda existuje odôvodnený predpoklad (podporený správami o situácii v krajine), že navrhovateľ bude v prípade hroziaceho trestného konania v Libanone mať horšie právne postavenie ako libanonský štátny občan, dokonca, že do jeho práva na spravodlivé súdne konanie bude v jeho prípade vážne zasiahnuté práve z dôvodu, že navrhovateľ je Palestínčanom a nie občanom Libanonu, pôjde jednoznačne o prenasledovanie (zo strany libanonských štátnych orgánov) z národnostného dôvodu vo forme diskriminačných súdnych opatrení, odmietnutia súdnej ochrany a neprímeranom a diskriminačnom trestnom stíhaní a treste.

Ako už navrhovateľ uviedol v opravnom prostriedku, keďže správy o situácii v krajine potvrdzujú, že k vážnemu a opakovanému zásahu do tohto práva - teda k prenasledovaniu - dochádza práve pri osobách palestínskeho pôvodu a pri osobách, ktoré sú súdené vojenskými súdmi (čo hrozí navrhovateľovi), ide jednoznačne o prenasledovanie z dôvodu národnosti.

Na základe vyššie uvedených dôvodov navrhovateľ má za to, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe čoho následne aj nesprávne právne vec posúdil.

Krajský súd neprihliadol ani na námietku navrhovateľa, že je registrovaným palestínskym utečencom v Libanone, prostredníctvom potvrdenia registrácie UNRWA. Z tohto dôvodu má za to, že žiadateľ o azyl splnil aj podmienky Ženevského dohovoru v súlade s článkom ID a v súlade s článkom 12 ods. 1 písm. a/ smernice Rady 2004/83/ES a má teda nárok na udelenie azylu podľa tohto ustanovenia, a to v súlade s právne záväzným rozsudkom Súdneho dvora EU (veľká komora) vo veci C-365/11 z 19. decembra 2012 vo veci sťažovateľa E. K. E. K. a ostatní.

Navrhovateľovi hrozilo vážne nebezpečenstvo v podobe prenasledovania zo strany táborového veliteľa, resp. odmietnutie práva na spravodlivý súdny proces zo strany libanonských súdov, nachádzal sa v situácii vážneho nebezpečenstva, spôsobené okolnosťami mimo jeho kontrolu a vôľu. Navrhovateľ nemohol situáciu nijako ovplyvniť a ako uvádza vo svojej výpovedi, pokúšal sa spor urovnať cez obchodného partnera A. S. menom A. A., ale nedalo sa to vyriešiť (str. 3 zápisnice z 26. októbra 2011). Konanie táborových veliteľov, ako aj správanie sa libanonských orgánov k palestínskym utečencom pred súdmi a vo väzniciach sú tiež okolnosti, ktoré navrhovateľ nemôže ovplyvniť a sú mimo jeho vôle a kontroly. Vznik obvinení nemohol navrhovateľ objektívne ovplyvniť a nemohol očakávať spravodlivé riešenie a vyvinenie svojej osoby spod obvinení.

Zároveň považuje za preukázané, (a to opakovane, prostredníctvom správ o dianí v Libanone z rôznych dátumov), že UNRWA v tejto veci nemá schopnosť a mandát zabezpečiť navrhovateľovi pomoc, ochranu a primerané životné podmienky. UNRWA je špecializovanou agentúrou OSN, ktorá bola zriadená za účelom vyriešenia situácie a poskytovania pomoci palestínskym utečencom. UNRWA poskytuje palestínskym utečencom v táboroch vzdelanie, zdravotnú starostlivosť a infraštruktúru. V žiadnom prípade ale UNRWA nedokáže poskytnúť navrhovateľovi pomoc a ochranu v trestnom konaní, či už pred samosprávnymi táborovými orgánmi, alebo pred libanonskými štátnymi orgánmi. Okrem toho podľa správ napriek pomoci UNRWA sú životné podmienky palestínskych utečencov v táboroch „otrasné“ (odpoveď na ot. č. 1, správa z 12. apríla 2013).

Poukázal na to, že Súdny dvor ďalej judikoval, že článok 12 ods. 1 písm. a/ druhá veta smernice Rady 2004/83/ES sa musí vykladať v tom zmysle, že ak je splnená podmienky zániku ochrany a pomoci UNRWA, tak takýto žiadateľ o azyl má ipso iure právo na priznanie postavenia utečenca v zmysle článku 2 písm. c/ tejto smernice (za podmienky, že sa neuplatňuje odsek 1 písm. b/ alebo odseky 2 a 3 tohto článku 12 smernice).

Z citovaného rozsudku vyplýva, že navrhovateľ - registrovaný palestínsky utečenec - nie je povinný splniť podmienky článku 1A Ženevského dohovoru, t. j. nie je povinný preukazovať, že má opodstatnené obavy z prenasledovania z jedného z tam uvedených dôvodov. Podľa rozsudku stačí, ak navrhovateľ preukáže, že sa nachádzal v situácii vážneho nebezpečenstva, spôsobeného okolnosťami mimo jeho vôľu, a že zanikla ochrana, ktorú mu UNRWA poskytovala.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že v tomto konkrétnom prípade jednoznačne ustal dôkazné bremeno a splnil podmienky stanovené Súdny dvorom EÚ v rozsudku E. K. E. K. a mal mu byť ipso iure priznaný azyl v súlade s čl. 1D Ženevského dohovoru a smernice Rady 2004/83/ES.

Dôvody pre poskytnutie doplnkovej ochrany

Krajský súd odôvodnení rozsudku týkajúceho sa neposkytnutia doplnkovej ochrany uvádza, že takýto záver odporcu je správny. Navrhovateľ už v opravnom prostriedku namieta, že dôkazy, ktoré v konaní doteraz prezentoval v súvislosti s informáciami o krajine pôvodu (Libanon, zaobchádzanie s palestínskymi utečencami, diskriminácia pred súdmi, mučenie vo väznici, a pod.) svedčia minimálne o tom, že spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany podľa §13a s poukazom na dôvod podľa § 2 písm. f/ bod 2 zákona o azyle (mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest). Odporcovi ani krajskému súdu sa podľa navrhovateľa nepodarilo preukázať, že navrhovateľovi nehrozí mučenie, navyše aj správy (Amnesty International a Human Rights Watch) založené v spise jasne potvrdzujú mučenie v libanonských väzniciach. Máme za to, že navrhovateľ hrozí v prípade návratu do Libanonu mučenie, s čím sa odporca ani krajský súd nevyporiadali.

Vzhľadom na uvedené dôvody navrhovateľ žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal rozsudok, ktorým rozsudok krajského súdu zmení tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že napadnutý rozsudok ako vence správny navrhol potvrdiť. V dôvodoch vyjadrenia uviedol, že sa s právnym názorom súdu v plnej miere stotožňuje. K odvolacej námietke týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť uviedol, že má vážne pochybnosti o dôveryhodnosti navrhovateľa a vierohodnosti jeho obáv, nakoľko pri posudzovaní všetkých štyroch jeho žiadostí vystupoval pod rôznymi identitami a poskytoval vyjadrenia, ktoré vedľa seba neobstoja. Odôvodnil to údajným strachom, ktorý mu mal brániť tomu, aby hovoril pravdu. Prečo však žiadal o azyl v krajine, ktorej štátnym orgánom nedôveruje a zakaždým uvedie odlišné údaje, je otáznne.

Čo sa týka údajov o tom, z čoho je navrhovateľ v Libanone obvinený, jeho výpoveď je podľa odporcu tiež konzistentná, raz tvrdil, že bol obvinený z krádeže zbrane, inokedy z krádeže zbraní. Raz povedal, že to bol „Nejaký samopal. Nevieť aký.“ (pohovor zo dňa 06. augusta 2009), inokedy, že to boli dva samopaly zn. kalašnikov a jeden Gulomet BTC (pohovor zo dňa 26. októbra 2011. Odporca v plnej miere rešpektoval právny názor najvyššieho súdu a bez ohľadu na vážne pochybnosti o tom, že navrhovateľ hovorí pravdu, posúdil dôvody žiadosti o azyl, ktoré mu navrhovateľ poskytol. Nezamietol jeho žiadosť ako zjavne neopodstatnenú, ako je možné rozhodnúť v prípade nedôveryhodnej osoby, ani nevyhodnotil, že vzhľadom na nedôveryhodnosť osoby dôvody jeho žiadosti nemôžu byť riadne posúdené. Správny orgán sa dôsledne riadil právnym názorom súdu a posúdil všetky dôvody jeho žiadosti. Konštatoval a poukázal na protirečenia a rozpory vo výpovediach, avšak nebral na ne zreteľ pri posudzovaní, či spĺňa podmienky na udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany.

Odporca k námietke nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k neudeleniu azylu uviedol, že navrhovateľ predovšetkým sám nevie identifikovať svoje obavy zo strany libanonských štátnych orgánov. V priebehu konaní vyjadril obavy, že bude tresne stíhaný v tábore (odporca založil do spisu správy o prejednávani sporov pred Ľudovými výbormi, ktoré sú kompetentné na správne funkcie a riadia aj bezpečnosť v prípade krádeží a osobných sporov. Ľudové výbory sú vytvorené tak, aby zahŕňali člena každej palestínskej politickej frakcie prítomnej v tábore alebo v zoskupení. Všeobecne platí, že tieto výbory zahŕňajú mnoho nezávislých zástupcov, ktorí sú známymi a uznávanými osobami s vplyvom v komunite (str. č. 347/5 administratívneho spisu). Ľudové výbory sa pritom pokúšajú riešiť spory pomocou kmeňových metód zmierenia a v prípadoch, keď ide o vraždy, môžu odovzdať obvineného štátnym orgánom na súdne konanie (str. 448/8 administratívneho spisu). Navrhovateľ sa obáva aj vydania libanonským štátnym orgánom, pričom vyjadril aj obavu pred vojenským súdom. Informácie o vojenskom súde sa však pri objektivizovaní týchto obáv nepotvrdili, nakoľko v tejto súvislosti existujú správy iba o prešetrovaní prípadov špionáže pred vojenskými súdmi. Podľa navrhovateľovej výpovede zo špionáže obvinený nebol. Riešenie sporov medzi palestínskymi občanmi pred štátnymi orgánmi v Libanone nie je bezproblémové a odporca sa ním v rozhodnutí zaoberá. Odporca poukázal na to, že súčasťou administratívneho spisu sú správy o tom, že v prípade, že by bol navrhovateľov prípad predložený libanonskému súdu, skutočnosť, že je Palestínčan, mu podľa názoru odporcu nespôsobí prenasledovanie z dôvodu jeho národnosti. Toto tvrdenie sa zakladá na správe o stave ľudských práv v Libanone 2010 MZV USA, v ktorej sa o. i. uvádza, že obžalovaní cudzinci môžu predkladať dôkazy, uvádzať svedkov, ich právnici majú prístup k vládou držaným dôkazom týkajúcich sa ich prípadov. Obžalovaní majú právo na odvolanie. Tieto práva sú vo všeobecnosti dodržiavané a aplikované na všetkých obvinených, a to ako občanov, tak aj cudzincov (str. 340/19 administratívneho spisu). Podľa libanonského práva cudzinci majú zo štátu právo na právnik, ak si ho nemôžu dovoliť, iba na základe reciprocit (ak tento štát zaručuje libanonským občanom obdobné právo), palestínski cudzinci sú de facto vylúčení z tejto podpory libanonského štátu. Nie však za účelom diskriminácie Palestínčanov, ale z titulu recipročného zákonného ustanovenia, ktoré môže dostať do nevyhodného postavenia aj cudzinca z iného štátu, t. j. bez ohľadu na jeho národnosť. Okrem toho advokátska komora poskytuje pomoc aj pre tých obžalovaných, ktorí si nemôžu dovoliť právnik, pričom 80 % príjmcov tejto pomoci boli práve cudzinci (str. 340/19 administratívneho spisu). Navrhovateľ teda môže v krajine pôvodu požiadať aj o takúto formu právnej pomoci, ak si advokáta nebude môcť dovoliť. I keď aj podľa najaktuálnejších správ založených v spise Palestínčania nemajú údajne prístup k bezplatnej právnej pomoci a zaochádza sa s nimi prísnejšie ako s libanonskými štátnymi občanmi, podľa názoru odporcu definícia prenasledovania v navrhovateľovom prípade nie je naplnená. Ani navrhovateľovi predložiť žiaden dôkaz o tom, že by v jeho prípade išlo o vážne porušovanie základných ľudských práv z národnostného dôvodu vo forme diskriminačných súdnych opatrení, odmietnutia súdnej ochrany či neprimeraného a diskriminačného trestného stíhania a treste, ako to uvádza. Odporca sa napokon vyjadril aj k aplikácii rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-364/11 a vyjadril presvedčenie, že vyhýbanie sa trestnému stíhaniu v tábore (či už na základe podložených alebo nepodložených obvinení) sa nedá podradiť pod dôvody vymykajúcich sa kontrole navrhovateľa a nezávislých od jeho vôle, pre ktoré by bol nútený opustiť zónu pôsobenia agentúry UNRWA. Dokument z hnutia Fatah, ktorý predložil navrhovateľ, nevie vysvetliť pôvod tohto dokumentu, nevie, ako sa dostal k jeho rodičom, pričom dokument má slúžiť ako dôkaz, že je prenasledovaný. Odporcovi sa javí ako veľmi nepravdepodobné, aby takýto dokument bol skutočne doručený rodine navrhovateľa a ten by sa ani neopýtal, odkiaľ ho majú. Ide o kópiu dokumentu a jeho pravosť sa nedá overiť. V prípade, že navrhovateľova rodina skutočne má tento dokument, je v navrhovateľovom záujme ho predložiť aj v origináli, aby sa jeho pravosť dala verifikovať. Dokument v takej podobe, akaj bol predložený, je možné s pomocou grafických programov a súčasnej techniky bez väčších ťažkostí vyrobiť v akomkoľvek znení a s ľubovoľným menom. K neudeleniu azylu z humanitných dôvodov uviedol, že navrhovateľ sám o tento druh azylu nežiadal, napriek tomu sa odporca v rozhodnutí touto formou azylu zaoberá a svoj postup odôvodňuje. Na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok, pričom v konaní neboli zistené dôvody na jeho udelenie.

Odporca rozhodnutím z 21. júna 2013 podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle navrhovateľovi neudelil azyl a súčasne podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle menovanému navrhovateľovi neposkytol doplnkovú ochranu.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ pred pracovníkmi Oddelenia azylu PZ Humenné opakovane vyhlásil, že žiada o udelenie azylu na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) z dôvodu, že Libanon nie je jeho štát a ako Palestínčan si nemôže v Libanone uplatniť svoje práva. Okrem toho bol v Libanone obvinený zo strany hnutia Fatah z krádeže zbraní.

V prípade navrhovateľa išlo o štvrtú žiadosť o azyl. Za účelom zdôvodnenia ostatnej žiadosti boli s navrhovateľom vykonané vstupný a doplňujúce pohovory, v ktorých uviedol, že nebol členom žiadnej politickej strany ani organizácie, ani nevyvíjal žiadne politické aktivity.

Z vyhodnotenia aktuálnej žiadosti o udelenie azylu je podľa odporcu zrejmé, že žiadateľ ničím nepreukázal, že by mal v Libanone dôvodnú obavu z prenasledovania. Ohrozenie slobody alebo života z vyššie uvedených dôvodov predstavuje perzekúciu - činnosť diskriminačného alebo veľmi urážlivého charakteru, vykonávanú prostredníctvom úradov krajiny alebo realizovanú skupinami obyvateľstva, ak je úradmi tolerovaná alebo ak úrady nie sú schopné a ochotné zaistiť potrebnú ochranu perzekvovaným. Pôvodcom prenasledovania teda môže byť štát, politické strany, hnutia alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia a rovnako aj neštátni pôvodcovia, ak možno preukázať, že štát alebo vládnuce politické subjekty nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním. Na základe výpovede menovaného a všetkých dostupných informácií je zrejmé, že menovaný nesplnil zákonom ustanovené podmienky na udelenie azylu na území SR. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle a Dohovoru.

Pokiaľ ide o obavu pred hnutím Fatah, tak ide o obavu pred neštátnym aktérom, ktorý ovláda časť územia (konkrétne tábor Rashidieh). Libanonské verejné inštitúcie, ako je polícia a vláda neexistujú v táboroch. Na udelenie azylu v zmysle zákona o azyle a Dohovoru však nestačí mať samotnú obavu pred prenasledovaním. Táto obava musí byť opodstatnená a musí vychádzať z taxatívne vymenovaných dôvodov, teda z dôvodu príslušnosti k rase, náboženstvu, národnosti, inej sociálnej skupine alebo politickým názorom. A v prípade menovaného chýba opodstatnenosť obáv, ako aj samotné dôvody jeho obáv sú iné, ako sú taxatívne vymedzené v zákone o azyle a v Dohovore.

Pokiaľ ide o opodstatnenosť obáv, odporca uviedol, že navrhovateľ nečelil v Libanone nikdy žiadnemu prenasledovaniu podľa definície uvedenej v zákone o azyle. Navyše aj v prípade návratu sa obáva výlučne trestného stíhania svojej osoby. Sám navrhovateľ hovorí, že mu za odsúdenie za krádež zbraní hrozí trestná sadzba 7 až 15 rokov väzenia. Vzhľadom na to, že ide o krádež niekoľkých samopalov zn. Kalašnikov a jedného guľometu, ktoré môžu byť použité na rôzne protiprávne účely nie je táto trestná sadzba neprimeraná ani diskriminačná. Zároveň odporca dodal, že za túto krádež by mohol takýto trest dostať až po právoplatnom odsúdení súdom. A pokiaľ ide o súd, tak menovaný by bol súdený libanonskými súdmi a nie hnutím Fatah, ktorého sa obáva. Palestínske skupiny síce prevádzkujú autonómny a svojvoľný systém justície v táboroch, ale nie pokiaľ sa jedná o závažnejšie trestné činy. Navyše tieto sa snažia o použitie kmeňových metód zmierenia. Je pravda, že postavenie Palestínčanov pred libanonskými súdmi je horšie ako postavenie občanov Libanonu, že nemajú právo na právne zastúpenie a súdne konanie v ich prípadoch trvá neprimerane dlho, ani tieto nedostatky však nemôžeme zaradiť pod samotný pojem prenasledovania. Navyše navrhovateľ v čase krádeže zbraní nebol v Rashidieh, ale býval v meste Sayda, má teda možnosť navrhnúť svedkov, ktorí by mu to potvrdili. Zároveň treba dodať, že menovaný nijakým spôsobom nepreukázal, že ide o krivé obvinenie. A nie je úlohou migračného úradu posudzovať či naozaj ide o krivé obvinenie alebo, či skutok spáchal. Toto patrí výlučne do pôsobnosti libanonských štátnych orgánov a potrestanie za preukázanú krádež do pôsobnosti libanonských súdov. Azyl, ako najvyššia forma ochrany, nemá za účel chrániť osoby pred trestom za spáchané trestné činy, ale je to inštitút, ktorý má poskytnúť medzinárodnú ochranu prenasledovaným osobám, pričom v prípade menovaného nejde o prenasledovanú osobu, ale ide o osobu, ktorá sa chce vyhnúť trestnému stíhaniu v Libanone (či ide o trestné stíhanie oprávnené alebo neoprávnené nie je možné posúdiť).

K rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 10Sž/25/2012:

Za účelom vyjasnenia motívu odchodu navrhovateľa z Libanonu, bol s navrhovateľom dňa 20. februára 2013 vykonaný doplňujúci pohovor. Z pohovoru je podľa odporcu zrejmé, že navrhovateľ mal naozaj výlučne osobné dôvody na odchod z Libanonu.

Pokiaľ ide o náboženský a národnostný motív, ktoré migračnému úradu nariadil skúmať súd v rozsudku 10SŽa/25/2012, tak navrhovateľ sa na tieto dôvody nikdy neodvolával. Navrhovateľ je moslimského vierovyznania a arabskej národnosti ako drvivá väčšina Palestínčanov. Nikdy nemal náboženský a ani národnostný problém. Nikdy podobný problém vo svojich výpovediach ani nenaznačil. Preto možno náboženské a národnostné dôvody jeho žiadosti hodnoverne vylúčiť.

Pokiaľ ide o dôvody politické, odporca uviedol, že mal preskúmať a vyjasniť posledné rozpory jeho výpovede ako aj postavenie jeho rodiny v tábore Rashidieh, ako aj fakt, že je obvinený z krádeže zbraní hnutia Fatah. K uvedenému uvádza migračný úrad nasledovné:

Pokiaľ ide o postavenie jeho rodiny v tábore Rashidieh a v Libanone všeobecne, tak menovaný uvádza, že jeho otec je starý človek a už dlho nie je nijako aktívny. V minulosti sa „troška“ angažoval v Demokratickom fronte pre oslobodenie Palestíny. Je teda zrejmé, že aktivity jeho otca, ako hlavy rodiny, menovaného nijako nemôžu postihovať a nemôžu mu spôsobovať problémy z politických dôvodov. Ide v súčasnosti o politicky neaktívnu osobu a jeho aktivity z minulosti uviedol menovaný ako, že bol „troška“ aktívny. Neuvádza žiadne významné aktivity, za ktoré by mohla byť rodina nejakým spôsobom prenasledovaná.

Pokiaľ ide o jeho bratov Z. a Z., tak tí sa politicky angažujú práve v hnutí Fatah, ktorého sa má menovaný obávať. Ani ich aktivity nemôžu menovanému nijakým uškodiť v súvislosti s obavami z Fatahu, keďže práve v tomto hnutí pôsobia. Z tohto dôvodu možno úplne vylúčiť postavenie jeho rodiny a jej aktivity ako dôvod na politické prenasledovanie menovaného.

V súvislosti s krádežou zbraní Fatahu a obvinenia menovaného z tejto krádeže, odporca uviedol, že ide o obvinenie z trestného činu. Nie je úlohou migračného úradu, a nie je to ani v jeho možnostiach, dokazovať či sa trestný čin stal, a či ho spáchal menovaný. Obava z trestu za spáchaný trestný čin však v žiadnom prípade nemôže byť dôvodom na udelenie azylu, znamenalo by to úplné popretie Dohovoru a jeho účelu. Pokiaľ ide o krádež zbraní, tak táto nie je v žiadnom prípade považovaná za politický čin, a to ani v prípade, ak boli zbrane odcudzené politickému zoskupeniu. Samotná krádež zbraní teda tiež nemôže byť považovaná za politický akt a hroziaci trest za krádež zbraní sa nedá považovať za prenasledovanie z politických dôvodov.

Po vyhodnotení žiadateľovej výpovede a preskúmaní všetkých dostupných informácií je podľa odporcu zrejmé, že ani dôvod jeho obvinenia z krádeže zbraní nemá v žiadnom prípade politický podtext. Vo viacerých výpovediach žiadateľ svorne potvrdil, že bol obvinený výlučne z dôvodov, že bol zamilovaný do dievčaťa, ktorého otec sa postaral, aby bol obvinený z krádeže zbraní. Zároveň vo svojej výpovedi 20. februára 2013 uviedol, že otec jeho bývalej priateľky bral ich vzťah ako urážku na cti a išlo o pomstu. Samotná osobná pomsta za urážku na cti, ktorá nemá nič spoločné s politickými motívmi, nemôže byť posúdená ako politické dôvody. Odporca by tým za žiadateľa vykonštruoval úplne nové dôvody, čo nie je prípustné. Dôvodom je teda výlučne fakt, že sa otcovi jeho priateľky nepáčil vzťah medzi menovaným a jeho dcérou. Ide teda iba o osobné dôvody. Že bol otec priateľky funkcionárom Fatahu, je v tomto prípade nepodstatná informácia, lebo dôležitý je samotný dôvod obvinenia a ten nemá s politickou činnosťou menovaného a ani s politickou činnosťou otca jeho priateľky nič spoločné. Priradením politických dôvodov by išlo o fabulovanie nových dôvodov odporcom. Navrhovateľ nikdy nepotvrdil vo svojej výpovedi, že by bol obvinený v súvislosti s nejakou politickou činnosťou. Úlohou odporcu ako správneho orgánu, je posúdenie dôvodov, ktoré vo svojich výpovediach poskytol žiadateľ a nie si domýšľať a vytvárať nové dôvody.

Pokiaľ sa jedná o samotnú pomoc zo strany UNRWA rodine menovaného, tak v tejto súvislosti odporca poukázal na predchádzajúci rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci menovaného č. 1SŽa/43/2011. V intenciách pokynov vyplývajúcich z rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 1SŽa/43/2011 bol s navrhovateľom 26. októbra 2011 vykonaný pohovor zameraný na dôvody jeho žiadosti a k uvedenému prípadu bola vypracovaná analýza zameraná na krajinu Libanon a pôsobenie hnutia Fatah v Libanone. Na základe týchto dôkazov bola žiadosť posúdená a individuálne vyhodnotená. V intenciách rozsudku Najvyššieho súdu SR č. 10SŽa/25/2012 bol 20. februára 2013 vykonaný s navrhovateľom ďalší doplňujúci pohovor, ktorý definitívne preukázal, že v jeho prípade nemôže ísť o prenasledovanie z politických dôvodov, čo bolo v tomto rozhodnutí aj primerane zdôvodnené.

V nadväznosti na uvedené odporca dodal, že keby aj išlo o vykonštruované trestné stíhanie, tak nejde o trestné stíhanie z dôvodu príslušnosti k rase, náboženstvu, národnosti, inej sociálnej skupine alebo politickým názorom. Prenasledovanie z dôvodu rasy, náboženstva, národnosti alebo sociálnej skupiny môžeme okamžite vylúčiť. Pokiaľ ide o dôvod obvinenia menovaného, tak ako ho uviedol vo svojej výpovedi, tak odporca uviedol, že možno vylúčiť aj politické dôvody. Osoba, ktorá ho obvinila má síce vysoké postavenie v hnutí Fatah, ale dôvody obvinenia sú výlučne osobné. Ako menovaný uviedol, tak ho A. S. z krádeže zbraní obvinil výlučne z dôvodu, že mal v minulosti vzťah s jeho dcérou. Obvinenie z dôvodu vzťahu s dcérou, hoci aj vysokého politického funkcionára, nemožno zaradiť pod dôvody politické. Ide o dôvody osobné, ktoré nepatria do dôvodov taxatívne vymedzených v zákone o azyle a v Dohovore, a preto nie sú relevantné na udelenie azylu.

K rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-364/11:

Z uvedeného rozsudku je podľa odporcu zrejmé, že hoci k osobám, ktoré majú status utečenca a sú pod ochranou UNRWA treba pristupovať odlišne ako k ostatným žiadateľom o azyl, aj napriek tomu nie sú tieto osoby oprávnené na automatické poskytnutie ochrany. V týchto intenciách teda bola posúdená aj žiadosť menovaného.

Prvou dôležitou informáciou, ktorú treba zobrať do úvahy je fakt, že menovanému pomoc zo strany UNRWA doteraz nezanikla. Svedčí o tom potvrdenie UNRWA, z ktorého jasne vyplýva, že osoba menovaného bola ešte 30. októbra 2010, teda skoro 5 rokov po jeho odchode z krajiny, registrovaná agentúrou UNRWA v Libanone ako palestínsky utečenec. Migračnému úradu nie je známe, že by mu táto ochrana od uvedeného dátumu zanikla a rovnako to ani menovaný neuviedol vo svojich výpovediach. Menovaný je teda dodnes registrovaným palestínskym utečencom UNRWA v Libanone. Nemožno teda na neho pozeráť ako na osobu, ktorej by ochrana z akýchkoľvek dôvodov zanikla.

Okrem toho odporca posúdil, či odchod navrhovateľa je odôvodnený dôvodmi vymykajúcimi sa jej kontrole a nezávislými od jej vôle, ktoré ju nútia opustiť túto zónu a bránia tým využívaniu pomoci poskytovanej prostredníctvom UNRWA. Jediným dôvodom odchodu bol fakt, že navrhovateľ je obvinený z krádeže zbraní, teda je obvinený z konkrétneho trestného činu. Fakt, že menovaný musí čeliť trestnému konaniu však nie je objektívnym faktom na opustenie krajiny. Jedná sa skôr o útek pred legitímnym výkonom štátnej moci. Za skutok nebol nikdy odsúdený a je z neho len obvinený. Mal a do súčasnosti má možnosť dokázať svoju nevinu v legitímnom trestnom konaní. Útek pred spravodlivosťou nemôže byť považovaný za dôvod na udelenie azylu a nemôže byť ani v žiadnom prípade legitímnym dôvodom na opustenie krajiny, v ktorej je z trestného činu obvinený. Pokiaľ ide o odchod navrhovateľa, odporca zdôraznil, že navrhovateľ opustil Libanon dobrovoľne v čase odchodu, tam žil normálnym životom a jediným problémom bolo jeho obvinenie zo spáchania trestného činu. Išlo iba o obvinenie a samotné trestné konanie s ním nebolo vykonané. Nemal teda žiadny reálny dôvod na odchod. Celá jeho rodina zostala v Libanone a aj naďalej využíva pomoc UNRWA.

Trestné stíhanie a ani výkon trestu u odsúdenej osoby sa nedá zaradiť pod pojem odôvodnené dôvody vymykajúce sa kontrole, ale ide o naplánovaný útek pred trestným stíhaním. Odporca uviedol, že nie je oprávnený posúdiť či navrhovateľ skutok spáchal, zároveň však nie je ani povinný v tomto prípade aplikovať zásadu „in dubio pro reo“ a uznať, že je v Libanone obeťou krivého obvinenie. Na nepriklonenie sa k tejto zásade ho oprávňuje, že navrhovateľ od jeho príchodu na územie SR v roku 2005 pôsobí ako nedôveryhodná osoba.

K situácii palestínskych utečencov v Libanone:

Sám navrhovateľ tvrdí, že mu za odsúdenie za krádež zbraní hrozí trestná sadzba 7 až 15 rokov väzenia. Vzhľadom na to, že v jeho prípade ide o obvinenie z krádeže niekoľkých samopalov zn. Kalašnikov a jedného guľometu. Tieto, v prípade zneužitia, môžu byť použité na rôzne účely, preto nie je táto trestná sadzba neprimeraná ani diskriminačná. Za túto krádež by mohol trest v uvedenej výške dostať až po odsúdení. A pokiaľ ide o jurisdikciu nad navrhovateľom, tak ten by mohol byť legálne súdený výlučne libanonskými súdmi a nie hnutím Fatah, ktorého sa obáva. Palestínske skupiny síce prevádzkujú autonómny a svojvoľný systém justície v táboroch, ale nie pokiaľ sa jedná o závažnejšie trestné činy, akým je aj uvedená krádež zbraní. Postavenie Palestínčanov pred libanonskými súdmi je síce horšie ako postavenie občanov Libanonu, nemajú právo na právne zastúpenie a súdne konanie v ich prípadoch trvá oveľa dlhšie, ani tieto nedostatky však nemôžeme zaradiť pod samotný pojem prenasledovania. Navyše navrhovateľ v čase krádeže zbraní nebol v Rashidieh, ale býval v meste Sayda, má teda možnosť navrhnúť svedkov, ktorí by mu to potvrdili. Zároveň odporca dodal, že navrhovateľ nijakým spôsobom nepreukázal, že ide o krivé obvinenie. A nie je úlohou

odporcu posudzovať či naozaj ide o krivé obvinenie alebo či skutok spáchal. Toto patrí výlučne do pôsobnosti libanonských štátnych orgánov a potrestanie za preukázanú krádež do pôsobnosti libanonských súdov. Navyše sa v Libanone nevyskytli žiadne správy o politických väzňoch či politicky väznených osobách. Rovnako nie sú správy o tom, že by sa v tábore Rashidieh nejako zle zaobchádzalo s obyčajnými obyvateľmi. Fatah je tam síce najsilnejšou frakciou, snaží sa však v tábore udržiavať pokoj. Vyskytli sa síce názory, že palestínski utečenci boli zadržávaní a vyšetrovaní nelegálnymi ozbrojenými skupinami v utečeneckých táboroch, v prípade samotného tábora Rashidieh sa však podobné zaobchádzanie a prípady nepodarilo preukázať a verejné zdroje ich neuvádzajú. K tomu k dodal, že o problémoch sa v správach píše až v situácii, keď sa vyskytnú a pokiaľ na konkrétnom území vládne pokojná atmosféra a o podobných problémoch nie sú informácie, tak rôzne agentúry nemajú dôvod zaoberať sa pokojným stavom. Azyl, ako najvyššia forma ochrany, nemá za účel chrániť osoby pred trestnými činmi, ale je to inštitút, ktorý má poskytnúť medzinárodnú ochranu prenasledovaným osobám, pričom v prípade menovaného nejde o prenasledovanú osobu, ale ide o osobu, ktorá sa chce vyhnúť trestnému stíhaniu.

Pokiaľ sa jedná o samotnú kontrolu a reálnu moc utečeneckých vodcov, medzi ktorých patrí aj A. S., tak títo nie sú volení, ale existujú ľudové výbory, ktoré sa pravidelne stretávali s UNRWA a návštevníkmi. Ich čiastočná kontrola teda existuje. Sú správy, že dochádzalo k problémom medzi členmi jednotlivých frakcií, ale ide o konkurenčné frakcie a nie o spriatelene, tak ako je tomu u Fatahu a Ľudového frontu pre oslobodenie. Navyše tieto incidenty sú vyšetrované ako vnútornými bezpečnostnými silami, tak aj libanonskou armádou. Za posledné roky neboli zaznamenané žiadne závažné bezpečnostné incidenty v palestínskych táboroch. Libanonské bezpečnostné orgány naďalej poukazujú na dobrú spoluprácu existujúcu medzi libanonskými ozbrojenými silami a palestínskymi bezpečnostnými zložkami v táboroch. Tiež zdôrazňujú pozitívny vplyv na bezpečnostné podmienky v táboroch, ktoré priniesla zmierovacia dohoda, ktorá bola uzavretá 27. apríla 2011 medzi palestínskymi stranami pod záštitou vlády Egypta. Slabne aj pozícia hnutia Fatah v palestínskych utečeneckých táboroch v Libanone. Palestínska samospráva na okupovanom Západnom brehu stanovila konečnú stratégiu, aby rozpustila Ozbrojený boj hnutia Fatah, ktorý je poverený zachovaním bezpečnosti v palestínskych utečeneckých táboroch v Libanone s tým, že tento krok bol predohrou k vytvoreniu nového bezpečnostného orgánu. Zdroje uviedli, že formovanie orgánu, ktorý by mohol byť nazvaný Sociálnym bezpečnostným výborom, bolo historickým rozhodnutím, a tak by mohlo vyžadovať podpis palestínskeho prezidenta M. A. Nový orgán bude mať jednotky na boj proti trestnej činnosti, terorizmu, krádežiam a užívaniu drog. Bude mať aj právnu sekciu na koordináciu medzi Veľvyslanectvom Palestíny v Bejrúte a libanonským súdnictvom. Členovia orgánu budú nasadení vo všetkých palestínskych utečeneckých táboroch v Libanone a získajú praktickú a teoretickú prípravu v kasárňach, ktoré môžu byť umiestnené v Libanone alebo v iných arabských štátoch. Niektoré štúdie o utečeneckých táboroch v Libanone odporúčajú nasadenie jedného policajta na 100 palestínskych utečencov. Ozbrojený boj, ktorý zahŕňa rad palestínskych frakcií, ktoré sú pod Organizáciou pre oslobodenie Palestíny, a ktorý je ovládaný hnutím Fatah, bol založený začiatkom 70. rokov minulého storočia na zachovanie bezpečnosti v palestínskych utečeneckých táboroch a koordináciu medzi libanonskými a palestínskymi bezpečnostnými zložkami. Ozbrojenému boju sa podarilo odhaliť množstvo trestných činov a odovzdali niekoľko jednotlivcov libanonským úradom. Práve pod snahu odhaľovať trestné činy, by sme mohli zaradiť aj trestné stíhanie žiadateľa.

Navyše je podľa odporcu zrejmé aj to, že v inkriminovanom tábore Rashidieh funguje organizácia OOP, kde spolu vedenie tvoria Fatah a Ľudový front pre oslobodenie Palestíny, ku ktorému sa priraduje rodina žiadateľa. Ide teda o spojencov a nie o politicky znepriatelene strany.

Pokiaľ sa jedná o mučenie v libanonských väzniciach, odporca uviedol, že libanonské právo zakazuje mučenie, zodpovednosť za mučenie je však prakticky nepostihnuteľná. Správy Ministerstva zahraničných vecí USA hovoria o zlých podmienkach vo väzniciach, nie však o mučení. Situáciu vo väzniciach charakterizujú ako zlú a nespĺňajúcu minimálne medzinárodné štandardy. Väznice boli preplnené a hygienické podmienky, a to najmä vo väzeniach pre ženy, boli veľmi chabé. Vláda nepovažovala väzenskú reformu za vysokú prioritu. Preplnenosť a obmedzené väzenské zariadenia počas roka znamenali, že zadržaní boli často zadržávaní spolu s odsúdenými väzňami a mladiství mohli byť držaní spolu s dospelými. Muži a ženy sú zadržávaní oddelene v podobných podmienkach. Vláda však povolila nezávislý monitoring väzenských podmienok miestnym aj medzinárodným ľudskoprávnym skupinám a Medzinárodnému výboru Červeného kríža (MVCK), a takýto monitoring sa uskutočnil v priebehu roka. Teda libanonská vláda sa nebráni kontrole väzníc, čo vo svojej správe potvrdzuje aj Amnesty International, ktorá uvádza, že úrady povolili v máji návštevu podvýboru OSN pre prevenciu mučenia v krajine a v novembri oznámili, že budú kriminalizovať všetky formy mučenia a zlého zaobchádzania. Správy o mučení v libanonských väzniciach, ktoré sa vyskytujú v správach Amnesty International a Human Rights Watch nie sú ničím podložené. Navyše tieto organizácie uvádzajú mučenie

vo väzniciach bežne, a to aj častokrát v demokratickejších krajinách ako je Libanon. Nedá sa podľa nich urobiť si relevantný a ucelený obraz o situácii vo väzniciach v Libanone. Po zhodnotení zdrojov je teda zrejmé, že situácia v libanonských väzniciach je zlá, ale nie je možné ju charakterizovať ako prenasledovanie. Problémy sú najmä so zdravotnou starostlivosťou a preplnenosťou väzníc, tieto fakty však nespádajú pod definíciu prenasledovania.

Navyše politické dôvody vylučuje aj ďalšie tvrdenie navrhovateľa. Najprv tvrdil, že každý o jeho rodine vie, že sú proti Fatahu a následne tvrdil, že je osobným názorom každého, k akému politickému prúdu inklinuje, a že jeho brat Z. je členom Fatahu. To jasne svedčí o tom, že neexistuje nejaké rodinné politické presvedčenie, ktoré by mu mohlo byť pripisované, ale je na každého presvedčení, či bude nejakým politicky aktívnym. Navrhovateľ v pohovoroch sám uviedol, že on politicky aktívny nikdy nebol. Takže on osobne politické problémy ani mať nemohol.

Na základe uvedeného je podľa odporcu zrejmé, že menovanému nehrozí žiadna z foriem prenasledovania taxatívne vymenovaných v § 2 zákona o azyle. Rovnako na navrhovateľa nemožno ani aplikovať dôvody na udelenie azylu vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-364/11.

Vzhľadom na to, že neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu na území SR, odporca posúdil, či cudzinec spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

1. Pokiaľ ide o uloženie trestu smrti, tak navrhovateľ nikdy v Libanone nespáchal žiadny trestný čin a preto sa trestu smrti nemusí obávať. Rovnako tam nikdy nevykonával činnosť, za ktorú by mu mohol byť trest smrti udelený. Za krádež zbraní, z ktorej je údajne podozrivý, mu hrozí trest odňatia slobody na 7 až 15 rokov, čo sa však nedá považovať za reálnu hrozbu vážneho bezprávia.

2. Zároveň navrhovateľovi nehrozí mučenie ani neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie ani trest. Hrozí mu síce trestné stíhanie, ale ak tvrdí pravdu, že v čase spáchania inkriminovaného činu vôbec nebol na území tábora Rashidieh, tak má možnosť to dokázať v trestnom konaní. Vzhľadom na to, že v jeho prípade ide o obvinenie z krádeže niekoľkých samopalov zn. Kalašnikov a jedného guľometu, ktoré môžu byť použité na rôzne protiprávne účely nie je táto trestná sadzba neprimeraná ani diskriminačná. Zároveň odporca dodal, že za túto krádež by mohol takýto trest dostať až po odsúdení. A pokiaľ ide o súd, tak navrhovateľ by bol súdený libanonskými súdmi a nie hnutím Fatah, ktorého sa obáva. Palestínske skupiny síce prevádzkujú autonómny a svojvoľný systém justície v táboroch, ale nie pokiaľ sa jedná o závažnejšie trestné činy. Navyše tieto sa snažia o použitie kmeňových metód zmierenia. Navyše sa v Libanone nevyskytli žiadne správy o politických väzňoch či politicky väznených osobách. Rovnako nie sú správy o tom, že by sa v tábore Rashidieh nejakým zle zaobchádzalo s obvyčajnými obyvateľmi. Pokiaľ sa jedná o mučenie v libanonských väzniciach, tak dodal, že libanonské právo zakazuje mučenie, zodpovednosť za mučenie je však prakticky nepostihnuteľná. Správy Ministerstva zahraničných vecí USA hovoria o zlých podmienkach vo väzniciach, nie však o mučení. Situáciu vo väzniciach charakterizujú ako zlú a nespĺňajúcu minimálne medzinárodné štandardy. Väznice boli preplnené a hygienické podmienky, a to najmä vo väzeniach pre ženy, boli veľmi chabé. Vláda nepovažovala väzenskú reformu za vysokú prioritu. Preplnenosť a obmedzené väzenské zariadenia počas roka znamenali, že zadržaní boli často zadržívaní spolu s odsúdenými väzňami, a mladiství mohli byť držaní spolu s dospelými. Muži a ženy sú zadržívaní oddelene v podobných podmienkach. Vláda však povolila nezávislý monitoring väzenských podmienok miestnym aj medzinárodným ľudskoprávnym skupinám a Medzinárodnému výboru Červeného kríža (MVCK), a takýto monitoring sa uskutočnil v priebehu roka. Teda libanonská vláda sa nebráni kontrole väzníc čo vo svojej správe potvrdzuje aj Amnesty International, ktorá uvádza, že úrady povolili v máji návštevu podvýboru OSN pre prevenciu mučenia v krajine a v novembri oznámili, že budú kriminalizovať všetky formy mučenia a zlého zaobchádzania. Tieto zlé podmienky sú síce problémom, ale po ich vyhodnotení nedosahujú intenzitu vážneho bezprávia.

3. V Libanone v súčasnosti neprebíha vojenský konflikt, takže vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu možno v prípade menovaného vylúčiť.

Dôvody navrhovateľa teda boli vyhodnotené a individuálne posúdené, pritom nebola zistená reálna hrozba vážneho bezprávia. Nakoľko menovaný nespadá do žiadnej z kategórií osôb, ktoré potrebujú nejakú formu medzinárodnej ochrany, migračný úrad nepovažuje v jeho prípade za potrebné poskytnúť mu akúkoľvek formu ochrany. V prípade navrhovateľa teda neboli zistené dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva zo zákona.

Zákon Libanonu zaručuje slobodu pohybu vnútri krajiny, zahraničné cesty, emigráciu a repatriáciu a vláda vo všeobecnosti rešpektovala tieto práva občanov, ale uvalila obmedzenia na práva palestínskych utečencov. Agentúra UNRWA poskytovala pomoc špeciálne palestínskym utečencom. Vláda spolupracovala s UNHCR, UNRWA, a ďalšími humanitárnymi organizáciami pri poskytovaní ochrany a pomoci vnútorne vysídleným osobám, utečencom, vracajúcim sa utečencom, žiadateľom o azyl a ostatným dotknutým osobám. Podľa UNRWA môžu palestínski utečenci registrovaní na Riaditeľstve pre politické a utečenecké záležitosti Ministerstva vnútra cestovať z jednej oblasti krajiny do druhej. Avšak riaditeľstvo musí schváliť prevod registrácie pobytu pre utečencov, ktorí bývajú v táboroch. UNRWA uviedla, že riaditeľstvo vo všeobecnosti schválilo tieto prevody.

Nad rámec rozhodnutia odporca konštatoval, že v prípade žiadateľa o udelenie azylu W. Q. ide o osobu, ktorá bola v kontexte informácií, ktoré podávala od roku 2005 po súčasnosť vyhodnotená ako nedôveryhodná, pričom popísal podrobne dôvody, ktoré ho k takémuto úsudku viedli.

Odporca napokon uviedol, že za účelom posúdenia jeho žiadosti boli využité informácie z materiálu „Krajina Libanon“ z 12. apríla 2013 vypracovanom k uvedenému prípadu a vedenom v internej databáze migračného úradu, z materiálu „Krajina Libanon“ zo 16. novembra 2011 vypracovanom k uvedenému prípadu a vedenom v internej databáze migračného úradu a z vyjadrenia právnej zástupkyne k prípadu.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. marca 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku). Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

- Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý:
- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
 - b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky. (ods. 2)

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8. (ods. 3)

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5. (ods. 4)

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak:

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky. (ods. 2)

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5. (ods. 3)

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi na území SR, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že konanie pred krajským súdom v Bratislave malo vadu spočívajúcu vtom, že súd sa dostatočne dôkladne nezaoberal námietkou nezrozumiteľnosti rozhodnutia odporcu najmä z pohľadu porušenia ustanovení Správneho poriadku. Rozpor so Správnym poriadkom navrhovateľ videl v tom, že samotné rozhodnutie odporcu obsahuje časti nad rámec zákonnej úpravy, konkrétne, že okrem výroku, odôvodnenia, a poučenia o opravnom prostriedku je súčasťou rozhodnutia aj časť označená „Nad rámec rozhodnutia migračný úrad konštatuje, že v prípade žiadateľa o azyl W. Q. ide o osobu, ktorá bola v kontexte informácií, ktoré podávala od roku 2005 vyhodnotená ako nedôveryhodná, a to z týchto dôvodov:“

Podľa navrhovateľa ide o dodatočnú správnu úvahu odporcu, ktorou sa pri hodnotení žiadosti o azyl navrhovateľa riadil, ktorú odčlenil od riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Túto námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom navrhovateľa, že v danom prípade, keď krajský súd vyhodnotil takúto námietku ako nedôvodnú, išlo o vadu, pretože ako z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, (ktorého podstatnú časť prevzal odvolací súd do odôvodnenia svojho rozhodnutia do kapitoly I. Predmet konania, označenú „K námietke nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia“), krajský súd sa podrobne uvedenou námietkou zaoberal, k jej vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne výhrady a táto námietka nebola ani podľa odvolacieho súdu spôsobilá spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu a nemožno ju vyhodnotiť ako vadu konaniu pred krajským súdom.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu z rozhodnutia odporcu je nesporné, že dôvodom neposkytnutia medzinárodnej ochrany navrhovateľovi je nesplnenie podmienok, stanovených zákonom o azyle, teda nie nedôveryhodnosť osoby navrhovateľa.

Úvaha odporcu o tom, prečo osoba navrhovateľa nad rámec odôvodnenia rozhodnutia odporcu vykazuje znaky nedôveryhodnosti, podľa názoru odvolacieho súdu nespôsobuje zmätočnosť alebo nezrozumiteľnosť rozhodnutia odporcu, dokonca nič nemení na fakte, že odporca posúdil navrhovateľa výlučne z pohľadu naplnenia, či nenaplnenia podmienok, stanovených zákonom o azyle pre udelenie azylu, resp. pre poskytnutie či neposkytnutie doplnkovej ochrany, čo premietol aj do výroku rozhodnutia. Takáto úvaha nad rámec odôvodnenia odporcu môže byť aj posilnením argumentov pre správnosť záverov odporcu, v danom prípade však odporca konštatovanie o rozporoch a protirečeniach vo výpovediach nezobral do úvahy pri posudzovaní, či navrhovateľ spĺňa podmienky na udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany a tieto posúdil bez ohľadu na rozpory vo výpovediach navrhovateľa.

Odvoláciu námietku navrhovateľa, ktorou krajskému súdu vyčítal, že sa len veľmi stručne venuje námietke navrhovateľa týkajúcej sa stanoviska SIS, ktoré si odporca do konania zaobstaral, správnu úvahu ako tento dôkaz vyhodnotil, resp. dôvod, pre ktorý sa s ním v konaní nezaoberal, však neuviedol, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

Možno súhlasiť s názorom navrhovateľa, že k uvedenej námietke zaujal krajský súd len stručné stanovisko, k vyhodnoteniu uvedenej námietky krajským súdom však nemá odvolací súd výhrady, pretože pokiaľ sa odporca na obsah utajovanej skutočnosti SIS, hoci si ju sám vyžiadal neodvolal, je možné usúdiť, že z takéhoto dôkazu nevyvodil existenciu skutočností, z ktorých by bolo možné vyvodiť právne závery rozhodujúce pre posúdenie navrhovateľovej žiadosti o azyle, resp. doplnkovej ochrany. Pokiaľ v odôvodnení rozhodnutia odporca neuviedol, že obsah utajovanej skutočnosti SIS zjavne nemal žiaden vplyv na jeho rozhodnutie, možno mu to síce vyčítať, takéto pochybenie však nemalo vplyv na zákonnosť rozhodnutia odporcu ani vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

Odvoláciu námietku navrhovateľa, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe čoho následne aj nesprávne právne vec posúdil, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu totiž vyplýva, že v prejednávanej veci krajský súd dokazovanie nedoplnil, pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa podrobne oboznámil s obsahom prvostupňového správneho spisu so spismi predchádzajúcimi, pričom skutkové zistenia plynúce z obsahu administratívneho spisu podrobne popísal, tie sa zhodovali so zisteniami odporcu. Krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa týkajúcimi sa nesprávneho právneho posúdenia, a to vo vzťahu k výroku o neudelení azylu, neposkytnutí doplnkovej ochrany ako aj k neudeleniu azylu z humanitných dôvodov. Preto pokiaľ krajský súd vychádzal zo zistení odporcu, ktoré rozsiahlym spôsobom aj popísal a dospel k záveru zhodnému so záverom odporcu, že navrhovateľ okrem prezentovania obavy, že bude trestne stíhaný za krádež, ktorej sa nedopustil, v konaní nepreukázal naplnenie žiadneho zo zákonných predpokladov udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle ani dôvodov pre poskytnutie doplnkovej ochrany, jeho právne závery o tom, že odporca rozhodol v súlade so zákonom, keď navrhovateľovi neudelil azyl a neposkytol mu doplnkovú ochranu, možno považovať za vecne správne.

Odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v uvedenej časti a pre konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu v uvedenej časti.

K odvolacej námietke navrhovateľa, že navrhovateľ ako palestínsky utečenec, nie je v zmysle právneho názoru vysloveného v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ (vo veci C-365/11 z 19. decembra 2012 vo veci sťažnosti E. K. E. K. a ostatní) povinný splniť podmienky článku 1A Ženevského dohovoru a smernice Rady 2004/83/ES, t. j. nie je povinný preukázať, že má opodstatnené obavy z prenasledovania z jedného z tam uvedených dôvodov, pretože preukázal, že sa nachádzal v situácii vážneho nebezpečenstva, spôsobeného okolnosťami mimo jeho vôľu, a že zanikla ochrana, ktorá mu UNRWA poskytovala, považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť nasledovné.

Z rozsudku Súdneho dvora EÚ (vo veci C-365/11 z 19. decembra 2012 vo veci sťažnosti E. K. E. K. a ostatní), na ktorý sa navrhovateľ odvoláva, skutočne vyplýva, že Palestínčanovi, ktorý bol nútený opustiť zónu pôsobenia UNRWA, v ktorej už nemohol využívať pomoc tejto agentúry, možno priznať postavenie utečenca bez toho, aby bol nútený preukázať, že má obavy pred prenasledovaním.

Z rozsudku Súdneho dvora EÚ v uvedenej veci však súčasne vyplýva, že v prípade, že takáto osoba dobrovoľne opustila zónu pôsobenia UNRWA, nemožno jej priznať postavenie utečenca bez toho, aby preukázala, že má obavy pred prenasledovaním.

Organizácia Spojených národov zriadila Úrad Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA), aby poskytoval pomoc a podporu vystávaným Palestínčanom nachádzajúcim sa v Libanone, Sýrskej arabskej republike, Jordánsku, na Západnom brehu (vrátane Východného Jeruzalemu) a v Pásme Gazy. Služby UNRWA sú v zásade prístupné pre Palestínčanov a ich potomkov žijúcich na týchto územiach v prípade, že prišli o bydlisko a zároveň aj o svoje existenčné prostriedky v dôsledku konfliktov, ku ktorým došlo v tomto regióne.

Ženevský dohovor definuje pojem „utečenec“ v tom zmysle, že sa vzťahuje na akúkoľvek osobu, ktorá „má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo zastávania určitých politických názorov“. Definuje tiež okolnosti, za akých možno určitej osobe priznať postavenie utečenca. V kontexte Európskej únie sú záväzky vyplývajúce z dohovoru prebraté do smernice 2004/832. Smernica s odkazom na Ženevský dohovor stanovuje, že osoby, ktoré v súčasnosti využívajú ochranu alebo pomoc iného orgánu alebo agentúry Organizácie Spojených národov než Úradu Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov, teda napríklad od UNRWA, sú vylúčené z postavenia utečenca. Ak však takáto ochrana alebo pomoc z akéhokoľvek dôvodu zanikla bez toho, aby sa situácia týchto osôb definitívne vyriešila, tieto osoby budú oprávnené ipso facto využívať výhody vyplývajúce z ochrany poskytnutej touto smernicou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 1Sža/43/2011 z 13. septembra 2011 vyslovil názor, že článok 1D Ženevského dohovoru stanovuje len možnosť priznať status utečenca, v texte Ženevského dohovoru totiž nie je výslovne ustanovené, že takejto osobe, ktorej bola poskytovaná pomoc od UNRWA, sa má automaticky udeliť azyl. Mať právo požívať ipso facto výhody Dohovoru automaticky neznamená udelenie azylu v zmysle Dohovoru. Každú takúto žiadosť je potrebné skúmať individuálne, a to vo svetle výhod čl. 1 A Dohovoru, za ktoré sa považuje skutočnosť, že osoba je utečencom v zmysle Dohovoru ako náhle vyhovuje kritériám obsiahnutým v definícii. To nastane nevyhnutne skôr, než je formálne rozhodnuté o udelení statusu utečenca (udelení azylu). Uznanie statusu utečenca preto osobu utečencom nečiní, ale ju za utečenca oficiálne prehlasuje. Osoba sa teda nestáva utečencom tým, že by jej bol priznaný status utečenca, ale status jej bol priznaný pretože utečencom je. Všeobecné klauzuly definujú kritéria, ktoré je nutné splniť, aby sa osoba stala utečencom. Predstavujú pozitívny základ, z ktorého vychádzajú rozhodnutia o statuse utečenca.

Odvolačný súd nezistil žiaden dôvod na odklon od právneho názoru vyjadreného v citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu v prejednávanej veci.

Námietku navrhovateľa, že splnil podmienky stanovené Súdny dvorom EÚ v citovanom rozsudku, a že mu mal byť ipso iure v súlade s čl. 1D Ženevského dohovoru a smernice Rady 2004/83/ES priznaný azyl, odvolací súd však vyhodnotil ako nedôvodnú.

V tejto súvislosti pripomína, že citovaný rozsudok Súdneho dvora EÚ síce pripúšťa, že pokiaľ pomoc poskytovaná UNRWA zanikne, budú sa môcť osoby, ktoré stratili túto ochranu, ipso facto dovolávať ochrany priznanej dotknutou smernicou.

Rozsudok Súdneho dvora tiež poukazuje na to, že jednoduchá absencia alebo dobrovoľný odchod zo zóny pôsobenia UNRWA nestačí na to, aby sa zrušilo vylúčenie z možnosti priznať postavenie utečenca.

Súdny dvor súčasne spresňuje prípady, v ktorých sa možno domnievať, že pomoc zo strany UNRWA zanikla takým spôsobom, že palestínski žiadatelia o azyl sa môžu ipso facto dovolávať priznania postavenia utečenca na základe dotknutej smernice. Pomoc UNRWA teda zaniká nie len samotným zánikom tohto úradu, ale aj v prípade nemožnosti splnenia jeho úlohy. Rovnako môže zánik pomoci vyplývať aj z okolností, ktoré dotknutú osobu nezávisle od jej vôle nútia opustiť zónu pôsobenia UNRWA. Rozsudok zdôrazňuje, že tento výklad je v súlade s cieľom zaručiť nepretržitú ochranu palestínskym utečencom prostredníctvom účinnej ochrany alebo pomoci.

V tomto ohľade sa palestínsky utečenec musí považovať za osobu, ktorá je nútená opustiť zónu pôsobenia UNRWA, pretože sa osobne nachádza v situácii vážneho nebezpečenstva a táto agentúra nie je

schopná zaručiť mu v uvedenej zóne životné podmienky, ktoré sú v súlade s úlohou, ktorou je uvedená agentúra poverená.

Nakoniec Súdny dvor zdôrazňuje, že možnosť dovoľávať sa ipso facto ochrany uvedenej smernice však nezakladá bezpodmienečné právo na priznanie postavenia utečenca. Hoci teda dotknuté osoby nevyhnutne nemusia preukázať, že sa obávajú prenasledovania, aj tak musia predložiť, ako v prejednávanej veci, žiadosť o priznanie postavenia utečenca, ktorú musia posúdiť príslušné orgány. V rámci tohto posúdenia musia tieto orgány overiť nielen to, že žiadateľ skutočne využíval pomoc UNRWA, a že táto pomoc zanikla, ale aj to, že sa na tohto žiadateľa neuplatňuje nijaká z podmienok vylúčenia uvedených v smernici. Tieto ustanovenia vylučujú z postavenia utečenca najmä osoby, ktoré spáchali trestný čin proti mieru, vojnový zločin alebo trestný čin proti ľudskosti, alebo vážny nepolitický trestný čin, ako aj osoby vinné za spáchanie činov, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľovi sa nepodarilo preukázať, že ho možno považovať za osobu, ktorá bola nútená opustiť zónu pôsobenia UNRWA, a že agentúra UNRWA v Libanone, nie je schopná zaručiť mu v uvedenej zóne životné podmienky v súlade s úlohou, ktorou bola uvedená agentúra poverená.

Z rozsiahleho odôvodnenia rozhodnutia odporcu vyplýva, že odporca k osobe navrhovateľa, u ktorej nebolo sporné, že bola pod ochranou UNRWA (od 30. októbra 2010 je registrovaný agentúrou URWA v Libanone ako palestínsky utečenec), pristupoval v intenciách názoru vysloveného v rozsudku vo veci Súdneho dvora Európskej únie C-364/11 z 19. decembra 2012, t. j. odlišne ako k ostatným žiadateľom o azyl (osobitne) a v týchto intenciách aj posudzoval jeho žiadosť o azyl.

Odporca posudzoval, či jeho odchod bol odôvodnený dôvodmi vymykajúcimi sa jej kontrole a nezávislými od jej vôle, ktoré ho nútia opustiť túto zónu a bránia tým využívaniu pomoci poskytovanej prostredníctvom UNRWA a dospel k záveru, že vzhľadom k tomu, že jediným dôvodom odchodu bol fakt, že navrhovateľ je obvinený z krádeže zbraní, teda je obvinený z konkrétneho trestného činu, a tento fakt, že musí čeliť trestnému konaniu vyhodnotil odporca ako nie je objektívny na opustenie krajiny, ale vyhodnotil ho ako útek pred legitímnym výkonom štátnej moci.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom odporcu, že útek pred spravodlivosťou nemôže byť považovaný za legitímny dôvod na opustenie krajiny, v ktorej je z trestného činu obvinený.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že navrhovateľovi sa nepodarilo preukázať, že bol nútený opustiť zónu pôsobenia UNRWA, pretože by sa nachádzal v situácii vážneho nebezpečenstva.

Navrhovateľovi sa nepodarilo preukázať ani druhú z podmienok, a to, že táto agentúra UNRWA v Libanone, nie je schopná zaručiť mu v uvedenej zóne životné podmienky, ktoré sú v súlade s úlohou, ktorou je uvedená agentúra poverená.

Naopak odporca podrobným popisom situácie palestínskych utečencov v Libanone (s uvedením zdrojov, z ktorých čerpal), s dôrazom na fakt, že pokiaľ ide o jurisdikciu nad navrhovateľom, tak ten by mohol byť legálne súdený výlučne libanonskými súdmi a nie hnutím Fatah, ktorého sa obáva, v podstate vylúčil, že agentúra UNRWA v Libanone, nie je schopná zaručiť navrhovateľovi uvedenej zóne životné podmienky v súlade s úlohou, ktorou bola uvedená agentúra poverená. Svedčí o tom aj skutočnosť, že ochranu agentúry UNRWA v Libanone využívaj aj rodina navrhovateľa.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Palestínčanovi, ktorý bol nútený opustiť zónu pôsobenia UNRWA, pretože sa osobne nachádza v situácii vážneho nebezpečenstva a táto agentúra nie je schopná zaručiť mu v uvedenej zóne životné

podmienky, ktoré sú v súlade s úlohou, ktorou je uvedená agentúra poverená, možno priznať postavenie utečenca (udelieť azyl) bez toho, aby bol nútený preukázať, že má obavy pred prenasledovaním.

Hoci dotknuté osoby nevyhnutne nemusia preukázať, že sa obávajú prenasledovania, aj tak musia predložiť žiadosť o priznanie postavenia utečenca (žiadosť o azyl), ktorú musia posúdiť príslušné orgány. V rámci tohto posúdenia musia tieto orgány overiť nielen to, že žiadateľ skutočne využíval pomoc UNRWA a že táto pomoc zanikla, ale aj to, že sa na tohto žiadateľa neuplatňuje nijaká z podmienok vylúčenia uvedených v Smernici Rady č. 2004/83 z 29. apríla 2004 (o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu a obsah poskytovanej ochrany).

V prípade, že takáto osoba dobrovoľne opustila zónu pôsobenia UNRWA, nemožno jej priznať postavenie utečenca (udelieť azyl) bez toho, aby preukázala, že má obavy pred prenasledovaním.

[Rozsudok Súdneho dvora EÚ (vo veci C-365/11 zo dňa 19.12.2012) vo veci sťažnosti El Kerem El Kott a ostatní proti Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal]

27. ROZHODNUTIE

Právne vzťahy, ktoré vznikli v čase platnosti a účinnosti zmeneného alebo zrušeného právneho predpisu, sa naďalej spravujú týmto právnym predpisom, ak novší právny predpis neustanovuje inak.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. marca 2014, sp. zn. 8 Sž 28/2012)

Žalobou došlou na Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 17. decembra 2012 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a postupu rozhodnutia predsedu bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky z 15. októbra 2012 a jeho zrušenia, ktorým rozhodnutím rozhodujúc ako druhostupňový správny orgán o rozklade žalobcu proti rozhodnutiu bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky (ďalej aj „úrad“) z 26. júla 2012 (ďalej aj ako „prvostupňové správne rozhodnutie“) postupom podľa § 59 ods. 2 v spojení s § 61 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) výrok napadnutého rozhodnutia v časti 2/ ods. I. pododsek 1. písm. d/ zmenil, pričom tento po vykonanej zmene znie tak, že sa ukladá žalobcovi ako významnému podniku na relevantnom trhu č. 4 povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“ alebo „zákon č. 351/2011 Z. z.“). Žalobca je povinný poskytovať tretím osobám úplný uvoľnený prístup k optickému vláknu typu bod – bod v metropolitnom prístupovom bode (MPoP) na optickom rozvádzači (ODF) tak, aby bol zabezpečený prístup od rozhrania na optickom rozvádzači (ODF) až po koncový bod optického vlákna. Ostatné časti výroku napadnutého rozhodnutia ostali nezmenené.

Správny orgán prvého stupňa rozhodnutím z 26. júla 2012 v konaní so spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. vo veci určenia významného podniku podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 19 až 23 citovaného zákona na relevantnom trhu veľkoobchodného fyzického prístupu, vrátane spoločného uvoľneného prístupu alebo úplného uvoľneného prístupu, poskytovaného prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste (ďalej len „relevantný trh č. 4“) rozhodol tak, že žalobca má podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na relevantnom trhu č. 4 také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov, teda žalobca je významným podnikom na relevantnom trhu č. 4 a zároveň mu uložil povinnosti podľa § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách presne špecifikované vo výroku 2/ tohto rozhodnutia.

Žalobca dôvody nezákonnosti napadnutého rozhodnutia zosumarizoval do 7. žalobných bodov.

V prvom bode žaloby namietal v zmysle § 18 ods. 1, vety šiestej zákona o elektronických komunikáciách absenciu výroku o zrušení predchádzajúceho rozhodnutia o určení významného podniku na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 z roku 2005. Poukázal na skutočnosť, že žalobca je podľa rozhodnutia žalovaného zo dňa 14. júna 2005 významným podnikom na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4, určeným v súlade s rozhodnutím žalovaného zo dňa 28. januára 2004, ktorým sa ustanovil zoznam relevantných trhov. Súčasne dal do pozornosti, že veľkoobchodný relevantný trh č. 4 z roku 2005 bol definovaný užšie ako je určený dnes podľa rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa. Ďalej uviedol, že žalobcovi boli rozhodnutím žalovaného zo dňa 14. júna 2005 uložené viaceré povinnosti, ktoré podľa súčasného právneho stavu má plniť doposiaľ. Avšak prijatím prvostupňového správneho rozhodnutia, ako aj preskúmaného rozhodnutia žalovaného bol veľkoobchodný relevantný trh č. 4 z roku 2005 vecne rozšírený o optické prístupové siete FTTx a prístup ku káblovodom a infraštruktúre a boli na ňom uložené viaceré nové povinnosti. S ohľadom na uvedené žalobca zdôraznil, že pôvodné povinnosti mali byť prijatím uvedených rozhodnutí zrušené a nahradené novými povinnosťami uloženými v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách. Doplnil, že cit. zákon ustanovuje len jedinú výnimku z povinnosti žalovaného zrušiť predchádzajúce rozhodnutie o určení významného podniku na príslušnom relevantnom trhu v prípade nového určenia významného podniku na relevantnom trhu podľa § 16 ods. 4 cit. zákona, a to v situácii, ak sa dotýka výlučne trhu, ktorý bol vypustený zo zoznamu relevantných trhov. S poukazom na § 46 správneho poriadku ďalej dôvodil, že rozhodnutie o určení významného podniku na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 je konštitutívnym rozhodnutím, ktoré pôsobí zásadne do budúcnosti, a ktorého ústrednou časťou je výrok, obsahujúci rozhodnutie vo veci, a preto musí byť z neho jednoznačne zrejmé, aké práva a povinnosti sú rozhodnutím založené, zmenené alebo naopak zrušené. Preto namietal, že absencia výroku o zrušení pôvodného rozhodnutia spôsobila, že žalobca je momentálne určený za významný podnik na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 a rovnako na pôvodnom veľkoobchodnom

relevantnom trhu č. 4 z roku 2005, ktoré sú vecne definované rozdielne a rovnako sú rozdielne uložené povinnosti na týchto rozdielne určených veľkoobchodných relevantných trhoch. Z uvedených dôvodov mal za to, že preskúmané rozhodnutie je vydané v rozpore s § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, ako aj § 3 ods. 1 a § 46 správneho poriadku, a teda trpí takou vadou, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia v zmysle § 250j ods. 2 písm. e/ OSP a súčasne je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP.

V druhom bode namietal, že v prvostupňovom rozhodnutí nie je uvedená lehota na plnenie pri všetkých uložených povinnostiach, pričom obsahuje len lehoty na plnenie vybraných čiastkových povinností. Odvolávajúci sa na § 47 ods. 2 správneho poriadku uviedol, že z dotknutých rozhodnutí nie je zrejmé, v akej lehote má žalobca začať plniť samotné nosné povinnosti uložené v týchto rozhodnutiach, najmä odkedy má začať poskytovať prístup k určitým sieťovým prvkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách, keď táto sa nedá ani nepriamo odvodiť od povinnosti transparentnosti, ktorá hlavne ustanovuje povinnosť zverejniť referenčnú ponuku, nakoľko jej zverejnenie sa nemusí kryť so začiatkom poskytovania prístupov k sieťovým prvkom podľa preskúmaného rozhodnutia, vrátane reálneho uplatnenia povinnosti nediskriminácie podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách. Súčasne mal za to, že uvedené konštatovanie platí vo vzťahu k povinnosti vedenia oddelenej evidencie nákladov, ktorá musí časovo predchádzať plneniu povinnosti predkladať žalovanému informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitály na základe plnenia povinnosti vedenia oddelenej evidencie. Preto namietal, že neurčením lehoty na plnenie povinností určených v prvostupňovom správnom rozhodnutí, sa napádané rozhodnutia stávajú nepreskúmateľnými pre nezrozumiteľnosť podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP.

V treťom bode namietal, že zmena rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, uskutočnená preskúmaným rozhodnutím žalovaného, v časti 2/ 1. písm. d/ výroku nebola predmetom Analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 4 – Služby veľkoobchodného fyzického prístupu, vrátane spoločného uvoľneného prístupu alebo úplného uvoľneného prístupu, poskytovaného prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste (ďalej len „Analýza“), a ani predmetom národných, či nadnárodných konzultácií k veľkoobchodnému relevantnému trhu č. 4 podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách, pričom však formulovala novú povinnosť úplného uvoľneného prístupu k optickému vláknu typu bod – bod. Poukázal na skutočnosť, že výrok správneho rozhodnutia prvého stupňa bol v predmetnej časti upravený na základe námietky žalobcu, spočívajúcej v tvrdení, že uložená povinnosť prístupu typu bod – bod nie je v súlade s topológiou siete žalobcu, preto je nezrozumiteľná a nevykonateľná. Následne zdôraznil, že žalobca napriek tejto oprave nemal možnosť sa k takto navrhovanej povinnosti vyjadriť ani v rámci konania o určení významného podniku, ani v rámci analýz, súčasne postrádajúc možnosť ju konzultovať, keď takto navrhovaná povinnosť nebola predmetom národných ani nadnárodných konzultácií, čo pokladal za rozporné s § 10 a § 18 zákona o elektronických komunikáciách, resp. rámcovou smernicou 2002/21/ES. Dôvodil ďalej aj tým, že práva konzultácie slúžia dotknutému podniku, aby mal možnosť vyjadriť sa k zisteniam a návrhom žalovaného, smerujúcim k úprave pomerov na príslušnom trhu. Mal za to, že žalovaný uložením úplne novej povinnosti prístupu v napadnutom rozhodnutí, odňal dotknutým osobám, vrátane žalobcu možnosť vyjadriť sa k návrhu opatrenia podľa § 10 cit. zákona v znení s novo-formulovanou povinnosťou, a rovnako tak nepostúpil návrh tohto opatrenia na nadnárodné konzultácie podľa § 10 ods. 4 cit. zákona. Z uvedených dôvodov považoval takýto postup žalovaného za nezákonný. Uloženie povinnosti, ktorá nebola predmetom konzultácií podľa žalobcu predstavovalo vadu konania, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí podľa § 250j ods. 2 písm. e/ OSP.

V štvrtom bode namietal, že žalobcovi nebolo umožnené vyjadriť sa pred prijatím rozhodnutia, čím došlo k obmedzeniu jeho práva aktívne prispieť k objasneniu veci. S poukazom na § 33 ods. 2 správneho poriadku dôvodil, že uvedené právo žalobcu nemohlo byť uplatnené počas konzultácií podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách v plnom rozsahu, nakoľko žalobca sa nemohol v tom čase vyjadriť k výsledkom Analýzy podľa § 17 cit. zákona, keďže tento návrh opatrenia bol vypracovaný a Európskej komisii zaslaný až 19. marca 2012, teda po tzv. národných konzultáciách, a rovnako sa nemohol vyjadriť ani k vyjadreniam dotknutých osôb, keď tie mohli predkladať svoje pripomienky súčasne so žalobcom v rovnakej lehote (počas národných konzultácií v období od 16. januára 2012 do 16. februára 2012). Poukázal na skutočnosť, že v správnom konaní žalobca nemal možnosť účinne obhajovať svoje práva a záujmy predovšetkým preto, že žalovaný svojím konaním obmedzil jeho možnosť vyjadriť sa k podkladu prvostupňového správneho rozhodnutia pred jeho vydaním, predovšetkým vyjadriť sa k úplnosti dokazovania a navrhnuť dôkazy, a to napriek tomu, že o takúto možnosť žalobca listom č. 60338/SRZ/2012 z 20. júla 2012 za účelom objasnenia veci požiadal. Tvrdil, že z predloženej žiadosti o ústne pojednávanie jednoznačne vyplývalo, že žalobca chce využiť svoje právo vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia a spôsobu jeho zistenia, navrhnuť dôkazy

pre zistenia skutočného stavu veci a doplniť podklady rozhodnutia. Žalovanému vyčítal, že predmetnú žiadosť o ústne pojednávanie nezobral na vedomie a v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa sa ňou vôbec nezaoberal a navyše tieto pochybenia nijak nenapravil ani v druhostupňovom konaní. Za rozporné pokladal tvrdenia žalovaného, ktorý v napadnutom rozhodnutí k právu žalobcu podľa § 33 správneho poriadku uviedol, že toto sa po skončení konzultácií považuje za uplatnené, avšak na inom mieste tvrdil, že právo účastníka konania vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a spôsobu jeho zistenia je súčasťou apelačného práva účastníka konania. Mal za to, že takéto zdôvodnenie nie je v súlade so zásadou dvojinštančnosti a jednotnosti správneho konania, nakoľko by sa pri uvedenom výklade účastníkovi konania priznávali počas prvostupňového konania iné procesné práva, ako by mu prislúchali počas toho istého konania na druhom stupni. Rovnako nesúhlasil so záverom žalovaného, že z dikcie § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách vyplýva, že účastník konania si svoje procesné práva v konaní o určení významného podniku už uplatňovať nemôže, resp. že procesné úkony účastníka už nemajú mať právne účinky. Žalobca vyslovil názor, že v zmysle cit. ustanovenia zákona o elektronických komunikáciách procesné práva, ktoré účastník konania o určení významného podniku uplatnil už počas konzultácií – vyjadrenie k podkladom Analýzy má správny orgán vziať do úvahy aj v samotnom správnom konaní podľa § 18 cit. zákona. Doplnil, že v konaní o určení významného podniku sa neaplikuje zásada koncentrácie konania, nakoľko ak by malo cit. ustanovenie zakotvovať istú formu koncentračnej zásady, muselo by sa v ňom výslovne uvádzať, že na procesné úkony urobené v konaní o určení významného podniku sa neprihliada, alebo že už účastníkovi konania uvedené procesné oprávnenia neprináležia. Z uvedených dôvodov, ako aj s ohľadom na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 68/1998) mal za to, že ak mu správny orgán neumožnil navrhnuť dôkazy na zistenie skutočného stavu veci, je to dôvodom na zrušenie rozhodnutia, teda takéto konanie žalovaného vykazuje vadu, ktorá môže mať v zmysle § 250j ods. 2 písm. e/ OSP vplyv na zákonnosť rozhodovacieho procesu a vydaných rozhodnutí.

V piatom bode namietal, že odbor legislatívy a práva Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky) vstúpil do konania na 1. aj 2. stupni v rozpore so zásadou dvojinštančnosti konania. Poukázal na čl. 13 Organizačného poriadku žalovaného v znení dodatku č. 4 z januára 2012, v zmysle ktorého Oddelenie rozhodnutí, ktoré je jedným z oddelení odboru legislatívy a práva žalovaného „*vypracúva návrhy rozhodnutí predsedu úradu, ... spolupracuje s jednotlivými príslušnými odbormi pri vydávaní prvostupňových regulačných rozhodnutí a po právnej stránke posudzuje konkrétne prvostupňové rozhodnutia*“. Z uvedeného vyvodil, že sa aktívne podieľalo v správnom konaní na 1. stupni, aj keď nie priamo voči účastníkovi konania. Namietal, že ten istý odbor konal počas odvolacieho konania voči žalobcovi ako účastníkovi konania, čo bolo podľa neho v rozpore s čl. 6 a čl. 13 Organizačného poriadku, podľa ktorého nemá kompetenciu konať v správnom konaní voči účastníkovi konania. Zdôraznil, že tento odbor je v zmysle Organizačného poriadku poradným a konzultačným orgánom, jednotlivým odborom žalovaného, a nemôže konať v mene predsedu žalovaného voči účastníkovi správneho konania, pričom zastupovanie žalovaného „pred súdmi alebo inými štátnymi orgánmi“ v žiadnom prípade nazhŕňa oprávnenie konať v mene predsedu žalovaného v správnom konaní. Z týchto dôvodov žalobca dospel k záveru, že žalovaný porušil zásadu dvojinštančnosti konania a sponchybnil tak nezávislosť rozhodovania predsedu žalovaného, v dôsledku čoho nastala v konaní taká vada, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí podľa § 250j ods. 2 písm. e/ OSP.

V šiestom bode namietal nesprávnosť Analýzy, ako aj vyhodnotenia významného vplyvu. Uvedené videl v pochybeniach žalovaného, ktorý podľa žalobcu v Analýze najskôr nesprávne vymedzil relevantný trh, keď naň nezaradil všetky zastupiteľné technológie, pričom tak konal v rozpore s odporúčaným postupom v pokynoch Komisie. Rovnako tak žalovanému vyčítal, že nevykonal test splnenia kritérií, nevyhnutných pre reguláciu žalovaným, hoci situácia na trhu nasvedčuje tomu, že minimálne dve z troch kritérií, ktoré musia platiť kumulatívne, nie sú splnené. Súčasne mal za to, že žalovaný nesprávne vyhodnotil zastupiteľnosť služieb na maloobchodnej úrovni, čím umelo navýšil trhový podiel žalobcu, keď na trh bezdôvodne nezaradil technológie FWA/WiFi a mobilného širokopásmového prístupu napriek tomu, že výsledky detailne spracovaných prieskumov, predložené žalobcom svedčia o vysokom stupni zastupiteľnosti týchto technológií. Dodal, že tieto technológie spolu umožňujú širokopásmový prístup až pre približne 30% koncových užívateľov a zároveň patria medzi najrýchlejšie rastúce segmenty trhu. Za nesprávne označil aj vyhodnotenie zastupiteľnosti služieb na veľkoobchodnej úrovni, keď žalovaný na relevantný trh zaradil iba infraštruktúru žalobcu, ktorú využíva absolútna menšina koncových užívateľov širokopásmového prístupu v Slovenskej republike a zároveň i územné vymedzenie relevantného trhu, ako národného, keď následne nesprávne vyhodnotil postavenie infraštruktúry a služieb žalobcu v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky ako jednotné. Zdôraznil, že uvedené pochybenia žalovaného majú priamy dopad na jeho nesprávne vyhodnotenie kritérií pre určenie podniku s významným vplyvom, pričom žalobca v priebehu konzultácií poukazoval na podstatné skutočnosti, svedčiace o tom, že tieto kritériá v prípade žalobcu nie sú splnené. V nadväznosti na uvedené doplnil, že tieto pochybenia

žalovaného majú priamy dopad na nesprávne uložené povinnosti, ktoré by žalovaný nemal buď vôbec ukladať, alebo ak by ich aj uložil, tak len na geograficky obmedzenom území, na ktorom podiel žalobcu predstavuje 40 %, čo je podľa zistení žalobcu splnené len na území, na ktorom sa nachádza menej ako 40 % slovenských domácností. Dodávajúc, že nápravné opatrenia sa nemali vôbec týkať optickej siete, ktorá bola budovaná práve v oblastiach s najvyšším stupňom súťaže. Poukázal na skutočnosť, že žalovaný nevzal správne a dostatočne do úvahy situáciu na súvisiacich maloobchodných trhoch, a navyše vylúčil vlastné veľkoobchodné dodávky ostatných podnikov, pričom prihliadol výlučne na vlastné dodávky žalobcu a ostatných prevádzkovateľov optických sietí. Za rovnako nesprávne pokladal aj, že žalovaný sa nezaoberal vlastnými dodávkami podnikov, poskytujúcich širokopásmové služby prostredníctvom iných zastupiteľných technológií, ako sú káblové modemy, bezdrôtové a mobilné širokopásmové siete. Súčasne mal za to, že je potrebné skúmať aj zákonnosť samotnej Analýzy, ktorá tvorí základný podklad konania o určení významného podniku na relevantnom trhu a v prípade preukázania nezákonnosti postupu pri kompletizácii Analýzy ako podkladu pre rozhodnutie, žalobcemu uložiť povinnosť túto doplniť v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie a posúdenie, či na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 existuje efektívna hospodárska súťaž. Tvrdil, že vecné preskúmanie Analýzy predstavuje pre žalobcu jediné riešenie vedúce k náprave nezákonného stavu. Uvedené tvrdenie prezentoval napriek záverom vysloveným v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sž/9/2012, v ktorej právnej veci bolo konanie zastavené z dôvodu neexistencie konštitutívneho rozhodnutia, za ktoré sa Analýza nemôže považovať, keďže má charakter podkladu rozhodnutia. Následne uviedol, že žalobca vyčerpал všetky možné spôsoby nápravy nezákonnosti vyvolanej vadnou Analýzou, nakoľko v čase nadnárodných konzultácií sa obrátil na Komisiu so žiadosťou o zjednanie nápravy, táto však na žiadosť žalobcu žiadnym relevantným spôsobom nereagovala. Z uvedených dôvodov mal žalobca za to, že prvostupňové správne rozhodnutie trpí vadou v zmysle § 250j ods. 2 písm. c/ OSP, a to v dôsledku nedostatočne zisteného podkladu pre vydanie správneho rozhodnutia o určení významného podniku na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4, keď táto vada spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 250j ods. 2 písm. a/ OSP.

V siedmom bode namietal uloženie neprimeraných a neodôvodnených povinností, v spojitosti s ktorou námietkou poukázal na skutočnosť, že jedným z najdôležitejších predpokladov zákonnosti rozhodnutí žalovaného v rámci regulácie elektronických komunikácií je dodržanie princípu primeranosti (proporcionality). Odkazujúc na § 11 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách spolu s čl. 8 Rámцovej smernice ďalej uviedol, že skúmanie atribútu primeranosti každého uloženého opatrenia s ohľadom na sledovaný cieľ akcentuje v rozsudku sp. zn. 5Sž/57/2007 aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý okrem iného zdôrazňuje aj skutočnosť, že žalovaný je pri Analýze povinný zohľadniť, či určitá povinnosť rieši nejaký konkrétny problém, či je ukladaná povinnosť primeraná tomuto problému, a do akej miery zaťažuje subjekt, ktorému je táto povinnosť určená. Doplnil, že osobitný dôraz je v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky kladený na primeranosť odôvodnenia rozhodnutia vo vzťahu k technickým a iným zvyklostiam zaužívaným v špecializovaných ľudských činnostiach, kde patria aj elektronické komunikácie a služby na nich poskytované. Vzhľadom na uvedené mal za to, že žalovaný uložil neprimerané a neodôvodnené povinnosti, nerespektujúc európsky regulačný rámec v oblasti elektronických komunikácií, čím bol zrejme spôsobilý žalobcovi uložiť povinnosti, ktoré sú významnou mierou schopné zasiahnuť do jeho majetkovej sféry a spôsobiť mu škody značného rozsahu.

Vo vzťahu k povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách uviedol, že žalovaný v odôvodnení povinností prístupu zistenie podľa cit. zákonného ustanovenia nepreukázal, pričom uvedené je predpokladom uloženia tejto povinnosti, podľa ktorého je jej uloženie podmienené najmä zistením, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky by neumožnili efektívnu hospodársku súťaž na trhu pre koncových užívateľov, alebo by neboli v ich záujme. Žalovaný taktiež pri uložení povinností prístupu nezdôvodnil a neprihliadol na hľadiská podľa § 22 ods. 3 cit. zákona, najmä uvedené pod písmenom a/ až d/, ani nevzal do úvahy podporné kritériá primeranosti v zmysle § 11 ods. 4 cit. zákona a to predovšetkým vo vzťahu k prístupu k optickému účastníckemu vedeniu a prístupu ku káblovodnom a infraštruktúre. Dal do pozornosti, že žalovaný pri uložení povinností v časti 2/, ods. 1., pododsek 1., písm. c/ až e/ nevyhodnotil a nezdôvodnil, či by odmietnutie prístupu alebo neprimerané podmienky a okolnosti všetkých ukladaných foriem prístupu neumožnili efektívnu hospodársku súťaž na trhu pre koncových užívateľov, alebo neboli v ich záujme. Súčasne, že žalovaný opomenul technickú a ekonomickú únosnosť využitia alebo výstavby konkurenčných zariadení s ohľadom na rýchlosť vývoja trhu, spôsob a typ prepojenia alebo prístupu vrátane životnosti iných prístupových produktov, najmä pokiaľ ide o prístup ku káblovodnom. Rovnako namietal, že vyhodnotená nebola ani uskutočniteľnosť požadovaného prístupu a prepojenia so zreteľom na využiteľnú kapacitu siete žalobcu. Za nezdôvodnené mal aj počiatočné investície vlastníka zariadení (žalobcu) vzhľadom na uskutočnené investície a riziká spojené s investovaním, a takisto nevzal do úvahy potrebu dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, najmä ochrany efektívnej súťaže, založenej na

infraštruktúre, keď nijako nezohľadnil existujúcu efektívnu súťaž založenú na infraštruktúre. Podľa žalobcu žalovaný zároveň opomenul existujúcu voľnú kapacitu a povinnosťou vyvolané investície súvisiace s uložením povinnosti prístupu ku káblovodnom a infraštruktúre pre zatahnutie metalických a zaľúknutie optických káblov. Osobitne dal do pozornosti rozhodnutie žalovaného zo dňa 22. novembra 2012, ktorým bolo zrušené prvostupňové rozhodnutie o určení významného podniku na relevantnom veľkoobchodnom trhu č. 5 – širokopásmového prístupu, v ktorom bolo v zmysle § 22 zákona o elektronických komunikáciách konštatované „že sa správny orgán prvého stupňa pri ukladaní povinností týkajúcich sa prístupu nevysporiadal s princípom § 11 ods. 4 písm. d/ cit. zákona, keď nevyhodnotil investičné hľadisko, pričom určil, že žalovaný by mal preukázateľne zdôvodniť, akým spôsobom uloženie povinností týkajúcich sa prístupu podporí efektívne investovanie do kvalitnej a modernej infraštruktúry a prihliadnuť na riziko, ktoré znášajú investujúce podniky, a či uloženie povinnosti prístupu umožňuje dohody o rozložení investičného rizika medzi investora a osobu žiadajúcu o prístup k sieti.“ Nakoľko ide o identickú infraštruktúru využívanú pre účely veľkoobchodného trhu č. 4 a veľkoobchodného trhu č. 5 – širokopásmového prístupu uviedol, že žalovaný mal v týchto prípadoch postupovať identicky a uvedené hľadiská, ktoré považuje za dôležité na trhu č. 5 zobrať do úvahy aj pri ukladaní povinnosti prístupu na veľkoobchodnom trhu č. 4.

Ohľadom povinnosti transparentnosti podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách namietal, že nie je formulovaná v súlade so zákonom, keďže žalobca nemá povinnosť zverejniť návrh na zmenu referenčnej ponuky, ale zverejňuje platnú zmenu referenčnej ponuky, ktorá je po uplynutí žalovaným určenej lehoty zmenou účinnou. Ďalej uviedol, že žalovaný súčasne takmer identicky prevzal do výroku prvostupňového správneho rozhodnutia zoznam minimálnych položiek referenčnej ponuky tak ako je upravený v prílohe cit. zákona, avšak mal za to, že uvedené uskutočnil nedôsledne, nakoľko pod písmenom B/ definoval Služby spoločného umiestnenia (kolokácia) bez toho, aby plnenie tejto povinnosti prepojal s plnením konkrétnej povinnosti prístupu a túto skutočnosť v tomto rozhodnutí vysvetlil. Rovnako tak v časti A2 minimálneho zoznamu položiek uložil žalobcovi bez výnimky zverejniť informácie o umiestnení fyzických miest prístupu v rozpore s cit. zákonom, ktorý v prílohe 1 umožňuje, aby dostupnosť týchto informácií bola obmedzená len na dotknuté strany v prípade verejného bezpečnostného záujmu. V uvedenom žalobca videl nekonzistentnosť v postupe žalovaného pri úprave týchto povinností, a teda i neistotu žalobcu v tom, ako majú byť tieto povinnosti implementované, a či sú implementované v súlade s rozhodnutiami žalovaného, resp. či plnením povinností podľa prvostupňového správneho rozhodnutia nebude porušovať zákon.

Ku povinnosti viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách uviedol, že nie je možné považovať uloženie tejto povinnosti do rozhodnutia za formu žiadosti „en bloc, periodickú“ ako to žalovaný uviedol v preskúvanom rozhodnutí. Takýto postup žalovaného pokladal za rozporný s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pretože žalovaný konal nad rámec toho, čo mu ustanovil zákon, a navyše aj iným spôsobom než zákon stanovil. Vo vzťahu k spôsobu konania žalovaného uviedol, že nie je možné žiadosť subsumovať pod rozhodnutie, nakoľko ide o dva podstatne odlišné úkony. Zároveň opätovne poukázal na rozhodnutie žalovaného zo dňa 22. novembra 2012 o zrušení prvostupňového rozhodnutia o určení významného podniku na relevantnom veľkoobchodnom trhu č. 5 – širokopásmového prístupu, v odôvodnení ktorého uviedol, že správny orgán prvého stupňa konal v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, keď zákonnú povinnosť viazanú na úkon žalovaného – požiadanie preformuloval ako povinnosť periodickú, určenú v rozhodnutí o určení významného podniku.

V závere žaloby žalobca namietal uloženie povinnosti regulácie cien fyzického prístupu, ohľadom ktorej mal za to, že nebola náležite zdôvodnená. Podľa žalobcu žalovaný v odôvodnení napadnutých rozhodnutí nepreukázal, že uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až § 22 zákona o elektronických komunikáciách nepostačuje na to, aby žalobca nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny. Poukázal na skutočnosť, že uloženie povinností podľa § 19 až 22 cit. zákona vo vzťahu k povinnosti podľa § 23 žalovaný nijak nevyhodnotil, pričom aj s ohľadom na pochybenia v posudzovaní investičného rizika, nemohol jednak náležite vyhodnotiť vhodnosť iných opatrení, ani splniť povinnosť uloženú § 23 cit. zákona, aby pri regulácii cien prístupu postupoval s cieľom podporovať investície podniku vrátane investícií so sieť novj generácie, a jednak prihliadať na mieru investovania významným podnikom s uznaním primeranej návratnosti vloženého kapitálu, a s tým spojených rizik špecifických pre konkrétny nový investičný sieťový projekt.

Z vyššie uvedených dôvodov preto žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný sa v písomnom vyjadrení k žalobe postupne vyjadril k všetkým žalobným námietkam žalobcu.

K prvému bodu žaloby, nesúhlasiac s tvrdením žalobcu, uviedol, že žalovaný rozhodoval o potvrdení, zmene alebo zrušení prvostupňového rozhodnutia, ktoré bolo vydané za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy. Poukázal na to, že právna úprava účinná v čase vydania prvostupňového rozhodnutia spájala zánik platnosti predchádzajúceho rozhodnutia s právnou udalosťou nástupu právoplatnosti následného rozhodnutia. Zároveň uviedol, že v konkrétnom prípade by aplikácia predmetnej novely v rozhodovaní o rozklade žalobcu neznamenal rozdiel oproti aplikácii predchádzajúcej právnej úpravy. Teda ak by žalovaný v druhostupňovom rozhodnutí zmenil rozhodnutie prvostupňového orgánu podľa uvedenej novely, účinok zániku platnosti predchádzajúceho rozhodnutia by nastal v rovnakom okamihu, ako pri aplikácii predchádzajúcej právnej úpravy.

K druhému bodu žaloby sa vyjadril, že lehoty stanovené v jednotlivých povinnostiach vo výroku rozhodnutia sú určené v súlade so zákonom. Ďalej uviedol, že v časti uloženia povinnosti transparentnosti je určená lehota pre zverejnenie referenčnej ponuky, čiže od tohto času má žalobca povinnosť ponúkať iným podnikom služby uložené v povinnosti prístupu podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách, pričom poskytovanie týchto služieb musí byť nediskriminačné. Dôvodil, že povinnosť nediskriminácie je uložená bez samostatného explicitného časového vymedzenia pre začiatok jej plnenia, nakoľko plnenie tejto povinnosti úzko súvisí s plnením povinnosti transparentnosti, resp. iných povinností. Dodal, že uvedená povinnosť v tomto zmysle predstavuje vo vzťahu k iným povinnostiam všeobecné referenčné pravidlo a začiatok jej plnenia je zhodný so začiatkom plnenia ostatných uložených povinností. Súčasne zdôraznil, že v povinnosti oddelenej evidencie sú určené lehoty na prvé predloženie nákladov v požadovanom členení a následne na každoročné pravidelné predkladanie oddelenej evidencie. K povinnosti regulácie cien fyzického prístupu sa vyjadril, že lehoty nie sú určené, nakoľko žiadna z metód ešte nie je platná. Preto žalovaný lehoty určí v rozhodnutí, ktorým stanoví metódu kalkulácie cien pre povinnosti cenovej regulácie uvedené vo výroku rozhodnutia. Vyslovil názor, že napadnuté rozhodnutia sú dostatočne určité pokiaľ ide o začiatok vzniku povinnosti a sú aj v súlade s ostatnou rozhodovacou praxou žalovaného vo veciach určenia významného podniku a uloženia príslušných rozhodnutí.

K námietke žalobcu, obsiahnutej v treťom bode žaloby, ktorou žalovanému vyčítal, že neuskutočnil v prípade zmeny rozhodnutia v konaní na druhom stupni proces konzultácií podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách, uviedol, že doposiaľ nikdy v priebehu doterajšej rozhodovacej praxe nebolo predmetom konzultácií rozhodnutie o rozklade. Poukázal na európsku legislatívu, z ktorej vnútroštátna právna úprava obsahovo aj účelovo vychádza, podľa ktorej je konanie o rozklade realizáciou práva odvolať sa, zakotveného v čl. 4 revidovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby. Ďalej uviedol, že s ohľadom na výklad európskeho legislatívneho rámca pre reguláciu elektronických komunikácií, rozhodovanie o opravných prostriedkoch nepodlieha režimu konzultácií, ktorý sa týka primárneho, v podmienkach Slovenskej republiky, prvostupňového rozhodnutia. Zároveň upozornil na čl. 4 ods. 3 rámcovej smernice, ktorý podľa žalovaného obsahuje celkom odlišné požiadavky od tých, ktoré sú spojené s procesom konzultácií, ktorý je zameraný na predbežnú kontrolu rozhodnutí pred ich primárnym vydaním. Taktiež bol názoru, že podriadenie rozhodnutia o rozklade procesu konzultácií by znamenalo odklon od povinnosti zabezpečiť jednotný regulačný prístup podľa čl. 8 ods. 5 rámcovej smernice.

K štvrtému bodu žaloby dôvodil, že právomoc žalovaného v oblasti regulácie na relevantných trhoch, spočívajúca v jeho povinnosti, za splnenia stanovených podmienok, určiť na relevantnom trhu významný podnik a uložiť mu súvisiace povinnosti, je daná zákonom o elektronických komunikáciách. Ďalej uviedol, že podmienkami, za splnenia ktorých je prípustné realizovať túto právomoc žalovaného, sú vykonanie analýzy relevantného trhu so zistením neexistencie efektívnej súťaže a uskutočnenie procesu konzultácií. Doplnil, že právomoc žalovaného vzniká len vtedy, ak sú naplnené požiadavky uvedené v zákone o elektronických komunikáciách, ako aj podmienky pre uplatnenie tejto právomoci. Poukázal na znenie ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, v ktorom je podľa žalovaného obsiahnutý explicitný dôraz na práva účastníka konania podľa § 33 správneho poriadku, ktoré sú predpokladom aktívnej participácie účastníka v konaní. Vyjadril sa, že pri uplatnení gramatického výkladu znenie „*Na účely tohto konania sa práva účastníka konania podľa osobitného predpisu uplatňujú počas konzultácií podľa § 10 ods. 1*“ treba interpretovať v tom zmysle, že po skončení konzultácií sa tieto práva považujú za uplatnené, t.j., že v procese konzultácií sa už priamo uplatňujú práva účastníka konania o určení podniku s významným vplyvom. Mal za to, že pokiaľ by platilo, že práva účastníka sa majú realizovať aj v samotnom správnom konaní, uvedené ustanovenie § 18 zákona o elektronických komunikáciách by stratilo opodstatnenie. Dodal, že vo všeobecnosti je otázka vecnej pôsobnosti zákona o elektronických komunikáciách a správneho poriadku upravená v § 74 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, v zmysle ktorého na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Dal do pozornosti, že v prípade zistenia

skutočného stavu veci v konaní o určení podniku s významným vplyvom a uložení súvisiacich povinností je všeobecná úprava obsiahnutá v § 32 a nasl. správneho poriadku. Osobitne je tento inštitút upravený v § 17 zákona o elektronických komunikáciách. Vyslovil, že pripustenie režimu správneho poriadku na oblasť zisťovania podkladov pre rozhodnutie by znamenalo ekvivalenciu akýchkoľvek podkladov s podkladom výslovne určeným v osobitnom predpise ako podklad pre zistenie skutočného stavu veci, ako aj pre vznik samotnej možnosti žalovaného konať vo veci. Následne sa vyjadril, že okrem získania podkladu budúceho rozhodnutia žalovaný v procese analýzy relevantného trhu zisťuje aj to, či je naplnená zákonná hypotéza nevyhnutná pre vznik jeho možnosti konať vo veci, teda či je alebo nie je na trhu efektívna súťaž. Podľa žalovaného postup v zmysle správneho poriadku, v spojení s možnosťou určenia rozsahu a spôsobu zisťovania podkladov pre rozhodnutie môže pri naplnení požiadaviek správneho poriadku v oblasti určenia rozsahu a spôsobu zisťovania podkladov pre rozhodnutie vyústiť až do vylúčenia analýzy relevantného trhu ako podkladu rozhodnutia, ako aj podkladu pre vznik samotnej možnosti žalovaného konať vo veci, čo by znamenalo uplatnenie aplikačnej prednosti všeobecného predpisu pred predpisom osobitným. Poukázal na zásadu lex specialis derogat legi generali, ktorá vyjadruje výlučnú aplikačnú prednosť osobitného predpisu (zákona) a súčasne zákaz duplicitnej vecnej pôsobnosti viacerých predpisov (zákona a správneho poriadku) na jednu a tú istú skutočnosť (podklad rozhodnutia). Dodal, že pokiaľ ide o aktívnu participáciu účastníka v konaní na druhom stupni, predseda úradu v rozhodnutí o rozklade uviedol, že považuje vyjadrenie účastníka konania za súčasť práva na odvolanie, primárne upravené v čl. 4 rámcovej smernice, pričom v prípade prvostupňového rozhodnutia sa aktívna participácia účastníka konania realizuje v procese konzultácií.

K piatemu bodu žaloby uviedol, že v zmysle Organizačného poriadku úradu odbor legislatívy a práva vypracúva právne stanoviská pre úrad, pre predsedu úradu a podpredsedu úradu a poskytuje poradenskú a konzultačnú činnosť v právnych otázkach jednotlivým odborom úradu, zabezpečuje organizačne a administratívne činnosť rozkladovej komisie, zastupuje úrad pred súdmi alebo inými štátnymi orgánmi. Ďalej uviedol, že oddelenie rozhodnutí vypracúva návrhy rozhodnutí predsedu úradu. Zdôraznil, že posúdenie právnych aspektov prvostupňových rozhodnutí nemožno v žiadnom prípade posudzovať ako aktívnu participáciu v procese rozhodovania. Uvedené považoval za poskytnutie vnútroorganizačnej právnej služby, nijako neovplyvujúce na autonómnosť rozhodovania orgánu príslušného na konanie. Úkony vykonávané v rámci druhostupňového konania odborom legislatívy a práva podľa žalovaného predstavujú dlhodobú ustálenú prax, žalobcovi preukázateľne známu z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti žalovaného.

K šiestemu bodu žaloby, v ktorom žalobca namietal nesprávnosť Analýzy relevantného trhu ako základného podkladu rozhodnutia, poukázal na to, že podľa čl. 15 ods. 1 rámcovej smernice sa vyžaduje, aby Európska komisia definovala trhy v súlade so zásadami právnych predpisov o hospodárskej súťaži, pričom dané zásady sú použité v revidovanom odporúčaní na stanovenie hraníc trhu výrobkov v rámci sektora elektronických komunikácií. Zdôraznil, že konečným cieľom akéhokoľvek regulačného zásahu ex ante je zabezpečiť výhody pre koncových užívateľov pomocou zabezpečenia konkurencieschopnosti maloobchodných trhov na dlhodobo udržateľnom základe. Vzhľadom na uvedené Európska komisia prijala dňa 17. decembra 2007 Odporúčanie o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií umožňujúcich reguláciu ex ante, ktorého účelom bolo určenie trhov výrobkov a služieb. Na základe uvedeného Európska komisia odporučila všetkým vnútroštátnym regulačným orgánom, že pri určovaní primeraných trhov by mali analyzovať trhy výrobkov a služieb uvedených v prílohe k tomuto odporúčaní. Iba pri určovaní trhov neuvedených v prílohe, by sa tieto orgány mali uistiť, že sú splnené tri kumulačné kritériá. Dal do pozornosti, že žalovaný postupoval podľa revidovaného odporúčania a test splnenia troch kritérií uplatnil len pri trhoch, ktoré neboli uvedené v jeho prílohe a súčasne bol na nich určený významný podnik. Po vykonaní týchto trojkriteriálnych testov žalovaný zrušil svoje rozhodnutie zo dňa 28. januára 2004, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov v znení neskorších rozhodnutí a dňa 20. januára 2011 vydal nové rozhodnutie o určení zoznamu relevantných trhov. Zdôraznil, že pri vecnom vymedzení relevantného trhu č. 4 žalovaný postupoval presne v súlade s uvedeným, teda hlavným východiskovým bodom vecného vymedzenia trhu bola veľmi podrobná Analýza zastupiteľnosti služieb na súvisiacom maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu. Súčasne prihliadol aj na súvisiaci maloobchodný trh pripojenia k verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení, na ktorom je trhovú podiel žalobcu dlhodobo podstatne vyšší, keď podľa posledného zberu dát uskutočneného žalovaným bol tento podiel k 31. decembru 2011 vyšší ako 80 %. Ďalej uviedol, že správnosť postupu žalovaného pri vecnom vymedzení relevantného trhu č. 4 potvrdzuje aj rozhodnutie Komisie zo dňa 10. augusta 2012 podľa čl. 7 ods. 5 smernice 2002/21/ES.

Súčasne sa k šiestemu bodu žaloby vyjadril, že žalovaný podrobne vyhodnotil zastupiteľnosť všetkých poskytovaných služieb na maloobchodnej úrovni, a to na základe podrobnej analýzy prístupov prostredníctvom všetkých infraštruktúr v pevnom mieste na celom území Slovenskej republiky na maloobchodnej úrovni spolu

s vyhodnotením zastupiteľnosti z pohľadu koncového užívateľa. Žalovaný dospel k záveru, že z pohľadu koncového užívateľa sú zastupiteľné služby poskytované prostredníctvom technológie xDSL, FTTx a rozvodov káblovej televízie. Na základe vyhodnotenia zastupiteľnosti služby širokopásmového prístupu na jednej strane prostredníctvom xDSL a na druhej strane prostredníctvom FWA/WiFi ako aj mobilného širokopásmového prístupu žalovaný dospel k záveru, že služby poskytované prostredníctvom technológie FWA/WiFi a mobilného širokopásmového prístupu nie je možné považovať za zastupiteľné. Vyslovil, že trhové prieskumy predkladané žalobcom nemožno považovať za relevantné, nakoľko sú vykonané len na základe prieskumu realizovaného na určitej vzorke respondentov, pričom žalovaný všetky číselné údaje získal zo zberu dát od úplnej vzorky 685 aktívnych operátorov, ktorí uviedli reálne údaje tak o technológiách, ako aj o pokrytí, počte koncových užívateľov a pod.

Taktiež vo vzťahu k citovanému bodu žaloby uviedol, že podstata vymedzenia veľkoobchodného trhu spočíva v odlišnostiach ponuky a dopytu na veľkoobchodnom trhu v porovnaní s maloobchodným trhom. Ďalej uviedol, že predaj služby z vrchného – veľkoobchodného trhu zabezpečuje a spôsobuje zvýšenie konkurencie na spodných – maloobchodných trhoch. Zastupiteľnosť služby prístupu v pevnom umiestnení na veľkoobchodnej úrovni preto žalovaný skúmal z pohľadu poskytovania resp. odoberania potenciálnej veľkoobchodnej služby. Veľkoobchodným (fyzickým) prístupom k infraštruktúre siete (vrátane úplného alebo spoločného prístupu k účastníckemu vedeniu) na pevnom mieste sa rozumie taký prístup, ktorý umožňuje spojenie koncového bodu siete s hlavným rozvádzačom alebo rovnocenným zariadením vo verejnej sieti elektronických komunikácií v pevnom umiestnení. Tento prístup je realizovaný takým spôsobom, ktorý umožňuje fyzický prístup ku koncovému bodu siete. Uvedené vyložil tak, že tento trh zahŕňa služby fyzického prístupu k infraštruktúre v pevnom umiestnení na veľkoobchodnej úrovni tak, aby každý podnik ktorý uzavrie s iným podnikom zmluvu o prístupe, mohol na tejto infraštruktúre poskytovať svoje vlastné širokopásmové alebo hlasové služby. Zároveň žalovaný pri definovaní tohto trhu dospel k názoru, že je potrebné v rámci fyzického prístupu brať do úvahy aj postupný proces nahradzovania metalických sietí sieťami FTTx a posudzovať situáciu nielen na metalických sieťach, ale aj na optických sieťach. Dodal, že najrozšírenejšie spôsoby optických pripojení na území Slovenskej republiky sú hlavne FTTH a FTTB. Súčasne uviedol, že žalovaný eviduje od roku 2008 v budovaní optických sietí zvýšený záujem zo strany operátorov, ako aj malých lokálnych prevádzkovateľov. V nadväznosti na vyššie uvedené považoval z hľadiska spôsobu realizácie fyzického prístupu za služby patriace na predmetný relevantný trh:

- a) prístup prostredníctvom účastníckych metalických vedení,
- b) prístup prostredníctvom optickej prístupovej siete až ku koncovému užívateľovi – FTTH (fibre to the home),
- c) prístup prostredníctvom kombinácie optickej a metalickej prístupovej siete.

Doplnil, že spôsoby prístupu podľa písm. b/ a c/ sú označované ako FTTx. Preto žalovaný zisťoval, na akých sieťach je možné poskytovať službu veľkoobchodného prístupu rovnakým alebo porovnateľným spôsobom ako na účastníckych metalických a optických vedeniach. Po posúdení technických a technologických možností prístupu k infraštruktúram CATV, FWA, WiFi a mobilnej prístupovej sieti dospel k záveru, že veľkoobchodný fyzický prístup na území Slovenskej republiky je možné poskytovať len na účastníckych metalických a účastníckych optických vedeniach.

Vo vzťahu k šiestemu bodu žaloby konštatoval aj, že jednotlivé kritériá, ktoré sú vyhodnotené v rozhodnutí, boli vyhodnotené na základe získaných informácií, doručených údajov a vlastných údajov získaných zo zberu dát. Za najpodstatnejší fakt vyhodnotenia súťaže na analyzovanom relevantnom trhu č. 4 označil skutočnosť, že od vydania rozhodnutia žalovaného zo dňa 14. júna 2005, ktorým bol žalobca určený za významný podnik pri poskytovaní služieb uvoľneného prístupu k účastníckemu metalickému vedeniu, a bola mu, okrem povinnosti transparentnosti, nediskriminácie a oddelenej evidencie, uložená aj povinnosť prístupu, žalobca uzatvoril zmluvu o prístupe len s jediným podnikom. Súčasne však poukázal na skutočnosť, že žalovaný oslovil významnejšie podniky poskytujúce hlasové a širokopásmové služby a zisťoval, či by mali aj v súčasnosti záujem o prístup k účastníckemu metalickému vedeniu v prípade, že cena kolokácie by bola regulovaná žalovaným. Z odpovedí od slovenských podnikov žalovaný zistil, že niektoré z oslovených v prípade, ak by cena za vybudovanie kolokačného priestoru, resp. miestnosti bola regulovaná, pravdepodobne by zvažovali aj túto možnosť prístupu na poskytovanie širokopásmových dátových a hlasových služieb.

Zároveň k tomuto bodu žaloby uviedol, že cieľom navrhnutých povinností tak na metalickej ako aj optickej prístupovej sieti je zabezpečiť prístup k infraštruktúre významného podniku, t.j. žalobcu, pretože ak ľubovoľný podnik, ktorý nemá vybudovanú vlastnú prístupovú sieť, avšak má záujem vstúpiť na spodný trh hlasových alebo širokopásmových služieb, potom jednou z možností, ako uvedené realizovať je odoberanie prístupu k účastníckemu metalickému vedeniu resp. k optickej prístupovej sieti od žalobcu. Dodávajúc, že predaj

služby z vrchného trhu (veľkoobchodný fyzický prístup k infraštruktúre na pevnom mieste) zabezpečuje a spôsobuje zvýšenie konkurencie na spodných maloobchodných trhoch tak hlasových ako aj širokopásmových služieb. Ďalej uviedol, že povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom optickej siete podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách žalovaný uložil hlavne z toho dôvodu, aby zabezpečil, že významný podnik bude predávať služby za veľkoobchodných podmienok ostatným podnikom, ktoré tieto služby budú predávať tretím stranám, ktoré budú schopné efektívnejšie realizovať poskytovanie služieb pre koncových užívateľov. Doplnil, že v oblastiach, kde podľa žalobcu tento čelí silnému konkurenčnému boju alternatívnych infraštruktúr, sú často prítomné podniky, ktoré majú niekedy 10 až 100-násobne menšiu zákaznícku základňu, akou disponuje žalobca. Dal do pozornosti, že jedinou zastupiteľnou alternatívou prístupu k účastníckemu metalickému vedeniu vo vlastníctve žalobcu na veľkoobchodnej úrovni je prístup k účastníckemu optickému vedeniu tiež vo vlastníctve žalobcu. Žalovaný na základe podrobnej analýzy odvíjajúcej sa z maloobchodnej úrovne dospel k záveru, že na území Slovenskej republiky pri poskytovaní prístupu k infraštruktúre neexistuje efektívna súťaž, a teda že veľkoobchodný trh v našich podmienkach takmer neexistuje a jedinou alternatívou na maloobchodnej úrovni sú lokálne siete malých regionálnych poskytovateľov. Následne poukázal na skutočnosť, že konečným cieľom regulácie je práve vytvorenie efektívnej hospodárskej súťaže, ktorá na väčšine územia Slovenskej republiky nie je prítomná. Žalovaný identifikoval jednotlivé lokality v rámci väčších hlavne krajských miest, v ktorých (vďaka prítomnosti alternatívnych infraštruktúr) možno hovoriť o hospodárskej súťaži, avšak tieto územia nie sú súvislé, ale roztrúsené na území Slovenska. Takýchto miest bolo z celkového počtu miest 138 len 22 a žije v nich 16,45 % obyvateľov. Preto žalovaný územne vymedzil relevantný trh ako celonárodný trh a nepristúpil k segmentácii ukladaných povinností. Za cieľ regulácie relevantného trhu č. 4 do budúcnosti označil vytvorenie takých podmienok na trhu, aby subjekty nepristupovali k nákladnému replikovaniu už prítomnej prístupovej infraštruktúry len z dôvodu neochoty pristúpiť na dohodu s treťou stranou, čoho dôsledkom je presýtený trh v najhustejšie zaľudnených oblastiach.

K siedmemu bodu žaloby ohľadom povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách sa vyjadril, že na základe druhého kola analýzy žalovaný rozšíril povinnosť prístupu k účastníckemu metalickému vedeniu o povinnosť prístupu k optickému vedeniu a o prístup ku káblovodnom v prípade existujúcej voľnej kapacity. Poukázal na názor predsedu úradu, podľa ktorého bolo preukázané zistenie uvedené v § 22 ods. 1 cit. zákona, že odmietnutie prístupu ako aj neprimerané okolnosti a podmienky neumožňujú efektívnu hospodársku súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu a nie sú v záujme koncových užívateľov. Uviedol, že Analýzou bolo zistené, že na trhu nie je efektívna súťaž a pôsobí na ňom významný podnik – spoločnosť Slovak Telekom, a.s. Dal do pozornosti, že nefunkčnosť veľkoobchodného prístupu k historicky vybudovanej sieti a nevýhodné cenové podmienky pre zabezpečenie uvoľneného prístupu k metalickej sieti zo strany žalobcu donútili aj lokálnych hráčov, aby radšej začali vo vybraných oblastiach budovať svoje vlastné lokálne optické siete aj napriek tomu, že kapitálové náklady a súčasne časová náročnosť sú najvyššie práve pri budovaní optickej siete. Ďalej uviedol, že žalobca nie je ochotný sprístupniť iným poskytovateľom budované siete novej generácie, preto títo poskytovatelia, aby mohli poskytovať služby na súvisiacom maloobchodnom trhu, museli pristúpiť k finančne náročnému budovaniu vlastnej infraštruktúry. Zdôraznil, že jedinou zastupiteľnou alternatívou prístupu k účastníckemu metalickému vedeniu vo vlastníctve žalobcu na veľkoobchodnej úrovni je prístup k účastníckemu optickému vedeniu, ktoré okrem iných podnikov vlastní aj žalobca. Súčasne doplnil, že žalovaný na základe veľmi podrobnej analýzy odvíjajúcej sa z maloobchodnej úrovne dospel k záveru, že na území Slovenskej republiky pri poskytovaní prístupu k infraštruktúre neexistuje efektívna súťaž, teda veľkoobchodný trh v podmienkach Slovenskej republiky takmer neexistuje (nefunguje) a jedinou alternatívou na maloobchodnej úrovni sú lokálne siete malých regionálnych poskytovateľov. Preto žalovaný dospel k záveru, že na tomto trhu neexistuje efektívna hospodárska súťaž, uložil všetky povinnosti v súlade s § 11 ods. 4 písm. f/ a § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, ktorý ustanovuje, že ak žalovaný na základe analýzy podľa § 17 cit. zákona zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 cit. zákona určí rozhodnutím významný podnik a súčasne mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25 cit. zákona. Dodal, že pri ukladaní povinností prihliadal aj na § 22 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, keďže duplikovanie vybudovanej infraštruktúry nie je z technického a ekonomického hľadiska možné. Taktiež uviedol, že tvrdenia žalobcu, týkajúce sa rozhodnutia o rozklade na relevantnom trhu č. 5 a jeho záväznom pôsobení na rozhodovanie v prípade relevantného trhu č. 4 považuje za nelogické. Konštatoval, že zásada materiálnej rovnosti spočívajúca v rovnakom postupe správneho orgánu v obdobných resp. skutkovo rovnakých prípadoch sa môže uplatňovať jedine pri relatívnom precedenčnom pôsobení predchádzajúcej rozhodovacej praxe na budúcu, nikdy nie naopak. Následne zdôraznil, že uvedené rozhodnutie na relevantnom trhu č. 5 bolo vydané až po vydaní rozhodnutia na relevantnom trhu č. 4, a preto požiadavku, aby sa predseda úradu pri rozhodovaní v prípade relevantného trhu č. 4 riadil závermi z rozhodovania o relevantnom trhu č. 5, považoval za nelogickú.

Vo vyjadrení k siedmemu bodu žaloby ohľadom povinnosti transparentnosti prístupu podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách konštatoval, že povinnosť tzv. kolokácie uložená v rozhodnutí nie je totožná s tou, ktorá je uvedená v § 67 cit. zákona. Mal za to, že predmetná povinnosť platí iba vo vzťahu k podnikom, ktoré majú oprávnenie podľa § 66 ods. 1 písm. a/ cit. zákona, podľa ktorého je pre realizáciu oprávnení a s nimi súvisiacich povinností potrebná existencia verejného záujmu. Ďalej uviedol, že povinnosť prístupu podľa § 22 cit. zákona však žiadnu takúto limitáciu neobsahuje a pôsobí v zásade v prospech neurčitého počtu podnikov žiadajúcich o prístup, a to bez preukázania existencie verejného záujmu. Z uvedeného vyvodil, že ide o rôzne prípady, čomu zodpovedá aj rôzna právna úprava v zákone. Vo vzťahu k námietke žalobcu o absencii poznámky o obmedzení povinnosti zverejňovať informácie o kolokačných miestach z dôvodu verejnobebezpečnostných záujmov uviedol, že podľa žalovaného je táto poznámka v zákone len informatívneho charakteru.

K uloženej povinnosti viesť oddelenú evidenciu nákladov a výnosov sa vyjadril, že forma požiadavky na predkladanie údajov oddelenej evidencie, tak ako je uvedená v napadnutých rozhodnutiach je v súlade s dlhodobou rozhodovacou praxou žalovaného, pričom žalobca v iných konaniach takto formulovanú povinnosť nenamietal. Ak teda pre žalobcu nepredstavuje takáto formulácia povinnosti oddelenej evidencie ujmu na individuálnych právach v prípade rozhodnutí na iných relevantných trhoch, mal za to, že by nemala viesť k ujme na jeho právach ani v prípade povinnosti uloženej rozhodnutím na relevantnom trhu č. 4. Preto dospel k záveru, že žalovaný pri dodržaní zásady materiálnej rovnosti rozhodoval v súlade so svojou prechádzajúcou praxou, ktorá nebola zo strany účastníka namietaná. Dal do pozornosti, že na základe uvedeného žalobca mohol predpokladať, že táto formulácia bude obsiahnutá aj v rozhodnutí na relevantnom trhu č. 4. Zároveň poukázal na skutočnosť, že túto námietku žalobca neuplatnil vo vzťahu k rozhodnutiu na relevantnom trhu č. 6, ktoré je z časového hľadiska vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu následným rozhodnutím, preto túto námietku vnímal ako selektívnu a účelovú.

Ohľadom uloženej povinnosti regulácie cien fyzického prístupu podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách sa vyjadril, že uloženie povinností len podľa § 19, § 20, § 21 a § 22 cit. zákona je nepostačujúce, čoho dôkazom je hlavne to, že od liberalizácie trhu elektronických komunikácií len jeden jediný podnik na území Slovenskej republiky doteraz podpísal zmluvu o prístupe k účastníckemu vedeniu. Ďalej uviedol, že cenovou reguláciou podľa § 23 cit. zákona, založenou na báze nákladovo orientovanej cenotvorby sa má dosiahnuť, aby na súvisiacich trhoch hlasových a širokopásmových služieb boli vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na skutočnú podporu súťaže na tomto trhu. Zdôraznil, že neexistujúca regulácia cien pri pohľade na súčasný stav na danom veľkoobchodnom trhu jednoznačne preukazuje, že doposiaľ uložené povinnosti boli nepostačujúce na dosiahnutie požadovaných cieľov. Uviedol, že cenová regulácia a nákladovo orientovaná metóda tvorby jednotlivých cien veľkoobchodného fyzického prístupu môže napomôcť rozvoju hospodárskej súťaže na súvisiacich maloobchodných trhoch. Doplnil, že takáto forma cenovej regulácie zároveň bude obsahovať aj kompenzáciu za riziko spojené s daným typom investície, čím sa vytvorí regulačná istota podporujúca nové investície do optickej infraštruktúry. Súčasne poukázal na rozhodnutie Európskej komisie SG-Greffe (2011) D/7880 zo dňa 19. mája 2011, v ktorom k notifikovanej analýze uviedla, že vyzýva žalovaného, aby určil ceny za prístup k medeným účastníckym vedeniam založené na nákladoch, a aby nastolil vo svojom konečnom opatrení ex ante kontrolu cien, založenú na nákladovej orientácii aj pre prístupové siete.

Trvajúc na tom, že žalobou napadnuté rozhodnutie vo veci relevantného trhu č. 4, ako aj postup, boli v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách, správnym poriadkom a európskym regulačným rámcom, navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietnuť.

V replike na vyjadrenie žalovaného zo dňa 5. februára 2014 žalobca zotrval na žalobných dôvodoch, ktoré minimálne rozviedol vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného. V podstate zopakoval svoje tvrdenia uvedené v žalobe.

Z odôvodnenia:

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 74 ods. 4 zákona č. 351/2011 Z. z.), v súlade s § 250g OSP na nariadenom ústnom pojednávaní dňa 13. februára 2014 zaprotokoloval vyjadrenie žalobcu, ktorý ohľadom výhrad voči rozhodnutiu žalovaného uviedol, že tieto je možné rozdeliť do dvoch skupín, teda na procesnoprávne a na hmotnoprávne výhrady. Vo vzťahu ku skupine procesnoprávných výhrad namietal, že výrok rozhodnutia neobsahuje zrušenie rozhodnutia na veľkoobchodnom trhu č. 4 z roku 2005, ktorá povinnosť vyplynula z novely zákona z r. 2012. Ďalej namietal, že nebola určená lehota na splnenie regulačných povinností, ako aj že bola nezákonne uplatnená zásada koncentrácie a došlo

k porušeniu § 33 správneho poriadku. Žalovanému súčasne vyčítal, že žalobca nemohol navrhovať dôkazy a určenie novej povinnosti nebolo predmetom konzultácií. Následne namietal aj porušenie zásady dvojinštančnosti konania, nakoľko v druhostupňovom konaní mal rozhodovať predseda bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky a do rozhodovania nemal zasahovať odbor legislatívy a práva.

Na otázku súdu, na základe akej platnej právnej úpravy vzniesol námietku pod bodom 3, t.j. že nedošlo k procesu konzultácií v prípade vydania rozhodnutia predsedu bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky, resp. pred jeho vydaním, právny zástupca žalobcu odpovedal, že zmena rozhodnutia uskutočnená rozhodnutím o rozklade v časti 2 ods. I. podbod 1 písm. d/ bola realizovaná predsedom bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky na námietku žalobcu z toho dôvodu, že pôvodne uložená povinnosť, ktorá bola výsledkom prvostupňového konania ako aj samotnej Analýzy nezodpovedala typológii siete žalobcu, čím predseda napravil predchádzajúcu nezákonnosť, avšak učinil tak bez toho, aby novo uložená povinnosť vychádzala z procesu analýzy a bola podrobená národným a nadnárodným konzultáciám.

Ku hmotnoprávnym dôvodom žaloby uviedol, že tieto sú sumarizované v podanej žalobe, ako aj v stanovisku žalobcu k obsahu vyjadrenia žalovaného zo dňa 5. februára 2014 a na týchto hmotnoprávných dôvodoch v plnom rozsahu zotrúva. Taktiež uviedol, že pokiaľ ide o uloženie povinností, uvedené namieta z dôvodu ich neprimeranosti a neodôvodnenosti tak, ako bolo konštatované v podanej žalobe a v stanovisku žalobcu k obsahu vyjadrenia žalovaného zo dňa 5. februára 2014. Doplnil, že pokiaľ ide o námietky ako nedodržanie princípu primeranosti, zvolenie menej zaťažujúceho postupu ako aj v prípade ďalších námietok, v plnom rozsahu na vznesených námietkach zotrúval tak, ako boli uvedené v žalobe a v stanovisku žalobcu k obsahu vyjadrenia žalovaného zo dňa 5. februára 2014. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 15. októbra 2012 ako aj prvostupňové rozhodnutie zo dňa 26. júla 2012 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súčasne žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky nariadil aj preskúmanie Analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 4. Pokiaľ ide o trovy konania žiadal, aby mu v prípade úspechu súd priznal náhradu zaplateného súdneho poplatku.

Na otázku súdu žalobca odpovedal, že hoci namietal, že nezákonnosť rozhodnutí vidí aj v tom, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia z roku 2005, riadi sa rozhodnutím z roku 2012. Všetky informácie nezverejnil, ale v prípade požiadania je ochotný tieto informácie zverejniť, resp. poskytnúť alebo sprístupniť. Dodal, že povinnosť sprístupnenia informácii sa vzťahuje na zverejnenie ponuky na prístup k fyzickej infraštruktúre, ktorú žalobca v plnom rozsahu plní. Avšak povinnosť zverejňovať informácie sa vzťahuje aj na miesta prístupu ku káblovodom, ktoré žalobca poskytuje každému záujemcovi na požiadanie vo forme, akú má sám k dispozícii.

Žalovaný vo svojom vyjadrení na ústnom pojednávaní v plnom rozsahu zotrúval na dôvodoch, ktoré sú uvedené vo vyjadrení k žalobe zo dňa 7. marca 2013. Trúval na tom, že pred vydaním rozhodnutí bol dodržaný správny proces, resp. zásady a postup v správnom konaní a boli dostatočne zistené aj materiálne skutočnosti a to v procese Analýzy, ako aj v samotnom administratívnom procese, resp. v jeho dvoch stupňoch. Ohľadom derogačnej klauzuly, ktorú skutočnosť žalobca namietal, uviedol, že tento bod, resp. rozhodovanie v tomto smere nebolo predmetom prvostupňového administratívneho konania, a preto podľa názoru žalovaného nebol dôvod, aby sa s touto skutočnosťou žalovaný zaoberal aj v druhostupňovom rozhodnutí. K námietke ohľadne lehôt, tvrdil, že tieto boli stanovené s výnimkou povinností diskriminácie, ktorá tak ako bolo uvedené vo vyjadrení, predstavuje len všeobecné referenčné pravidlo, pričom túto povinnosť možno spájať s reálnym konaním vyplývajúcim z iných okolností. O námietke týkajúcej sa novej povinnosti, ktorú uvádza žalobca, bol žalovaný názoru, že v prípade zmeny prvostupňového rozhodnutia nejde o uloženie novej povinnosti, ale o zmenu technických parametrov pôvodne uloženej povinnosti. Preto zmenu rozhodnutia predsedom úradu považoval za súčasť jeho revíznej právomoci pri preskúmaní rozhodnutia bez nutnosti opätovného vykonania analýzy. Pokiaľ ide o zásadu koncentrácie odkázal na názor uvedený vo vyjadrení k žalobe, a síce, že procesné práva žalobcu sa uplatňujú už v procese konzultácií. Vo vzťahu k námietke dvojinštančnosti, ktorá bola uplatnená v žalobe, zastával názor uvedený vo vyjadrení k žalobe, že činnosťou odboru legislatívy a práva nijakým spôsobom nedošlo k narušeniu alebo ohrozeniu autonómnosti rozhodovania predsedu úradu, pričom činnosť odboru legislatívy a práva je možné chápať ako všeobecnú vnútroorganizačnú právnu službu a táto činnosť je žalobcovi z predchádzajúceho obdobia dostatočne známa. Rovnako aj ohľadom námietok hmotnoprávného charakteru v plnom rozsahu zotrúval na názoroch a tvrdeniach uvedených vo vyjadrení k žalobe zo dňa 7. marca 2013. Pokladal za potrebné osobitne reagovať na námietku týkajúcu sa rozhodnutia predsedu úradu vo veci veľkoobchodného trhu č. 5, pričom uviedol, že na str. 26 rozhodnutia o rozklade je výslovne uvedené, že úrad pri svojom rozhodovaní prihliadal na § 22 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách. Pokiaľ ide o vyjadrenia žalobcu, týkajúce sa plnenia povinností zverejňovať informácie, poukázal na to, že žalobca tieto

povinnosti plní a nijakým spôsobom nebola namietaná ich objektívna nespĺniteľnosť. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobu žalobcu v plnom rozsahu zamietol.

Žalobca následne na ústnom pojednávaní reagoval na vyjadrenie žalovaného ohľadom derogačnej klauzuly a námietku žalovaného, že žalobca si uvedomuje, že na vecnú stránku sa vzťahuje dvojinštačnosť, avšak žalobca vznášal predovšetkým procesné námietky. Pokiaľ ide o lehotu na plnenie, nesúhlasil s tvrdením, že lehota absentuje výlučne pri určení povinnosti nediskriminácie, a že plnenie ostatných lehôt a povinností sa dá prípadne odôvodniť od iných lehôt uvedených v rozhodnutí. Dodávajúc, že špecifickosťou základných povinností prístupu je uvedenie lehoty z toho dôvodu, že dáva jednak informáciu žalobcovi o tom, odkedy má prístup umožniť, a dáva aj informáciu ostatným podnikom, odkedy môžu plnenie tejto povinnosti vyžadovať. Následne uviedol, že pokiaľ ide o plnenie povinností zverejňovania informácií, tieto plní iba čiastočne vo vzťahu k referenčným ponukám. Doplnil, že žalobca mal určitý problém porozumieť, čo sa mu ukladá po obsahovej stránke, nakoľko povinnosť bola naformulovaná tak, ako by sa vzťahovala na inú časť siete, ktorú mal sprístupniť. V takomto znení bola táto povinnosť odkonzultovaná a uložená prvostupňovým orgánom. Druhostupňový orgán to naformuloval tak, že zrazu sa vzťahovala na časť siete, ktorú mal žalobca sprístupniť, pričom nešlo len o technickú nezrovnalosť s tým istým obsahom, ako tvrdí žalovaný.

Na otázku súdu, aby vysvetlil technické otázky týkajúce sa zmeny rozhodnutia druhostupňovým orgánom v časti 2/ 1. písm. d/, žalobca uviedol, že v prvom stupni tá povinnosť bola uložená na sieti bod – multibod, ktorou žalobca pripája 90 % zákazníkov na optickej sieti a vôbec sa nevzťahovala na architektúru bod – bod, ktorou pripája 10 % zákazníkov k optickej sieti. Až v druhom stupni táto povinnosť bola naformulovaná tak, že sa týkala aj siete v riešení bod – bod. K tejto odpovedi žalobcu sa žalovaný vyjadril, že zmena, ktorá nastala v druhostupňovom rozhodnutí v plnom rozsahu reflektovala na námietky žalobcu uplatnené v rozklade, a preto nie je dôvod, pre ktorý by vykonanou zmenou malo dôjsť k narušeniu alebo ohrozeniu subjektívnych práv žalobcu.

Dňa 19. februára 2014 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené podanie žalobcu označené ako Podanie informácie k plneniu uloženej povinnosti prístupu podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách, ktorým rozviedol svoju odpoveď na otázku súdu položenú na pojednávaní dňa 13. februára 2014, a síce v súlade s akým rozhodnutím žalobca postupuje pri plnení regulačných povinností prístupu k sieti, t.j. či na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 postupuje v súlade s rozhodnutím zo dňa 26. júla 2012 a zo dňa 15. októbra 2012, alebo naďalej koná podľa rozhodnutia žalovaného zo dňa 14. júna 2005, ktorým bol určený za významný podnik na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4.

Následne dňa 24. februára 2014 bolo tunajšiemu súdu doručené podanie žalovaného označené ako Vyjadrenie žalovaného k žalobe zo dňa 13. decembra 2012 a tvrdeniam žalobcu na ústnom pojednávaní dňa 13. februára 2014, v ktorom v podstate zopakoval skutočnosti, ktoré žalovaný tvrdil na vytýčenom pojednávaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 74 ods. 4 zákona č. 351/2011 Z. z.) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe a po oboznámení sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu žalovaného a po vypočutí zástupcov účastníkov konania na pojednávaní dňa 13. februára 2014 dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť. Rozsudok, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobu žalobcu zamietol, verejne vyhlásil dňa 11. marca 2014.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP)

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv fyzických a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Základným cieľom, resp. poslaním konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Súd v správnom súdnictve nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Predmetom súdneho prieskumu v danej veci je rozhodnutie predsedu bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky a postup mu predchádzajúci, ktorým tento na základe rozkladu žalobcu zo dňa 9. augusta 2012 v časti 2/ 1. písm. d/ výroku zmenil rozhodnutie bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky z 26. júla 2012 (ďalej aj ako „prvostupňové správne rozhodnutie“) v konaní so spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. vo veci určenia významného podniku podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 19 až 23 cit. zákona na relevantnom trhu č. 4, ktorým bolo rozhodnuté, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. je významným podnikom na relevantnom trhu č. 4. Zároveň mu uložil povinnosti podľa § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách presne špecifikované vo výroku 2/ tohto rozhodnutia.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dňa 9. mája 2012 vydal žalovaný v súlade s ustanovením § 18 ods. 1 správneho poriadku oznámenie o začatí správneho konania vo veci určenia žalobcu za významný podnik podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 19 až 23 cit. zákona na relevantnom trhu č. 4, a to povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom, povinnosti transparentnosti prístupu, povinnosti nediskriminácie prístupu, povinnosti oddelenej evidencie a povinnosti regulácie cien prístupu a kolokácie v súlade s určenými metódami kalkulácie cien. Zároveň žalovaný v oznámení o začatí správneho konania žalobcovi oznámil, že podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách bolo právo účastníka konania podľa § 33 správneho poriadku uplatnené v konzultáciách, ktoré prebiehali v dňoch od 16. januára 2012 do 16. februára 2012.

Správny orgán prvého stupňa vydal dňa 26. júla 2012 rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca má podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na relevantnom trhu č. 4 také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov, teda, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. je významným podnikom na relevantnom trhu č. 4. Zároveň boli žalobcovi ako významnému podniku uložené povinnosti podľa § 19 až 23 cit. zákona. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca rozklad.

Predseda bývalého Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky na základe návrhu osobitnej komisie, postupom podľa § 59 ods. 1, 3 v spojení s § 61 ods. 3 správneho poriadku rozhodnutím z 15. novembra 2012 (ďalej aj „Rozhodnutie o rozklade“) napadnuté rozhodnutie z 26. júla 2012 podľa § 59 ods. 2 v spojení s § 61 ods. 3 správneho poriadku zmenil tak, že výrok v časti 2/ 1. písm. d/ po vykonanej zmene znie tak, že úplný uvoľnený prístup k optickému vláknu typu bod – bod v metropolitnom prístupovom bode (MPoP) na optickom rozvádzači (ODF) tak, aby bol zabezpečený prístup od rozhrania na optickom rozvádzači (ODF) až po koncový bod optického vlákna.

Základným poslaním zákona č. 351/2011 Z. z. bola transpozícia nových smerníc Európskeho parlamentu a Rady do právneho poriadku Slovenskej republiky. Ide o Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb, Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií, Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2006/2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES z 25. novembra 2009, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby, 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení a 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby. Tretím dokumentom je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 z 25. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a jeho úrad.

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. pred prijatím opatrenia, ktoré bude mať značný vplyv na relevantný trh, alebo ak to ustanovuje tento zákon, umožní úrad dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia. Lehota na vyjadrenie je jeden mesiac odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace. Ak je to primerané, úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. úrad je povinný konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Všetky svoje rozhodnutia, všeobecne záväzné právne predpisy a informácie, ktoré prispievajú k otvorenému a funkčne konkurenčnému trhu, zverejňuje na svojom webovom sídle, a ak tak ustanovuje tento zákon, aj vo vestníku, pričom tieto údaje priebežne aktualizuje.

Podľa § 11 ods. 4 úrad pri regulácii elektronických komunikácií uplatňuje princípy podľa odseku 1 najmä tým, že

a/ podporuje predvídateľnosť regulácie elektronických komunikácií zabezpečením jednotného regulačného prístupu,

b/ zabezpečuje, aby za podobných okolností nedochádzalo k diskriminácii pri zaobchádzaní s podnikmi,

c/ chráni efektívnu hospodársku súťaž v prospech spotrebiteľov a vhodne podporuje súťaž v oblasti infraštruktúry,

d/ podporuje efektívne investície do kvalitnej a modernej infraštruktúry a jej inovácie aj tým, že zabezpečuje, aby sa vo všetkých povinnostiach týkajúcich sa prístupu náležite prihliadlo na riziko, ktoré znášajú investujúce podniky a umožňuje dohody o rozložení investičného rizika medzi investora a osobu žiadajúcu prístup k sieti,

e/ primerane prihliada na odlišné situácie v oblasti efektívnej hospodárskej súťaže a spotrebiteľov v rôznych geografických oblastiach štátu,

f/ ukladá povinnosti podľa tohto zákona len vtedy, ak neexistuje efektívna a trvalo udržateľná hospodárska súťaž, a uvoľňuje alebo zrušuje tieto povinnosti, ak je táto podmienka splnená.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. cieľom analýzy relevantných trhov je zistiť či na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 351/2011 Z. z. efektívnou hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 351/2011 Z. z. významný vplyv na relevantnom trhu má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 351/2011 Z. z. za významný podnik možno považovať podnik s významným vplyvom aj na trhu úzko súvisiacom, ak sú väzby medzi týmito dvoma relevantnými trhmi také, že umožňujú prenesenie vplyvu z jedného trhu na druhý, a tým posilnenie vplyvu podniku na trhu.

Podľa § 17 ods. 8 zákona č. 351/2011 Z. z. úrad pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného relevantného trhu, pričom v čo najväčšej možnej miere prihliada na usmernenia na analýzu trhu zverejnené Európskou komisiou.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25; ak ide o trhy podľa § 17 ods. 4 uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 21, 23 a 25. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Účastníkom konania je podnik navrhnutý za významný podnik v analýze relevantného trhu podľa § 17. Podkladom na rozhodnutie je analýza relevantného trhu podľa § 17 a vyjadrenia dotknutých osôb v konzultáciách podľa § 10. Na účely tohto konania sa práva účastníka konania podľa osobitného predpisu (§ 33 správneho poriadku) uplatňujú počas konzultácií podľa § 10 ods. 1. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce

povinnosti znovu uloží alebo ich zmení. Predchádzajúce rozhodnutie stráca platnosť nadobudnutím právoplatnosti nového rozhodnutia. Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Podľa § 74 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 33 ods. 1 správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhnúť dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v prvom rade zaoberal námietkou, ktorou žalobca poukazoval na skutočnosť, že úrad ani jeho predseda nezohľadnili jeho požiadavky s poukazom, že už v správnom konaní nemá práva v zmysle § 33 správneho poriadku. Po dôkladnom preštudovaní administratívneho spisu túto vyhodnotil za nedôvodnú.

Ustanovenie § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách striktne vymedzuje podklad rozhodnutia vo veci určenia významného podniku, ktorým je analýza relevantného trhu podľa § 17 a vyjadrenia dotknutých osôb v konzultáciách podľa § 10. Zároveň jasne ustanovuje, že práva účastníka tohto konania podľa osobitného predpisu (§ 33 správneho poriadku) sa uplatňujú počas konzultácií podľa § 10 ods. 1. Uvedené je z pohľadu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky logickým vyústením časovo náročného procesu zahŕňajúceho analýzu a následné konzultácie, v rámci ktorých umožní úrad dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia v lehote jedného mesiaca odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace, pričom ak je to primerané, úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podloženého priebehom správneho konania, úrad nad rámec ustanovenia § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách umožnil žalobcovi aj uplatnenie práv zakotvených v § 33 správneho poriadku. Žalobca podal v priebehu správneho konania spolu 3 žiadosti o nazretie do spisu podľa § 23 ods. 1 správneho poriadku a 1 žiadosť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií). Žalovaný nevyhovel iba v jednom prípade žiadosti žalobcu o nazretie do spisu, konkrétne vo vzťahu k žiadosti z 28. februára 2012 z dôvodu, že všetky písomnosti v rámci konzultácií týkajúce sa veľkoobchodného relevantného trhu č. 4 a veľkoobchodného relevantného trhu č. 5 sú transparentne uverejnené na internetovej stránke žalovaného v záložke Konzultačné miesto. Rovnako tak dôvodil, že k zverejnenej Analýze, ako aj k návrhu rozhodnutia k veľkoobchodnému relevantnému trhu č. 4 a k veľkoobchodnému relevantnému trhu č. 5 sa žalobca počas konzultácií vyjadril a navrhol zmeny a doplnenie Analýzy, čím si uplatnil svoje práva v súlade s § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Taktiež dodal, že okrem uverejnených písomností žalovaný nedisponuje ďalšími písomnosťami doručenými v rámci konzultácií a ani iným podkladom rozhodnutia. Navyše žalovaný pred vydaním Rozhodnutia o rozklade vyzval žalobcu na uplatnenie práva podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, ktoré žalobca aj využil. Zároveň sa vysporiadal so žiadosťou žalobcu o nariadenie ústneho pojednávania, keď v napadnutom rozhodnutí žalovaný, odkazujúc na § 21 ods. 1 správneho poriadku uviedol, že v prejednávanej veci žiadny osobitný zákon neustanovoval, že prvostupňový orgán je povinný nariadiť ústne pojednávanie, pričom si to povaha prejednávanej veci nevyžadovala. Súčasne dal do pozornosti, že v zmysle § 12 ods. 3 písm. c/ a ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách rozhodnutie, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien za služby kolokácie pre službu sprístupnenia účastníckeho metalického a optického vedenia v sieti významného podniku, je predmetom samostatných konzultácií a samostatného konania, v ktorom majú dotknuté subjekty možnosť sa k tomuto rozhodnutiu vyjadriť. Mal za to, že zmenou rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa odpadol dôvod ústneho pojednávania navrhovaného žalobcom. Z pohľadu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky priebeh správneho konania zodpovedal zákonným limitom určeným pre tento druh správneho konania v zákone o elektronických komunikáciách a v správnom poriadku.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky žalobcu, ktorými poukazoval na nezákonnosť napadnutého rozhodnutia tak vo veci samotného určenia, že je významným podnikom na relevantnom trhu č. 4, ako aj vo vzťahu k následne určeným povinnostiam podľa § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách, Najvyšší súd Slovenskej republiky prioritne posudzoval dôvodnosť námietky, ktorou žalobca namietal určenie, že je významným podnikom na relevantnom trhu č. 4, ktoré je následne právnym základom pre určenie povinností.

Je potrebné zdôrazniť, že podkladom pre vydanie rozhodnutia úradu je Analýza relevantného trhu podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách a vyjadrenia dotknutých osôb v konzultáciách podľa § 10 cit. zákona a úrad pri posudzovaní, či ide o významný podnik vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného relevantného trhu, pričom v čo najväčšej možnej miere prihliada na usmernenia na analýzu trhu zverejnené Európskou komisiou (§ 17 ods. 8 zákona č. 351/2011 Z. z.). Vykonanou Analýzou relevantného trhu č. 4 úrad zistil, že na relevantnom trhu č. 4 pôsobí podnik s významným vplyvom s takým postavením, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov a týmto podnikom je žalobca. Najvyšší súd Slovenskej republiky, vychádzajúc z Analýzy relevantného trhu č. 4, dospel k zhodnému záveru ako žalovaný, majúc za to, že žalobca má stále v porovnaní s konkurentmi na relevantnom trhu č. 4 jedinečné postavenie.

Pokiaľ žalobca proti uvedenému namietal, že úrad nesprávne vyhodnotil zastupiteľnosť služieb (technológia FWA/WiFi a mobilného širokopásmového prístupu) na maloobchodnej úrovni, čím sa umelo navýšil jeho trhový podiel zdôrazniac, že úrad nevzal do úvahy výsledky detailne spracovaných prieskumov, svedčiacich o vysokom stupni zastupiteľnosti týchto technológií. Dodávajúc, že uvedené spolu umožňujú širokopásmový prístup až pre približne 30% koncových užívateľov, pričom súčasne patria medzi najrýchlejšie rastúce segmenty trhu, uvedený právny názor žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažuje za správny. Žalovaný na reprezentatívnej vzorke, ktorú použil na zmapovanie situácie na relevantnom trhu č. 4, pričom všetky informácie a číselné údaje čerpal z databázy obsahujúcej informácie o všetkých 685 aktívnych poskytovateľov širokopásmového prístupu, preukázal na základe porovnania technických charakteristík, ceny, ako aj na báze charakteristiky typického koncového užívateľa jednotlivých technológií, že technológie FWA/WiFi a mobilného širokopásmového prístupu sú nezastupiteľné s technológiou xDSL, ktorá je naďalej prevažujúcou technológiou na maloobchodnom trhu širokopásmového prístupu s trhovým podielom až 43,4% z celkového počtu maloobchodných prístupov. Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež pokladá za správny argument žalovaného, že prieskum uskutočnený žalobcom je v porovnaní s úplnou databázou údajov o všetkých aktívnych poskytovateľoch menej presvedčivý v porovnaní s komplexným prehľadom o využívaných technológiách a stave hospodárskej súťaže na relevantnom trhu č. 4.

Výrok, ktorým žalovaný určil žalobcu za významný podnik, je potom právnym základom pre následné ukládanie individualizovaných povinností upravených v § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa ustanovenia § 11 ods. 4 písm. f/ zákona o elektronických komunikáciách úrad ukladá povinnosti podľa tohto zákona len vtedy, ak neexistuje efektívna a trvalo udržateľná hospodárska súťaž, a uvoľňuje alebo zrušuje tieto povinnosti, ak je táto podmienka splnená. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu (§ 18 ods. 1 cit. zákona).

Z rozhodnutí vydaných v administratívnom konaní vyplýva, že žalobcovi boli uložené povinnosti ustanovené v § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách.

Pokiaľ ide o námietky žalobcu vo vzťahu k uloženým povinnostiam, Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za vhodné z dôvodu ich závažnosti a následne ich dôsledkov vo vzťahu k preskúvanému rozhodnutiu žalovaného správneho orgánu posúdiť prioritne tie, ktorými žalobca namietal, že žalovaný správny orgán nedodatočne zistil skutkový stav na posúdenie veci a že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov, ktoré sú dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. c/ a d/ OSP.

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. úrad môže uložiť významnému podniku v súvislosti s prístupom alebo prepojením povinnosť splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prístup, na používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí, najmä v prípadoch, ak zistí, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky by neumožnili efektívnu hospodársku súťaž na trhu pre koncových užívateľov alebo by neboli v ich záujme. Úrad môže na zabezpečenie prístupu alebo prepojenia významnému podniku uložiť najmä povinnosť

a/ poskytovať tretím osobám prístup k určitým sieťovým prostriedkom vrátane prístupu k neaktívnym sieťovým prvkom a poskytovať uvoľnený prístup k účastníckemu vedeniu, ktorý umožní okrem iného poskytovať výber podniku individuálnou voľbou, predvoľbou alebo ponúkať účastnícku prípojku za veľkoobchodných podmienok na ďalší predaj tretími osobami,

b/ nezrušiť už poskytnutý prístup k prostriedkom,

- c/ viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi prístup,
- d/ poskytovať určené služby za veľkoobchodných podmienok na ďalší predaj tretími osobami,
- e/ zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na interoperabilitu služieb alebo pre služby virtuálnych sietí,
- f/ umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov,
- g/ poskytnúť špecifikované služby potrebné na interoperabilitu služieb vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí alebo roamingu v mobilných sieťach,
- h/ zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie spravodlivej súťaže pri poskytovaní služieb,
- i/ prepojiť siete alebo sieťové prostriedky,
- j/ poskytovať prístup k pridruženým službám.

Podľa § 22 ods. 2 zákona č. 351/2011 Z. z. úrad môže doplniť povinnosti podľa odseku 1 o plnenie podmienok objektívnosti, primeranosti a včasnosti. Úrad môže na zabezpečenie obvyklej prevádzky siete určiť technické alebo prevádzkové podmienky prístupu k špecifickým sieťovým prostriedkom alebo k prepojeniu sietí v súlade s § 11. Podnik poskytujúci prístup alebo prepojenie a tretie osoby využívajúce prístup alebo prepojenie musia dodržiavať určené podmienky.

Podľa § 22 ods. 3 zákona č. 351/2011 Z. z. úrad pri ukladaní povinností podľa odsekov 1 a 2 prihliada na

- a/ technickú a ekonomickú únosnosť využitia alebo výstavby konkurenčných zariadení s ohľadom na rýchlosť vývoja trhu, spôsob a typ prepojenia alebo prístupu vrátane životnosti iných prístupových produktov, ako napríklad prístup ku káblodrom,
- b/ uskutočniteľnosť požadovaného prístupu a prepojenia so zreteľom na využiteľnú kapacitu siete,
- c/ počiatočné investície vlastníka zariadení vzhľadom na uskutočnené verejné investície a riziká spojené s investovaním,
- d/ potrebu dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, najmä ochrany efektívnej súťaže založenej na infraštruktúre,
- e/ ochranu práv duševného vlastníctva,
- f/ poskytovanie celoeurópskych služieb.

Žalobca v rozklade proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa z 26. júla 2012 a rovnako tiež v žalobe namieta, že v súvislosti s povinnosťou prístupu neboli dostatočne analyzované zákonné kritéria, najmä uskutočniteľnosť použiteľného prístupu so zreteľom na využiteľnú kapacitu siete, investičné riziko a ochranu efektívnej súťaže založenej na infraštruktúre. Ďalej namieta, že žalovaný nijakým spôsobom nekonzultoval voľnú kapacitu a technickú uskutočniteľnosť navrhovaných povinností, resp. úroveň prístupu, z ktorej je možné tieto služby poskytovať. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovaného z 22. novembra 2012, ktorým bolo zrušené prvostupňové rozhodnutie o určení významného podniku na relevantnom veľkoobchodnom trhu č. 5 – širokopásmového prístupu, kde žalovaný v súvislosti s uložením povinnosti prístupu podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách konštatoval, „že sa správny orgán prvého stupňa pri ukladaní povinností týkajúcich sa prístupu nevyšporiadal s princípom § 11 ods. 4 písm. d/ zákona o elektronických komunikáciách, keď nevyhodnotil investičné hľadisko, pričom určil, že prvostupňový správny orgán by mal preukázateľne zdôvodniť, akým spôsobom uloženie povinností týkajúcich sa prístupu podporí efektívne investovanie do kvalitnej a modernej infraštruktúry a prihliadnuť na riziko, ktoré znášajú investujúce podniky, a či uloženie povinností prístupu umožňuje dohody o rozložení investičného rizika medzi investora a osobu žiadajúcu o prístup k sieti.“ V nadväznosti na uvedené namieta, že sa jedná o identickú infraštruktúru využívanú pre účely veľkoobchodného trhu č. 4 a veľkoobchodného trhu č. 5 – širokopásmového prístupu, preto mal predseda bývalého Telekomunikačného úradu SR v týchto prípadoch postupovať identicky a uvádzané hľadiská, ktoré považuje za dôležité na trhu č. 5 zobrať do úvahy aj pri ukladaní povinností prístupu na veľkoobchodnom trhu č. 4.

Uvedenú námietku Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval za odôvodnenú, nakoľko dospel k záveru, že žalovaný v prejednávanej veci postupoval v súlade so zákonom, keď na základe vypracovanej Analýzy podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách konštatoval, že na relevantnom trhu č. 4 nie je efektívna hospodárska súťaž. Prihliadol najmä na skutočnosť, že žalovaný pri posudzovaní významnosti podniku vyhodnotil kritériá týkajúce sa príslušného analyzovaného relevantného trhu a pri posudzovaní, či na veľkoobchodnom trhu č. 4 existuje podnik s významným vplyvom, vyhodnotil kritériá veľkosti podnikov, infraštruktúry, ktorá nie je jednoducho duplikovateľná, existencie technologicky podmienených výhod, zodpovedajúcej vyjednávacej sily na strane dopytu, miery diverzifikácie služieb, existencie potenciálnej

konkurencie, prekážok vstupu na relevantný trh, ako aj súčasný stav súťaže. Vychádzajúc z predloženej Analýzy potom žalovaný v napadnutom rozhodnutí v súlade so zákonom uviedol, že technologicky podmienené výhody žalobcu na predmetnom trhu boli dané vlastníctvom a prevádzkovaním účastníckeho metalického vedenia. Dodávajúc, že nefunkčnosť veľkoobchodného prístupu k historicky vybudovanej sieti a nevýhodné cenové podmienky pre zabezpečenie uvoľneného prístupu k metalickej sieti zo strany žalobcu donútili aj lokálnych hráčov, aby radšej začali vo vybraných oblastiach budovať svoje vlastné lokálne optické siete aj napriek tomu, že kapitálové náklady a súčasne časová náročnosť sú najvyššie práve pri budovaní optickej siete. V spojitosti s uvedeným poukázal na skutočnosť, že žalobca nie je ochotný sprístupniť iným poskytovateľom budované siete novej generácie, preto títo poskytovatelia, aby mohli poskytovať služby na súvisiacom maloobchodnom trhu, museli pristúpiť k finančne náročnému budovaniu vlastnej infraštruktúry. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že žalovaný pri ukladaní povinností prihliadal aj na § 22 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách. Taktiež pokladal za správny jeho záver, že duplikovanie vybudovanej infraštruktúry nie je z technického a ekonomického hľadiska možné, pričom zároveň odkázal na to, že vo výroku a odôvodnení povinnosti prístupu sú uvedené a následne vysvetlené rôzne prístupové produkty, ktoré je žalobca povinný poskytovať. Vo výroku je zároveň uvedené, že žalobca je povinný poskytnúť prístup ku káblovodnom a infraštruktúre pre zatiahnutie metalických a zafúknutie optických káblov v prípade existujúcej voľnej kapacity. Rovnako dáva do pozornosti, že žalovaný povinnosť prístupu uložil tak prostredníctvom účastníckeho metalického, ako aj optického vedenia a káblovodom práve z dôvodu potreby dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, najmä ochrany efektívnej súťaže založenej na infraštruktúre. Následne vyslovil, že cieľom regulácie do budúcnosti je vytvoriť také podmienky na relevantnom trhu č. 4, aby subjekty nepristupovali k nákladnému replikovaniu už prítomnej prístupovej infraštruktúry len z dôvodu neochoty pristúpiť na dohodu s tretou stranou. Žalovaný sa teda vysporiadal aj so skutočnosťou, že investičná náročnosť a neochota najväčších subjektov na trhu kooperovať a zdieľať náklady a riziko, spôsobuje zastavenie rozvoja optických sietí aj do menších miest, čím stále pretrvávajú existujúce súťažné problémy na väčšine územia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nemohol stotožniť ani s tvrdením žalobcu, že v prejednávanej veci mal predseda bývalého Telekomunikačného úradu SR postupovať identicky ako v konaní so spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. vo veci určenia významného podniku na relevantnom trhu č. 5, nakoľko v označenej právnej veci sa jedná o rozdielny právny stav, teda uvedený postup nie je možné aplikovať v prejednávanej veci.

Po zohľadnení relevantnosti ďalších námietok žalobcu ich Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhodnotil za nedôvodné. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, žalovaný zákonom konformným spôsobom zdôvodnil vždy konkrétny podklad pre uloženie konkrétnej povinnosti vrátane povinnosti podľa § 23 cit. zákona. Rovnako je potrebné súhlasiť s názorom žalovaného, že nie je dôvod na segmentáciu trhu, a to napriek skutočnosti, že Analýza preukázala, že v určitých oblastiach existuje efektívna súťaž. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalovaný podrobne zdôvodnil prečo nepristúpil ku geografickej segmentácii trhu. V súvislosti s uvedenou námietkou Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na rozhodnutie Európskej komisie z 10. augusta 2012, č. CZ(2012)1322 vo veci veľkoobchodného širokopásmového prístupu v Českej republike podľa čl. 7 ods. 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES, v odôvodnení ktorého Európska komisia v bode 40 rozhodnutia uviedla, že segmentácia produktového a geografického trhu nebola podložená dôkazmi a český regulátor precenil konkurenčný tlak v oblasti prístupu k internetu poskytovaného prostredníctvom rôznych technológií na trhu s veľkoobchodným širokopásmovým prístupom a upozornila, že „podľa čl. 8 ods. 2 písm. a/ až c/ rámcovej smernice prispievajú vnútroštátne regulačné orgány k rozvoju vnútorného trhu tým, že zaisťujú, aby nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu hospodárskej súťaže v odvetví elektronických komunikácií a podnecujú k efektívnym investíciám do infraštruktúry a podporujú inováciu.“

Najvyšší súd považuje za potrebné, venovať sa ešte podrobnejšie námietke procesnej povahy, ktorou žalobca namietal, že v prvostupňovom rozhodnutí nie je uvedená lehota na plnenie pri všetkých uložených povinnostiach.

Ako bolo už vyššie uvedené, ustanovenie § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách prezumuje, že v prípade určenia významného podniku, úrad v rozhodnutí zároveň určí významnému podniku aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25. Z uvedeného teda vyplýva, že zákon pripúšťa i postupné ukládanie povinností.

Prierezom povinností ustanovených v § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách je možné zistiť, že jediná stanovená lehota na plnenie je obsiahnutá v § 19 ods. 2 a v ods. 3 tohto ustanovenia, kde zákon uvádza, že ak má významný podnik uložené povinnosti podľa § 22 týkajúce sa veľkoobchodného prístupu

k infraštruktúre siete, je povinný v lehote podľa odseku 2 (najneskôr do 60 dní od doručenia rozhodnutia o uložení tejto povinnosti) predložiť úradu referenčnú ponuku veľkoobchodného prístupu k infraštruktúre siete. Z uvedeného je teda zrejmé, že zákon o elektronických komunikáciách lehoty na plnenie povinností s výnimkou vyššie uvedených prípadov nestanovuje. Preto je namieste konštatovať, že žalobca je povinný plniť uložené povinnosti, s výnimkou tých povinností, pri ktorých je lehota určená, v lehote určenej žalovaným. Táto lehota však nemusí byť súčasťou výroku rozhodnutia, nakoľko ustanovenie § 71 ods. 1 veta druhá správneho poriadku rieši práve situácie, pri ktorých lehota na plnenie správnym orgánom určená nebola.

V súvislosti s namietanou lehotou pri uložení povinnosti v písm. a/ bod III prvostupňového správneho rozhodnutia Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza nasledovné:

Podľa ustanovenia § 11 ods. 4 písm. f/ zákona o elektronických komunikáciách úrad ukladá povinnosti podľa tohto zákona len vtedy, ak neexistuje efektívna a trvalo udržateľná hospodárska súťaž, a uvoľňuje alebo zrušuje tieto povinnosti, ak je táto podmienka splnená. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu (§ 18 ods. 1 cit. zákona).

Podľa § 19 ods. 2 vety prvej zákona o elektronických komunikáciách úrad môže uložiť významnému podniku povinnosť zverejniť referenčnú ponuku na prístup a prepojenie najneskôr do 60 dní od doručenia rozhodnutia o uložení tejto povinnosti, najmä ak má tento významný podnik uloženú povinnosť nediskriminácie.

V súvislosti s touto povinnosťou žalobca namieta, že uložená povinnosť zverejňovať zmenu referenčnej ponuky aspoň 45 dní pred jej účinnosťou je nezákonná, a to z dôvodu, že § 19 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách takúto povinnosť uložiť neumožňuje.

Citované ustanovenie § 19 ods. 2 veta prvá upravuje lehotu vzťahujúcu sa na povinnosť významného podniku zverejniť referenčnú ponuku, zahŕňajúcu aj každú zmenu referenčnej ponuky tak, že úrad môže túto povinnosť uložiť v lehote od 1. až 60. dňa, keďže zákon lehotu obmedzil len jej koncom „najneskôr do 60 dní“, z čoho nepochybne vyplýva, že lehota na splnenie tejto povinnosti nemôže byť dlhšia ako 60 dní, môže byť však kratšia ako 60 dní. Preto pokiaľ úrad určil lehotu „aspoň“ 45 dní pred účinnosťou zmeny, rozhodol v rozmedzí zákonom stanovenej lehoty. V súvislosti s touto námietkou si Najvyšší súd Slovenskej republiky dovoľuje dodať, že žalobca v pripomienkach predložených dňa 23. februára 2012 str. 29 navrhol úpravu navrhovanej povinnosti transparentnosti prístupu podľa § 19 „IV. Zverejniť akýkoľvek návrh na zmenu referenčnej ponuky na fyzický prístup k metalickej sieti alebo optickej sieti zo strany spoločnosti ST, a.s., ktorý bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona najneskôr 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju Úradu.“ nasledovne: „Zverejniť akýkoľvek návrh na zmenu referenčnej ponuky na fyzický prístup k metalickej sieti zo strany spoločnosti ST, a.s., ktorý bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona najneskôr 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju Úradu.“, z ktorej skutočnosti je zrejmé, že žalobca dĺžku lehoty nenamietal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalobcu, ktorou žalovanému vyčítal absenciu výroku o zrušení predchádzajúceho rozhodnutia o určení významného podniku na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 z roku 2005. Pravidlá postupu v takomto prípade sú jednoznačne dané v právnej teórii, a tiež sú vymedzené aj platnými ústavnými princípmi. Vzhľadom na to, že všeobecne platné pravidlo pri zmene právneho predpisu, resp. zrušení právneho predpisu a nahradení ho novým právnym predpisom určuje, že právne vzťahy, ktoré vznikli za platnosti a účinnosti skoršieho právneho predpisu, sa v čase platnosti a účinnosti neskoršieho právneho predpisu naďalej spravujú právnym predpisom, za účinnosti ktorého vznikli, ak neskorší právny predpis neustanovuje inak.

V ústavnom poriadku Slovenskej republiky všeobecný zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov alebo ich ustanovení možno odvodiť z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého je Slovenská republika právnym štátom. K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. V ústavnom poriadku Slovenskej republiky platí zásada, podľa ktorej ten, kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis (jeho noriem), nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu alebo niektorého jeho ustanovenia (PL ÚS 36/95, nález ÚS SR uverejnený pod č. 131/96 Zbierky nálezov a uznesení).

V nadväznosti na uvedené pokladá Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné dať do pozornosti, že správny orgán prvého stupňa postupoval pri vydaní rozhodnutia zo dňa 26. júla 2012 v zmysle zákona o elektronických komunikáciách (účinného do 31. augusta 2012), ktorý v § 18 ods. 1 predposlednej vete obsahuje úpravu, že ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení. Preto správny orgán prvého stupňa nebol povinný v rozhodnutí osobitným výrokom vysloviť, že ruší predchádzajúce rozhodnutie o určení významného podniku, ktorú povinnosť správneho orgánu prvého stupňa uložil až zákon č. 241/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení zákona č. 547/2011 Z. z. a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov. Cit. zákon v § 18 ods. 1 predposlednej vety zakotvil úpravu, že ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení a ktorým zruší predchádzajúce rozhodnutie. Na uvedené nemá vplyv skutočnosť, že zákon o elektronických komunikáciách v znení účinnom od 1. septembra 2012 v prechodných ustanoveniach v § 78 ods. 1 vete prvej upravuje, že konania začaté do 31. októbra 2011 sa dokončia podľa doterajších predpisov, pričom v prejednávanej veci bolo začaté správne konanie dňom 9. mája 2012. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že absencia uvedeného výroku nemá za následok negatívny zásah do práv žalobcu, ktorý by predstavoval ukrátenie žalobcu na jeho právach, resp. porušenie alebo ohrozenie subjektívnych práv žalobcu.

Odôvodnenou nie je podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ani námietka žalobcu, spočívajúca v tvrdení, že rozhodnutím o rozklade, ktorým zmenil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, bola žalobcovi uložená povinnosť, ktorá nebola predmetom Analýzy a ani predmetom národných, či nadnárodných konzultácií k veľkoobchodnému relevantnému trhu č. 4 podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách, čím mala byť formulovaná nová povinnosť úplného uvoľneného prístupu k optickému vláknu typu bod – bod. K uvedenému záveru Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel s ohľadom na predloženú Analýzu, z ktorej je zrejmé, že táto sa zaoberá uložením povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom v zmysle § 22 zákona o elektronických komunikáciách, ako aj otázkou úplného uvoľneného prístupu pre optické siete typu bod – bod. Napadnutým rozhodnutím preto nedošlo k uloženiu novej povinnosti žalobcovi, nakoľko zmena realizovaná rozhodnutím o rozklade predstavuje len špecifikáciu uloženej povinnosti, ktorá je súčasne reakciou žalovaného správneho orgánu na námietku žalobcu vznesenú v podanom rozklade. Analýza, ktorá bola podkladom pre vydanie prvostupňového správneho rozhodnutia, obsahuje podrobné spracovanie tejto otázky, pričom sa v nej uvádza, že úrad sa rozhodol uložiť povinnosť zabezpečenia úplného uvoľneného prístupu pre optické siete typu bod – bod formou úplného uvoľneného prístupu k optickému vláknu tak, aby bol zabezpečený prístup v metropolitnom prístupovom bode - MPoP na ODF a zároveň poskytnúť prístup umožňujúci využiť celé prenosové pásmo optického vlákna v rozsahu od rozhrania na ODF až po užívateľské rozhranie v priestoroch užívateľa. Úrad sa zaoberal okolnosťou uloženia uvedenej povinnosti napriek tomu, že sieť typu bod – bod buduje v Slovenskej republike významný podnik v menšom rozsahu. V prípade uvedeného prístupu ide o prepojenie celého vlákna do siete alternatívneho operátora. V Analýze dal taktiež do pozornosti, že v súlade s uloženou povinnosťou je významný podnik povinný poskytnúť všetkým podnikom, ktoré majú záujem poskytovať vlastné služby vrátane vlastných hlasových a širokopásmových služieb, prístup k optickému vláknu v metropolitnom prístupovom bode s využitím celého prenosového pásma optického vlákna. V súlade so závermi Analýzy túto povinnosť žalobcovi uložil v správnom rozhodnutí prvého stupňa. Následne žalovaný v rozhodnutí o rozklade reagoval na námietku žalobcu, že správny orgán prvého stupňa sa nezaoberal najmä tým, či povinnosť prístupu k optickej sieti je odôvodnená naplnením podmienok vyplývajúcich z § 22 ods. 1 a 3 zákona o elektronických komunikáciách, čoho dôsledkom je skutočnosť, že znenie ukladanej povinnosti prístupu typu bod-bod nie je v súlade s topológiou siete žalobcu. Ďalej namietal, že nebolo správne formulovať povinnosť prístupu typu bod-bod ako „prístup k optickému vláknu vedúcemu od optického rozvádzača až po užívateľské rozhranie v priestoroch užívateľa“. V spojitosti s uvedeným zdôraznil, že žalobca využíva pri poskytovaní širokopásmových služieb topologické riešenie FTTH (GPON) a FTTB (Active Ethernet), pričom odhaduje, že pri svojich širokopásmových službách FTTH využíva približne na 92,46 % a FTTB približne na 7,51 %. Mal za to, že správny orgán prvého stupňa opomenul skutočnosť, že optické vedenie v topológii FTTB (Active Ethernet) je v sieti žalobcu ukončené na prístupovej úrovni tak, že optické vlákno v tejto topológii nekončí na užívateľskom rozhraní v priestoroch užívateľa, ale na prístupovej úrovni v priestore, ktorý užívateľovi vôbec nemusí patriť. Reagujúc na vznesenú námietku žalobcu, žalovaný rozhodnutím o rozklade zmenil výrok prvostupňového správneho rozhodnutia v časti 2/ 1. písm. d/ tak, že sa ukladá žalobcovi ako významnému podniku na relevantnom trhu č. 4 povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách. Žalobca je povinný poskytovať tretím osobám úplný uvoľnený prístup k optickému vláknu typu bod – bod v metropolitnom prístupovom bode (MPoP) na optickom rozvádzači (ODF)

tak, aby bol zabezpečený prístup od rozhrania na optickom rozvádzači (ODF) až po koncový bod optického vlákna.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nemohol stotožniť ani s tvrdením žalobcu prezentovaným na pojednávaní dňa 13. februára 2014, že v prvom stupni bola uvedená povinnosť uložená na sieti bod – multibod, ktorou žalobca pripája 90 % zákazníkov na optickej sieti a vôbec sa nevzťahovala na architektúru bod – bod, ktorou pripája 10 % zákazníkov k optickej sieti. Až v druhom stupni táto povinnosť bola naformulovaná tak, že sa týkala aj siete v riešení bod – bod. Zo spisového materiálu totiž vyplýva, že už v rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa sa výrok vzťahoval ako na architektúru bod – multibod, tak aj na architektúru bod – bod. Povinnosť týkajúca sa architektúry bod – multibod je obsiahnutá pod písm. c/ časti výroku 2/ ods. 1 pododsek 1, ktorá ostala rozhodnutím o rozklade nezmenená, pričom povinnosť týkajúca sa architektúry bod – bod je uložená pod písm. d/ cit. časti výroku prvostupňového rozhodnutia.

V kontexte uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky pokladá za potrebné poukázať na skutočnosť, že pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 OSP).

Posúdenie otázky, či rozhodnutím o rozklade bola formulovaná nová povinnosť úplného uvoľneného prístupu k optickému vláknu typu bod – bod, patrí preto do správnej úvahy žalovaného a súd v zmysle § 245 ods. 2 OSP preskúmava iba, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Ide o obmedzený súdny prieskum správnych rozhodnutí založených na princípoch správneho uváženia, pretože správna úvaha predstavuje ponechanie možnosti správneho orgánu v rámci určitého tolerančného pásma formulovať svoje závery autonómne, a práve tolerančné - úvahové pásmo, obmedzuje súd pri súdnom prieskume. V prejednávanej veci však žalobca nevyvrátil správnosť východísk a záverov žalovaného, že uložená povinnosť sa týka len optického vlákna bez technológie, pričom je univerzálna a nezávislá na architektúre FTTx. Žalobca neuviedol dôvody, ktoré by odôvodňovali zjavné logické rozpory v úsudku žalovaného, v dôsledku čoho žalobca nepreukázal vybočenie žalovaného z medzí a hľadísk ustanovených zákonom.

Na základe vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh žalobcu ako nedôvodný podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol.

Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 402/2013 Z. z. bol s účinnosťou od 1. januára 2014 zrušený Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, ktorého pôsobnosť a právomoci na úseku správy elektronických komunikácií prešli na novozriadený Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 107 ods. 4 OSP na strane žalovaného konal s vyššie uvedeným právnym nástupcom pôvodne uvádzaného žalovaného.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP, keď ich náhradu neúspešnému žalobcovi nepriznal. V konaní úspešný žalovaný právo na náhradu trov konania nemá zo zákona.

O uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 5 ods. 1 písm. h/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a položky č. 10 písm. d/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k tomuto zákonu.

28. ROZHODNUTIE

Ak bol rozklad podaný oneskorene, druhostupňový správny orgán nemôže preskúmať zákonnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, teda neposudzuje samotné uloženie pokuty a jej výšku a nemôže sa ňou zaoberať ani správny súd.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2013, sp. zn. 5 Sž 15/2013)

Žalobou napadnutým rozhodnutím z 15. mája 2013 Banková rada Národnej banky Slovenska ako druhostupňový orgán podľa § 32 ods. 2 v spojení s § 22 ods. 1 písm. i/ zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 747/2004 Z. z.“ alebo „zákon o dohľade nad finančným trhom“) zastavila druhostupňové konanie o rozklade z 01. februára 2013 a zároveň odmietla žalobcom oneskorene podaný rozklad z 01. februára 2013 proti prvostupňovému rozhodnutiu Národnej banky Slovenska, Útvaru dohľadu nad finančným trhom z 20. decembra 2012, ktorým podľa § 29 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z. z. uložila žalobcovi ako samostatnému finančnému agentovi podľa § 39 ods. 1 písm. a/ zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 186/2009 Z. z.“ alebo „zákon o finančnom sprostredkovaní“) opatrenie na odstránenie a na nápravu zistených nedostatkov, a to vykonať odbornú skúšku pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti v sektore poskytovania úverov a spotrebiteľských úverov v lehote troch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia v Inštitúte bankového vzdelávania Národnej banky Slovenska, n. o. a písomne informovať Národnú banku Slovenska (ďalej aj „NBS“), o splnení tohto opatrenia v lehote do 5 pracovných dní odo dňa, kedy mu bolo doručené osvedčenie o úspešnom vykonaní odbornej skúšky pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti a súbežne podľa ustanovenia § 39 ods. 1 písm. b/ zákona o finančnom sprostredkovaní pokutu 3.000 eur (slovom: tritisíc eur) za porušenie § 41 ods. 10 zákona o finančnom sprostredkovaní tým, že do 31. decembra 2011 nesplnil požiadavky pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti.

Žalobca sa včas podanou žalobou na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) domáhal preskúmania postupu žalovaného podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdu poriadku (ďalej len „OSP“), pretože postupom žalovaného v okolnostiach prípadu boli priamo dotknuté žalobcove práva podliehajúce ochrane podľa § 244 OSP. Žiadal rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska z 15. mája 2013 zrušiť a vrátiť veci žalovanej na ďalšie konanie považujúc napadnuté rozhodnutie za nezákonné pre nesprávne právne posúdenie veci, pre nepreskúmateľnosť, pre nedostatok právne relevantných dôvodov a pre prekročovanie právomoci pri požiadavkách, ktoré konaniu predchádzali.

V dôvodoch žaloby žalobca uviedol, že dňa 1. februára 2013 podal rozklad proti rozhodnutiu Národnej banky Slovenska, Útvaru dohľadu nad finančným trhom zo dňa 20. decembra 2012 o uložení pokuty 3.000 eur. Rozklad bol podaný oneskorene zo zdravotných dôvodov. Z uvedeného dôvodu bol podaný zároveň aj návrh na odpustenie zmeškanej lehoty v konaní. V dôsledku týchto dôvodov bola vylúčená možnosť urobiť potrebný úkon. K zmeškaniu došlo len v dôsledku tejto okolnosti, a nebyť tejto prekážky, nedošlo by k zmeškaniu lehoty.

V návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty na podanie rozkladu voči rozhodnutiu Národnej banky Slovenska o uložení pokuty vo výške 3000 € žiadal o odpustenie zmeškanej lehoty z dôvodu, že v dôsledku opuchu na ľavom členku nebol schopný sa pohybovať, pretože každý jeho pohyb sa odzrkadľoval bolesťou nohy, mal obmedzenú hybnosť členku. Až sa hybnosť v členku mierne zjemnila bol schopný požiadať o pomoc pri riešení predmetného problému.

Ďalej žalobca v žalobe uviedol, že v rozklade proti rozhodnutiu Národnej banky Slovenska, Útvaru dohľadu nad finančným trhom o uložení pokuty vo výške 3000 € napadol udelenie pokuty ako neprimerane vysokej vzhľadom na okolnosti, za ktoré bola pokuta udelená.

Žalovaná vo vyjadrení k žalobe navrhla, aby najvyšší súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

Zdôraznila a poukázala na tú skutočnosť, že prvostupňové rozhodnutie NBS bolo žalobcovi doručené dňa 27. decembra 2012, čoho dôkazom je doklad o jeho doručení, ktorý je založený v pripojenom spisovom

materiáli. Z dôvodu, že v zákonom stanovenej 15 dňovej lehote žalobca nepodal rozklad, prvostupňové rozhodnutie NBS nadobudlo právoplatnosť dňa 11. januára 2013. Podanie žalobcu, označené ako rozklad, bolo doručené NBS až dňa 04. februára 2013 spolu aj s návrhom na odpustenie zmeškanej lehoty. Túto skutočnosť žalobca nespochybňuje, pričom sa odvoláva na to, že rozklad bol podaný oneskorene zo zdravotných dôvodov.

Tiež poukázala na to, že lehotu na podanie odvolania zákon o dohľade nad finančným trhom v § 29 ods. 5 ustanovuje, že rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu sa podáva útvaru dohľadu nad finančným trhom, ktorý vydal toto rozhodnutie. Rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu možno podať do 15 kalendárnych dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. Posledným dňom zákonnej 15 dňovej lehoty na podanie rozkladu bol teda deň 11. januára 2013.

Uviedla, že žalobca podal na poštovú prepravu rozklad dňa 1. februára 2013, t. j. 21 dní po zákonom stanovenej lehote. Začiatok plynutia lehoty na podanie rozkladu viaže zákon o dohľade nad finančným trhom na deň riadneho doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia. Lehota začína plynúť dňom, ktorý nasleduje po dni doručenia rozhodnutia a končí uplynutím pätnásteho dňa. Podľa § 19 ods. 3 zákona o dohľade nad finančným trhom lehota je zachovaná, ak sa podanie doručí do Národnej banky Slovenska najneskôr v posledný deň lehoty alebo, ak sa podá na poštovú prepravu. Rozklad podaný po tejto lehote treba posudzovať ako rozklad oneskorene podaný. Lehota na podanie rozkladu je zákonom ustanovenou lehotou, pričom zákon neumožňuje zmenu tejto lehoty (skrátene ani predĺženie) a rovnako zákon neumožňuje odpustenie zmeškania tejto lehoty. V druhostupňovom konaní o rozklade sa musí preskúmať, či lehota na podanie rozkladu bola zachovaná, pričom zákon ukladá odmietnuť rozklad podaný oneskorene. Z tohto dôvodu nebolo možné návrhu na odpustenie zmeškanej lehoty vyhovieť. Prvostupňové rozhodnutie NBS dňom právoplatnosť, a tým bolo predmetné konanie právoplatne skončené.

Podľa žalovanej druhostupňové rozhodnutie NBS bolo vydané v súlade so zákonom, keďže ustanovenie § 32 ods. 2 zákona o dohľade nad finančným trhom ukladá Bankovej rade NBS rozhodnutím odmietnuť rozklad, ktorý bol podaný oneskorene, pričom zároveň je potrebné konanie o podanom rozklade zastaviť z osobitného procesného dôvodu (oneskoreného podania rozkladu) na základe ustanovenia § 22 ods. 1 písm. i/ zákona o dohľade nad finančným trhom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmavanie právoplatných rozhodnutí Národnej banky Slovenska (§ 246 ods. 2 písm. a/ OSP a § 33 zákona o dohľade na finančným trhom) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250f ods. 1 OSP) po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia a postup žalovanej v medziach žaloby nie sú v rozpore so zákonom, a preto žalobe nie je možné priznať úspech.

Z o d ť o v o d n e n i a :

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Z obsahu pripojeného spisového materiálu najvyšší súd zistil, že rozhodnutím z 20. decembra 2012, Národná banka Slovenska, Útvar dohľadu nad finančným trhom podľa § 29 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z. z. uložila žalobcovi ako samostatnému finančnému agentovi podľa § 39 ods. 1 písm. a/ zákona č. 186/2009 Z. z. opatrenie na odstránenie a na nápravu zistených nedostatkov, a to vykonať odbornú skúšku pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti v sektore poskytovania úverov a spotrebiteľských úverov v lehote troch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia v Inštitúte bankového vzdelávania NBS, n. o. a písomne informovať Národnú banku Slovenska o splnení tohto opatrenia v lehote do 5 pracovných dní odo dňa, kedy mu bolo doručené osvedčenie o úspešnom vykonaní odbornej skúšky pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti a súbežne podľa ustanovenia § 39 ods. 1 písm. b/ zákona o finančnom sprostredkovaní pokutu 3000 € za porušenie § 41 ods. 10 zákona o finančnom sprostredkovaní nesplnením požiadavky pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti do 31. decembra 2011. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 27. decembra 2012.

Dňa 01. februára 2013 podal žalobca na pošte „Návrh na odpustenie zmeškania lehoty“, ku ktorému pripojil rozklad proti rozhodnutiu Národnej banky Slovenska, Útvaru dohľadu nad finančným trhom z 20. decembra 2012, ako aj potvrdenie lekára zo 07. januára 2013 o úraze ľavého členka a zo 16. januára 2013 o vyšetrení.

Banková rada Národnej banky Slovenska ako druhostupňový orgán podľa § 32 ods. 2 v spojení s § 22 ods. 1 písm. i/ zákona č. 747/2004 Z. z. rozhodnutím z 15. mája 2013 druhostupňové konanie o rozklade z 01. februára 2013 zastavila a zároveň žalobcom oneskorene podaný rozklad z 01. februára 2013 odmietla. Rozhodla tak podľa § 32 ods. 2 v spojení s § 22 ods. 1 písm. i/ zákona o dohľade nad finančným trhom dôvodiac tým, že medzi zákonom ustanovené podmienky na konanie podľa zákona o dohľade, ktoré sú dôvodom na zastavenie konania o podanom rozklade podľa § 22 ods. 1 písm. i/ zákona o dohľade nad finančným trhom úplne jednoznačne a nepochybne patrí aj oneskorené podanie rozkladu. Mala za to, že bolo potrebné rozhodnutím podľa § 32 ods. 2 zákona o dohľade nad finančným trhom odmietnuť oneskorene podaný rozklad a zároveň bolo potrebné konanie o podanom rozklade zastaviť z osobitného procesného dôvodu (z dôvodu oneskoreného podania rozkladu) na základe ustanovenia § 22 ods. 1 písm. i/ zákona o dohľade nad finančným trhom.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z. z. na konanie vo veciach zverených Národnej banke Slovenska týmto zákonom a osobitnými zákonmi, v ktorom sa rozhoduje o právach alebo povinnostiach dohliadaných subjektov alebo iných osôb, sa vzťahuje tento zákon, ak osobitný zákon neustanovuje inak; na konanie pred Národnou bankou Slovenska podľa tohto zákona a osobitných zákonov sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní [t. j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)].

Podľa § 29 ods. 4 zákona č. 747/2004 Z. z. účastník konania má právo podať rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak alebo ak sa účastník konania po vydaní tohto rozhodnutia nevzdal rozkladu písomne alebo ústne do zápisnice; za vzdanie sa rozkladu sa považuje aj späťvzatie rozkladu. Vzdanie sa rozkladu nemožno odvolať. Podaný rozklad nemá odkladný účinok, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Odkladný účinok má vždy rozklad podaný proti prvostupňovému rozhodnutiu o uložení pokuty podľa tohto zákona alebo osobitného zákona a rozklad podaný proti prvostupňovému rozhodnutiu o odobratí povolenia alebo licencie udelených dohliadanému subjektu podľa osobitného zákona.

Rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu sa podáva útvaru dohľadu nad finančným trhom, ktorý vydal toto rozhodnutie. Rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu možno podať do 15 kalendárnych dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia (§ 29 ods. 5 zákona č. 747/2004 Z. z.).

Lehota na podanie rozkladu je lehotou zákonnou a nemožno ju predĺžiť.

Ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak, lehota je zachovaná, ak sa podanie najneskôr v posledný deň lehoty doručí do Národnej banky Slovenska alebo podá na poštovú prepravu. V pochybnostiach sa považuje lehota za zachovanú, ak sa nepreukáže opak (§ 19 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z. z.).

Podľa § 32 ods. 1 veta prvá zákona č. 747/2004 Z. z. o rozklade proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhoduje banková rada.

Banková rada rozhodnutím odmietne rozklad, ktorý bol podaný oneskorene alebo ktorý bol podaný osobou, ktorá na podanie rozkladu nie je oprávnená, alebo ak rozklad smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je rozklad prípustný (§ 32 ods. 2 veta tretia zákona č. 747/2004 Z. z.).

Zákon o dohľade nad finančným trhom inštitút odpustenia zmeškania lehoty neupravuje. Navyše z citovaného zákonného ustanovenia § 12 ods. 1 zákona č. 747/2004 Z. z. nesporne vyplýva, že na konanie podľa tohto zákona nemožno použiť správny poriadok, teda ani jeho ustanovenie § 28 zakotvujúce možnosť správneho orgánu zo závažných dôvodov odpustiť zmeškanie lehoty, ak o to účastník konania požiada do 15 dní odo dňa, keď pominula príčina zmeškania, a ak v tej istej lehote urobí zmeškaný úkon.

Námietky žalobcu uvedené v žalobe preto nemôžu obstať a žalovaná správne a súlade so zákonom odmietla ako oneskorene podaný rozklad žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu Národnej banky Slovenska, Útvaru dohľadu nad finančným trhom z 20. decembra 2012 o uložení pokuty, keď z obsahu pripojeného spisového materiálu bolo nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že žalobca prvostupňové rozhodnutie prevzal dňa 27. decembra 2012 a rozklad proti nemu podal dňa 01. februára 2013, teda na až na 36. deň od doručenia rozhodnutia a 21. deň od uplynutia lehoty na podanie rozkladu, ktorá uplynula dňom 11. januára 2013 (piatok).

Bez právnej relevancie je aj požiadavka žalobcu na zrušenie rozhodnutia žalovanej pre nepreskúmateľnosť, pre nedostatok právne relevantných dôvodov a pre prekračovanie právomoci pri

požiadavkách, ktoré konaniu predchádzali, nakoľko žalovaná pri svojom rozhodovaní vychádzala zo správnych skutkových zistení a svoje rozhodnutia aj dostatočne a zrozumiteľne odôvodnila, vzhľadom na odmietnutie rozkladu pre jeho oneskorené podanie sa ani nemohla zaoberať vecnou stránkou prvostupňového rozhodnutia, teda samotným uložením sankcie a jej výškou a nemohol sa ňou zaoberať ani súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov uvedených vyššie považoval rozhodnutie a postup žalovanej v medziach žaloby za súladné so zákonom, a preto žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol ako nedôvodnú.

Jedinou „vadou“ rozhodnutia žalovanej, ktorú možno vytknúť, ktorá však nemala žiaden vplyv na jeho zákonnosť (§ 250i ods. 3 OSP), je to, že nadbytočne rozhodol aj o zastavení rozkladového konania podľa ustanovenia § 22 ods. 1 písm. i/ zákona č. 747/2004 Z. z., nakoľko ustanovenie § 22 zákona č. 747/2004 Z. z. tak, ako je v tretej časti tohto zákona systematicky zaradené, sa vzťahuje iba na prvostupňové konanie pred Národnou bankou Slovenska a nie na druhostupňové konanie bankovej rady o rozklade. Banková rada zastaví konanie, ak na to existuje dôvod, len vtedy, ak zruší prvostupňové rozhodnutie (§ 32 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z. z.).

Záverom, i keď nad rámec konania, nedá najvyššiemu súdu nepoznamenať, že zdravotné dôvody, uvádzané žalobcom - opuch členku ľavej nohy v dôsledku úrazu dňa 06. januára 2013 v priebehu plynutia lehoty na podanie rozkladu (od 28. decembra 2012 do 11. januára 2013), zjavne nemohli byť prekážkou na napísanie a odoslanie rozkladu. Ak mohol žalobca dňa 07. januára 2013 navštíviť lekára, nie je zrejmé, čo mu bránilo spojiť sa prípadne aj so svojou advokátkou. V zmysle zásady, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „*vigilantibus iura scripta sunt*“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou, bolo predovšetkým na žalobcovi, aby sa sám ako nositeľ práva postaral o to, aby jeho podcenením či zanedbaním toto právo nestratil.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP, nakoľko žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprislúcha.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

29. ROZHODNUTIE

Stanovisko vydané podľa § 12 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je nezákonným zásahom, ale je podkladom pre rozhodnutie, ktoré môže byť predmetom preskúmania zákonnosti rozhodnutia vo veci na základe podanej žaloby.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2013, sp. zn.5 Sžz 2/2013)

Navrhovateľka podala dňa 17. apríla 2013 na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) návrh na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorým sa domáhala, aby najvyšší súd uložil odporcovi povinnosť „do 10 dní od právoplatnosti rozsudku zrušiť svoje zamietavé stanovisko z 08. marca 2013 k žalobcovej žiadosti z 25. februára 2013 o vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia – kogeneračného zdroja Cogen – Žilina - Považský Chlmec a vydať v zmysle § 12 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike nové kladné stanovisko k akejto žiadosti žalobcu.“.

V návrhu uviedla, že má v dlhodobom záujme realizovať projekt výstavby energetického zariadenia „Kogeneračný zdroj Cogen – Žilina - Považský Chlmec“ (ďalej len „kogeneračný zdroj“), k čomu je potrebné osvedčenie podľa § 12 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 251/2012 Z. z.“ alebo „zákon o energetike“), ktoré vydáva Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej aj „MH SR“).

MH SR vydalo navrhovateľke dňa 31. januára 2007 Osvedčenie (ďalej aj „Osvedčenie“) o súlade investičného zámeru na vybudovanie zdroja na kombinovanú výrobu elektrickej energie a tepla v lokalite Považský Chlmec s dlhodobou koncepciou energetickej politiky Slovenskej republiky ešte za účinnosti § 11 ods. 13 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 656/2004 Z. z.“). Platnosť predmetného Osvedčenia bola stanovená do 31. januára 2010.

V rámci platnosti Osvedčenia však nestihlo prebehnúť konanie o integrovanom povolení kogeneračného zdroja v zmysle zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2003 Z. z.“), ktorého súčasťou je aj stavebné konanie.

Namietala, že skutočnosť, že sa nepodarilo realizovať územne i stavebné konanie na kogeneračný zdroj v lehote platnosti Osvedčenia, bola spôsobená pochybením štátnych orgánov – stavebného úradu mesta Žilina a Krajského stavebného úradu Žilina, ktoré opakovane procesne pochybili. Zákonnosť územného rozhodnutia bola definitívne potvrdená až rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/16/2012 z 29. novembra 2012, ku ktorému dátumu bol zároveň aj zrušený odklad vykonateľnosti územného rozhodnutia. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že nebolo v moci navrhovateľky získať integrované povolenie (vrátane stavebného povolenia) v lehote platnosti osvedčenia.

Na žiadosť navrhovateľky z 30. októbra 2009 o predĺženie platnosti Osvedčenia v zmysle § 12 ods. 6 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 657/2004 Z. z.“) jej nebola zo strany MH SR doteraz daná žiadna oficiálna odpoveď.

Od 01. mája 2010 je súčasťou písomnej žiadosti žiadateľa o vydanie osvedčenia (pri energetickom zariadení na výrobu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom od 1 MW) aj stanovisko odporcu - Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej aj „ÚRSO“) k jeho vydaniu.

Dňa 19. marca 2013 bola navrhovateľke doručená odpoveď odporcu, ktorý v nej uviedol, že nesúhlasí s vydaním osvedčenia na výstavbu kogeneračného zdroja („zamietavé stanovisko“). Vydanie zamietavého stanoviska podľa navrhovateľky spôsobuje *de facto*, že MH SR nové osvedčenie navrhovateľke nevydá.

Vydanie zamietavého stanoviska, ktoré nemá formálno-právne náležitosti rozhodnutia a ani nestanovuje priamo žiadne práva a povinnosti, za danej skutkovej situácie považuje navrhovateľka za nezákonný zásah v zmysle § 250v Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý zásadným spôsobom zasahuje do

právnej istoty navrhovateľky, že bude môcť dokončiť už realizovaný projekt za zákonom garantovaných podmienok.

Nezákonnosť zásahu spočíva podľa navrhovateľky predovšetkým v tom, že zamietavé stanovisko *de facto*:

- odníma navrhovateľke právo na zákonnú podporu podľa zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 309/2009 Z. z.“,
- bráni spoločnosti ALFA POWER, a. s. dokončiť takmer ukončený povoloňovací proces kogeneračného zdroja a porušuje právnu istotu, že jej už vynaložená investícia na realizáciu kogeneračného zdroja nebude zmarená,
- je v rozpore s dlhodobými strategickými energetickými dokumentmi Slovenskej republiky vo vzťahu k podpore vysokoúčinnnej kogenerácie.

Navyše podľa navrhovateľky je stanovisko nedostatočne a nesprávne zdôvodnené.

V ďalšom navrhovateľka v návrhu rozviedla podrobne jednotlivé body, v ktorých vidí v stanovisku odporcu nezákonný zásah do svojich práv.

Ako prostriedok nápravy použila upozornenie s návrhom na osobné stretnutie a sťažnosť, ku ktorej sa odporca nevyjadril.

Zároveň si uplatnila i náhradu trov konania.

Odporca v písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že vo veci vydania stanoviska je daná jeho príslušnosť podľa § 9 ods. 1 písm. b/ druhého bodu zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, pričom na vydanie potvrdenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Namietal, že návrh nebol podľa neho podaný v súlade s ustanovením § 250v ods. 1 OSP, keďže navrhovateľka nebola vydaním zamietavého stanoviska odporcu ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch. Zamietavé stanovisko odporcu k vydaniu osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia nie je rozhodnutím vo veci samej a je len jedným z mnohých podkladov, ktoré je navrhovateľka povinná predložiť k žiadosti o vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia, pričom orgánom oprávneným na vydanie rozhodnutia, ktorým osvedčuje výstavbu energetického zariadenia je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

Poukazoval na to, že zo žiadneho ustanovenia zákona o energetike alebo z kritérií, ktorých dodržanie je podmienkou pre vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia, nevyplýva, že vydanie predmetného osvedčenia je podmienené súhlasným stanoviskom odporcu a že zákon nerozlišuje súhlasné alebo nesúhlasné stanovisko vo vydanom potvrdení.

Odporca nesúhlasil s tvrdením navrhovateľky, že vydanie zamietavého stanoviska spôsobuje *de facto*, že MH SR nové osvedčenie navrhovateľke nevydá, pretože MH SR pri vydávaní osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia vychádza z viacerých zákonom stanovených podkladov, súčasťou ktorých sú aj rôzne stanoviská právnických osôb alebo iných inštitúcií. Podľa názoru odporcu navrhovateľka si predložením aj zamietavého stanoviska splní povinnosť podľa § 12 ods. 6 zákona o energetike a následne bude na MH SR, akým spôsobom vyhodnotí všetky podklady, ktoré mu budú spolu so žiadosťou o vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia predložené.

Nesúhlasil ani s tvrdením, že zamietavé stanovisko odníma navrhovateľke právo na zákonnú podporu podľa zákona č. 309/2009 Z. z., nakoľko priznaniu zákonnej podpory podľa zákona č. 309/2009 Z. z. predchádza získanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia, ktoré vydáva MH SR a nie odporca.

Zotrvávajúc na svojom stanovisku odporca považoval návrh za nedôvodný a majúc tiež za to, že navrhovateľka nevyčerpala všetky prostriedky nápravy v zmysle § 250v ods. 3 OSP (napr. podnet na prokuratúru) žiadal návrh zamietnuť a navrhovateľke nepriznať náhradu trov konania.

Navrhovateľka v písomnom stanovisku k vyjadreniu odporcu uviedla, že odporca účelovo bagatelizuje význam svojho stanoviska a ak by toto malo naozaj nepodstatný význam, nebola by táto povinnosť výslovne zavedená do zákona o energetike.

Trvala preto na dôvodoch svojho návrhu majúc za to, že odporca si svojvoľne vyberá podľa nej neznámych kritérií, komu kladné stanovisko delí a komu nie. Taktiež s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 124/08-30 namietala, že podnet na prokuratúru nie je efektívnym prostriedkom nápravy.

Mala naďalej za to, že prišlo k nezákonnému do jej práv dokončiť už začatú realizáciu nového energetického zariadenia, keď odporca bez objektívneho a zákonnom predpokladaného dôvodu nevydal kladné stanovisko k takejto realizácii.

Na ústnom pojednávaní navrhovateľka zotrvala na svojom návrhu a jeho dôvodoch naďalej sa domnievajú, že bez kladného stanoviska odporcu bude ich žiadosť o vydanie osvedčenia zamietnutá a že sa nemôžu žiadnym spôsobom brániť, lebo v rámci konečného rozhodnutia súdy preskúmajú len záväznú stanoviská.

Odporca na ústnom pojednávaní pridržiav sa svojho písomného vyjadrenia považoval návrh v danej veci za predčasný, nakoľko Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky podľa ich informácií o osvedčení doteraz nerozhodlo, takže nemožno tvrdiť, že stanovisko odporcu zasahuje do práv navrhovateľky. Podľa názoru odporcu nejde v danej veci o nezákonný zásah, lebo je možné brániť sa proti konečnému rozhodnutiu, teda ak bude žiadosť o vydanie osvedčenia zamietnutá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd vecne príslušný na konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 246 ods. 2 písm. b/ OSP po oboznámení sa s vecou, po vypočutí prednesov účastníkov na ústnom pojednávaní dospel k záveru, že návrhu navrhovateľky nie je možné vyhovieť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky súdy preskúmajú zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy v intenciách článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa uskutočňuje podľa ustanovení druhej a tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 244 ods. 5 veta prvá OSP súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov. Piata hlava piatej časti Občianskeho súdneho poriadku zakotvuje konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Podľa § 250v ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Zákonodarca v citovanom ustanovení okrem toho, že vylučuje formu rozhodnutia, pojem zásah nedefinuje a ani nekonkretizuje, čo považuje za zásah, resp. aké konkrétne formy konania má na mysli. Vychádzajúc z ústavnej formulácie uvádzajúcej „rozhodnutia, opatrenia alebo iné zásahy verejnej moci“ možno logickým výkladom dospieť k záveru, že pojem „zásah“ treba vykladať ako aktívne konanie vykazujúce znaky bezprostredného „zásahu“, „pokynu“, alebo „donútenia“ zameraného priamo proti poškodenému, resp. proti nemu priamo vykonaného. Takéto konanie pokrýva širokú škálu tzv. faktických zásahov a jeho znakom je aj to, že ním vyvolané účinky na poškodeného sú definitívne, t. j. inými prostriedkami nápravy ako súdnym donútením neodstrániteľné.

Podľa § 250v ods. 3 OSP návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka od dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 250v ods. 4 OSP súd o takom návrhu rozhodne rozsudkom. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku rozsudku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a lehotu, v ktorej má orgán verejnej správy túto povinnosť vykonať. Povinnosť spočíva v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom. Ustanovenie § 250u platí rovnako. Súd návrh zamietne, ak nie je dôvodný alebo návrh nie je prípustný.

Podľa § 250v ods. 8 OSP na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky je Slovenská republika zvrchovaným, demokratickým a právnym štátom. Neoddeliteľným atribútom právneho štátu je dobre fungujúce správne súdnictvo.

Ochrana verejných subjektívnych práv fyzických a právnických osôb zo strany správnych súdov má subsidiárny charakter vo vzťahu k ochrane, ktorú poskytujú orgány verejnej správy. Preto fyzická alebo právnická osoba, ktorej práva boli porušené alebo ohrozené, má sa prioritne domáhať ochrany svojich práv na správnom orgáne. Ak nedošlo k náprave a ochrane zo strany orgánov verejnej správy, je možné, aby fyzická alebo právnická osoba sa domáhala ochrany svojich práv na správnych súdoch. Vyplýva to z historicky daného a v Slovenskej republike ústavne garantovaného postavenia správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzanie vecných kompetencií orgánov verejnej správy, ale zabezpečenie ich súdnej kontroly.

Účelom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy v správnom súdnictve podľa § 250v OSP je poskytnutie súdnej ochrany fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný proti nej alebo bol proti nej priamo vykonaný, za predpokladu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho, resp. ich opakovanie. Súdne konanie je zárukou, že súd uložením povinnosti odporcu nepokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom, vytvorí reálny predpoklad na eliminovanie nezákonného stavu, ktorý vznikol protiprávnym konaním, prípadne aj nekonaním orgánu verejnej správy.

Zmyslom právnej úpravy podľa § 250v OSP je posilnenie ochrany fyzických a právnických osôb pred takými zásahmi, ktoré nie sú založené na konkrétnom rozhodnutí orgánu verejnej správy, ale spočívajú vo faktickej činnosti proti nim a vyžadujú súdnu pomoc vo forme nápravy tohto pre navrhovateľa spoločensky neúnosného stavu. Pokiaľ ustanovenie § 250v ods. 3 OSP upravuje podmienky prípustnosti návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ide o kumulatívne stanovené podmienky prípustnosti návrhu, ktorými je jednak vyčerpanie dostupných opravných prostriedkov podaných s cieľom nápravy dôsledkov nezákonného zásahu a jednak podanie návrhu v určenej subjektívnej a objektívnej lehote.

Právna úprava správneho súdnictva v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku na rozdiel od konania v občianskoprávných alebo v obchodnoprávných veciach ustanovuje rigoróznú úpravu jednotlivých úkonov. To platí aj rovnako pre konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP, keďže v odseku 8 citovaného ustanovenia je stanovené, že na konanie podľa tejto hlavy sa použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy tejto časti primerane, ak v tejto hlave nie je ustanovené inak.

Ako je uvedené už vyššie, Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250v pojem zásah nedefinuje, pričom jeho definíciu neobsahujú ani iné zákony. Definovať nezákonný zásah nie je ani dosť dobre možné, pretože pod tento pojem spadá veľké množstvo faktických činností orgánov verejnej správy, ku ktorým sú oprávnené na základe rôznych zákonov. Jedná sa o úkony všeobecné, neformálne, ktoré nemajú formu rozhodnutia, napriek tomu sú záväzné voči osobám, proti ktorým smerujú, a tie sú povinné na ich základe niečo konať, nejakej činnosti sa zdržať alebo strpieť. V tomto smere možno poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku č. k. 8Sžz/1/2010-80 z 27. januára 2011, podľa ktorého „z ustanovenia § 250v OSP vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom“. Dnes už ustálená judikatúra považuje za zásah nezákonný, resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, pokyne, prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv (napr. porušenie práva na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správnemu orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné správnemu orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa

§ 250v OSP je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

Za „zásah“ sa obyčajne považujú aktívne úkony správnych orgánov alebo iných súčastí verejnej správy v rámci výkonu verejnej moci, súvisiace väčšinou s výkonom správnej činnosti, ktorú správna náuka označuje ako „správny dozor“ (napr. autoritatívne úkony príslušníkov polície, vojenskej polície či iných vojakov, príslušníkov väzenskej a justičnej stráže, príslušníkov colnej správy, strážnikov obecnej polície (typicky rôznych policajných prechmatov), ale napr. tiež úkony úradných osôb pri výkone štátneho stavebného dohľadu, daňovej kontroly, či neoprávnený výkon exekúcie atď.).

Konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy predstavuje subsidiárnu formu súdnej ochrany v správnom súdnictve, ktorú možno aplikovať iba v prípade, ak iná právna možnosť ochrany chýba (k tomu pozri bližšie napr. aj rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 9Aps 7/2007 – www.nssoud.cz).

Návrh proti nezákonnému zásahu, nemôže byť považovaný za náhradu žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu a nie je v procesnej dispozícii účastníka konania určiť, či podá návrh podľa piatej hlavy piatej časti OSP alebo žalobu podľa jej druhej hlavy. V prípade, ak bolo vydané rozhodnutie orgánu verejnej správy, je treba sa domáhať súdnej ochrany postupom podľa druhej alebo tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Aby súd mohol konať a rozhodnúť podľa § 250v OSP musí byť podaný návrh, v ktorom fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch a:

- ide o nezákonný zásah orgánu verejnej správy,
- zásah nie je rozhodnutím,
- zásah bol zameraný priamo proti fyzickej alebo právnickej osobe alebo proti nim vykonaný,
- dôsledky zásahu trvajú alebo hrozí jeho opakovanie,
- navrhovateľ vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis,
- návrh bol podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo.

Súd musí posúdiť, či došlo k naplneniu jednotlivých znakov, ktorými je nezákonný zásah v ustanovení § 250v OSP vymedzený.

Predpokladom vydania meritórneho vyhovujúceho rozhodnutia je splnenie uvedených podmienok konania, preto bolo úlohou najvyššieho súdu najskôr posúdiť, či došlo k naplneniu jednotlivých znakov, ktorými je nezákonný zásah v ustanovení § 250v OSP vymedzený a či stanovisko vydané odporcom v zmysle § 12 zákona o energetike je nezákonným zásahom správneho orgánu v zmysle § 250v OSP ako inštitútu ochrany, ako tvrdí navrhovateľka.

Podľa § 12 ods. 2 veta prvá zákona o energetike stavať energetické zariadenie možno iba na základe osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia.

Osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia vydáva ministerstvo rozhodnutím na základe písomnej žiadosti žiadateľa (§ 12 ods. 4 zákona o energetike).

Súčasťou písomnej žiadosti žiadateľa pri energetickom zariadení na výrobu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom od 1 MW je stanovisko úradu k vydaniu osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia. Súčasťou písomnej žiadosti žiadateľa pri energetickom zariadení na výrobu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom nad 30 MW je preukázanie odbornej spôsobilosti podľa § 5 ods. 4 alebo § 9 ods. 2 a skúseností pri prevádzke energetického zariadenia (§ 12 ods. 6 zákona o energetike).

Podľa § 12 ods. 14 zákona o energetike osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia je dokladom pre územné konanie a stavebné konanie a dokladom k žiadosti o pripojenie zariadenia na výrobu elektriny do prenosovej sústavy alebo do distribučnej sústavy. Osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia na výstavbu distribučnej sústavy alebo distribučnej siete je dokladom pre vydanie povolenia na podnikanie v energetike podľa § 6 a 7. Osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia pre zariadenie pre kombinovanú výrobu sa posudzuje aj podľa osobitného predpisu (zákona č. 657/2004 Z. z.).

Z citovaných ustanovení nesporne vyplýva, že stanovisko odporcu je tzv. podkladovým rozhodnutím pre vydanie osvedčenia Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, ktoré osvedčenie je potrebné pre výstavbu energetického zariadenia.

Zákonnosť podkladového rozhodnutia posudzuje súd pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 245 ods. 1 OSP, pričom v zmysle dnes už ustálenej judikatúry a súdnej praxe rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb a za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj osvedčenia, opatrenia či listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy ako právnoaplikačné akty správnych orgánov uvedené v § 3 ods. 6 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Aj keď by sa na proces vydávania týchto aktov všeobecný predpis o správnom konaní výslovne nevzťahoval, v zmysle § 3 ods. 6 zákona správneho poriadku, ktorý spadá do časti upravujúcej základné pravidlá (obsahuje všeobecné odporúčania prijaté Výborom ministrov na pôde Rady Európy), platí, že ustanovenia o základných pravidlách konania uvedených v odsekoch 1 až 5 sa primerane použijú aj pri vydávaní osvedčení, posudkov, vyjadrení, odporúčaní a iných podobných opatrení. Na konanie a rozhodovanie o vydaní osvedčenia ani stanoviska podľa § 12 ods. 4 a ods. 6 nie je pritom použitie správneho poriadku vylúčené (§ 92 zákona o energetike).

Vychádzajúc z uvedeného, zo skutkového stavu veci, ako je opísaný v návrhu zhodne s obsahom pripojeného spisového materiálu, ako aj z citovaných zákonných ustanovení, posúdiac návrh navrhovateľky v intenciách definičných znakov, ktorými je nezákonný zásah vymedzený v ustanovení § 250v OSP, dospel najvyšší súd k záveru, že návrh nie je dôvodný, nakoľko stanovisko odporcu nie je nezákonným zásahom, ale je podkladovým rozhodnutím, ktoré je možné posúdiť pri preskúvaní zákonnosti konečného rozhodnutia vo veci, nie však v rámci konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP. Procesná situácia, v ktorej sa navrhovateľka nachádza, nespĺňa zákonom predpokladané podmienky na konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, pričom vydaním stanoviska odporcu ani nevstúpil do už nadobudnutých práv navrhovateľky ani jej oprávnených záujmov, ale iba do jej podnikateľských zámerov.

V tejto súvislosti si Najvyšší súd Slovenskej republiky dovoľuje poukázať aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia v obdobných veciach napr. rozsudky sp. zn. 8Sžz/1/2010 z 27. januára 2011, sp. zn. 3Sžz/1/2011 z 05. apríla 2011, sp. zn. 5Sžz/1/2010 z 28. apríla 2011, či sp. zn. 8Sžz/4/2011 z 10. januára 2013 (www.nsud.sk).

Akokoľvek by aj správne konanie vybočovalo zo zákonných medzí bolo spôsobilé porušiť množstvo zaručených práv účastníkov konania, treba prieskum takéhoto prípadného vybočenia uplatňovať až v rámci garantovaných opravných prostriedkov, ktorými sa možno brániť proti rozhodnutiu vo veci, ktorým je dané správne konanie ukončené. Ustanovenie § 250v OSP tak nemožno aplikovať v prípade jednotlivých úkonov v rámci správneho konania zakončeného rozhodnutím, pričom nie je rozhodujúce, či je tento úkon formalizovaný v podobe rozhodnutia.

Ustanoveniu § 250v OSP nezodpovedá ani konečný návrh navrhovateľky, ktorým sa domáha uloženia povinnosti odporcovi „do 10 dní od právoplatnosti rozsudku zrušiť svoje zamietavé stanovisko (značka 8749/2013/BA) z 08. marca 2013 k žalobcovej žiadosti z 25. februára 2013 o vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia – kogeneračného zdroja Cogen – Žilina - Považský Chlmec a vydať v zmysle § 12 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike nové kladné stanovisko k akejto žiadosti žalobcu.“ Takýto návrh treba považovať za neprípustný, nakoľko ani z ustanovenia § 250v OSP ani iného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku ani iného zákona nevyplýva kompetencia (právomoc) súdu uložiť orgánu verejnej správy zrušiť si svoje rozhodnutie. Petítom návrhu podľa § 250v OSP sa navrhovateľ môže domáhať, aby súd zakázal orgánu verejnej správy pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v prikázal mu, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh podľa § 250v ods. 3 OSP ako nedôvodný a neprípustný zamietol.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250v ods. 5 OSP a navrhovateľke nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože návrhu nebolo vyhovené, a odporcovi preto, lebo mu ich náhrada zo zákona neprináleží.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že zo strany MH SR jej doteraz nebola daná oficiálna odpoveď na jej žiadosť z 30. októbra 2009 o predĺženie platnosti Osvedčenia v zmysle § 12 ods. 6 zákona č. 657/2004 Z. z., proti tejto nečinnosti MH SR sa mohla brániť návrhom podľa § 250t OSP.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

30. ROZHODNUTIE

Súčasťou skutkovej podstaty správneho deliktu užívania cesty bez povolenia cestného správneho orgánu podľa § 22a písm. a) bod 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov nie je existencia škody.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2013, sp. zn. 5 Sžo 60/2012)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v N. (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia bývalého Krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Nitre (ďalej ako „žalovaný“) zo 07. decembra 2011, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Komárne z 26. septembra 2011. Týmto rozhodnutím bola žalobkyni uložená pokuta 500 € za porušenie ustanovenia § 8 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“).

Krajský súd ako súd vecne a miestne príslušný postupujúc podľa § 224 a nasl. OSP po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj predchádzajúceho postupu žalovaného v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z predloženého administratívneho spisu žalovaného, ktorého súčasťou je aj spis prvostupňového včítane fotodokumentácie správneho orgánu, podrobne opíšuť skutkový stav veci preukázaný v konaní pred správnymi orgánmi, rozsudok právne odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 8 ods. 1 a § 22a ods. 1 cestného zákona majúť za nepochybné, že žalobkyňa ako podnikateľka, fyzická osoba (§ 9 ods. 1 Obchodného zákonníka) bola zhotoviteľkou stavby rodinného domu k. ú. Horné Holiare pre stavebníka JUDr. A. V. (stavebné povolenie vydané Obcou Holiare dňa 23. decembra 2010). Na základe oznámenia Regionálnej správy a údržby ciest Komárno a informácie Obecného úradu Holiare začal správny orgán prvého stupňa správne konanie vo veci uloženia pokuty žalobkyni ako účastníčke správneho konania. Dôvodom bolo poškodenie nespevnenej krajnice a cestnej priekopy (zeleného pásu) obojstranne neoprávneným realizovaním elektrickej prípojky pretláčaním cesty 111/06345 k novostavbe rodinného domu v obci Holiare bez povolenia príslušného správneho orgánu. Z fotodokumentácie (zaslanej správnym orgánom prvého stupňa aj žalobkyni) je zrejмый zásah do cestného telesa (§ 1 ods. 3 cestného zákona) a jeho poškodenie. Takýto zásah žalobkyňa nepopierala, sama uviedla v písomných podaniach, že „v rozpore s ust. § 8 ods. 1 cestného zákona nepožiadala o vydanie povolenia príslušného cestného správneho orgánu“.

Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný, resp. aj správny orgán prvého stupňa dôvodne ustálil, že žalobkyňa užívaním cesty iným než zvyčajným spôsobom bez potrebného povolenia cestného správneho orgánu, a tým aj bez určenia podmienok na zvláštne užívanie, porušila ustanovenie § 8 ods. 1 cestného zákona. Ak teda cestný správny orgán, ako následok užívania cesty iným než zvyčajným spôsobom bez príslušného povolenia, uložil žalobkyni pokutu pri splnení podmienok uvedených v § 22a ods. 1 cestného zákona, postupoval zákonne.

Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalobkyne, podľa ktorého mal byť účastníkom konania aj vlastník predmetnej cesty. Poukázal pritom na ustanovenie § 14 zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), ktoré všeobecne vymedzuje okruh účastníkov. Keďže žalobkyňa svojím konaním porušila povinnosti vyplývajúce z cestného zákona, okruh účastníkov vyplýva z tohto predpisu. Predmetné konanie sa týkala uloženia pokuty, vzťahu cestného správneho orgánu a žalobkyne konajúcej v rozpore s cestným zákonom.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že cestný zákon v § 22a vymedzuje hornú sadzbu pokuty sumou 33.190 €. Ak žalobkyňa pri prácach súvisiacich s predmetom jej podnikania, teda odborne zdatná, nekonala v súlade so zákonom, napriek absencii povolenia na zvláštne užívanie cesty, túto nedovoleným spôsobom užívala dva týždne bez príslušných dočasných dopravných značení zabezpečujúcich bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, nie je podľa názoru krajského súdu pokuta uložená na dolnej hranici sadzby neprimerane vysoká. Výška uloženej pokuty je vzhľadom na všetky okolnosti primeraná nielen z hľadiska represívneho, ale aj preventívneho.

Krajský súd uzavrel, že žalovaný správne rozhodol, keď rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil, pričom sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vecne správne a logicky vysporiadal so všetkými

okolnosťami podstatnými pre posúdenie porušenia povinností žalobkyne, ktoré sama uznala. Vzhľadom na závažnosť porušenia povinností, je aj uložená pokuta adekvátna. Krajský súd takto potom dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobkyni ich náhradu nepriznal, nakoľko nebola v konaní úspešná.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote žalobkyňa odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny a zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia mu veci na ďalšie konanie; zároveň žiadala priznať náhradu trov konania.

Žalobkyňa v odvolaní v zásade zopakovala svoje námietky uvedené v žalobe, a síce, že žalovaný rozhodol bez účasti samosprávneho kraja ako vlastníka komunikácie, že konaním žalobkyne nevznikla žiadna škoda a že bez účasti samosprávneho kraja nebolo možné posúdiť primeranosť výšky uloženej sankcie.

Vytýkala krajskému súdu, že jeho rozhodnutie je preto nepresvedčivé a nesprávne, taktiež predčasné a nedostatočne odôvodnené. Poukazovala pritom na právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne a námietkam v ňom uvedeným poukázal na to, že v konaní o uložení sankcie za správny delikt ani Nitriansky samosprávny kraj a ani Regionálna správa a údržba ciest Komárno, a. s. ako oznamovateľ porušenia zákona, nie sú účastníkmi konania.

K druhej námietke uviedol, že v rozhodnutí o uložení sankcie je zreteľne uvedené, že táto bola uložená za zrealizovaný výkop v cestnej priekope (v zelenom páse) a týmto výkopom bola zároveň poškodená i nespevnená krajnica (uvedené je zdokumentované – vid'. fotodokumentácia). Z uvedeného podľa žalovaného vyplýva, že jednoznačne bol vykonaný zásah do cestného telesa (§ 1 ods. 3 cestného zákona) a že bolo uskutočnené križovanie cesty pretláčaním z dôvodu uloženia elektrického kábla do cestného telesa cesty III/06345. Poukázal na to, že fotodokumentácia, ktorá bola vyhotovená Regionálnou správou a údržbou ciest v Komárne dňa 29. apríla 2011 bola zaslaná navrhovateľke a vo vyjadrení sama priznala, že uvedeným konaním porušila ustanovenia § 8 ods. 1 cestného zákona.

Tvrdenie, že došlo iba k poškodeniu nespevnenej krajnice je podľa žalovaného úplne scestné, nakoľko krajnica tak, ako cestná priekopa tvorí cestné teleso (podľa STN 73 61 00 – krajnica je šírkový prvok pozemnej komunikácie a skladá sa spravidla zo spevnenej a nespevnenej časti), - je to vlastne priestor medzi spevnenou vozovkou a cestnou priekopou.

To, že žalobkyňa odstránila poškodenie krajnice na vlastné náklady, nie je poľahčujúca okolnosť, nakoľko v každom povolení cestného správneho orgánu, ktoré je vydané na zvláštne užívanie cesty cestný správny orgán ukladá podmienku uviesť narušený úsek cestného telesa do pôvodného stavu na vlastné náklady. Žalovaný pritom poukázal aj na ďalšie podmienky povolenia na zvláštne užívanie cesty včítane skutočností, že za vydanie povolenia na zvláštne užívanie ciest cestný správny orgán podľa položky č. 82 Sadzobníka správnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov vyberá správny poplatok 99,50 €.

Žalovaný bol tiež toho názoru, že i výška uloženej pokuty bola plne odôvodnená, pričom bola uložená na dolnej hranici, nakoľko suma 500 € predstavuje len cca 1,51 % z možnej sumy 33.190 €, ktorú cestný správny orgán môže uložiť podľa ustanovenia § 22a cestného zákona.

Na základe uvedeného žalovaný navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia verejného rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 211 ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Súde v správnom súdnictve prejednávajú na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Správne súdnictvo zabezpečuje kontrolu zákonnosti rozhodnutia. Keďže súd nie je oprávnený rozhodnúť vo veci samej, je pre posúdenie veci rozhodujúci právny (ale aj skutkový) stav v čase rozhodovania správneho orgánu (§ 250i ods. 1 veta prvá OSP).

Podľa § 250i ods. 2 OSP ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Citované ustanovenie § 250i ods. 2 OSP je faktickou transpozíciou požiadavky tzv. „plnej jurisdikcie“ ako atribútu práva na spravodlivý proces. Súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo tu zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení urobených správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové, či (procesné) právne deficity, môže reagovať jednak tým, že uloží správnomu orgánu ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Aj keď správny súd koná v tzv. plnej jurisdikcii jeho úlohou pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu zostáva posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzujúc, či krajský náležite preskúmal zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, zohľadniac dôvody podaného odvolania dospel k záveru, že krajský súd pri preskúvaní rozhodnutia a postupu žalovaného postupoval v intenciách citovaných zákonných ustanovení a zásad.

Najvyšší súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu, po preskúvaní odvolaním napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, vychádzajúc z ustanovení § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Napriek námietkam žalobkyne uvedeným v odvolaní, tieto závery krajského súdu spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s nimi najvyšší súd v zásade stotožňuje považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za dostatočné, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k námietkam žalobkyne uvedených v odvolaní dopĺňa nasledovne:

V predmetnej veci sa jedná o vec správneho trestania. Problematika správneho trestania je veľmi zložitá, lebo subsumuje jednak priestupky fyzických osôb, ktoré sú upravené v zákone SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „priestupkový zákon“) ako aj v iných osobitných predpisoch a jednak rozsiahlu oblasť správneho trestania právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov, základom administratívnej zodpovednosti ktorých je zodpovednosť za správny delikt.

Právny poriadok Slovenskej republiky v súčasnej dobe obsahuje zhruba sedemdesiat právnych predpisov, ktoré upravujú ukládanie sankcií právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom za porušenie právnych predpisov. Právna úprava správnych deliktov je nejednotná a roztrieštená a právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov, neupravujú procesný postup správnych orgánov pri prejednávaní správnych deliktov a rozhodovaní o nich.

V danej veci bolo posudzované ako protiprávne konanie užívanie cesty bez povolenia podľa § 8 ods. 1 a § 22a písm. a/ cestného zákona. Skutkový stav veci nebol medzi účastníkmi sporný, žalobkyňa však namietala postup správnych orgánov a rozporovala výšku uloženej sankcie.

Podľa § 8 ods. 1 cestného zákona na užívanie diaľnic, ciest a miestnych komunikácií iným než zvyčajným spôsobom alebo na iné účely, než na ktoré sú určené (ďalej len „zvláštne užívanie“), je potrebné povolenie cestného správneho orgánu s výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 6, 7 a 8 vydané so súhlasom dopravného inšpektorátu. Cestný správny orgán môže v povolení určiť podmienky na zvláštne užívanie a pre ich nesplnenie môže udelené povolenie zrušiť. Zvláštne užívanie sa povoľuje na dobu určitú, ak u užívateľa trvajú dôvody, pre ktoré bolo povolenie udelené. Pri zmene užívateľa, podmienok užívania a podobne je potrebné požiadať o nové povolenie, prípadne o zmenu povolenia. Povolenie nie je potrebné pre vozidlá ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a na presun poľnohospodárskych strojov a zariadení pri poľnohospodárskych prácach v rámci obhospodarovaného územia. Povolenie cestného správneho orgánu na účely konania automobilových pretekov je možné vydať len po predložení kladného stanoviska od organizácie, ktorá je členom medzinárodnej federácie automobilového športu (FIA Paríž).

Podľa § 22a písm. a/ bod 1. cestného zákona cestný správny orgán a obec v rozsahu svojej pôsobnosti uložia pokutu do 33.190 € právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie podľa osobitných predpisov, ak bez povolenia cestného správneho orgánu alebo v rozpore s vydaným povolením užíva diaľnicu, cestu alebo miestnu komunikáciu iným spôsobom než zvyčajným alebo na iné účely, než na ktoré sú určené, s výnimkou nadmerných a nadrozmerých prepráv (zvláštne užívanie).

Z judikatúry správnych súdov (pozri k tomu bližšie najnovšie napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/40/2012 z 22. augusta 2013) vyplýva, že nedostatok špeciálnej úpravy je potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je obsahovo najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (*per analogiam legis*). Pre oblasť správneho trestania, okruh účastníkov konania upravuje nie správny poriadok (ako konštatoval krajský súd), ale priestupkový zákon v ustanovení § 72, podľa ktorého v konaní o priestupku sú účastníkmi konania:

- a) obvinený z priestupku,
- b) poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,
- c) vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,
- d) navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

Vychádzajúc analogicky z citovaného zákonného ustanovenia neobstojí námietka žalobkyne, že účastníkom konania o správnom delikte mal byť Nitriansky samosprávny kraj ako vlastník komunikácie, nakoľko tento v danej veci nevystupuje ani ako poškodený ani ako vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, ani ako navrhovateľ, na návrh ktorého bolo konanie začaté. Nie je teda konaním o správnom delikte vedenom proti žalobkyňi nijako dotknutým subjektom.

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že jej konaním nevznikla žiadna škoda, najvyšší súd dáva do pozornosti, že v danom prípade škoda nie je súčasťou skutkovej podstaty správneho deliktu užívania cesty bez povolenia cestného správneho orgánu podľa citovaného ustanovenia § 22a písm. a/ bod 1. cestného zákona.

Neobstojí ani námietka žalobkyne, že bez vzniku škody a bez účasti samosprávneho kraja nebolo možné posúdiť primeranosť výšky uloženej sankcie.

Podľa § 22b ods. 1 cestného zákona pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť, časť trvania a na rozsah spôsobenej škody.

Z citovaného zákonného ustanovenia je zjavné, že rozsah spôsobenej škody je síce jedným z kritérií pri ukladaní pokuty a jej výšky, ale nie kritériom jediným.

Najvyššiemu súdu neostáva iné ako zopakovať, že v danom prípade pokuta bola žalobkyni uložená za nesplnenie povinnosti ustanovenej v § 8 ods. 1 cestného zákona, a to za užívaním cesty iným než zvyčajným spôsobom bez potrebného povolenia cestného správneho orgánu, a tým aj bez určenia podmienok na zvláštne užívanie.

Za porušením ustanovenia § 8 ods. 1 cestného zákona je možné podľa § 22 ods. 1 písm. a/ bod 1 cestného zákona uložiť pokutu do 33.190 €, pričom žalobkyni bola uložená pokuta 500 €, teda pokuta pohybujúca sa na samej dolnej hranici zákonom danej sadzby (cca 1,51 % z maximálnej výšky pokuty), čím pokuta má výslovne výchovný a preventívny charakter a bola správnym orgánom i dostatočne odôvodnená.

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne týkajúcu sa nepresvedčivosti, nesprávnosti, predčasnosti a nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu, najvyšší súd považuje za potrebné dodať, že riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. (k tomu pozri bližšie nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 236/06).

Jedným z princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu svoje rozsudky odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP (pre správne súdnictvo v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP – pozn. najvyššieho súdu). Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Iba ak sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Ústavný súd Slovenskej republiky už viackrát judikoval, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04)“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nedospel k záveru, že by krajský súd vyhodnotil skutkový stav veci iba jednostranne a urobil len formalistický výklad zákonných ustanovení, že by svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, a že by jeho postupom či postupom správnych orgánov boli porušené základné práva žalobkyne (k tomu pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 36/2010 zo 04. mája 2010). Rozdielny (odlišný) názor žalobkyne na postup žalovaného nemohol založiť opodstatnenosť odvolania, a teda ani porušenie základného práva žalobkyne na súdnu ochranu a práva na spravodlivé konanie pred krajským súdom ani pred správnymi orgánmi. Dôvody odvolania žalobkyne neboli spôsobilé ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Žalobkyňa, ako je už uvedené vyššie, zistený skutkový stav veci nijako nespochybňovala a námietky uvedené v odvolaní sú bez akéhokoľvek relevantného vzťahu k porušeniu cestného zákona preukázanému v správnom konaní. Žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa nebol náležite vypořiadal už krajský súd, a ktoré by mohli mať za následok, aby jej odvolaniu mohlo byť vyhovené.

Preskúmaním vecí v odvolacom súdnom konaní dospel najvyšší súd k záveru, že krajský súd sa so všetkými právne relevantnými dôvodmi žaloby vysporiadal dostatočne súc týmito dôvodmi a rozsahom žaloby viazaný (§ 250h ods. 1 OSP a 250j ods. 1 a ods. 2 OSP) a jeho rozhodnutie (rozsudok) nemožno považovať ani za nepresvedčivé a nesprávne, predčasné a nedostatočne odôvodnené, a teda za arbitrárne, t. j. také, ktoré by malo za následok porušenie práv žalobkyne, na ktoré poukazuje vo svojom odvolaní.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd v danej veci o otázkach, ktoré boli dôvodom na podanie žaloby žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, nerozhodol svojvoľne ani protizákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku považujúc aj jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiadny rozpor s ustanovením § 157 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP ani s cestným zákonom, rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnej žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal; žalovanému náhrada trov konania neprináleží zo zákona.

Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení do 30. septembra 2013), boli zrušené krajské stavebné úrady a právomoc Krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Nitre prešla na Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Nitra a zákonom č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 01. októbra 2013 na Okresný úrad Nitra, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 107 ods. 4 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250 ods. 4 OSP na strane žalovaného konal s právnym nástupcom pôvodne uvádzaného žalovaného v dôsledku čoho i v záhlaví rozhodnutia došlo k úprave označenia žalovaného.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

31.

ROZHODNUTIE

Ak colný orgán vykonal služobný zákrok v súlade so zákonnou úpravou, bol oprávnený zasiahnuť do základných práv a slobôd fyzickej osoby, teda zaistiť túto osobu aj nájdené fľaše s liehom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. októbra 2013, sp. zn. 8 Sžf 46/2012)

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Ž. zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného označeného v záhlaví, ktorým potvrdil rozhodnutie Colného úradu Ž. zo dňa 20. mája 2011, ktorým bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania priestupku podľa § 47a ods. 1 písm. c/ zákona č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Zákon“), na tom skutkovom základe, že dňa 5. februára 2010 o 17.10 hod. na čerpacej stanici Slovnaftu v Ž. v kontrolovanom dopravnom prostriedku – vo svojom osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Octavia combi červenej farby, mal neoprávnené v držbe lieh v počte 42ks jednolitrových sklenených fliaš a 8 ks sedemdecových sklenených fliaš, celkové množstvo 47,6 litrov, teda nevedel preukázať v súlade so Zákonom pôvod alebo spôsob nadobudnutia liehu u neho zisteného, ktorý sa u neho nachádzal, a to bez ohľadu na to, či nakladal s liehom ako s vlastným, za ktorý priestupok mu bola udelená pokuta vo výške 1659,69 €.

Krajský súd dospel k záveru, že nakoľko zákonodarca atribúty inštitútu pátrania po osobách, objasňovania porušovania daňových predpisov a zamedzovania porušovaniu daňového predpisu v právnych normách bližšie nešpecifikoval a bližšie nevymedzil, vzhľadom aj na rôzny sofistikovaný prístup fyzických a právnických osôb vo vzťahu k porušovaniu daňových predpisov, právna úprava umožňuje colnému úradu a jeho zamestnancom využiť všetky zákonom dovolené prostriedky, ktoré slúžia na odhaľovanie porušovania daňových predpisov. Reakcia zamestnancov správcu dane na zverejnený inzerát nebola podľa názoru krajského súdu prekročením kompetencie colného úradu, ktorá v § 9 zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zák. o orgánoch št. správy v colníctve“) je colnému úradu daná. Pre posúdenie veci je podstatné, že inzerát zverejnil v miestnych novinách žalobca, ktorý sám ponúkal predaj pálenky domácej slivovice a uviedol svoj mobilný telefónny kontakt.

Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, v priebehu celého správneho konania nevedel žalobca správnym orgánom preukázať v súlade so Zákonom pôvod alebo spôsob nadobudnutia liehu. To znamená, že už v štádiu podania a zverejnenia predmetného inzerátu, musela byť táto situácia rovnaká. Pokiaľ by žalobca spôsob nadobudnutia liehu vedel preukázať v čase zverejnenia predmetného inzerátu, nebol by dôvod, aby tieto skutočnosti nepreukázal správcovi dane. To znamená, že pokiaľ žalobca takýto inzerát dal a sám nevedel v súlade so Zákonom pôvod alebo spôsob nadobudnutia liehu preukázať, musel si byť vedomý rizika, ktoré je spojené s predajom liehu, ktorého pôvod a spôsob nevie preukázať.

Reakcia zamestnancov správcu dane na uvedený inzerát a komunikácia, ktorá prebiehala do začatia služobného zákroku, prebiehala podľa názoru krajského súdu v súlade s výkonom kompetencie colného úradu, v súlade s jeho pátracou činnosťou v súvislosti s odhaľovaním porušovania daňových predpisov a pátraním po osobách, ktoré porušili daňové predpisy. O inú situáciu by sa jednalo, keby (fiktívne) colníci sami podali inzerát v regionálnych novinách, v ktorom by ponúkali nákup domácej pálenky od iných osôb, teda by vyvolávali fiktívnu situáciu, kedy by potenciálnych predajcov liehu (ktorí nemôžu jeho pôvod a spôsob nadobudnutia preukázať) de facto navádzali k realizácii obchodu a touto činnosťou by zisťovali potenciálnych držiteľov liehu, ktorého pôvod a spôsob, tieto osoby nemôžu v súlade so zákonom preukázať. O takýto postup príslušných colných orgánov však nešlo. V danom prípade uvedené skutkové okolnosti je možné, vzhľadom na individuálne posúdenie veci, subsumovať pod kompetenciu colného úradu vykonávať odhaľovanie porušovania daňových predpisov, pátrať po osobách, ktoré takéto daňové predpisy porušujú a v konečnom dôsledku táto činnosť, vzhľadom na celý priebeh konania, napĺňa aj § 9 ods. 3 písm. e/ posledná časť vety zák. o orgánoch št. správy v colníctve, kedy preventívnou činnosťou (konaním voči žalobcovi) toto konanie môže byť výstrahou voči potenciálnym porušovateľom daňových predpisov. Príslušný správny orgán a jeho zamestnanci neporušili zákon, keď reagovali na zverejnený inzerát, komunikovali s osobou, ktorá inzerát zverejnila a sama prejavila vôľu s liehom v rozsiahlom množstve, o ktorého pôvode a spôsobe nadobudnutia, v súlade so Zákonom, nemala žiadne relevantné dôkazy, obchodovať.

Krajský súd dospel k záveru, že konanie od reakcie colného úradu na zverejnený inzerát žalobcu až do

začatia služobného zákroku, je pátracou činnosťou, v rámci ktorej colníci vykonali aj zisťovanie na príslušných verejných priestranstvách (čerpacia stanica OMV Čadca a čerpacia stanica Žilina). Činnosť miestneho zisťovania upravená v § 14 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zák. o správe daní“) v spojení s § 34 zák. o správe daní a postup vo veci miestneho zisťovania zo strany colného úradu s poukazom na § 49 ods. 2 Zákona je treba považovať za pátraciu činnosť colného úradu. Pátracia činnosť je širší pojem ako miestne zisťovanie a subsumuje v sebe aj inštitút miestneho zisťovania, ktorý čiastočne bol realizovaný v rámci tejto komplexnej pátracej činnosti. Následne, ako vyplýva zo skutkových okolností veci, colníci pred zásahom do základných práv a slobôd žalobcu (preukazovanie totožnosti žalobcu, zaistenie vozidla, prehliadka vozidla, zaistenie vecí fliaš liehu, zaistenie mobilného telefónu) započali vykonávať služobný zákrok v súlade s § 13 a nasl. zák. o orgánoch št. správy v colníctve (keď mali podozrenie z porušenia daňových predpisov (podozrenie zo spáchania priestupku), v súlade s § 13 ods. 1 a 2 v spojení s § 16 ods. 6 zák. o orgánoch št. správy v colníctve. Od momentu oznámenia „colná správa“ a predloženia služobného preukazu žalobcovi, čo v konaní žalobca ani nespochybnil, započal služobný zákrok v medziach § 12 a následne § 13 zák. o orgánoch št. správy v colníctve, na základe ktorého boli colníci oprávnení v súlade s § 21 (oprávnenie na zaistenie osoby), § 20 (oprávnenie na zaistenie vecí), vykonať zásah do základných práv a slobôd žalobcu z dôvodu, že služobný zákrok bol vykonaný v súvislosti s podozrením porušenia daňových predpisov. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že nebolo v konaní preukázané, že by mimo kompetencie prvostupňový správny orgán vo vzťahu k žalobcovi konal, tak vo vzťahu k vykonávanej pátracej činnosti popísanej vyššie, ako aj následne na základe služobného zákroku a tých dôsledkov, ktoré po započatí služobného zákroku nastali (zaistenie osoby a vecí). Bolo v kompetencii zamestnancov colného úradu vykonať postup, ktorý je opísaný v predmetných rozhodnutiach, na základe ktorého bol žalobca zaistený s predmetným tovarom.

Činnosť od reakcie colného úradu a jeho zamestnancov na zverejnený inzerát žalobcu až po legitimovanie sa zamestnancov colného úradu služobným preukazom a vyhlásením „colná správa“, je potrebné subsumovať pod pátraciu a odhaľovaciu činnosť, ktorú v kompetencii colný úrad má a v predmetnom období mal, čo je širší pojem než miestne zisťovanie a v danom prípade úkon miestneho zisťovania, ktorý bol realizovaný podľa § 14 zák. o správe daní a poplatkov, treba subsumovať do širšieho pojmu pátracia činnosť. Podľa názoru krajského súdu miestne zisťovanie je len jedným z možných prostriedkov vykonávania pátracej činnosti colného úradu, ktorú zákonodarcu bližšie nešpecifikoval. Podstata vykonávania pátracej činnosti v súlade so zákonom je tá, že nemôže dôjsť k zásahu do základných práv a slobôd fyzických a právnických osôb, vo vzťahu k osobe, voči ktorej sa pátracia činnosť realizuje, čo v danom prípade preukázané nebolo, že by k takémuto zásahu došlo.

Po začatí služobného zákroku došlo k zásahu do základných práv a slobôd žalobcu, avšak tento zásah bol v súlade so zákonom, na takýto služobný zákrok mal kompetenciu colný úrad, vykonal tento služobný zásah v súlade so zákonnou úpravou a mal oprávnenie zasiahnuť do konkrétnych práv žalobcu, teda zaistiť jeho osobu, predmetné fľaše s liehom, neskôr aj zaistiť jeho mobilný telefón. Z tohto dôvodu súd vyhodnotil žalobnú námietku o nezákonnosti získania dôkazov a prostriedkov, z ktorých napokon pri rozhodovaní správne orgány vychádzali (miestne zisťovanie, zápisnica o miestnom zisťovaní, namietané prekročenie kompetencie na takýto postup prvostupňového správneho orgánu a ich zamestnancov) za nedôvodnú.

Krajský súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že sa jednalo o tzv. fiktívny nákup, že zamestnanci správu dane vyvolávali situáciu fiktívneho nákupu a navádzali žalobcu na tzv. fiktívny nákup. Súd v tejto súvislosti poukázal, že zo žiadnych dôkazov nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že žalobca bol na predaj 20 litrov domácej pálenky navádzaný a taktiež nebolo preukázané jeho tvrdenie, že colníci mu kládli iba otázky, ktoré nesúviseli len s inzerátom. Svoje tvrdenie v konaní, ani v podanej žalobe žiadnymi dôkazmi nepreukázal. Žalobca v správnom konaní ostal nečinný, po odvolaní svojej výpovede v zápisnici o miestnom zisťovaní sa k veci písomne, ani ústne nevyjadroval, až v podanom opravnom prostriedku. Súd poukázal, že tieto tvrdenia taktiež neuviedol v opravnom prostriedku, ktorý podal voči prvostupňovému správnenému rozhodnutiu. K tomuto žalobnému bodu krajský súd uviedol, že nemohli ani zamestnanci správcu dane žalobcu na takýto predaj navádzať, nakoľko on sám podal inzerát v regionálnych novinách a sám žiadal a vyhľadával potenciálnych kupcov na predaj domácej slivovice, ktorú mal v držbe a ktorej pôvod nevedel preukázať v súlade so zákonom.

Z obsahu oboch rozhodnutí správnych orgánov nevyplýval záver žalobcu, že rozhodnutiam druhostupňového správneho orgánu chýbala správna úvaha. Podľa názoru krajského súdu sa prvostupňový orgán podrobne zaoberal skutkovými okolnosťami a právnym posúdením veci a rovnako druhostupňový správny orgán sa riadne a vecne správne vysporiadal so všetkými odvolacími námietkami žalobcu.

K ďalšiemu žalobnému bodu, v ktorom žalobca tvrdil, že zaplatil spotrebnú daň z liehu vo výške 201,63 € a vyúčtovaný úrok z omeškania, nebolo zrejmé, čo týmto žalobným bodom, chcel žalobca tvrdiť. Pokiaľ tento žalobný bod súvisel s výškou pokuty a tvrdením žalobcu, že je bezúhonný, pred uložením pokuty a uznaním zo spáchania priestupku sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania ani v rovine priestupku, krajský súd poukázal, že pokuta a jej výška bola v rozhodnutí správneho orgánu prvého a druhého stupňa riadne zdôvodnená, pričom tieto námietky neuviedol žalobca v podanom opranom prostriedku voči prvostupňovému správneému orgánu. Namietanou výškou pokuty a okolnosťami veci sa tak nemohol ani druhostupňový správny orgán zaoberať. Nakoľko táto námietka nebola podaná v odvolaní, nemohol na ňu krajský súd prihliadať ani v podanej žalobe a rovnako pokuta bola uložená žalobcovi v najnižšej možnej výške, ktorú zákonodarca určil (pri právnej kvalifikácii konkrétnej skutkovej podstaty priestupku). Z tohto dôvodu neprechádzalo úvahy využitie moderačného práva súdu.

Pre posúdenie veci - skutku, ktorý sa kladie žalobcovi za vinu, bolo irelevantné, aké finančné prostriedky colníci v súvislosti s realizáciou pátracej činnosti použili. Tieto prípadné excesy, v prípade ich preukázania, by museli byť posudzované v inom konaní. Čo sa týka žalobného bodu, v ktorom žalobca tvrdil, že predmetný skutok treba podriaďiť pod § 47a ods. 1a, a nie pod § 47a ods. 1c, súd uviedol, že v konaní preskúmava, či zistené skutkové okolnosti veci preukazujú spáchanie skutkovej podstaty priestupku, z ktorej bol žalobca uznaný za vinného a vo vzťahu ku ktorému mu bola uložená aj sankcia.

V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobca nevedel v súlade so Zákom preukázať pôvod alebo spôsob nadobudnutia liehu a až do skončenia konania tieto skutočnosti správcovi dane nepreukázal. Jednoznačne bolo preukázané naplnenie skutkovej podstaty priestupku podľa § 47a ods. 1 písm. c/ Zákona, za ktorú vo väzbe na § 47a ods. 2 písm. c/ Zákona musel uložiť správny orgán pokutu najmenej vo výške 1659,69 €. Tvrdenie žalobcu, že sa dopustil len spáchania priestupku podľa § 47a ods. 1 písm. a/, je pre uloženie sankcie žalobcovi irelevantné. V danom prípade bolo podľa názoru krajského súdu možné uznať žalobcu vinným zo spáchania priestupku aj podľa § 47a ods. 1a, ako aj súčasne písm. c/ Zákona. V prípade uznania viny zo spáchania priestupku žalobcu aj podľa § 47a ods. 1 písm. a/ Zákona pri aplikácii absorpčnej zásady by bola žalobcovi uložená pokuta, aj v tomto prípade podľa § 47a ods. 2 písm. c/ Zákona, a nie v nižšej výške, teda podľa § 47a ods. 2 písm. a/ Zákona. Krajský súd dospel k záveru, že vecne správne rozhodol správny orgán, keď konanie žalobcu z hľadiska zistených skutkových okolností vecí posúdil ako priestupok podľa § 47a ods. 1 písm. c/ zákona.

Pokiaľ žalobca namietal, že neboli splnené dôvody na jeho zaistenie a zaistenie mobilného telefónu a že nemohol využiť svoje právo na spravodlivý proces, krajský súd poukázal, že kompetenciu upravenú v § 21 a § 22 zák. o orgánoch št. správy v colníctve realizovali zamestnanci colného úradu v súlade s týmto predpisom. Súd dospel k záveru, že boli splnené všetky zákonné podmienky na vykonanie zákrokov, nakoľko priamo z § 13 ods. 1 zák. o orgánoch št. správy v colníctve v spojení s § 21 ods. 1 písm. b/ vyplýva oprávnenie colníka zaistiť osobu, ktorá je pristihnutá pri priestupku páchanom v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov a obdobne má oprávnenie colník v prípade, že je dôvodné podozrenie, že vec súvisí s trestným činom alebo priestupkom v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov, je oprávnený takúto vec zaistiť. Ako vyplýva z úradného záznamu o zaistení osoby z 5. februára 2010, žalobca bol zaistený 5. februára 2010 o 17.25 hod., ako dôvod zaistenia uviedol správny orgán spísanie zápisnice o miestnom zisťovaní, odobratie vzoriek, zmeranie objemovej koncentrácie bližšie nešpecifikovaného liehu, nakoľko osoba bola pristihnutá pri priestupku. Úradným záznamom o zaistení veci zo dňa 5. februára 2010 bol zaistený o 18.00 hod. dňa 5. februára 2010 mobilný telefón žalobcu, zaistená vec bola vrátená žalobcovi dňa 5. februára 2010 o 22.15 hod. Bolo preukázané, že žalobcovi mobilný telefón bol zaistený viac ako polhodinu po jeho osobnom zaistení (zaistenie osoby o 17.25 hod., zaistenie mobilu 18.00 hod.). Tieto skutočnosti žalobca v konaní nespochybnil, ani nepreukázal svoje tvrdenia, že by nemohol využiť právo volať z tohto mobilného telefónu v časovom horizonte od 17.25 hod. do 18.00 hod. dňa 5. februára 2010. Správny orgán konštatoval, že práve v tomto období niekoľkokrát zo svojho mobilného telefónu žalobca volal a využil svoje právo kontaktovať blízke osoby alebo iné osoby, a teda mohol využiť aj právo zvoliť si právneho zástupcu v konaní pred správnym orgánom. Žalobca tak pri vyhotovovaní zápisnice z ústneho pojednávania, ako aj následne, nevyužil právo zvoliť si právneho zástupcu (odvolanie taktiež bolo podané žalobcom osobne), to znamená, pokiaľ by skutočne žalobca chcel svoje právo na ustanovenie zástupcu z radov advokátov využiť, mal byť aktívny, mal sa svojho práva domáhať a neostať nečinný. V konaní nebolo preukázané, že by takéhoto práva sa domáhal a toto právo postupom správneho orgánu by mu bolo odopreté. Práve naopak, obsah spisu, časové údaje o zaistení osoby žalobcu a zaistení mobilného telefónu, postoj žalobcu, ktorý v celom konaní nevyužil právo zvoliť si právneho zástupcu, ako aj skutočnosť, že žiadnymi dôkazmi žalobca svoje tvrdenia uvádzané v tomto bode žaloby nepreukázal, svedčia tomu, že tento bod nie je dôvodný a jeho tvrdenia sú účelové. Žalobca

mal dostatočný časový priestor, aby si zvolil svojho právneho zástupcu a až po porade s ním komunikoval so správnym orgánom, robil úkony vo vzťahu k správneému orgánu, podpisoval zápisnice, či už o miestnom zisťovaní, o pojednávaní a pod.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.“) tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podal v zákonnej lehote dňa 29. júna 2012 žalobca odvolanie, v ktorom sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd napadnuté správne rozhodnutie zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň sa domáhal priznania náhrady trov konania.

Uviedol, že konanie, ktoré bolo proti nemu vedené, má charakter konania o trestnom obvinení, v ktorom musia byť rešpektované procesné práva, základné zásady právneho konania a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivý proces. Mal za to, že bol uznaný zo spáchania priestupku za použitia dôkazov, ktoré neboli získané zákonným spôsobom, ktorá skutočnosť robí napadnuté správne rozhodnutie nezákonným. Z napadnutých rozhodnutí podľa žalobcu nevyplývalo prečo neposudzovali skutok, ktorý mal spáchať ako priestupok podľa § 47a ods. 1 písm. a/ Zákona. Správca dane od žalobcu kúpil 20 l domácej pálenky, pričom vzhľadom na zaistené množstvo predstavovala spotrebná daň z liehu 211,64 €, ktorú daň žalobca spolu s poplatkom z omeškania vo výške 22,30 € zaplatil. Pokiaľ by bol žalobca uznaný za vinného z priestupku podľa § 47a ods. 1 písm. a/ Zákona, mohla mu byť vzhľadom na okolnosti prípadu uložená oveľa nižšia pokuta. Colníci nepostupovali od začiatku podľa zákona, a preto zaistené dôkazy nemožno použiť ako dôkaz. Postup colníkov vo veci nemožno považovať za miestne zisťovanie. Z odôvodnenia rozkazu o uložení sankcie za priestupok vyplýva, že colníci Colného úradu Žilina vykonali miestne zisťovanie, predmetom ktorého bol predstieraný nákup liehu. Z § 14 ods. 2 zák. o správe daní nevyplýva, že by zamestnanec správca dane mohol vykonať predstieraný nákup. Možnosť predstierať kúpu tovaru pripúšťa len Trestný poriadok v § 112. Možnosť vykonať predstieraný nákup nevyplýva ani z § 45 zák. o orgánoch št. správy v colníctve. Pokiaľ colníci napriek tomu uskutočnili predstieraný nákup liehu, prekročili svoju právomoc, čo robí takto získané dôkazy nezákonnými a nemožno ich použiť v priestupkovom konaní. Pracovníci Colného úradu Žilina si prisvojili právomoc pracovníkov colného kriminálneho úradu.

Žalobca ďalej uviedol, že pokiaľ colníci vykonali miestne zisťovanie, toto bolo podľa jeho názoru začatí v okamihu, keď sa s nimi stretol na čerpacjej stanici OMV v Čadci dňa 5. februára 2010 asi o 10,20 hod. Po tom, čo žalobca priniesol jednu fľašu slivovice mali sa preukázať služobným preukazom. Dokonca mohli zastaviť motorové vozidlo žalobcu, nakoľko mohli z rozhovoru s osobou, ktorá si dala inzerát do novín usudzovať, že v aute sa prepravuje lieh. Colníci sa však služobnými preukazmi a hlásením „colná správa“ preukázali až po tom, ako uskutočnili predstieraný nákup 20 litrov pálenky. Správny orgán v napadnutom rozhodnutí neuviedol, pod aké ustanovenie ktorého predpisu treba podradiť konanie colníkov v čase, keď sa so žalobcom stretli prvýkrát až do okamihu, keď sa preukázali služobnými preukazmi a vyhlásením „colná správa“. V tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľné. Postup colníkov v tomto prípade možno priradiť k činnosti agenta v trestnom konaní.

Rovnako podľa názoru žalobca neexistovali zákonné dôvody na jeho zaistenie, keď bol ochotný sa dostaviť na colný úrad dobrovoľne, dôvody zaistenia mu neboli riadne vysvetlené. Tiež neexistovali dôvody na zaistenie mobilného telefónu žalobcu, ktorým postupom bolo žalobcovi spojiť sa s právnym zástupcom a s ním sa radiť, čím mu bolo porušené právo na obhajobu a právo na spravodlivý proces. Zo žiadneho predpisu nevyplýva, že by colníci mohli postupovať tak, ako v prípade žalobcu. Nebolo pravdou to, že colníci by žalobcu na predaj 20 litrov domácej pálenky žiadnym spôsobom nenavádzali a že by mu kládli len otázky v súvislosti s uvedeným inzerátom. Odvolací orgán uznal za zákonné úkony vykonané pracovníkmi Colného úradu Žilina, hoci pre ich uznanie neboli dané zákonné dôvody a tieto ich úkony nemohli tvoriť podklad pre rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa ani rozhodnutie odvolacieho orgánu. Nemožno pripustiť, aby nezákonnosť pracovníkov colného úradu, ku ktorej došlo pri prvotnom úkone, bola konvalidovaná vydaním rozhodnutí v neprospech žalobcu. Rozsudok krajského súdu považoval žalobca za arbitráry, nakoľko sa nezaoberal skutočnosťou, že žalovaný viedol proti žalobcovi konanie, ktoré má v zmysle štrasburskej judikatúry charakter konania o trestnom obvinení. Súd vyložil príslušné ustanovenia zák. o orgánoch št. správy v colníctve príliš extenzívne a v neprospech žalobcu. Uvedený zákon neumožňuje pracovníkom colného úradu prisvojovať si právomoci colného kriminálneho úradu, ani možnosť predstierať kúpu tovaru. Pracovníci colného úradu musia pri svojej činnosti striktné dodržiavať zákonné normy, ktoré upravujú ich činnosť. Súď nemôže tieto právne normy vykladať rozširujúcim spôsobom, tak ako v napadnutom rozsudku, nakoľko pri takomto výklade by

mohli aj štátne orgány vykonávať všetko, čo im zákon nezakazuje, čo by však bolo v rozpore s právnymi normami a Ústavou SR. Zákonodarcu rozlíšil v zák. o orgánoch št. správy v colníctve kompetencie colného úradu a colného kriminálneho úradu. Samotné uverejnenie inzerátu, že niekto predá domácu slivovicu samo osebe nezakladá podozrenie, že táto osoba porušila colné alebo daňové predpisy. Reakcia zamestnancov správcu dane na uvedený inzerát a komunikácia, neprebíhala v súlade s výkonom kompetencie zamestnancov colného úradu, v súlade s jeho pátracou činnosťou v súvislosti s odhaľovaním porušovania daňových predpisov a pátraním po osobách, ktoré porušili daňové predpisy. Záverom poukázal na obsah žaloby.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 20. júla 2012 vyjadril žalovaný tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

S poukazom na vyjadrenie k žalobe zo dňa 28. decembra 2011 žalovaný uviedol, že otázka možnosti kontrolného nákupu nie je vecou čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, ale vecou právneho výkladu § 14 ods. 2 zák. o správe daní. Otázka zákonnosti postupu zamestnanca správcu dane (nákupu bez informovania predávajúceho, že ide o kontrolný nákup) nebola doteraz spochybňovaná ani zo strany súdov, ani zo strany účastníkov konania. Kontrolný nákup je štandardným nástrojom aj pri činnosti iných kontrolných orgánov štátnej správy. Záverom žalovaný uviedol, že operačno-pátracia činnosť správcu dane, zisťovanie, kontrola a dozor nad komoditami podliehajúcimi spotrebnej dani, odhaľovanie a postihovanie daňových správnych deliktov a priestupkov obsahovo nie je zlučiteľná s inštitútom agenta provokatéra už len z pozície jeho vymedzenia, keď agenta možno použiť len na odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov zločinov korupcie, trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa alebo legalizácie príjmu z trestnej činnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23. októbra 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Predmetom preskúmania zákonnosti je rozhodnutie rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného č. 24770/2011 zo dňa 23. septembra 2011, ktorým potvrdil rozhodnutie Colného úradu Ž. zo dňa 20. mája 2011, ktorým bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania priestupku podľa § 47a ods. 1 písm. c/ zákona č. 105/2004 Z. z. o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Zákon“), na tom skutkovom základe, že dňa 5. februára 2010 o 17.10 hod. na čerpacej stanici Slovnaftu v Ž. v kontrolovanom dopravnom prostriedku – vo svojom osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Octavia combi červenej farby, ev. č. CA 278-AR mal neoprávnene v držbe lieh v počte 42 ks jednolitrových sklenených fliaš a 8 ks sedemdecových sklenených fliaš, celkové množstvo 47,6 litrov, teda nevedel preukázať v súlade so Zákonom pôvod alebo spôsob nadobudnutia liehu u neho zisteného, ktorý sa u neho nachádzal, a to bez ohľadu na to, či nakladal s liehom ako s vlastným, za ktorý priestupok mu bola udelená pokuta vo výške 1659,69 €

Žalobca sa v podstate v priebehu celého súdneho konania ako aj konania pred colnými orgánmi bránil, že nemožno použiť proti nemu dôkazy získané colným úradom, keďže tieto boli získané v rozpore so zákonom, a preto sú nezákonné.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v

odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Krajský súd sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, a preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne. Aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa vo svojom odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Postup colného úradu hodnotil najvyšší súd ako súladný s § 9 ods. 3 písm. f/, l/, m/, zák. o orgánoch št. správy v colníctve a § 45 ods. 1, 2 Zákona, § 14 ods. 1, 2 zák. o správe daní, pokiaľ colníci aktívne svojou činnosťou prispeli k odhaleniu porušenia daňových predpisov. Žalobca sám zabezpečil zverejnenie inzerátu na predaj alkoholu, alkohol, ktorého pôvod alebo spôsob nadobudnutia následne nevedel preukázať v súlade so Zákonom, predával, pričom k tomuto postupu ho žiadna osoba nenavádzala.

Pokiaľ žalobca považoval za správny postup taký, že sa mali colníci preukázať colným preukazom už pri prvom stretnutí na čerpacej stanici OMW dňa 5. februára 2010 asi o 10:20 hod, pričom v takomto prípade by konanie žalobcu nebolo priestupkom, najvyšší súd považoval tento záver za nepodložený, nakoľko ani sám žalobca netvrdil, že pri tomto liehu by už vedel preukázať pôvod a spôsob jeho nadobudnutia. Žalobcovi bola uložená pokuta vo výške zodpovedajúcej najnižšej zákonnej sadzbe, a teda ani pri zmenenom množstve zisteného liehu by výška uloženej pokuty nebola nižšia.

Námietku žalobcu týkajúcu sa nedostatku právomocí colníkov vykonať „predstieraný nákup“ bolo rovnako potrebné vyhodnotiť ako nedôvodnú.

Zo zápisnice o miestnom zisťovaní zo dňa 5. februára 2010 vyplýva, že v rámci daňového dozoru podľa § 45 Zákona bol vykonaný kontrolný nákup v zmysle § 14 ods. 2 zák. o správe daní. Argumentácia, že sa nemohlo jednať o kontrolný nákup, keďže tovar nebol vrátený v nezmenenom stave žalobcovi, je v rozpore s ďalším postupom colného úradu.

V prejednáwanej veci bolo pri miestnom zisťovaní aplikované ustanovenie § 22 ods. 2 zák. o orgánoch št. správy v colníctve, čo vyplýva z úradného záznamu o zaistení a odovzdaní tovaru na vykonanie procesných úkonov zo dňa 5. februára 2010. Predmetný lieh bol následne podľa § 14a ods. 1, 2 zák. o správe daní zabezpečený rozhodnutím zo dňa 17. februára 2010, keď nebol riadne preukázaný jeho pôvod a spôsob nadobudnutia. Nakoľko v súvislosti s predmetným liehom boli využité ďalšie procesné inštitúty slúžiace k zisteniu skutkového stavu a preukázaniu skutočností pri správe daní, na postup ktorý mal colný úrad právomoc, nemohol byť lieh vrátený žalobcovi, ktorá skutočnosť však nemá vplyv na posudzovanie povahy kontrolného nákupu zo dňa 5. februára 2010. Naviac postup colného úradu zodpovedá aj § 47a ods. 2 písm. c/ Zákona, keď lieh v súvislosti s ktorým bol spáchaný priestupok podľa § 47a ods. 1 písm. c/ Zákona, colný úrad zabezpečí. Pripustením výkladu použitého žalobcom, by bol popretý celý účel miestneho zisťovania a daňového dozoru, ktoré slúžia na kontrolu držby a pohybu liehu a zisťovanie skutočností dôležitých pri správe daní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, považujúc rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ako aj prvostupňového správneho orgánu za zákonné, vydané na základe spoľahlivo a náležite zisteného skutkového stavu, vyhodnotiac odvolacie námietky žalobcu (totožné s námietkami uvedenými v žalobe), za nedôvodné. Z vyššie uvedených dôvodov potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 ods. 1 a 2 O. s. p., pričom naň v ďalšom odkazuje.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a § 250k ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

32. ROZHODNUTIE

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o žiadosti osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov nerozhoduje v správnom konaní ako orgán verejnej správy a nevydáva rozhodnutie podľa § 244 ods. 3 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, zákonnosť ktorého by bola predmetom súdneho prieskumu. Poškodený sa môže domáhať náhrady škody proti štátu žalobou, podanou v občianskoprávnom konaní.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. decembra 2013, sp. zn. 5 Sžo 66/2013)

Napadnutým uznesením Krajský súd v B. (ďalej aj „krajský súd“) zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) rozhodnutie žalovaného z 28. septembra 2011, ktorým žalovaný priznal žalobcovi odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. (ďalej len „zákon č. 215/2006 Z. z.“) v sume 7505,58 € a z titulu, že sa stal obeťou násilného trestného činu páchatel'a P. P.

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo mu vec bola postúpená uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. januára 2012 sp. zn. 3SŽ/1/2012, keď dospel k záveru, že sa žalovaný riadne nevysporiadal so žiadosťou žalobcu a svoje rozhodnutie nie dostatočne odôvodnil.

Keďže žaloba bola podaná po lehote uvedenej v § 250b ods. 1 OSP, vytýkal žalovanému i nesprávne poučenie o možnosti preskúmania rozhodnutia súdom.

Žalobcovi priznal podľa § 250k ods. 1 OSP náhradu trov konania vo výške 314,18 € a k rukám jeho právneho zástupcu.

Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac ustanovením § 205 ods. 2 písm. f/ OSP, nakoľko právne posúdenie veci krajským súdom je podľa žalovaného nesprávne.

S poukazom na ustanovenie § 16 zákona č. 215/2006 Z. z., podľa ktorého sa na konanie podľa tohto zákona nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní [teda zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)], namietal, že v takom prípade mu nemožno vytýkať porušenie ustanovenia § 47 ods. 3 správneho poriadku.

Taktiež namietal nedostatok správneho poučenia o opravnom prostriedku, lebo vo svojom poučení výslovne citoval ustanovenie § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z. v znení platnom ku dňu 28. septembra 2011.

Žalovaný namietol aj nedostatok právomoci krajského súdu preskúmať žalovaného, pretože nejde o rozhodnutie vydané v správnom konaní.

Žiadal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil a návrh zamietol, alternatívne zrušil a konanie zastavil.

Žalobca odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného treba priznať úspech, i keď aj iných dôvodov než uvedených v odvolaní.

Z o d ô v o d n e n i a :

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 veta prvá OSP).

Konanie v správnom súdnictve sa začína na návrh, ktorý sa nazýva žalobou (§ 249 ods. 1 OSP) alebo opravným prostriedkom proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu (§ 250m ods. 1 OSP), ktorými sa žalobca (navrhovateľ) domáha zrušenia napnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy. V kompetencii správneho súdu je prieskum (revízia) zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a v jeho rámci aj postupu, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal a výsledkom prieskumu správnym súdom je rozsudok o zrušení preskúmaného administratívneho rozhodnutia, alebo zamietnutie žaloby; v prípadoch s plnou jurisdikciou (§ 250i ods. 2, § 250j ods. 5 OSP) je správny súd oprávnený rozhodnutie správneho orgánu zmeniť a nahradiť ho vlastným rozhodnutím. V správnom súdnictve sa možno domáhať aj vyslovenia povinnosti orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť (§ 250t ods. 1 OSP) alebo ochrany proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy (§ 250v ods. 1 OSP).

Predmetom konania v danej veci je odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z. z. na základe žaloby, ktorou sa žalobca voči Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky domáha podľa žalobného petitu „*zrušenia rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 28. septembra 2011 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie*“.

Podľa § 1 zákona č. 215/2006 Z. z. tento zákon upravuje jednorazové finančné odškodnenie (ďalej len „odškodnenie“) osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov (ďalej len „trestný čin“) spôsobená ujma na zdraví.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. o poskytnutí odškodnenia rozhoduje a odškodnenie vypláca na základe písomnej žiadosti poškodeného rozhodovací orgán, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Podľa § 9 od. 5 zákona č. 215/2006 Z. z. ak ministerstvo nevyhoví žiadosti alebo jej vyhoví iba sčasti, poškodený sa môže domáhať odškodnenia žalobou na súde proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti.

Podľa § 16 zákona č. 215/2006 Z. z. na konanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Znenie zákona č. 215/2006 Z. z., k ustanoveniu § 9 ods. 5 v znení účinnom do 30. júna 2013 obsahovalo poznámku pod čiarou (odkaz 3), ktorá odkazovala na funkčnú príslušnosť správneho súdu (§ 247 až § 250k OSP) na prejednanie nároku na odškodnenie.

Táto poznámka, ktorá zrejme vychádzala z nepochopenia právomocí správneho súdu, bola zákonom č. 146/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 01. júla 2013 zo zákona č. 215/2006 Z. z., vypustená.

Tým boli odstránené pochybnosti o tom, či prejednanie a rozhodovanie danej veci patrí do správneho súdnictva alebo do súdnictva všeobecného a treba jednoznačne vychádzať z účelu zákona a okrem obsahu žaloby a jej petitu i zo zákonom označeného žalovaného, ktorým je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 21 ods. 4 OSP). Bez ohľadu na nesprávne formulovaný žalobný petít, z ktorého zrejme vychádzal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky pri svojom rozhodovaní o postúpení veci uznesením zo 17. januára 2012 sp. zn. 3Sž/1/2012. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o žiadosti osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z. nerozhoduje v správnom konaní podľa správneho poriadku ako orgán verejnej správy (hoci vo všeobecnosti ministerstvo orgánom štátnej správy nepochybne je) a nevydáva pritom rozhodnutie v zmysle § 244 ods. 3 veta prvá OSP, zákonnosť ktorého by bola predmetom súdneho prieskumu, pričom poškodený sa môže domáhať na súde odškodnenie (nie preskúmania zákonnosti rozhodnutia a jeho zrušenia) proti Slovenskej republike, t. j. proti štátu, a to v lehote na do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti (§ 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z.).

Ak teda bola vec prejednaná v správnom súdnictve podľa piatej časti OSP a nie vo všeobecnom súdnictve podľa prvej a tretej časti OSP, konanie krajského súdu je zaťažené vadou uvedenou v ustanovení § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a síce, že účastníkovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K porušeniu základného práva na súdnu ochranu dochádza vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (k tomu pozri bližšie rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 35/98). To, ktorý zo súdnych orgánov je príslušný na poskytnutie súdnej ochrany, je základom k tomu, akým spôsobom i obsahom (akou kvalitou) dôjde k naplneniu práva na súdnu ochranu. Konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (k tomu pozri bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 26/94, či sp. zn. III. ÚS 7/08).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z týchto dôvodov odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave musel podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 221 ods. 1 písm. f/ OSP s poukazom na § 212 ods. 3 OSP zrušiť a vec postúpil Okresnému súdu Bratislava V ako súdu vecne a miestne príslušnému (§ 221 ods. 2 OSP a § 250d ods. 2 OSP), ktorý vec prejedná a rozhodne v občianskom súdnom konaní (§ 7 ods. 1 OSP); miestna príslušnosť je daná miestom, kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo, keďže k trestnému činu, pri ktorom žalobca utrpel ujmu na zdraví došlo v Bratislave - Petržalke na Antolskej ulici (§ 85 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

33. ROZHODNUTIE

Individuálny záujem v prípade nepovolenej stavby nie je možné povýšiť nad záujem verejný a súlad individuálneho záujmu stavebníka postavením nepovolenej stavby s verejným záujmom musí v konaní preukázať stavebník.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2014, sp. zn. 6 Sžp 7/2013

Krajský súd v P. (ďalej len krajský súd alebo súd prvého stupňa) v súlade s ustanovením § 250j ods. 2, písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) vyhovel žalobe tak, že preskúmané rozhodnutie pôvodne označeného žalovaného - Krajského stavebného úradu v P. zo dňa 5. januára 2011, ktorým žalovaný zamietol odvolanie a potvrdil rozhodnutie vydané Mestom S. zo dňa 26. júla 2010, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd z obsahu administratívneho spisu správnych orgánov zistil, že preskúmaným rozhodnutím rozhodol žalovaný ako príslušný odvolací orgán vo veci odvolania žalobkyne proti rozhodnutiu Mesta S. zo dňa 26. júla 2010, ktorým vo výroku I. podľa § 88 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len stavebný zákon) dodatočne povolil zmenu dokončenej časti stavby bytového domu č. s. 224 a to bytu č. 3 na pozemku v kat. úz. S. v určenom v rozsahu pod bodom a/, b/ podľa projektovej dokumentácie Ing. arch. T. B., AAaD, s.r.o. a určil podmienky na dokončenie časti stavby pod bodmi 1/ až 8/ a vo výroku II. podľa § 88 ods. 1 písm. b/ a § 88a ods. 2 stavebného zákona nariadil odstránenie časti stavby na pozemku v kat. úz. S. tak, že odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný konštatoval, že stavebný úrad na základe žiadosti E. a R. Ž. o dodatočné povolenie stavby - prístavba k rodinnému domu na pozemku kat. úz. zo dňa 18. októbra 2009 oznámil začatie konania o dodatočnom povolení stavby oznámením zo dňa 13. októbra 2009 účastníkom konania a dotknutým orgánom a súčasne nariadil ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním na deň 27. október 2009, spolu s poučením, že svoje námietky môžu uplatniť najneskôr pri ústnom pojednávaní, inak sa na ne neprihliadne. V oznámení stavebný úrad žiadal stavebníka o doloženie dokladov potrebných pre posúdenie stavby. V zápisnici z ústneho pojednávania stavebný úrad uviedol, že prestavba bytu rieši dispozičné úpravy prízemnia a poschodia, zateplenie podkrovia, prístavbu zimnej záhrady, výmenu okien, dverí, výmenu strešnej krytiny, udržiavacie práce a že prístavba je uskutočnená na pozemku k. ú. S. vo vlastníctve Mesta S., ktoré nesúhlasilo s prístavbou listom zo dňa 26. októbra 2009 a že dňa 26. októbra 2009 Mesto S. vydalo nesúhlasné stanovisko, nakoľko v predmetnej lokalite v zmysle schváleného ÚP Mesta S. nie je možné realizovať prístavbu o výmere viac ako 6 m². S prístavbou nesúhlasili účastníci konania M. K., M. Sch., Ing. G., p. G. z dôvodu, že nedali súhlas k prístavbe, praská múr, neboli dodržané základné postupy projektovej dokumentácie a realizácie. Ing. P. G. vo vyjadrení uviedol, že prístavba nezodpovedá plošným rozlohám povolených prístavieb a požadoval prístavbu dať do pôvodných rozmerov. V konaní bolo doložené vyjadrenie Mesta S. zo dňa 26. októbra 2009, v ktorom mesto uvádza, že ako vlastník pozemku k. ú. S. nesúhlasí s realizovanou prístavbou p. R. Ž. a p. E. Ž. na tomto pozemku a súčasne, že Mesto S. dňa 26. októbra 2009 vydalo záväzné stanovisko z územno-plánovacieho hľadiska, v ktorom nesúhlasilo s rekonštrukciou rodinného domu z dôvodu, že nie je v súlade s ÚP Mesta S. schváleného 9/2007, s bodom 1.2.1.1 záväznej časti ÚP, podľa ktorej v tejto časti mesta nejde o vytváranie nových bytových jednotiek, ale o zvýšenie štandardu bývania a že v rámci revitalizácie je povolený maximálny plošný výmer prístavby 6 m².

Stavebný úrad prvýkrát vo veci rozhodol dňa 19. novembra 2009 rozhodnutím č. 8109/02338/2009 – Ry, ktorým nariadilo stavebníkovi R. Ž. a E. Ž. odstránenie nepovolenej stavby murovanej prístavby na prízemí bytu č. 3 v bytovom dome na pozemku k. ú. S., ktoré odôvodnil tým, že stavebníci v konaní nedokladovali súhlasy spoluvlastníkov stavby, ktoré sú potrebné pre ďalší postup pri preukazovaní iného práva k nehnuteľnosti obytného domu a že sa na základe predložených dokladov preukázal rozpor s verejnými záujmami a to s cieľmi a zámermi územného plánovania.

Proti uvedenému rozhodnutiu sa odvolala E. Ž., o ktorom rozhodol Krajský stavebný úrad v Prešove rozhodnutím zo dňa 4. marca 2010 tak, že uvedené prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil stavebnému úradu na nové prejednanie a rozhodnutie a to z dôvodu, že stavebný úrad nepostupoval podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona.

Po vrátení spisového materiálu stavebný úrad oznámením zo dňa 29. apríla 2010 oznámil začatie nového konania o dodatočnom povolení stavby a zároveň nariadil ústne pojednávanie a miestne zisťovanie na deň 13. mája 2010.

Stavebný úrad po vykonanom dokazovaní vydal dňa 26. júla 2010 rozhodnutie, ktorým vo výroku I. podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona dodatočne povolil zmenu dokončenej stavby bytového domu, a to v byte č. 3 na pozemku v k. ú. S. v rozsahu zrealizovanej stavebnej úpravy obvodového múru na poschodí a stavebné úpravy súvisiace s prestavbou vnútorných priestorov podľa PD; navrhované stavebné úpravy - schodisko z I. NP na II. NP a do podkrovia; a vo výroku II. podľa § 88 ods. 1 písm. b/ a § 88a ods. 2 stavebného zákona nariadilo odstránenie časti stavby na pozemku parc. k.ú. S. - murovaná prístavba o pôdorysných rozmeroch 2,8 x 4,2 m a výšky 2,94 m, ktorá je súčasťou pôdorysu I.NP bytu č. 3 a tvorí časť miestnosti obývacej izby, vlastníkom R. Ž. a manž. E. Ž.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že stavebný úrad na základe posúdenia predložených dokladov časť stavby dodatočne povolil a opätovne sa zaoberajúc prístavbou, dospel k záveru, že predmetná stavba o výmere 12 m² presahuje povolenú výmeru 6 m² určenú v bode 1.2.1.1 záväznej časti schváleného plánu Mesta S., že na základe žiadosti stavebníkov o zmenu územného plánu, táto nebola mestským zastupiteľstvom mesiaci január 2010 schválená a že stavebníci nepredložili doklady týkajúce sa preukázania vlastníckych práv k pozemku KN-C v k. ú. S., na ktorom je zrealizovaná prístavba, ako ani iné právo vo vzťahu k spoluvlastníkom stavby s. č. 224, a preto nariadil odstránenie časti stavby, pretože bol v konaní preukázaný rozpor s verejnými záujmami a to cieľmi a zámermi územného plánovania.

O odvolaní žalobkyne proti uvedenému rozhodnutiu stavebného úradu rozhodol žalovaný - Krajský stavebný úrad v Prešove preskúmaným rozhodnutím.

Krajský súd uznesením č. k. 3S 13/11-38 zo dňa 17. októbra 2011 podľa § 250 ods. 1 O.s.p. pribral do konania ďalších účastníkov označených v úvodnej časti tohto rozhodnutia v 1. až v 16. rade, ktorí boli účastníkmi správneho konania.

Účastníci konania v 1., 5., 9., a 16. rade navrhli žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Ďalší účastník v 15. rade navrhoval rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd konštatoval, že z rozhodnutí správnych orgánov aj z obsahu administratívneho spisu nepochybne vyplýva, že žalobkyňa bez stavebného povolenia realizovala prístavbou k bytovému domu na parc. v k. ú. S. a postupom podľa § 88a ods. 4, 7 stavebného zákona žiadala o dodatočné povolenie stavby. Stotožnil sa s argumentáciou správnych orgánov, že dôkazné bremeno preukázať, že ďalšia existencia nepovolenej stavby alebo stavby uskutočnenej v rozpore so stavebným povolením nie je v rozpore s verejným záujmom, spočíva na vlastníkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona.

Poukazom na to, že verejnými záujmami sú záujmy chránené stavebným zákonom, t. j. také, ktoré sú v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania a osobitnými predpismi. Poukazom na § 27 ods. 3 stavebného zákona, uviedol, že hlavným dôvodom odstránenia časti stavby - prístavby (zimnej záhrady o výmere 12 m²) bol práve nesúlad so záväznou časťou Územného plánu Mesta S., ktorý tvorí prílohu číslo 2 k VZN Mesta S., ktorý v bode 1) Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia upravuje, že pri priestorovom usporiadaní mesta je potrebné dodržiavať zásady určené v bodoch 1.2.1. a 1.2.1.1.

Krajský súd ďalej konštatoval, že je nepochybné, že prístavba o výmere 12 m² presahuje povolenú výmeru o 6 m² určenú v bode 1.2.1.1. záväznej časti schváleného Územného plánu Mesta S., čo bolo aj dôvodom nesúhlasného stanoviska Mesta Svit zo dňa 26. októbra 2009 k žiadosti žalobkyne zo dňa 5. októbra 2009 o vydanie stanoviska.

Podľa názoru krajského súdu preto správny orgán nepochybil, ak výrokom II. nariadil odstránenie časti stavby na pozemku v k. ú. S. z dôvodu že nebol preukázaný súlad stavby v časti prístavby s verejnými záujmami.

Krajský súd však konštatoval, že v konaní žalovaného bola zistená taká vada konania, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Uviedol, že žalovaný aj napriek tomu, že žalobkyňa podala odvolanie len proti výroku II., ktorým bolo nariadenie odstránenie časti stavby preskúmal a rozhodol vo vzťahu k celému

rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, teda aj vo vzťahu k výroku I., ktorým bola dodatočne povolená stavba, s ktorým žalobkyňa súhlasila a odvolanie proti tomuto výroku nepodala, čím nebol daný dôvod na jeho preskúmanie a uplynutím zákonných lehôt nadobudol právoplatnosť.

Krajský súd dospel k záveru, že výrok napadnutého rozhodnutia žalovaného je nesprávny, a preto podľa § 250j ods. 2, písm. e/ O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd o náhrade trov konania rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p., pretože však úspešná žalobkyňa si právo na náhradu trov konania neuplatnila a žalovaný a ani ďalší účastníci konania nemali zo zákona právo na ich náhradu, náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietne.

V dôvodoch odvolania žalovaný, poukazom na § 59 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok) namietal správnosť názoru krajského súdu, keď konštatoval, že v konaní žalovaného bola zistená taká vada konania, ktorá mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pretože žalovaný aj napriek tomu, že žalobkyňa podala odvolanie len proti výroku II., ktorým bolo nariadené odstránenie stavby, preskúmal a rozhodol vo vzťahu k celému rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, teda aj vo vzťahu k výroku I.

Konštatoval, že podľa § 59 ods. 1 správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, ide o preskúmanie tak správnosti ako i zákonnosti rozhodnutia, pričom odvolací orgán nie je viazaný iba dôvodmi uvedenými v odvolaní, rovnako nie je viazaný skutkovými zisteniami ani právnym názorom, ku ktorému dospel prvostupňový orgán. Poukázal na to, že v rámci preskúmania napadnutého rozhodnutia sa preskúma tak výrok rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenie, vrátane konania, ktoré mu predchádzalo. Ďalej uviedol, že odvolací orgán nie je viazaný návrhmi navrhovateľa pri svojom rozhodovaní a môže rozhodnúť aj nad rámec návrhov odvolateľa (reformatio in melius), doplniac, že odvolací orgán má rozsiahle oprávnenia nielen čo do rozsahu prieskumnej činnosti, ale aj vo vzťahu k spôsobu rozhodnutia o odvolaní, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 10. decembra 2002 sp. zn. 7SŽ 110/02.

Žalovaný poukazom na § 250i ods. 3 O.s.p. zdôraznil, že správny súd neprihliada na vady konania, ktoré nie sú žalobcovi na ujmu. Uviedol, že dôvodom na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250i ods. 3 O.s.p. môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia. Zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorá pramení z princípov obsiahnutých v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 17. decembra 2002 sp. zn. 4SŽ/98-102/02, rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné rozhodnutie pre účastníka. Žalovaný považoval preskúmané rozhodnutie za zákonné, pretože je z neho jednoznačne zrejme ako správny orgán rozhodol a je náležité odôvodnené.

Ďalej žalovaný namietal, že dôležitý pilier ochrany práva - právna istota, čiže stav kedy je právo predvídateľné, čoho predpokladom je nerozpornosť v práve, je napadnutým rozsudkom krajského súdu narušené a napadnutý rozsudok pôsobí arbitrárne, pretože v obdobnom prípade Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3S/3/2009 - 43 zo dňa 9. apríla 2010 vydaného totožnou predsedníčkou senátu ako v prípade napadnutého rozsudku, bola žaloba zamietnutá, teda rozhodnutie nebolo zrušené z dôvodov, že žalovaný správny orgán preskúmal a rozhodol vo vzťahu k celému rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, dajúc do pozornosti, že uvedené rozhodnutie krajského súdu bolo rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽo/203/2010 zo dňa 28. júla 2011 potvrdené.

Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrila a odvolací návrh nepodala.

M. K., účastníčka preskúmacieho konania v 2. rade, sa k odvolaniu žalovaného vyjadrila tak, že plne súhlasí s odvolaním Krajského stavebného úradu v Prešove proti rozsudku krajského súdu.

Mesto S., účastník preskúmacieho konania v 16. rade, sa k odvolaniu žalovaného vyjadril tak, že sa plne stotožňuje s dôvodmi odvolania žalovaného, taktiež zastáva názor, že napadnutý rozsudok krajského súdu je arbitrárny a nepreskúmateľný, keď nie je z neho zrejme, akými úvahami sa súd riadil pri zrušení rozhodnutia žalovaného.

Ostatní účastníci preskúvacieho konania sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili a odvolací návrh nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 345/2012 Z. z. boli s účinnosťou od 1. januára 2013 zrušené krajské stavebné úrady, ktorých pôsobnosť a právomoc prešla na obvodné úrady v sídlach krajov a podľa § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 1. októbra 2013, obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona, odvolací súd podľa § 107 ods. 4 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. na strane žalovaného pokračoval v konaní s právnym nástupcom pôvodne označeného žalovaného, ktorým je okresný úrad.

Predmetom odvolacieho konania v preskúvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa vyhovel žalobe tak, že preskúvané rozhodnutie pôvodne označeného žalovaného správneho orgánu – Krajského stavebného úradu v Prešove, ktorým rozhodnutím žalovaný prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil a odvolanie žalobkyne zamietol, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Mesto S. - stavebný úrad, prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 26. júla 2010 vo výroku I. podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona dodatočne povolil zmenu dokončenej stavby bytového domu s.č. 224 a to bytu č. 3 na pozemku v kat. úz. S. v rozsahu určenom v tejto časti výroku rozhodnutia podľa projektovej dokumentácie vypracovanej Ing. Arch. T. B., k čomu stanovil podmienky v bodoch 1/ až 8/ a vo výroku II. podľa § 88 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 88a ods. 2/ stavebného zákona nariadil odstránenie časti stavby na pozemku v kat. úz. S. – murovaná prístavba o pôdorysnych rozmeroch 2,80 x 4,20m a výške 2,94m, ktorá je súčasťou pôdorysu I.NP bytu č. 3 a tvorí časť miestnosti obývacia izba, určil podmienky odstránenia v bodoch 1/ až 9/ a súčasne rozhodol o námietkach účastníkov konania. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný rozhodol s konečnou platnosťou o dodatočnom povolení zmeny dokončenej stavby bytového domu s.č. 224 a to bytu č. 3 na pozemku v kat. úz. S. a súčasne o odstránení nepovolenej časti stavby na pozemku v kat. úz. S. – murovaná prístavba, podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).

V správnom súdnictve preskúvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (244 ods. 1 O.s.p.).

Sudy v správnom súdnictve prejednávajú na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov § 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia

správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods.1 O.s.p.).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.(§ 245 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že stavebný úrad – Mesto S., prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 26. júla 2010 vo výroku I. podľa § 88a ods. 4 stavebného zákona dodatočne povolil zmenu dokončenej stavby bytového domu s.č. 224 a to bytu č. 3 na pozemku v kat. úz. S. v rozsahu určenom v tejto časti výroku rozhodnutia podľa projektovej dokumentácie vypracovanej Ing. Arch. T. B., k čomu stanovil podmienky v bodoch 1/ až 8/ a vo výroku II. podľa § 88 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 88a ods. 2./ stavebného zákona nariadil odstránenie časti stavby na pozemku v kat. úz. S. – murovaná prístavba o pôdorysnych rozmeroch 2,80x4,20m a výške 2,94m, ktorá je súčasťou pôdorysu I.NP bytu č. 3 a tvorí časť miestnosti obývacia izba, určil podmienky odstránenia v bodoch 1/ až 9/ a súčasne rozhodol o námietkach účastníkov konania. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že stavebný úrad na základe posúdenia predložených dokladov časť stavby dodatočne povolil vo výroku I. a vo výroku II. nariadil odstránenie označenej časti stavby z dôvodov preukázania jej rozporu s verejnými záujmami a to cieľmi a zámermi územného plánovania, pretože po opätovnom prejednaní veci, dospel k záveru, že predmetná prístavba o výmere 12m² presahuje povolenú výmeru 6m² určenú v bode 1.2.1.1 záväznej časti schváleného plánu Mesta S., ďalej že na základe žiadosti stavebníkov o zmenu územného plánu, táto nebola mestským zastupiteľstvom mesiaci január 2010 schválená, ako aj že stavebníci nepredložili doklady týkajúce sa preukázania vlastníckych práv k pozemku v k. ú. S., na ktorom je zrealizovaná prístavba, ako ani iné právo vo vzťahu k spoluvlastníkom stavby s. č. 224.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktoré dodatočne doplnila o dôvody, navrhujúc aby odvolací orgán napadnuté rozhodnutie stavebného úradu zrušil a vec vrátil na nové konanie z dôvodov, že prvostupňové rozhodnutie je v rozpore so zákonom.

Žalovaný správny orgán rozhodnutím z 5. januára 2011 (rozhodnutie napadnuté žalobou) postupom podľa ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku rozhodnutie stavebného úradu – Mesta S. potvrdil a odvolanie žalobkyne zamietol.

Odvolací súd ďalej zistil, že v správnom konaní Mesto S. predložilo vyjadrenie zo dňa 26. októbra 2009, v ktorom uvádza, že ako vlastník pozemku k. ú. S. nesúhlasí s realizovanou prístavbou p. R. Ž. a p. E. Ž. na tomto pozemku; Mesto S. dňa 26. októbra 2009 vydalo záväzné stanovisko z územno-plánovacieho hľadiska, v ktorom nesúhlasilo s rekonštrukciou rodinného domu z dôvodu, že nie je v súlade s ÚP Mesta S. schváleného 9/2007, s bodom 1.2.1.1 záväznej časti ÚP, a že v tejto časti mesta nejde o vytváranie nových bytových jednotiek, ale o zvýšenie štandardu bývania a že v rámci revitalizácie je povolený maximálny plošný výmer prístavby 6 m².

Podľa § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona stavebný úrad nariadi vlastníkovi stavby odstránenie stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním alebo bez písomného oznámenia stavebného úradu podľa § 57 ods. 2 pri stavbách, ktoré treba ohlásiť; odstránenie stavby sa nenariadi iba v prípadoch, keď dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom.

Podľa § 88a ods.1,2,6 a 7 stavebného zákona, ak stavebný úrad zistí, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, začne z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania, a osobitnými predpismi. Ak bola stavba začatá bez právoplatného stavebného povolenia, ktoré už bolo vydané, stavebný úrad posúdi súlad stavby s verejnými záujmami na základe záväzných stanovísk podľa § 140b a podkladov predložených v stavebnom konaní.

Ak vlastník stavby požadované doklady nepredloží v určenej lehote alebo ak sa na ich podklade preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

Stavebný úrad nariadi odstránenie stavby aj v prípade, ak stavebník v určenej lehote

a) nepredloží žiadosť o dodatočné povolenie stavby, b) nesplní podmienky rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby.

Na konanie o dodatočnom povolení stavby sa primerane vzťahujú ustanovenia § 58 až 66.

Podľa § 66 stavebného zákona v stavebnom povolení určí stavebný úrad záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodne o námietkach účastníkov konania. Stavebný úrad zabezpečí určenými podmienkami najmä ochranu záujmov spoločnosti pri výstavbe a pri užívaní stavby, komplexnosť stavby, dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, prípadne ich predpisov a technických noriem a dodržanie požiadaviek určených dotknutými orgánmi, predovšetkým vylúčenie alebo obmedzenie negatívnych účinkov stavby a jej užívania na životné prostredie. Záväznými podmienkami uskutočňovania stavby sa zabezpečí, prípadne určí ochrana verejných záujmov, predovšetkým zdravia ľudí a životného prostredia, dodržanie príslušných technických predpisov, prístup a užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, lehotu na dokončenie stavby, plnenie požiadaviek uplatnených v záväzných stanoviskách podľa § 140b dotknutými orgánmi, ak nie sú určené správnymi rozhodnutiami, prípadne požiadavky vlastníkov sietí a zariadení verejného dopravného technického vybavenia na napojenie na tieto siete, stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba, ak sa stavba uskutočňuje svojpomocou, použitie vhodných stavebných výrobkov, povinnosť oznámiť začatie stavby. V záväzných podmienkach uskutočňovania stavby sa podľa potreby ďalej určí: predloženie podrobnejšej dokumentácie ešte pred začatím stavby, ktorá je potrebná na kontrolu dodržania podmienok určených na vyhotovenie stavby, oznámenie určitého štádia stavby na účel výkonu štátneho stavebného dohľadu, predloženie dokladov, odborných expertíz, meraní a posudkov, podrobnejšie požiadavky na uskutočnenie stavby predovšetkým z hľadiska komplexnosti a plynulosti, napojení na siete a zariadenia technického vybavenia, pozemné komunikácie, odvádzanie povrchových vôd, úpravy okolia stavby a podmienok ochrany zelene, prípadne jej premiestnenia, vymedzenie nevyhnutného rozsahu plôch pozemkov, ktoré budú tvoriť súčasť staveniska, podrobnosti pre opatrenia na susednom pozemku alebo na stavbe podľa § 135, spodrobnenie statických výpočtov na vyhotovenie stavby, oznámenie mena (názvu) a adresy (sídla) zhotoviteľa stavby, ak bude určený vo výberovom konaní [§ 62 ods. 1, písm. d/], úľavy na vytýčenie stavby (§ 75a ods. 1), požiadavky na označenie stavby na stavenisko.

Podľa § 61 ods.1, stavebného zákona stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania dotknutým orgánom, všetkým známym účastníkom a nariadi ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním. Súčasne ich upozorní, že svoje námietky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak že sa na ne neprihliadne. Na pripomienky a námietky, ktoré boli alebo mohli byť uplatnené v územnom konaní alebo pri prerokúvaní územného plánu zóny, sa neprihliada.

V zmysle § 140 stavebného zákona ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.(Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov – správny poriadok).

Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely (§ 3 ods.1,2,4 správneho poriadku).

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne

známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán (§ 32 ods. 1, 2 správneho poriadku).

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány oboch stupňov v konaní postupovali náležite v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážili dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, riadne zistili skutočný stav, a zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia i náležite odôvodnili vyporiadajúc sa s námietkami účastníkov správneho konania. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa nepostupoval správne a v súlade so zákonom, keď podľa § 250j ods. 2, písm. e/ O.s.p. preskúmané rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Predpokladom začatia stavebného konania podľa §§ 88 a nasl. stavebného zákona je zistenie stavebným úradom, že stavba, resp. jej časť, bola postavená resp. sa začala stavať bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, pričom stavebný úrad začne aj z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania a osobitnými predpismi. Na konanie o dodatočnom povolení stavby sa primerane vzťahujú ustanovenia §§ 58 až 66 stavebného zákona upravujúce stavebné konanie o vydaní stavebného povolenia.

Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 88a upravuje jednak postup vlastníka nepovolennej stavby a jeho povinnosti a jednak postup stavebného úradu v konaní o nepovolených stavbách. Z odsekov 1 a 2 vyplýva, že dôkazné bremeno preukázať, že ďalšia existencia nepovolennej stavby alebo stavby uskutočňovanej v rozpore so stavebným povolením nie je v rozpore s verejnými záujmami, spočíva na vlastníkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona. Vlastník stavby na základe výzvy stavebného úradu si sám a na vlastné náklady musí zaobstarať všetky potrebné doklady, t. j. rozhodnutia, stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov štátnej správy a obce. Verejným záujmom sa v tejto súvislosti rozumejú záujmy chránené osobitnými zákonmi, všeobecne záväznými vyhláškami, nariadeniami, záväznými časťami slovenských technických noriem a pod. Posúdenie súladu s nimi vykonáva stavebný úrad ako príslušný prvostupňový orgán štátnej správy. Musí posúdiť najmä súlad nepovolennej stavby alebo jej časti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou z hľadiska súladu s funkčným využitím, určené záväzné limity a regulatívy, ktoré vykonáva obec. Rozsah požadovaných dokladov nie je taxatívne vymedzený, ale stavebný úrad pri ich určení vychádza predovšetkým z ustanovenia § 126 stavebného zákona, ktoré sa týka ochrany zložiek životného prostredia a iných osobitných záujmov podľa toho, o aký druh stavby ide, na aký účel sa má stavba užívať, ktoré záujmy budú stavbou dotknuté, kde je stavba umiestnená, či sú v predmetnom území vyhlásené ochranné pásma, a pod. Pokiaľ vlastník stavby požadované doklady nepredloží v určenej lehote stavebný úrad nariadi odstránenie stavby (§ 88a ods. 2 stavebného zákona). Rovnako stavebný úrad postupuje a nariadi odstránenie stavby aj v prípade, ak stavebník neunesie dôkazné bremeno, že nepovolená stavba alebo je časť nie je v súlade s verejným záujmom (§ 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona).

Aj podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s konštatáciou súdu prvého stupňa zo skutkových okolností vyplývajúcich z rozhodnutí správnych orgánov aj z obsahu administratívneho spisu nepochybne vyplýva, že žalobkyňa bez stavebného povolenia realizovala prístavbou k bytovému domu v k. ú. S. a postupom podľa § 88a ods. 4, 7 stavebného zákona žiadala o dodatočné povolenie stavby, ako aj že hlavným dôvodom odstránenia časti stavby - prístavby (zimnej záhrady o výmere 12 m²) je práve nesúlad so záväznou časťou Územného plánu Mesta S., ktorý tvorí prílohu číslo 2 k VZN Mesta S. č. 7/2007, ktorý v bode 1) Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia upravuje, že pri priestorovom usporiadaní mesta je potrebné dodržiavať zásady určené v bodoch 1.2.1. a 1.2.1.1, keď prístavba o výmere 12 m² presahuje povolenú výmeru o 6 m² určenú v bode 1.2.1.1. záväznej časti schváleného Územného plánu Mesta S., čo bolo aj dôvodom nesúhlasného stanoviska Mesta S. zo dňa 26. októbra 2009 k žiadosti žalobkyne zo dňa 5. októbra 2009 o vydanie stanoviska, a preto správny orgán nepochybil, ak výrokom II. nariadil odstránenie časti stavby na pozemku v k. ú. S. z dôvodu, že nebol preukázaný súlad stavby v časti prístavby s verejnými záujmami.

Odvolací súd v danej súvislosti zdôrazňuje, že vlastnícke právo ako také je absolútne a pôsobí „erga omnes“. V ústavnoprávnej rovine podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Funkcia práva vlastníť majetok a jeho ochrana spočíva v tom, aby sa vlastníkovi poskytla a súčasne aj trvale garantovala právna istota, že vlastnícke právo k veci, ktoré nadobudol v

súlade s platnými zákonmi, sa nemôže obmedziť alebo využiť bez právneho dôvodu (PL. ÚS 16/95). V čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení dodatkového protokolu č. 1 sa poskytuje ochrana majetku každej fyzickej a právnickej osobe s výnimkou pozbavenia majetku na základe podmienok ustanovených v zákone z dôvodu verejného záujmu.

Odvolací súd na základe skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu v predmetnej veci mal preukázané, že tým že žalobkyňa realizovala predmetnú stavbu aj na časti pozemku kat. úz. S., ktorý nie je v jej vlastníctve, bez súhlasu vlastníka tohto pozemku – Mesta S., nezákonným spôsobom zasiahla do jeho vlastníckeho práva – účastníka správneho konania.

V danej súvislosti senát odvolacieho súdu súčasne dáva do pozornosti, že nemožno nechať bez povšimnutia, že sama stavebníčka – žalobkyňa, porušila zákon tým, že realizovala predmetnú prístavbu rodinného domu bez platného stavebného povolenia, ako aj že pred realizáciou predmetnej prístavby neusporiadala majetkovo právne vlastnícke alebo iné práva k pozemku, na ktorom prístavbu realizovala. Z uvedených dôvodov nemožno nechať bez následku konanie žalobkyne, ak ako zhotoviteľa prístavby stavby, túto realizovala tak, že zasiahla do vlastníckeho práva iného vlastníka.

Z uvedených hľadísk odvolací súd posudzoval aj relevantnosť žalobných dôvodov žalobkyne. Žalobkyňa v žalobe namietala, že rozhodnutiami a postupom správnych orgánov oboch stupňov bola ukrátená na svojich právach, keď vydaním prvostupňového ako aj odvolacieho rozhodnutia sa zneistilo jej postavenie ako stavebníčky, keď žalovaný ako odvolací správny orgán sa dôsledne nezaoberal jej odvolacími námietkami proti rozhodnutiu stavebného úradu, ktorými namietala neurčitost' výroku prvostupňového rozhodnutia, nezrovnalosti medzi výrokom rozhodnutia a jeho odôvodnením, pokiaľ stavebný úrad sa odvoláva na projektovú dokumentáciu, používa pojem stavebné povolenie, nesúhlasila s argumentáciou žalovaného k jej námietke, ktorou nesúhlasila s podmienkami č. 5,7 určenými na dokončenie časti stavby a vytýkala žalovanému, že opomenul jej námietku, že v časti prvostupňového rozhodnutia o povolení stavebných úprav je uvedený stavebný dozor a v časti podmienok na odstránenie stavby je uvedené, že má zabezpečiť odborné vedenie prác spojených s jej odstránením. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia žalovaného vyplýva, že žalovaný preskúmal zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a postup mu predchádzajúci v celom rozsahu, v odôvodnení náležite uviedol skutkové zistenia prvostupňového správneho orgánu a svoju správnu úvahu, na základe ktorej dospel k záveru o zákonnosti rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a jeho postupu. Odvolací súd považoval žalobné námietky preto za nedôvodné.

Súčasne odvolací súd poukazuje na to, že žalobkyňa v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu nevzniesla námietku, ktorou by namietala, že podala odvolanie len proti výroku rozhodnutia stavebného úradu, ktorým bolo nariadené odstránenie stavby, a napriek tomu žalovaný preskúmaným rozhodnutím preskúmal a rozhodol vo vzťahu k celému prvostupňovému rozhodnutiu. Súd v prieskume zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu je rozsahom žalobných dôvodov uplatnených v žalobe v zmysle § 247 O.s.p. viazaný a žalobca ich rozsah môže rozšíriť len v zákonnej lehote v zmysle § 250b ods.1 v spojení s § 250h ods.1 O.s.p.. Pokiaľ teda súd prvého stupňa v rámci súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia konštatoval, že v konaní žalovaného však bola zistená taká vada konania, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia spočívajúca v tom, že žalovaný aj napriek tomu, že žalobkyňa podala odvolanie len proti výroku II., preskúmal a rozhodol vo vzťahu k celému rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu teda aj vo vzťahu k výroku I., s ktorým žalobkyňa súhlasila a odvolanie proti tomuto výroku nepodala, čím nebol daný dôvod na jeho preskúmanie a uplynutím zákonných lehôt nadobudol právoplatnosť, preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného nad rámec žalobných námietok, keďže žalobkyňa takúto námietku v žalobe nevzniesla a súd prvého stupňa v odôvodnení ani neuviedol, z akých dôvodov vytýkanú vadu považoval za tak závažnú, že na ňu prihliadol z úradnej povinnosti.

Odvolací súd považoval za nesprávny záver súdu prvého stupňa, že výrok napadnutého rozhodnutia žalovaného je nesprávny, a preto sú splnené zákonné podmienky podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. pre zrušenie rozhodnutia žalovaného a vrátenie veci mu na ďalšie konanie. Zákonodarca v právnej norme § 59 správneho poriadku zveruje do právomoci odvolacieho správneho orgánu preskúmať zákonnosť a správnosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa ako aj postup mu predchádzajúci, pričom nie je viazaný rozsahom odvolacích námietok účastníka správneho konania. V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že pri výklade právnej normy ustanovenej v § 59 upravujúcej právomoc odvolacieho správneho orgánu je potrebné vychádzať z určitých kľúčových zásad, ktoré ovládajú právnu úpravu odvolacieho konania a sú preto dôležité aj pre výklad odseku 1/ uvedenej právnej normy, predovšetkým, že účelom odvolacieho konania je vždy iba preskúmať rozhodnutie orgánu prvého stupňa, nie nahrádzať prvostupňové konanie, pričom pri preskúmaní napadnutého

rozhodnutia odvolací orgán postupuje samostatne a nezávisle od zistení, hodnotení, ako aj od stanoviska orgánu prvého stupňa, odvolací orgán nemôže rozhodovať o veci, ktorá nebola predmetom rozhodovania v prvom stupni a súčasne, že odvolací orgán je oprávnený a súčasne povinný preskúmať napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, pričom vec posudzuje nielen zo stránky právnej, ale i skutkovej. Pokiaľ teda žalovaný preskúmal rozhodnutie stavebného úradu zo dňa 26. júla 2010 v celom rozsahu postupoval v súlade so správnym poriadkom (§ 59 a nasl.).

Súd v rámci súdneho prieskumu postupom podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je povinný prihliadať z úradnej povinnosti na vady konania, ktoré by mohli mať za následok nezákonnosť rozhodnutia (§ 250i ods.3 O.s.p.). Uvedenou právnou problematikou sa vo svojej judikatúre už viackrát zaoberal ústavný súd a aj najvyšší súd, v zmysle ktorej je súd povinný prihliadnuť na tie vady konania, ktoré by mali vplyv na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia, pričom neprihliada na procesné vady konania, ktoré ak by aj boli odstránené v prípade zopakovania konania, by nemali za následok iný výsledok rozhodnutia vo veci.

V zmysle uvedeného bolo povinnosťou súdu prvého stupňa posudzovať vady administratívneho konania. Odvolací súd v danom prípade dospel k záveru, že žalovaný správny orgán sa v konaní nedopustil takej vady konania, ktorá by mala za následok nezákonnosť rozhodnutia. Z administratívneho spisu mal odvolací súd jednoznačne preukázané, že v celom procese konania stavebného úradu, predmetom ktorého bolo zisťovanie rozporu predmetnej prístavby stavby s verejným záujmom a zosúladienie skutočného stavu s právnou úpravou stavebného zákona, žalobkyňa ako stavebníčka nepreukázala, že prístavbu realizovala v súlade s verejným záujmom. Nemožno súhlasiť s jej tvrdením, že individuálny záujem je v tomto prípade daný pod úroveň dôsledne nepreukázaného verejného záujmu. Individuálny záujem v prípade nepovolenej stavby nie je možné povýšiť nad záujem verejný a súlad individuálneho záujmu stavebníka postavením nepovolenej stavby s verejným záujmom musí v konaní preukázať stavebník. Z uvedených dôvodov bolo práve na žalobkyni preukázať, že predmetnú stavbu, o ktorej na pojednávaní krajského súdu dňa 14. septembra 2012 uviedla, že nikomu nevaďí, nezrealizovala v rozpore s verejným záujmom. Vychádzajúc zo skutkových zistení danej veci však nesporne vyplýva, že predmetná prístavba bola realizovaná v rozpore s územnou dokumentáciou Mesta S. a na pozemku patriaceho do vlastníctva mesta bez jeho súhlasu. Uvedené skutkové zistenia v danej veci nesporne potvrdzujú, že žalobkyňa realizovala predmetnú prístavbu v rozpore s verejným záujmom, keďže nie je vo verejnom záujme, aby stavebník postavil stavbu v rozpore s územným plánom obce (mesta) a ešte na cudzom pozemku.

Vychádzajúc z predmetu súdneho prieskumu v danej veci odvolací súd dáva do pozornosti žalobkyne právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v jeho náleze sp. zn. III. ÚS 72/2010, v zmysle ktorého „v súvislosti s výkladom a aplikáciou príslušných právnych predpisov musí súd prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania. Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.“

Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu.“

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd v danej veci považoval za správny postup správnych orgánov oboch stupňov, keď v preskúmvacom konaní, predmetom ktorého bolo posúdenie realizácie prístavby domu stavebníčkou – žalobkyňou, bez stavebného povolenia, upriamili svoju pozornosť k predmetu posúdenia aj z pohľadu zabezpečenia spravodlivej rovnováhy pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov správneho konania. Pokiaľ teda správne orgány oboch stupňov v rámci svojej kompetencie, ktorú im zveruje stavebný zákon, pri výkone verejnej moci dohliadali na dodržiavanie nielen relevantných právnych predpisov vzťahujúcich sa k stavebnému konaniu, ale aj iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zo svojej pozície zabráňovali svojou rozhodovacou činnosťou výkonu takých subjektívnych práv, ktoré by zasahovali do výkonu práv iného subjektu s rovnakým obsahom práv, takýto postup treba považovať za správny a súladný so zákonom. Vychádzajúc z uvedeného považoval odvolací súd za správne a súladné so zákonom rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov, keď na základe skutkových okolností uvedených vyššie nariadili odstránenie nepovolenej časti predmetnej stavby, čím zabezpečili ochranu vlastníckeho práva vlastníka nehnuteľností, do ktorého žalobkyňa ako stavebníčka predmetnej stavby neoprávnene zasiahla, keď stavbu realizovala v rozpore s platným územným plánom, bez stavebného povolenia a na cudzom pozemku.

Najvyšší súd z uvedených dôvodov považoval námietky žalovaného vznesené v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa za relevantné na vyhoviecie jeho odvolacieho návrhu, a preto pokiaľ súd prvého stupňa žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa § 250ja ods. 3, veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 220 zmenil tak, že žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Odvolací súd účastníkom nepriznal náhradu trov konania v zmysle § 246c ods.1 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a s § 250k ods. 1, pretože žalobkyňa v tomto konaní nemala úspech a žalovanému a ostatným účastníkom preskúmvacieho konania zákonodarca náhradu trov konania nepriznáva.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

34. ROZHODNUTIE

1. Činnosť ministerstva, spočívajúca v príprave návrhu zákona, jeho zverejnenia a prerokovania v pripomienkovom konaní a v následnom predložení vláde, ani predloženie návrhu zákona na rokovanie Národnej rade Slovenskej republiky na základe uznesenia vlády nie je výkonom verejnej správy, ale jeho inou činnosťou (čl. 87, čl. 119 písm. a/ Ústavy).¹
2. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva právomoc súdu nariadiť, aby ministerstvo, prípadne vláda vzali späť návrh zákona, ktorý bol predložený na rokovanie národnej rade, ani nariadiť, aby bol predložený na nové pripomienkové konanie.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2013, sp. zn. 9 Sžz 5/2013)

Návrhom, doručeným súdu dňa 14. októbra 2013 elektronicky a doplneným v súlade s § 42 ods.1 veta druhá O.s.p. dňa 17.októbra 2013 sa navrhovatelia 1/ až 205/ (ďalej len „navrhovatelia“) domáhali, aby najvyšší súd uložil Vláde Slovenskej republiky v lehote troch dní vziať späť návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý bol predložený Národnej rade Slovenskej republiky dňa 27.09.2013 na základe písmena b) uznesenia Vlády Slovenskej republiky č.571 z 26.septembra 2013 Národnej rade a aby najvyšší súd uložil Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky predložiť návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení, v akom bol predložený na rokovanie Vlády Slovenskej republiky konané dňa 26. septembra 2013 do pripomienkového konania v lehote 15 dní odo dňa späťvzatia návrhu zákona Vládou Slovenskej republiky z rokovania Národnej rady Slovenskej republiky. Súčasne žiadali, aby súd uložil odporcom 1 a 2 nahradiť navrhovateľom všetky trovy konania.

Z návrhu na začatie konania vyplýva, že navrhovatelia k návrhu zákona, zverejnenému na pripomienkové konanie dňa 24.05.2013 uplatnili zásadné pripomienky verejnosti, pričom zápisnica z rozporového konania na úrovni ministra konaného dňa 9. júla 2013 bola predložená zástupcom verejnosti dňa 20. septembra 2013 a nebola v rozpore s § 14 ods.7 podpísaná zástupcami oboch strán rozporu. Na portály právnych predpisov bol dňa 12. septembra 2013 zverejnený návrh zákona, ktorý obsahoval podstatné zmeny oproti návrhu zákona, ktorý bol zverejnený na pripomienkové konanie dňa 24. mája 2013 a s ktorým sa navrhovatelia mali možnosť oboznámiť a ktorý na rozdiel od pôvodného návrhu má 167 novelizačných bodov (oproti pôvodným 120 novelizačným bodom). Podľa výsledkov pripomienkového konania teda došlo k podstatnej zmene návrhu zákona a v takom prípade ho podľa čl.14 ods.8 Legislatívnych pravidiel Vlády SR predkladateľ mal opätovne predložiť na pripomienkové konanie, k čomu však nedošlo. Dňom 12. septembra 2013 začalo rokovanie poradných orgánov Vlády SR, ktoré trvalo až do 24. septembra 2013, kedy bol materiál odoslaný na rokovanie Vlády SR, ktorá uznesením č. 571 z 26. septembra 2013 schválila návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a poverila predsedu Vlády SR predložiť vládny návrh zákona predsedovi Národnej rady SR na ďalšie prerokovanie. Predmetný návrh bol doručený Národnej rade SR a rozhodnutím č.696 zo dňa 27.09.2013 predseda Národnej rady SR navrhol NR SR prideliť vládny návrh zákona na prerokovanie Ústavnoprávnemu výboru NR SR, Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie a určiť lehotu na prerokovanie návrhu zákona v druhom čítaní vo výbore do 30 dní a v gestorskom výbore do 32 dní od prerokovania návrhu zákona v NR SR v prvom čítaní.

Navrhovatelia namietli, že postupom MŽP SR a Vlády SR boli porušené ich práva, zakotvené v čl.8 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) (ďalej len Aarhuský dohovor). Uvedeným postupom odporcov bolo porušené v Čl.44 ods.1 a Čl.46 ods.1 Ústavy SR uvedené právo na priaznivé životné prostredie a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde alebo inom orgáne spôsobom, ktorý určí zákon. Do návrhu zákona predloženého Vláde SR neboli nakoniec zapracované ani pripomienky, o ktorých sa MŽP SR vyjadrilo tak, že ich akceptuje. V rozpore s čl.18 ods.4 písm. h) Legislatívnych pravidiel Vlády SR hromadná pripomienka verejnosti nebola predložená na rokovanie vlády.

¹ Ústavný súd uznesením I.ÚS 112/2014-182 zo dňa 19. marca 2014 sťažnosť M.K. a spol. odmietol

Keďže vzhľadom na ustanovenie § 95 zákona č. 356/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky návrh zákona môže navrhovateľ vziať späť v treťom čítaní iba so súhlasom Národnej rady, navrhovateľa nemajú inú možnosť domôcť sa ochrany svojich práv porušených postupom odporcov inak ako domáhaním sa ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy v súdnom konaní.

K návrhu sa vyjadril odporca 1/ písomným podaním zo 7. novembra 2013. Poukázal na to, že za nezákonný zásah orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby, spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, postupe, prípadne nečinnosti.

Pokiaľ ide o vládu SR, táto nie je orgánom verejnej správy a nie je tak daná právomoc súdu konať podľa § 250v O.s.p. o danom návrhu v danom prípade. Vzťah vlády SR a Národnej rady SR pri výkone práva zákonodarnej iniciatívy je vzťahom ústavným, ktorý je upravený v čl.87 ods.1 Ústavy SR. Na základe tohto ustanovenia vláda SR uplatňuje svoje ústavné právo predložiť Národnej rade SR návrh zákona. Uplatnenie tohto ústavného práva je výlučným rozhodnutím vlády SR, ktoré nie je podmienené konaním alebo schvaľovaním žiadneho iného ústavného alebo štátneho orgánu Slovenskej republiky. Je na výlučnom rozhodnutí vlády SR, či svoje právo zákonodarnej iniciatívy uplatní alebo nie. V systéme Slovenskej republiky neexistuje žiaden orgán, ktorý by mal právomoc prikazovať vláde SR predložiť návrh zákona, alebo naopak, zakazovať vláde SR návrh zákona predložiť. Jedine Národná rada SR je oprávnená vládny návrh zákona neschváliť, rozhodnúť, že nebude pokračovať v rokovaní o ňom, resp. ho vrátiť vláde SR na dopracovanie.

Právo zákonodarnej iniciatívy znamená tiež, že navrhovateľ má právo podaným návrhom zákona disponovať. Ani v Ústave SR, ani v rokovacom poriadku a ani v inom právnom predpise Slovenskej republiky nie je upravená situácia, že by bol navrhovateľ v nejakej situácii povinný vziať svoj návrh zákona z rokovania Národnej rady späť; urobiť tak môže (§ 95 rokovacieho poriadku). V Slovenskej republike neexistuje žiaden zákon, ktorý by upravoval právomoc súdu rozhodnúť o tom, že vláda SR je povinná vziať návrh zákona z rokovania Národnej rady späť. Všeobecný súd v Slovenskej republike nie je oprávnený uložiť vláde SR povinnosť vziať návrh zákona späť z rokovania Národnej rady SR, pretože takým rozhodnutím by zasiahol do podstaty Slovenskej republiky ako právneho štátu postaveného na princípe del'by moci. Také rozhodnutie súdu by bolo v zrejmom rozpore s čl.1 ods.1, čl.2 ods.1 a 2, čl. 72, čl. 73 ods.2, čl. 86 písm. a), čl. 87 ods.1 a čl. 119 písm. a) Ústavy SR.

Pokiaľ ide o ministerstvo, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy, pod pojmom nezákonný zásah je nutné chápať „iba takú činnosť orgánu štátnej moci, ktorý nepochybne vykonáva vrchnostenskú činnosť na základe predpisov správneho práva“. Nepripustný je návrh, ktorý smeruje proti zásahu orgánu verejnej správy, ktorý v konkrétnej veci verejnú správu nevykonáva. Pokiaľ ide o legislatívny proces k návrhu zákona, tento prebiehal v súlade s Legislatívnymi pravidlami vlády Slovenskej republiky, vrátane úpravy účasti verejnosti na tomto procese, upravenej v čl.14.Navrhovateľ sám uvádza, že sa konali dve rozporové konania k hromadným pripomienkam verejnosti a to aj na úrovni minister životného prostredia SR (ďalej len „minister“), na ktorých došlo k prerokovaniu všetkých pripomienok, ktoré uplatnila verejnosť a ktoré boli označené ako zásadné. Tým došlo k naplneniu práv verejnosti podľa čl.14 legislatívnych pravidiel. Verejnosť nemá právo na to, aby boli pripomienky automaticky akceptované; takým právom nedisponuje žiaden subjekt. Keďže takéto právo neexistuje, nemôže byť ani predmetom vynútenia, resp. súdne uplatniteľného nároku.

Ministerstvo sa o dôvodoch nespokojnosti s obsahom zápisnice z rozporového konania na úrovni ministra dozvedelo až z návrhu na začatie konania. V tejto súvislosti ministerstvo namietlo aj nevyčerpanie prostriedkov, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis podľa § 250v ods.3 O.s.p., čo sám navrhovateľ priznal v návrhu na začatie konania. Podľa judikatúry ústavného súdu fyzická alebo právnická osoba musí vyčerpať právne prostriedky v súlade so zákonom, teda musí ich uplatniť v príslušných lehotách a v súlade so zákonnými podmienkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku, sp. zn. 8Sžz/1/2010 uviedol, že zo zásady subsidiarity súdneho konania vyplýva, že správny orgán sa musí pred súdnym konaním dozvedieť o tom, že existuje stav, ktorý navrhovateľ vyhodnotil ako nezákonný zásah, ako aj vyjadriť sa k námietkam sťažovateľa, t.j. musí mať možnosť sám odstrániť tento stav a dosiahnuť nápravu. Ak by navrhovateľ podal sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach, o ktorej by rozhodovalo ministerstvo, toto by muselo reagovať a vysporiadať sa s konkrétnymi námietkami navrhovateľa. Takáto sťažnosť, alebo akékoľvek iné podanie, ktorým by navrhovateľ namietal postup ministerstva v rámci legislatívneho procesu k návrhu zákona, nebola ministerstvu doručená. Z ustanovenia o lehotách na vybavenie sťažnosti podľa zákona o sťažnosti nie je možné vyvodiť záver, že navrhovateľ sťažnosť proti postupu ministerstva podať nemohol a že by taká sťažnosť nebola vybavená v lehote, ktorá by navrhovateľovi umožnila domáhať sa jeho práv. Keďže navrhovateľ nevyužil sťažnosť na nápravu

tvrdeného protiprávneho stavu, podľa názoru ministerstva je návrh na začatie konania nutné v zmysle § 250v ods.3 O.s.p. považovať za predčasne podaný.

Ministerstvo za nedôvodnú považuje domnienku navrhovateľa, že návrh zákona bol podstatne zmenený, a to na základe toho, že pôvodne mal 120 novelizačných bodov a na rokovanie vlády SR bol predložený návrh, ktorý obsahoval už 167 novelizačných bodov. Vyvodit' podstatnosť zmeny, resp. podstatné zmeny v návrhu zákona len z počtu novelizačných bodov nie je možné. Skutočnosť, či v návrhu zákona nastali podstatné zmeny, ktoré by opodstatňovali použitie čl.14 ods.8 legislatívnych pravidiel je potrebné skúmať vecne podľa obsahu jednotlivých novelizačných bodov. Nič také navrhovateľ vo svojom návrhu neuvádza. Mnohé novelizačné body v každom návrhu zákona majú len technický, resp. legislatívno-technický charakter a neznamenajú žiadne vecné zmeny v návrhu zákona. Pripustením formálneho chápania čl.14 ods.8 legislatívnych pravidiel ako to vo svojom návrhu podsúva navrhovateľ, by mohlo dôjsť k materiálnemu popretiu jeho zmyslu – ak by totiž nastala situácia, že by v nejakom návrhu zákona po pripomienkovom konaní formálne počet novelizačných bodov klesol, ale vo zvyšných bodoch by došlo k podstatným obsahovým zmenám, tak podľa navrhovateľa by sa toto ustanovenie nepoužilo.

Verejnosť má plné právo k návrhu zákona uplatniť pripomienky, a to aj zásadné. Na druhej strane ale verejnosť musí akceptovať skutočnosť, že do pripomienkového konania sa okrem nej zapájajú aj iné subjekty a toto právo im nie je možné uprieť. Zo skutočnosti, že verejnosť uplatnila pripomienky sa nedá vyvodit' to, že by ostatné zásadné pripomienky boli negované alebo by sa na ne nemalo prihliadať. Zo žiadneho právneho predpisu a ani z Aarhuského dohovoru nevyplýva nárok verejnosti na to, aby boli jej pripomienky akceptované a zapracované, a to ani v situácii, ak by to bolo s navrhovateľom predbežne dohodnuté, pretože tým by došlo k popretiu ostatných pripomienok a práva toho, kto ich uplatnil.

Jednotlivé kroky, ktoré vyžaduje čl.8 Aarhuský dohovor boli ministerstvom plne zachované aj v procese prípravy návrhu zákona. V závere čl.8 Aarhuského dohovoru je uvedený dovetok, podľa ktorého sa výsledky účasti verejnosti zohľadnia v najvyššej možnej miere. Toto ustanovenie je obzvlášť významné, lebo na jednej strane poskytuje verejnosti ochranu v tom, aby jej pripomienky boli v čo možno najvyššej možnej miere zohľadnené, ale na druhej strane nepredpisuje, ani neobsahuje žiadnu povinnosť, aby boli všetky pripomienky verejnosti povinne zohľadnené, resp. akceptované.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl.44 ods.1 Ústavy SR, jeho porušenie ministerstvo v celom rozsahu odmietlo a poukázalo na to, že podľa čl.51 ods.1 Ústavy SR je možné domáhať sa práv uvedených v čl.44 Ústavy SR len v medziach zákonov, ktoré tieto práva vykonávajú, pričom aj v čl.44 ods.5 Ústavy SR vyplýva, že právo na priaznivé životné prostredie je tzv. pozitívne právo, ktorého charakter a konkrétny obsah i rozsah je daný zákonmi, ktoré ho upravujú. Verejnosť v súvislosti s údajným porušením čl.44 Ústavy SR. V Slovenskej republike neexistuje ani jeden zákon, ktorý by upravoval právo verejnosti predkladať pripomienky k návrhom zákonov; pri extenzívnom výklade slova „zákon“ túto požiadavku splňa iba Aarhuský dohovor. Legislatívne pravidlá vlády nie sú všeobecne záväzným právnym predpisom, i keď obsahujú relevantné základy legislatívnej a legislatívno-technickej kultúry právotvorby garantujúcej (zabezpečujúcej) určitú systematickú a systémovú formálnoprávnu jednotnosť a konzistentnosť nášho právneho poriadku. Porušenie týchto pravidiel neznamená nesúlad právneho predpisu s ústavou, hoci môže byť hodnotené ako nedostatok právnej úpravy (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 126/07). Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. II.ÚS 514/2012 vyslovil, že legislatívne pravidlá vlády, schválené uznesením vlády, neboli vydané vo forme nariadenia vlády a tvoria len prílohu uznesenia vlády, ktoré vo všeobecnosti je len interným aktom riadenia adresovaným členom vlády. Z legislatívnych pravidiel vlády však nevznikajú žiadne subjektívne práva ani povinnosti osobám stojacim mimo štruktúry štátnej správy, resp. výkonnej moci, na ktorej vrchole stojí vláda.

Z uvedených dôvodov mal odporca 2/ za to, že jeho postupom v legislatívnom procese nedošlo k porušeniu práv navrhovateľa a preto žiadal, aby najvyšší súd podľa § 250v ods.4 štvrtá veta O.s.p. návrh na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánov verejnej správy ako nedôvodný a zároveň neprípustný (pre nevyčerpanie iných prostriedkov podľa § 250v ods.3 prvá veta O.s.p.) v celom rozsahu zamietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Podľa § 244 ods.4 O.s.p. súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je vecne príslušný na konanie podľa štvrtej a piatej hlavy tejto časti, ak je žalovaným ústredný orgán štátnej správy alebo iný orgán s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky (§ 246 ods.2 písm. b/ O.s.p.).

Podľa § 250v ods.1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods.2 O.s.p. orgán, proti ktorému návrh smeruje, je orgán, ktorý podľa tvrdenia uvedeného v návrhu vykonal zásah; v prípade zásahu ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo iného verejného zboru je to orgán, ktorý tento zbor riadi, alebo ktorému je taký zbor podriadený.

Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť podaný do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď k nemu došlo (§ 250v ods.3 O.s.p.).

Predpokladom domáhania sa ochrany pred nezákonným zásahom na súde podľa § 250v ods.1 O.s.p. je nezákonný zásah orgánu verejnej správy, teda nezákonný zásah orgánov štátnej správy v oblasti verejnej správy v rámci právomoci orgánu v oblasti verejnej správy.

Ústavný systém Slovenskej republiky je založený na princípe del'by moci na moc výkonnú, zákonodarnú a súdnu, ktoré sú autonómne a sú vzájomne prepojené len väzbami ústavnej kontroly a spolupráce.

Za verejnú správu sa vo všeobecnosti považuje správa, ktorej cieľom je správa verejných vecí a jej vykonávanie vo verejnom záujme.

Verejná správa je činnosťou, ktorá svojím obsahom nie je činnosťou zákonodarnou. Verejná správa neprijíma zákony, ale ich vykonáva. S právnym postavením orgánov štátu vykonávajúcich verejnú správu sa teda spája ich výkonný charakter (orgány výkonnej moci). Ide o základnú odlišnosť zákonodarnej moci a verejnej správy, na ktorej nič nemení skutočnosť, že verejná správa sa často podieľa na tvorbe zákonov, pri ktorej však v konečnom dôsledku je rozhodujúci prejav vôle Národnej rady Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o tvorbu práva, ktorú sú orgány verejnej správy oprávnené v rámci ich pôsobnosti, nejde o výkon štátnej správy, ale o normotvorbu na základe zákona (na jeho vykonanie).

Činnosť verejnej správy je teda svojou povahou činnosťou výkonnou, podzákonnou a nariad'ovacou.

Ministerstvá sú orgánmi štátnej správy s čiastočnou vecnou pôsobnosťou, ktorú v prípade ministerstva životného prostredia upravuje § 16 a štvrtej časti zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (ďalej len „kompetenčný zákon“) a z takto vymedzeného rozsahu pôsobnosti vyplývajú jeho úlohy a pravidlá činnosti. Ministerstvá taktiež pripravujú návrhy zákonov, zverejňujú ich a po prerokovaní v pripomienkovom konaní ich predkladajú vláde na schválenie (§ 37 kompetenčného zákona).

Vláda stojí na vrchole rozvetvenej štruktúry orgánov štátnej správy, ako kolektívny orgán organizuje, zjednocuje, riadi a kontroluje činnosť týchto orgánov, nie je však orgánom verejnej správy. Predloženie návrhu zákona Národnej rade Slovenskej republiky v rámci jej pôsobnosti je vyjadrením legislatívnej iniciatívy (čl. 87 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky) a je na jej výlučnom rozhodnutí, či toto oprávnenie uplatní alebo nie. Vláda podľa čl.119 písm. a) Ústavy rozhoduje v zbere o návrhoch zákonov. Z práva zákonodarnej iniciatívy vlády súčasne vyplýva, že iba vláda môže disponovať so svojím návrhom zákona, teda iba vláda môže rozhodnúť o tom, že návrh zákona, ktorý predložila Národnej rade SR, vezme späť.

Z uvedeného vyplýva, že ani činnosť ministerstva v rámci prípravy návrhov zákona, ich zverejnenia, prerokovania v pripomienkovom konaní a predložení vláde, ani predloženie návrhu zákona na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky vládou na základe jej uznesenia nie sú výkonom verejnej správy, ale inou ich činnosťou (čl.87, čl.119 písm. a/ Ústavy).

Zo žiadneho zákona nevyplýva právomoc súdu nariadiť vláde vziať späť z rokovania národnej rady ňou predložený návrh zákona ani nariadiť ministerstvu, aby predložilo návrh zákona v znení, v akom bolo predložený na rokovanie vlády, na nové (opätovné) pripomienkové konanie. Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou prekážkou konania, preto najvyšší súd podľa § 250v ods.8, § 246c ods.1 veta prvá a § 104 ods.1 veta prvá O.s.p. konanie zastavil.

Vzhľadom na to, že konanie bolo zastavené, o náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250 ods.8 v spojení s 246c ods.1 veta prvá a § 146 ods.1 písm. c) O.s.p., keď nezistil dôvod na postup podľa § 146 ods.2 O.s.p.

35. ROZHODNUTIE

Správne posúdenie účelu využitia stavby pre verejné stravovanie malého rozsahu je rozhodujúce pre posúdenie prípustnosti zmeny užívania stavby podľa územného plánu a pre rozhodnutie, či a akým spôsobom zmena účelu užívania rodinného domu môže ohroziť zdravie (aj psychické) vlastníkov susediacej stavby.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2013, sp. zn. 6 Sžp 37/2012)

Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd alebo súd prvého stupňa) zamietol v súlade s ustanovením § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 5. augusta 2009 a postup mu predchádzajúci, ktorým rozhodnutím žalovaný zamietol ich odvolanie a potvrdil rozhodnutie vydané Mestskou časťou Bratislava - Nové Mesto, Miestny úrad Bratislava - Nové Mesto, oddelenie územného konania a stavebného poriadku (ďalej len prvostupňový správny orgán alebo stavebný úrad) zo dňa 22. apríla 2009 (ďalej aj prvostupňové správne rozhodnutie), ktorým podľa § 66 a § 85 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon alebo zákon č. 50/1976 Zb.) stavebný úrad povolil stavebné úpravy spojené so zmenou užívania rodinného domu na reštauráciu, S., Bratislava na pozemku v katastrálnom území B. pre stavebníka S. Z., s.r.o. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd poukazujúc na ustanovenia § 85 ods. 2 a ods. 3, § 39a ods. 3 písm. c/, § 57 ods. 1 a ods. 2, § 40 ods. 4 stavebného zákona, § 3 ods. 1 až ods. 4 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok) konštatoval, že mal z administratívneho spisu preukázané, že nájomca – staviteľ, účastník v tomto konaní, požiadal o zmenu účelu užívania stavby, pričom podľa citovaných ustanovení nebol viazaný územným rozhodnutím, teda územné rozhodnutie v danom prípade je pre samotné konanie irelevantné a pre správny orgán nebolo potrebné sa touto problematikou zaoberať viac, než sa zaoberal. Nesúhlasiac s námietkou žalobcov, že ich práva boli dotknuté nadmieru zákonom prípustnou, resp. že s ich námietkami sa žalovaný dostatočne nevysporiadal poukázal na to, že z obsahu administratívneho spisu bolo nesporne preukázané, že žalovaný od začiatku správneho konania venoval dostatočnú pozornosť námietkam, s týmito sa vysporiadal v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami a z doložených listinných dôkazov jednoznačne vyplýva, že v danom prípade sa nejedná o zmenu stavby, ale iba o zmenu účelu užívania stavby rodinného domu, v zmysle ktorej sa podľa § 39a ods. 3 písm. c/ nevyžaduje nové územné rozhodnutie, nakoľko sa nejedná o stavbu ako takú, ale iba o udržiavacie práce a stavebné úpravy na dokončenej stavbe.

Rovnako mal preukázané, že stavebný úrad konal v súlade s Územným plánom hl. mesta SR Bratislavy z roku 2007, kde sa predmetný rodinný dom na S. ul. nachádza na hranici územia, ktoré je charakterizované podľa funkcie územia v nadväznosti na navrhované využitie územia ako „slúžiace pre bývanie v rodinných domoch a malopodlažných domoch“ a z tabuľky č. 102 v Regulačných intenzitách využitia rozvojových území za hranicou, ktorú tvoria parcely stavebníka začína územie, pre ktoré je charakteristické funkčné využitie na plochy občianskej vybavenosti slúžiace predovšetkým na umiestňovanie stavieb a zariadení „... verejného stravovania, obchodu a služieb celomestského a nadmestského významu...“. V tejto súvislosti tiež poukázal na to, že v uvedenej tabuľke č. 102 v časti o funkčnom využití je uvedené okrem iného aj „prípustné v obmedzenom rozsahu – verejné stravovanie malého rozsahu, rýchle občerstvenie, bufety“ čo sa nepochybné v plnom rozsahu vzťahuje aj na požadovanú zmenu účelu užívania rodinného domu na reštauráciu, keďže kapacitne práve predmetné verejné stravovanie predstavuje malý rozsah, nakoľko predajná plocha tak ako bolo uvedené v projektovej dokumentácii predstavuje iba 2 miestnosti na prízemí budovy (55 m²).

Dôvodil tiež, že z vyjadrení jednotlivých zainteresovaných inštitúcií a organizácií jednoznačne vyplýva, že pri posudzovaní samotného návrhu v súvislosti s týmito záväznými stanoviskami dotknutých orgánov štátnej správy námietky žalobcov o miere zvyšovania ohrozenia ich záujmov, ako aj neprimeraného ohrozenia, či obmedzenia ich práv a oprávnených záujmov neboli v uvedených záväzných stanoviskách potvrdené, práve naopak. Rovnako mal za to, že nebolo preukázané, že by boli porušené práva žalobcov v súvislosti so správnym konaním odvolávajúci sa pritom na ustanovenia § 3 a § 46 a § 47 správneho poriadku.

Záverom uviedol, že nemôže súhlasiť s názorom žalobcov, že účel stavby je daný raz a navždy v čase výstavby, pretože zmena využitia stavby je možná, o čom svedčí aj vyššie citovaný inštitút o zmene účelu stavby v zmysle stavebného zákona doplniac, že účel využitia každej stavby je možné meniť v čase za podmienky, že nie je v rozpore s platným územným plánom a keďže táto materiálna podmienka bola dodržaná aj v danom konaní, mal za to, že uvedenú zmenu správne orgány povolili v súlade so zákonom.

Krajský súd rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p.. Konštatoval, že vo vzťahu k žalobcom bol dôvodom nepriznania náhrady trov konania ich neúspech v tomto konaní, ďalej vo vzťahu k žalovanému dôvodil tým, že im náhrada trov konania neprináleží a smerom k účastníkovi správneho konania argumentoval ustanovením § 150 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. majú za to, že v danom prípade nastali okolnosti osobitného zreteľa vzhľadom na povahu predmetu konania, pričom za okolnosti osobitného zreteľa označil tú skutočnosť, že preskúmaval rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, pričom stavebník bol pribratý do konania z dôvodu, že by ako účastník správneho konania mohol byť dotknutý prípadným zrušením napadnutého rozhodnutia žalovaného, teda sa jedná vo vzťahu k nemu o konanie nesporové, v rámci konania pred súdom nebolo vykonané dokazovanie a všetky úkony pribratého účastníka konania po podaní žaloby nemali vplyv na výsledok súdneho konania, pretože jeho činnosť bola posudzovaná len v rámci skúmania jeho postupu pred podaním opravných prostriedkov žalobcov.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia z dôvodov ustanovení: 1/ § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (neúplné zistenie skutkového stavu, pretože neboli navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností); 2/ § 205 ods. 2 písm. d/ a § 250ja ods. 3 O.s.p. – nedostatočne vykonané dokazovanie pre účely správneho konania a pre odňatie možnosti konať pred súdom, čím došlo k ohrozeniu ich základných ľudských práv, najmä žalobcu v 1. rade; 3/ podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. e/ O.s.p. – doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.); 4/ podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. – rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; 5/ podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. – účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom; 6/ podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. c/ O.s.p. – účastník konania nebol riadne zastúpený, najmä na poslednom pojednávaní.

V obsahovo rozsiahlom odvolaní žalobcovia namietali pre posúdenie zákonnosti napadnutých správnych rozhodnutí a postupov správnych orgánov nasledovné rozhodné skutočnosti :

1. V stavebnom povolení vydanom stavebným úradom nebola vôbec identifikovaná stavba, pre ktorú boli stavebné úpravy spojené so zmenou užívania rodinného domu povolené, pretože vo výrokovvej časti predmetného rozhodnutia nie je uvedené súpisné číslo rodinného domu, ktorého sa povolená zmena týka. V súvislosti s touto námietkou argumentovali, že neuvedenie súpisného čísla stavby v rozhodnutí akým je stavebné povolenie je hrubou chybou, zakladajúcou omyl v súčasnosti aj v budúcnosti, považujúc ho za neurčité a nezrozumiteľné a z uvedeného dôvodu mali za to, že takéto stavebné povolenie nemôže zakladať platnosť rozhodnutia, najmä ak pre budovu so zmenou účelu z rodinného domu na reštauráciu nebolo aj v dodatočne vyhotovenom povolení uvedené súpisné číslo, ktoré je súčasťou identifikácie stavby a tá je predpokladom stavebného povolenia (vyplýva to z ratia lege stavebného zákona a konania).
2. Vo vzťahu k dokazovaniu namietali, že súd prvého stupňa neskúmal žalobné dôvody a obmedzil sa na dve malé vypočutia /vid' zápisnica/ upozorniac, že v správnom konaní je možné za predpokladu ohrozenia ľudských práv niektorého z účastníkov vykonať dokazovanie (§ 250ja O.s.p. + Ústava SR + zákon č. 209/1992 Zb. o Dohovore o ochrane ľudských práv a slobôd), konkrétne to namietali vo vzťahu k preukázaniu prepojenia budov, ktoré spôsobujú veľké problémy v podobe zatekania a narušenia statiky. Namietali tiež, že správny orgán v stavebnom konaní, ani iný subjekt zodpovedný za vydanie dokladu pre vydanie či už stavebného povolenia alebo kolaudácie neskúmal riadne ich námietky, ani raz nevykonal obhliadku miesta dopadu stavebných úprav na účastníkov konania, ktorý jasne deklarovali v Zázname zo dňa 16.05.2008 na stavebnom úrade (praskanie omietok, otriasanie lustrov, tanierov a hluk, pri ktorom nemožno sústredene pracovať...).
3. Namietali, že obrana správneho orgánu vo vzťahu k súladu navrhovanej zmeny stavby s Územným plánom hl. mesta Bratislavy SR – uznesenie č. 123/2007 z 31. mája 2007 nemôže z hľadiska práva a z hľadiska skutkového stavu obstať, a to z dôvodu, že zmena užívania rodinného domu bola povolená na S. ulici v Bratislave na reštauráciu katastrálne územie B. a predmetný regulatív schváleného územného plánu Hl. mesta SR Bratislavy (ďalej len „regulatív“) nie je pre S. ul., ale pre J. ulicu, čo teda znamená, že nehnuteľnosť pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie sa nachádza na Stromovej ulici, kde je schválený úplne iný regulatív. V tejto súvislosti ďalej dôvodili, že stavebný úrad v rozpore s platným právom a zákonmi vyhodnotil regulatív na S. a J. ulici argumentujúc tým, že

reštaurácia nie je totožná s plochami menších zariadení občianskej vybavenosti, keďže kapacita 20 miest (v povolení je iná kapacita) a 55 m² neznamená, že druh prevádzky, ktorým je reštaurácia, je podobný alebo rovnaký ako schválený druh prevádzky pre S. ulicu.

4. Namietali ďalej, že prevádzka reštaurácie je hlučná, ruší ich v užívaní ich vlastníckeho práva, pričom konkrétne žalobcu v 1. rade v užívaní jeho základného ľudského práva na obydlie.
5. Napádali tiež, že rozsah administratívneho spisu je nedostatočný a jednostranný a že súd prvého stupňa si osvojil tvrdenia správnych orgánov a nedostatočne zistil skutkový stav veci, čo malo za následok, že nedostatočne právne vyhodnotil stav veci a rozhodol v ich neprospech, v dôsledku čoho môže dôjsť aj k väčším materiálnym škodám na ich strane, nehovoriac o možnom narušení zdravia 89 ročného žalobcu v 1. rade.
6. Záverom namietali, že sa jedná o čiernu stavbu, nakoľko stavebník začal so stavebnými úpravami začiatkom roka 2008 (upozornenia žalobcu v 1. rade z mája 2008), o stavebné povolenie požiadal až v októbri 2008, stavebné konanie sa začalo až 13. januára 2009, kedy boli stavebné úpravy už dávno ukončené a preto mal stavebník požiadať o dodatočné stavebné povolenie, čo v rozpore so zákonom neurobil a stavebný úrad mu v rozpore so zákonom vydal stavebné povolenie 22. apríla 2009 na stavbu s názvom „Stavebné úpravy spojené so zmenou užívania rodinného domu na reštauráciu S. ul.“, čo je už iná stavba, aká bola označená v oznámení o začatí stavby dodajúc, že s týmito závažnými skutočnosťami sa súd nezaoberal.

Deklarujúc porušenie ich základných ľudských práv, najmä rovnosť postavenia v konaní, zásadu riadneho prejednanie veci, zásadu ústnosti konania, ale najmä právo na nerušené a pokojné obydlie, vlastnícke právo a právo vec spravodlivo prejednať pred súdom žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na opätovné prejednanie

Žalobcovia v doplňujúcom podaní doručili dňa 13. januára 2012 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v prílohe „Výmer Mestského notárskeho úradu v Bratislave, Výmer Mestského notárskeho úradu“, námietky proti začatiu stavebného konania z 29. januára 2009, doplnenie námietok z 20. februára 2009.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov, pridržiavajúc sa svojho písomného vyjadrenia k žalobe uviedol, že napadnuté rozhodnutie zo dňa 5. augusta 2009 považuje za zákonné a nepokladal za potrebné zaujímať opätovné stanovisko k uvádzaným skutočnostiam dodajúc, že žalobcovia v podanom odvolaní neuviedli žiadne nové skutočnosti. Z uvedených dôvodov navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Účastník správneho konania v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov opätovne zdôraznil, že v danom prípade nebola stavba na vydanom stavebnom povolení určená neurčito a nezrozumiteľne, nakoľko sa na identifikovaných parcelách nachádza a vždy nachádzala len jedna stavba, pričom v žiadnom prípade nešlo o čiernu stavbu tak, ako to uvádzajú žalobcovia. K tvrdeniu žalobcov, že sa jedná o čiernu stavbu uviedol, že akékoľvek stavebné práce uskutočňoval s vedomím príslušného stavebného úradu, na základe právoplatných rozhodnutí a v súlade s právnymi predpismi, hoci s nevôľou žalobcov doplniac, že riadne požiadal o zmenu účelu užívania stavby, pričom v súlade s platnými právnymi predpismi nebolo potrebné v danom prípade vydanie nového územného rozhodnutia, keďže sa v danom prípade nejednalo o zmenu stavby ako takej, ale len o zmenu účelu využitia už existujúcej stavby spojenej s udržiavacími a rekonštrukčnými stavebnými úpravami.

Poukázal tiež na to, že v rámci stavebného konania bolo rozhodnuté v súlade so zákonom aj o všetkých námietkach žalobcov a k tvrdeniu žalobcov, že sa v danom prípade jedná o dvojdom, vyhodnotiac ho za nepravdivé uviedol, že nemôže ísť o dvojdom, nakoľko obe nehnuteľnosti, hoci spolu susedia majú samostatné vonkajšie múry a nosné konštrukcie.

K tvrdeniu žalobcov, že v predmetnej stavbe nie je možné prevádzkovať reštauráciu opätovne poukázal na to, že predmetná nehnuteľnosť sa nachádza na hranici územia, kde je v súlade s Územným plánom hl. mesta SR Bratislavy možné zriadiť a prevádzkovať verejné stravovanie malého rozsahu dodajúc, že prevádzka predmetnej reštaurácie jednoznačne predstavuje malý rozsah.

Vo vzťahu k argumentácii žalobcov, ktorou súdu prvého stupňa vytýkali skutočnosť, že súd sám iniciatívne nevykonával ďalšie dôkazy a nebral do úvahy skutočnosť, že žalobca v 1. rade býva vo svojej nehnuteľnosti už polstoročie a teda neuprednostnil jeho potrebu na pokojné a nerušené bývanie pred právami tretích subjektov uviedol, že žalobcovia si pri tomto tvrdení neuvedomili, že úlohou súdu nie je vyhľadávať a predkladať dôkazy, ale naopak je na zodpovednosti každého účastníka súdneho konania, aby vo svojom prospech

predložil súdu všetko, čo má ako dôkaz k dispozícii zdôrazniac, že žalobcovia boli počas celého konania na súde prvého stupňa právne zastúpení.

Za absurdné považoval tvrdenie žalobcov, že súd prvého stupňa mal pri svojom rozhodovaní uprednostniť práva jedného z účastníkov na úkor ostatných dodajúc, že takéto rozhodnutie by bolo v rozpore so základnými zásadami civilného procesu garantovaného tak platnými právnymi predpismi, ako aj samotnou Ústavou SR.

Z uvedených dôvodov, považujúc rozhodnutia tak prvostupňového, ako aj odvolacieho stavebného orgánu a rovnako tiež napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa za plne v súlade so zákonom, navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 345/2012 Z. z. boli s účinnosťou od 1. januára 2013 zrušené krajské stavebné úrady, ktorých pôsobnosť a právomoc prešla na obvodné úrady v sídlach krajov, odvolací súd podľa § 107 ods. 4 O.s.p. na strane žalovaného koná s vyššie uvedeným právnym nástupcom pôvodne uvádzaného žalovaného.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcov o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný zamietol ich odvolanie a potvrdil rozhodnutie vydané Mestskou časťou Bratislava - Nové Mesto, Miestny úrad Bratislava - Nové Mesto, oddelenie územného konania a stavebného poriadku, ktorým stavebný úrad podľa § 66 a § 85 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. povolil stavebné úpravy spojené so zmenou užívania rodinného domu na reštauráciu, S., Bratislava na pozemku v katastrálnom území B. pre stavebníka S. z., s.r.o., a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný rozhodol s konečnou platnosťou o povolení stavebných úprav rodinného domu spojené so zmenou jeho užívania na reštauráciu podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov §§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že rozhodnutím 5. augusta 2009, ktorý predstavuje zásadný predmet súdneho prieskumu, žalovaný správny orgán postupom podľa ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol spoločné odvolanie účastníkov správneho konania – žalobcov a potvrdil rozhodnutie stavebného úradu zo dňa 22. apríla 2009, ktorým stavebný úrad podľa § 66 a § 85 ods. 2

stavebného zákona povolil stavebné úpravy spojené so zmenou užívania rodinného domu na reštauráciu, S., Bratislava na pozemku v k. ú. B. pre stavebníka S. z., s.r.o., podľa predloženej projektovej dokumentácie vypracovanej projektantom Ing. arch. I. S., overenej stavebným úradom v stavebnom konaní. Stavebný úrad v stavebnom povolení určil stavebníkovi záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodol o námietkach účastníkov konania.

Proti prvostupňovému správne rozhodnutiu podali v zákonom stanovenej lehote spoločne odvolanie účastníci správneho konania – žalobcovia, ktorí namietali jednak, že územné rozhodnutie, na základe ktorého bol dom na S. ulici zrealizovaný je záväzné aj pre právnych nástupcov, t.j. aj pre terajšieho vlastníka a teda by mali byť dodržané podmienky tohto územného rozhodnutia ďalej, že stavebný úrad nerespektoval právnu podstatu § 62 ods. 4 stavebného zákona uvedúc v tejto súvislosti, že stavebný úrad mal žiadosť stavebníka zamietnuť, nakoľko miera ohrozenia verejného záujmu sa realizáciou zmeny účelu užívania stavby na reštauráciu zvyšuje vo väčšom rozsahu než sa počítalo v pôvodnom územnom rozhodnutí a že zmena účelu užívania stavby nie je v súlade so záväznou časťou Územného plánu hl. mesta SR Bratislavy, ktorá predmetné územie určuje podľa tabuľky č. 102 na funkciu verejné stravovanie malého rozsahu, rýchle občerstvenie, bufety, pričom skutočnosť, že v regulatíve nie je použitý výraz reštaurácia nasvedčuje tomu, že sa reštaurácia nepokladá za verejné stravovanie malého rozsahu, ani za rýchle občerstvenie a bufet, ale za verejné stravovanie, ktoré je v tabuľke označené ako neprípustné. Taktiež v doplnení odvolania namietali, že záväzné stanovisko k stavbe, ktoré vydal starosta MČ dňa 28. augusta 2008 nie je správnym úkonom dotknutého orgánu, nie je ako záväzné stanovisko upravené v osobitnom predpise, pretože MČ Bratislava – Nové Mesto je stavebným úradom a v súlade s ustanovením § 140a ods. 2 stavebného zákona dotknutým orgánom nie je mestská časť, ale hlavné mesto SR Bratislava a v dôsledku uvedených skutočností stráca záväzné stanovisko starostu právnu pôsobnosť a legitimitu.

Žalovaný správny orgán sa s odvolacími námietkami účastníkov správneho konania – žalobcov vyporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia. K námietke poukazujúcej na rozpor navrhovanej zmeny účelu užívania rodinného domu s Územným plánom hl. mesta SR Bratislavy, rok 2007 dôvodil, že v územnom pláne sa rodinný dom na S. ulici v Bratislave nachádza v území, pre ktoré je určené funkčné využitie tohto územia pre plochy menších zariadení občianskej vybavenosti, v ktorých sú prípustné v obmedzenom rozsahu aj zariadenia verejného stravovania malého rozsahu, rýchle občerstvenie, bufety s dopravnými plochami (parkoviskami), pričom požadovaná zmena účelu užívania rodinného domu na reštauráciu kapacitne vyhovuje navrhovanej funkcii, to znamená verejnému stravovaniu malého rozsahu, nakoľko reštaurácia je situovaná len na prízemí budovy a jej plocha je len 55 m² s kapacitou 20 miest dodajúc, že aj navrhované parkovacie miesta na pozemkoch B. sú taktiež v súlade s funkčným využitím územia navrhovaným v územnom pláne.

Dôvodil ďalej, že nové územné rozhodnutie na zmenu účelu užívania stavby rodinného domu na reštauráciu sa nevyžaduje, nakoľko podľa § 39a ods. 3 písm. c/ stavebného zákona sa rozhodnutie o umiestnení stavby nevyžaduje na stavebné úpravy a udržiavacie práce (nedochádza k zmene objemových parametrov stavby) argumentujúc tiež tým, že ustanovenia upravujúce stavebné konanie sa na konanie o zmene účelu užívania stavby spojeného so stavebnými úpravami vzťahujú primerane. Vo vzťahu k namietanému „nepoužitiu“ ustanovenia § 62 ods. 4 stavebného zákona uviedol, že citované ustanovenie je potrebné chápať tak, že sa uplatňuje výlučne v stavebnom konaní, ktoré nasleduje po územnom konaní ukončenom vydaním územného rozhodnutia o umiestnení stavby, nie pri zmenách dokončených stavieb dodajúc, že posúdenie zmien účelu dokončených stavieb vo vzťahu k ÚPN upravuje ustanovenie § 85 ods. 3 stavebného zákona, podľa ktorého sa takáto zmena nepovolí, ak je v rozpore so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie.

Poukazujúc ďalej na skutočnosť, že jednotlivé dotknuté orgány vo svojich záväzných stanoviskách určili podmienky k zmene účelu využitia stavby, ktoré musia byť dodržané, pričom ich dodržanie bude stavebným úradom následne overené v kolaudačnom konaní vyhodnotil námietku týkajúcu sa ohrozenia verejných záujmov, ako aj neprímeraného ohrozenia či obmedzenia práv a oprávnených záujmov účastníkov konania vo väčšom rozsahu ako sa počítalo v územnom rozhodnutí, za neopodstatnenú.

V odôvodnení tiež poukázal na to, že stavebný úrad vykonal na stavbe dňa 10. februára 2009 štátny stavebný dohľad a zo záznamu je zrejmé, že na stavbe doposiaľ prebehli len udržiavacie práce (oprava fasády, obnova vnútorných omietok, obkladov stien, podláh, dlažby, výmena zariadení predmetov, výmena vnútorných rozvodov, maliarske a natieračské práce podľa § 139b ods. 15 stavebného zákona), na ktoré nie je potrebné ani ohlásenie stavebnému úradu, pričom táto skutočnosť bola stavebníčkou v odvolacom konaní doložená aj fotodokumentáciou súčasného stavu stavby.

Záverom sa vyjadril k namietanému záväznému stanovisku MČ Nové Mesto dôvodiac, že ak je obec stavebným úradom príslušným na konanie, nie je dotknutým orgánom vydávajúcim záväzné stanovisko a z uvedeného dôvodu záväzné stanovisko MČ nebolo potrebné doplniť, že v takomto prípade stavebný úrad vlastnou činnosťou posúdi či je zmena účelu stavby v súlade s územným plánom. V tejto súvislosti poukázal tiež na to, že stavebníčka doložila stanovisko Magistrátu hl. mesta SR Bratislavy zo dňa 21. júla 2009, podľa ktorého sa hlavné mesto nevyjadruje k zmene dokončenej stavby to znamená, ani k zmene účelu užívania stavby, pokiaľ nedochádza zmena umiestnenia stavby a v plnení podmienok územného rozhodnutia.

Medzi účastníkmi konania ostala sporná predovšetkým otázka týkajúca sa neoprávneného zásahu zmenou užívania predmetnej stavby stavebníkom do vlastníckych práv žalobcov. Odvolací súd z uvedeného dôvodu zameril svoju pozornosť predovšetkým na to, či súd prvého stupňa správne a v súlade so zákonom posúdil námietky žalobcov vznesené v žalobe aj v odvolaní, a teda, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Podľa § 85 ods. 1, 2, 3 stavebného zákona stavbu možno užívať len na účel určený v kolaudačnom rozhodnutí, prípadne v stavebnom povolení. Zmeny účelu užívania stavby, ktoré spočívajú v zmene spôsobu užívania stavby, jej prevádzkového zariadenia, v zmene spôsobu a v podstatnom rozšírení výroby alebo činností, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie, vyžadujú rozhodnutie stavebného úradu o zmene v užívaní stavby; na konanie o zmene v užívaní stavby sa vzťahujú primerane ustanovenia § 76 až 84.

Zmenu v užívaní stavby, ktorá je spojená so zmenou stavby, prerokuje stavebný úrad pri stavebnom konaní a po jej dokončení vykoná kolaudáciu zmeny stavby. Zmenu v užívaní stavby, ktorá je spojená so zmenou stavby spočívajúcou v stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby a nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, môže prerokovať stavebný úrad v spojenom konaní o zmene v užívaní stavby podľa odseku 1.

Zmeny účelu užívania stavby, ktoré spočívajú v zmenách podľa odseku 1 a 2, stavebný úrad nepovolí, ak sú v rozpore so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie.

Podľa § 76 ods. 1 stavebného zákona dokončenú stavbu, prípadne jej časť spôsobilú na samostatné užívanie alebo tú časť stavby, na ktorej sa vykonala zmena alebo udržiavacie práce, pokiaľ tieto stavby vyžadovali stavebné povolenie, možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia.

Podľa § 77 stavebného zákona kolaudačné konanie vykonáva stavebný úrad, ktorý vydal stavebné povolenie alebo povolil terénne úpravy, ťažobné a im podobné alebo s nimi súvisiace práce, ako aj informačné, reklamné a propagačné zariadenia.

Podľa § 78 ods. 1, 2 stavebného zákona účastníkmi kolaudačného konania sú stavebník, vlastník stavby, ak nie je stavebníkom a vlastníkom pozemku, na ktorom je stavba umiestnená.

Ak stavebný úrad zlúči s kolaudačným konaním konanie o zmene stavby pred dokončením, sú účastníkmi konania aj tí účastníci stavebného konania, ktorých by sa zmena mohla dotýkať.

Podľa § 81 ods. 1, 4 stavebného zákona v kolaudačnom konaní stavebný úrad najmä skúma, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny alebo podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení. Ďalej skúma, či skutočné realizovanie stavby alebo jej užívanie nebude ohrozovať verejný záujem, predovšetkým z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, životného prostredia, bezpečnosti práce a technických zariadení.

S kolaudačným konaním sa môže spojiť konanie o zmene stavby (§ 68), pokiaľ sa skutočné realizovanie podstatne neodchyľuje od dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní.

Podľa § 68 ods. 1, 2 stavebného zákona stavebný úrad môže v odôvodnených prípadoch na žiadosť stavebníka povoliť zmenu stavby ešte pred jej dokončením.

V rozsahu, v akom sa zmena dotýka práv, právom chránených záujmov alebo povinností účastníkov stavebného konania, ako aj záujmov chránených dotknutými orgánmi, prerokuje stavebný úrad žiadosť a vydá rozhodnutie, ktorým buď zmenu stavby povolí, pričom rozhodne aj o prípadných námietkach účastníkov a určí

podľa potreby ďalšie záväzné podmienky, alebo žiadosť zamietne. Na konanie o zmene sa primerane vzťahujú ustanovenia o stavebnom konaní.

Podľa § 66 ods. 1, 2 stavebného zákona v stavebnom povolení určí stavebný úrad záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodne o námietkach účastníkov konania. Stavebný úrad zabezpečí určenými podmienkami najmä ochranu záujmov spoločnosti pri výstavbe a pri užívaní stavby, komplexnosť stavby, dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, prípadne ich predpisov a technických noriem a dodržanie požiadaviek určených dotknutými orgánmi, predovšetkým vylúčenie alebo obmedzenie negatívnych účinkov stavby a jej užívania na životné prostredie.

Záväznými podmienkami uskutočňovania stavby sa zabezpečí, prípadne určí a) umiestnenie stavby na pozemku v prípadoch spojeného konania o umiestnení stavby so stavebným konaním, b) ochrana verejných záujmov, predovšetkým zdravia ľudí a životného prostredia, c) dodržanie príslušných technických predpisov, prístup a užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, d) lehotu na dokončenie stavby, e) plnenie požiadaviek uplatnených v záväzných stanoviskách podľa § 140b dotknutými orgánmi, ak nie sú určené správnymi rozhodnutiami, prípadne požiadavky vlastníkov sietí a zariadení verejného dopravného technického vybavenia na napojenie na tieto siete, f) stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba, ak sa stavba uskutočňuje svojpomocou, g) použitie vhodných stavebných výrobkov, h) povinnosť oznámiť začatie stavby.

V zmysle § 140 stavebného zákona ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní. (Zákon č. 71/1967 Zb. Správny poriadok).

Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpejú v konaní ujmu. Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely (§ 3 ods. 1, 2, 4 správneho poriadku).

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnejmu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán (§ 32 ods. 1, 2 správneho poriadku).

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. (§ 47 Správneho poriadku).

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích a žalobných dôvodov dospel k záveru, že správny orgán prvého stupňa v danom prípade nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, keď správny orgán prvého stupňa ako stavebný úrad si vo veci síce zadovážil dostatok skutkových podkladov, avšak zo skutkových okolností vyvodil nesprávny právny záver, náležite nepostupoval v súčinnosti s účastníkmi konania, námietky žalobcov vyhodnotil formálne nesledujúc účel zákona v stavebnom konaní, ktoré nedostatky neodstránil ani žalovaný, a preto vo veci neboli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žaloby súdom prvého stupňa podľa § 250j ods. 1 O.s.p.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že správny orgán v rámci svojej kompetencie, ktorú mu zveruje stavebný zákon, by mal pri výkone verejnej moci dohliadať nad dodržiavanie nielen relevantných právnych predpisov vzťahujúcich sa k stavebnému konaniu, ale aj iných všeobecne záväzných právnych predpisov a zo svojej pozície by mal zabráňovať svojou rozhodovacou činnosťou výkonu takých subjektívnych práv, ktoré by zasahovali do výkonu práv iného subjektu s rovnakým obsahom práv. Vzhľadom na uvedené považoval odvolací súd námietku žalobcov vznesenú v stavebnom konaní, týkajúca sa neoprávneného zásahu do jeho základných práv a slobôd, medzi ktoré rozhodne patrí aj ochrana vlastníckeho práva a s ním spojená ochrana predmet vlastníctva nerušene užívať, za dôvodnú.

Odvolační súd dáva taktiež do pozornosti, že vlastnícke právo ako také je absolútne a pôsobí „erga omnes“. V ústavnoprávnej rovine podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Funkcia práva vlastníť majetok a jeho ochrana spočíva v tom, aby sa vlastníkovi poskytla a súčasne aj trvale garantovala právna istota, že vlastnícke právo k veci, ktoré nadobudol v súlade s platnými zákonmi, sa nemôže obmedziť alebo využiť bez právneho dôvodu. V čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení dodatkového protokolu č. 1 sa poskytuje ochrana majetku každej fyzickej a právnickej osobe s výnimkou pozbavenia majetku na základe podmienok ustanovených v zákone z dôvodu verejného záujmu.

Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 85 stavebného zákona v spojení s ustanoveniami s ním súvisiacimi upravuje jednak postup žiadateľa o zmenu užívania stavby a jeho povinnosti a jednak postup stavebného úradu pri vydaní rozhodnutia o tejto žiadosti. Z právnej úpravy vyplýva, že dôkazné bremeno preukázať, že ďalšia existencia zmeneného účelu užívania stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami, ako aj s ochranou života a zdravia osôb, spočíva na žiadateľovi o zmenu užívania stavby. Verejným záujmom sa v tejto súvislosti rozumejú záujmy chránené osobitnými zákonmi, všeobecne záväznými vyhláškami, nariadeniami, záväznými časťami slovenských technických noriem a pod. Posúdenie súladu s nimi vykonáva stavebný úrad ako príslušný prvostupňový orgán štátnej správy. Musí posúdiť najmä súlad s platnou územnoplánovacou dokumentáciou z hľadiska súladu s funkčným využitím, určené záväzné limity a regulatívy, ktoré vykonáva obec. Rozsah požadovaných dokladov nie je taxatívne vymedzený, ale stavebný úrad pri ich určení vychádza predovšetkým z ustanovenia § 126 stavebného zákona, ktoré sa týka ochrany zložiek životného prostredia a iných osobitných záujmov podľa toho, o aký druh stavby ide, na aký účel sa má stavba po zmene užívať, ktoré záujmy budú zmenou stavbou dotknuté, kde je stavba umiestnená, či sú v predmetnom území vyhlásené ochranné pásma, a pod. Na konanie o zmene užívania stavby zákonodarca odkazuje na právnu úpravu upravujúcu kolaudačné konanie (§§ 76 až 84), v rámci ktorého stavebný úrad okrem splnenia ďalších podmienok je povinný skúmať, či stavba bola realizovaná tak, aby bola v súlade nielen s právnymi predpismi, ale aj či skutočné realizovanie stavby alebo jej užívanie nebude ohrozovať verejný záujem, predovšetkým z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, ako aj životného prostredia, majúc na mysli predovšetkým osôb, ktorých záujmy by boli stavbou bezprostredne dotknuté a teda predovšetkým susedov predmetnej stavby. Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy povinnosťou stavebného úradu v konaní o zmene užívania stavby je teda skúmať, akým spôsobom zasiahne zmena užívania stavby verejné záujmy, predovšetkým zdravia ľudí a životného prostredia. Zákonodarca súčasne v právnej norme § 85 ods.3 stavebného zákona stanoví stavebnému úradu povinnosť, že zmeny účelu užívania stavby, ktoré spočívajú v zmenách podľa odseku 1 a 2, nepovolí, ak sú v rozpore so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie.

Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že Mestská časť Bratislava - Nové Mesto, Miestny úrad Bratislava - Nové Mesto, oddelenie územného konania a stavebného poriadku ako stavebný úrad podľa § 66 a § 85 ods. 2 stavebného zákona povolil stavebné úpravy spojené so zmenou užívania rodinného domu na reštauráciu, S., Bratislava na pozemku v k. ú. B. pre stavebníka S. z., s.r.o., podľa predloženej projektovnej dokumentácie vypracovanej projektantom Ing. arch. I. S., overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a súčasne v stavebnom povolení určil stavebníkovi záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodol o námietkach účastníkov konania. Žalobcovia ako bezprostrední susedia stavby, ktorej účel užívania bol predmetom predmetného konania, od počiatku namietali ohrozenie ich vlastníckych a užívateľských práv zmenou účelu užívania susednej stavby z rodinného domu na reštauráciu.

Z územného plánu hl. mesta SR Bratislavy, rok 2007, legenda 102 upravujúceho využitie jednotlivých plôch nachádzajúcich sa v predmetnom území, je zrejmé, že pre predmetné územie je určené funkčné využitie tohto územia pre plochy prevládajúce pre rodinné domy a súčasne sú prípustné v obmedzenom rozsahu využitia plôch tohto územia pre plochy menších zariadení občianskej vybavenosti, zahŕňajúce aj zariadenia verejného stravovania malého rozsahu, rýchle občerstvenie, bufety s dopravnými plochami, pričom verejne stravovanie je v danom území neprípustné.

Súčasne zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že stavba, ku ktorej žiadateľ požiadal o zmenu jej užívania z rodinného domu na reštauráciu, sa nachádza v bezprostrednej blízkosti s rodinným domom žalobcov, i keď nie sú tieto susedné stavby konštrukčne spojené.

Odvolační súd nesúhlasí s dôvodmi správnych orgánov oboch stupňov, že v územnom pláne sa rodinný dom na S. ulici v B. v k. ú. B. nachádza v území, pre ktoré je určené funkčné využitie tohto územia pre plochy menších zariadení občianskej vybavenosti, v ktorých sú prípustné v obmedzenom rozsahu aj zariadenia

verejného stravovania malého rozsahu, rýchle občerstvenie, bufety s dopravnými plochami (parkoviskami), pričom požadovaná zmena účelu užívania rodinného domu na reštauráciu kapacitne vyhovuje navrhovanej funkcii, to znamená verejnému stravovaniu malého rozsahu, nakoľko reštaurácia je situovaná len na prízemí budovy a jej plocha je len 55 m² s kapacitou 20 miest dodajúc, že aj navrhované parkovacie miesta na pozemkoch v k. ú. B. sú taktiež v súlade s funkčným využitím územia navrhovaným v územnom pláne. Zo skutkových zistení doposiaľ nevyplýva správnosť tohto záveru stavebných orgánov. Stavebný zákon a ani jeho vykonávací predpis neustanovuje, čo sa rozumie pod stavbou s funkčným využitím pre verejné stravovanie malého rozsahu. Danej problematike stavebný úrad a ani žalovaný doposiaľ nevenovali žiadnu pozornosť, napriek tomu, že správne posúdenie účelu využitia stavby pre verejné stravovanie malého rozsahu je rozhodujúcou skutočnosťou prípustnosti zmeny užívania stavby v danom území podľa územného plánu a je súčasne rozhodujúcou skutočnosťou, či a akým spôsobom zmena účelu užívania rodinného domu žiadateľa je spôsobilá ohroziť zdravie (aj psychické) žalobcov ako vlastníkov susediacej stavby, užívanej nimi ako rodinný dom. Stavebný úrad a ani žalovaný sa náležite nevyporiadali s námietkami žalobcov vznesenými v predmetnom konaní a dostatočne neskúmali otázky súladu zmeny užívania predmetnej stavby s verejnými záujmami a teda predovšetkým vplyvu zmeny budúceho využitia rodinného domu žiadateľa, či nedôjde k ohrozeniu zdravia susedov – žalobcov a v odôvodnení svojich rozhodnutí nedostatočne zdôvodnili, na základe ktorých skutočností zariadenie, ktoré v budúcnosti by kapacitne zabezpečovalo stravovanie 20 hostí považovali za zariadenie verejného stravovania malého rozsahu.

Vzhľadom na uvedené, pokiaľ krajský súd žalobu zamietol z dôvodu, že preskúmané rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie stavebného úradu a odvolanie zamietol, je skutkovo a právne správne, podľa názoru odvolacieho súdu vo veci nerozhodol v súlade so zákonom, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Odvolací súd o náhrade trov konania rozhodoval podľa § 224 ods. 1 O.s.p v spojení s § 246c a s § 250k ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1, 2. Žalobcom priznal právo na náhradu trov konania, pretože boli v konaní úspešní. Priznal im náhradu trov konania, vyplývajúce zo spisu vo výške 132 € za zaplatené súdne poplatky za žalobu a odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa (2x66). V zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1, 2 O.s.p. im nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich právny zástupca odvolaciemu súdu nepredložil v zákonnej lehote ich vyčíslenie